PSALMÆ

Y BRENHINOL BROPHVVYD DAfydh, gwedi i cynghanedhu *mewn mesurau cymreig.*

Gann Capten Wiliam Middelton.

Yn nesaf y gallodh at fedhwl yr Yspryd glân.

Simon Stafford
a Thomas Salisbury a'i printiodhyn
Llunden. 1603.

Wm Owen
Tan y Gyrt
Nantglyn

To the Worshipful Middleton Esquire, *and to the rest of that Worshipfull name and Familie*, all the blessings of God in this world, and eternall ioyes in the world to come.

Auing by Gods prouidence and your godly meanes finished this worthie work, to the glory of God, & the great good of our Countrey, wherein you haue shewed an euident demonstration of a liuely faith, and approued your selfe a worthy Mæcenas *of your Countrey-language, in erecting this spirituall building, which may serue a fit president for others, whome God hath enabled with wealth to imitate your good example: which worke being by your Worship countenanced and commended vnto your Countrey-men, it will be by them the more ioyfully receiued. And the subiect thereof being so diuine and consolatory, proceeding originally from Gods holy spirit, and contayning such plentifull doctrines and heauenly meditations, to the vnspeakable comfort and instruction of Gods people, as well in prosperitie, as aduersitie, and the industrious labours of your worthie kinse-man herein, will be a singular motiue of the propagation of Gods glorie, the enriching of our natiue language, the regaining of many soules to God, & the better enabling of many others to be fellow-helpers in the worke of this spirituall husbandrie, the Vineyard of Gods Church. In the communicating whereof to the publike view of the world, you haue purchased to your name and familie, the fauour of God, the loue of his people, and eternall fame and memorie whiles the world endureth. Thus with my heartie prayer to Almightie God, for the continuance of his graces and blessings, both spirituall, and temporall, vnto you now, and euer, I rest.*

Your heartie well-willer in the Lord:

Thomas Salisbury.

To the Worshipful Middleton Esqui

and to the rest of that Worshipfull name and Familie, all the blessings of God in this world, and eternall ioyes in the world to come.

Auing by Gods prouidence and your godly meanes finished this worthie work, to the glory of God & the great good of our Countrey, wherein you haue shewed an euident demonstration of a liuely faith, and approued your selfe a worthy Mæcenas *of your Countrey-language, in erecting this spirituall building, which may serue a fit president for others, whome God hath enabled with wealth to imitate your good example: which worke being by your Worship countenanced and commended vnto your Countrey-men, it will be by them the more ioyfully receiued. And the subiect thereof being so diuine and consolatory, proceeding originally from Gods holy spirit, and contayning such plentifull doctrines and heauenly meditations, to the vnspeakable comfort and instruction of Gods people, as well in prosperitie, as aduersitie, and the industrious labours of your worthie kinse-man herein, will be a singular motiue of the propagation of Gods glorie, the enriching of our natiue language, the regaining of many soules to God, & the better enabling of many others to be fellow-helpers in the worke of this spirituall husbandrie, the Vineyard of Gods Church. In the communicating whereof to the publike view of the world, you haue purchased to your name and familie, the fauour of God, the loue of his people, and eternall fame and memorie whiles the world endureth. Thus with my heartie prayer to Almightie God, for the continuance of his graces and blessings, both spirituall, and temporall, vnto you now, and euer, I rest.*

Your heartie well-willer in the Lord:

Thomas Salisbury.

I'w anwyl-gariadus wlad-wr a gwiw ymgeledhwr ei iaith, *Mr. George Rogers*: Thomas Salisbury yn damuno pôb Llwydhiant a Llewenydh.

F'Anwyl-gariadus wlâd-wr, gann fod ynof fawr-wllys ag awydh erioed i lês-hau fyng-wlâd, yr hynn bêth ym-hôb môdh y pen-nodais atto i'r hynn eitha o'm gallu, drwy hiraethu am weled cynnyrch a blodeuad gwybodaeth o Dhuw a'i wîr-gredhyf ef yn-gwlâd Gymru, a'r hên gofiadau o'r wlâd a'r iaith mewn diogelwch rhag llwyr dhifan-goll: hynny a wnaeth i mi yn dhiwedhar gychwyn printio Brutan-aeg drwy obeithio wrth hynny wneuthur i'm gwlâd ryw wasanaeth cymeradwy: Ag o rann annog f'annwyl wlâdwyr i dharllen ei hiaith gartrefig, mi a dybiais yn gyf-adhas dhechre ag ardherchawg lyfr y Psalmau: Yn-narlleniad yr hwn i cefais erioed dra-mawr dhidhanwch, ag am hynny, ystyriais fôd y llyfr hwnnw yn wîr-angen-rheidiol i bawb oll iw fyfyrio, ag i fuchedhu yn ei ôl. Yr hwnn lyfr (drwy râg-wêliad Duw a channorthwy yr vrdhasol Mr. *Thomas Middelton* Ysgwier, rwyfi 'rowron yn ei anrhegu i'ch bonedhigeidhrwydh chwi wedi ei gynghanedhu ym-hôb math ar gerdhwriaeth a arferwyd erioed yn yr iaith Gymraeg.

E dharfû i mi hefyd dhechre y Psalmau yn yr vn-fath Dôn-gynghanedh yn Gymraeg, ag fydh arferol ei canu yn saesnaeg yn Eglwys Loegr, ag a rois nôdau yn-nhâl y llyfr, iw canu hywnt, gann obeithio y caf weled ei gorphenniad hwynt cynn y bo hîr.

Mae hefyd aml-bethau da eraill yn barod i'r print-wryf, nid amgen, y Testament newydh yn gymraeg wedi ei aildhiwygu gann y parchedig Dad, Escob Elwy. Traethawd o lyfodraeth y tafawd, ag vn arall o Edifeirwch o lafur-waith Mr. *Perkins*. Arlwy i Byriodas ag am-ryw bregethau eraill o fyfyrdawd Mr. *Smyth*. ag amrafaelion bethau gorchestawl eraill, Duwiol, a dynol, y rhai yn dhi-oed a brintijd, ond cael gwerth am y rhai fy 'n barod eusus.

A chann drefnu o Dhuw gystal achos i'r sawl a glowant

 arnynt

I'w anwyl-gariadus wlad-wr a gwiw *ymgeledhwr ei iaith*, *Mr.* George Rogers: Thomas Salisbury yn damuno pob Llwydhi-*ant a Llewenydh.*

F'Anwyl-gariadus wlâd-wr, gann fod ynof fawr-wllys ag awydh erioed i lés-hau fyng-wlâd, yr hynn bêth ym-hôb môdh y pen-nodais atto i'r hynn eitha o'm gallu, drwy hiraethu am weled cynnyrch a blodeuad gwybodaeth o Dhuw a'i wîr-gredhyf ef yn-gwlâd Gymru, a'r hên gofiadau o'r wlâd a'r iaith mewn diogelwch rhag llwyr dhifan-goll: hynny a wnaeth i mi yn dhiwedhar gychwyn printio Brutan-aeg drwy obeithio wrth hynny wneuthur i'm gwlâd ryw wasanaeth cymeradwy: Ag o rann annog f'annwyl wlâdwyr i dharllen ei hiaith gartrefig, mi a dybiais yn gyf-adhas dhechre ag ardherchawg lyfr y Psalmau: Yn-narlleniad yr hwn i cefais erioed dra-mawr dhidhanwch, ag am hynny, ystyriais fôd y llyfr hwnnw yn wîr-angen-rheidiol i bawb oll iw fyfyrio, ag i fuchedhu yn ei ôl. Yr hwnn lyfr (drwy rág-wêliad Duw a channorthwy yr vrdhasol Mr. *Thomas Middelton* Ysgwier, rwyfi 'rowron yn ei anrhegu i'ch bonedhigeidhrwydh chwi wedi ei gynghanedhu ym-hôb math ar gerdhwriaeth a arferwyd erioed yn yr iaith Gymraeg.

E dharfu i mi hefyd dhechre y Psalmau yn yr vn-fath Dôn-gynghanedh yn Gymraeg, ag sydh arferol ei canu yn saesnaeg yn Eglwys Loegr, ag a rois nôdau yn-nhâl y llyfr, iw canu hwynt, gann obeithio y caf weled ei gorphenniad hwynt cynn y bo hîr.

Mae hefyd aml-bethau da eraill yn barod i'r print-wryf, nid amgen, y Testament newydh yn gymraeg wedi ei aildhiwygu gann y parchedig Dad, Escob Elwy. Traethawd o lywodraeth y tafawd, ag vn arall o Edifeirwch o lafur-waith Mr. *Perkins.* Arlwy i Byriodas ag am-ryw bregethau eraill o fyfyrdawd Mr. *Smyth.* ag amrafaelion bethau gorchestawl eraill, Duwiol, a dynol, y rhai yn dhi-oed a brintijd, ond cael gwerth am y rhai sy 'n barod eusus.

A chann drefnu o Dhuw gystal achos i'r sawl a glowant

 arnynt

arnynt dhangos ffrwyth yn y byd o'i ffydh, ag sydh yndh-ynt galondid dhâ i wirgredhyf, o rann ei bôd yn mwynhau hy-lawn gennad a rhydhid i wneuthur ei hegni penna tu-agat hy-ffordhi gogoniant Duw, ag ad-fyw-hau bagad o bethau rhagorawl yn eyn priod-iaith, y rhai sy debig i gael ei cladhu yn llwyr ang-hôf, a'i difa gann Amser, odhierth ei hachub hwynt drwy brintio, y rhain gofiadau ynt yr-owr-on yn aros mewn hayach o scrifenn-goppiau mewn enby-drwydh i lawer o dhamweiniau, ag felly i lwyr-golledigaeth: Hynny a'm cynhyrfodh i ymbil a'r sawl oll ynt awydhus i ogoniant Duw, ag yn caru llès ei ganedig-wlad, a'r ôr-hên-iaith Gymraeg (a gadwodh y Gor-uchaf Dhuw mor wyrth-fawr eusus ers Seith-gant a'r-higain o flynydhoedh a rhagor, y mysc cyn-niuer o droyadau ar fyd, a chyfnewidiau Bren-hinoedh ar a dhigwydhodh yn yr ynys honn er amser *Bru-tus*) i annog bawb ei gilidh i gyd-gymorth gyf-ryw dhu-wiol amcan sy'n pen-nodi at iechydwriaeth eyn eneidiau eyn hunain, ag amlhad dysceidiaeth, gwybydhiaeth, a du-wioliaeth i'n mysc ni, Yn enwedig yn yr amser bendigedig hwnn pann rôdnes Duw i ni arderchawg frenin yr hwn sydh yn dyfod o lin *Brutus* (er an-rhaethawl dhidhanwch oll gywir-galon frutaniaid.) Felly gann orchymyn y deilysiad yma i'ch cristianus ystyriaeth a'ch cariadawl ymwared chwi

Terfynaf.

Yr eidhoch yn yr Arglwydh,

Thomas Salisbury.

GEntle Reader, I hauing alwayes carried a willing mind, to benefit my Countrey, which I haue by all meanes endeuoured to further to the vttermost of my abilitie, longing to see the flourishing thereof, in the knowledge of God, and his true Religion, and the auncient monuments and antiquities thereof, preserued from ruine, made me of late to enter this course of printing, hoping thereby to doe my countrey some acceptable seruice: And therefore to the end I might the rather induce my louing countrey-men to reade their owne Language, I thought it conuenient to begin with that excellent booke of the Psalmes, (in reading whereof I haue alwayes found great comfort, hoping that the like profit shall grow to al others, that seriously meditate the same) which booke (by Gods prouidence, and the helpe of my worshipfull friend Master *Thomas Middleton*) I doe now present to your curtious acceptation, being done in all sorts of meeters that euer were vsed in the Brytish tongue. I haue also begun the printing of the Psalmes in the like kinde of meeter in Brytish as they are vsually sung in the Church of England, and haue prefixed apt notes to sing them withall, which I hope to see fully finished ere long.

There are also diuers other good things ready for the Presse, as namely, the Brytish Testament, lately corrected, by the reuerend Father in God, the Bishop of Saint *Asaphe*. A Treatise of the gouernment of the tongue, and another Treatise of repentance, penned by Master *Perkins*. A preparatiue to Marriage, and diuers other Sermons of Master *Henry Smithes*, with many other ex-

cellent

cellent things, both diuine and humane, which should presently be Imprinted, if sale might be made of these that are already done.

And sith so good occasion is offered to all such as would shew any fruite of their faith, and are religiously affected, enioying full leaue and libertie to imploy our best endeuours to further Gods glorie, and to reuiue many notable things in our language, which are like to be buried in vtter obliuion, & deuoured of time, except by Printing they be preserued, which now remayning onely in few written Coppies, are subiect to many casualties of perishing: I am earnestly to implore and intreate all that are zealous of Gods honour, and louers of their natiue countrey, and the ancient Brytish tongue (so miraculously preserued of God, these seuen and twenty hundred yeeres and vpwards, vnder so many alterations, and changes of Princes, as haue happened in this Island since *Brutes* time) to incite one another to put to their helping hands to minister meanes towards the furtherance of so godly a purpose, tending to the saluation of our owne soules, and the encrease of learning, knowledge, and pietie, amongst vs, in this most blessed age wherein God hath giuen vs a King indued, with many heroicall vertues, who is lineally descended from ancient *Brutus* to the vnspeakable comfort of al true hearted Brytaines. So recommēding this reasonable request to your Christian considerations, and charitable contributions, I rest.

Yours in the Lord:

Thomas Salisbury.

PSALMAE DAFYDH.

Y Psalm. I.
Kywydh deuair hirion.

Wnnfyd oi febyd gwinfaeth,
  Gwirion don ir gwr nid aeth
Ar ol kyngor llwck angall
  Y drwg a roe i fryd ar wall:
Ni saif yn ffordh briffordh brys
  Bechaduriaid baich dyrys,
Nag ar gadair gyfair gawdh
  Gwatorwyr a gydtariawdh.
Ond kyfraith dhuw 'n faith dhawn fydh
  I dhidhanwch dha dhevnydh:
Ai mykyrio mwy fowredh
  Dhydh a nos yn dhidhan wedh.
Bydh ail i brenn a blennir
  Ynglann afon dirion dir:
A dhwg ffrwyth dhigyffro hawl
  Is ir wydh yn amserawl.
Ag ar y brig deg ir brenn
  Ni dhiclwa un dheilien:
Ag oll a wnel gwell-ha 'n wir
  Ai law dhyn a lwydhiannir.
Annuwiol fraint dhynol fry
  O fall-haint ni bydh felly,
Hwnn o fab hoewan a fydh
  Fal manus ar fol mynydh:
Oi flaen y gwynt flina gwaith
  Chwith amod ai chwyth ymaith
Ni welir annuwiolion
  Ofer yn hir ir farn honn

A   A gwnn

cellent things, both diuine and humane, which ſhould preſently be Imprinted, if ſale might be made of theſe that are already done.

And ſith ſo good occaſion is offered to all ſuch as would ſhew any fruite of their faith, and are religiouſly affected, enioying full leaue and libertie to imploy our beſt endeuours to further Gods glorie, and to reuiue many notable things in our language, which are like to be buried in vtter obliuion, & deuoured of time, except by Printing they be preſerued, which now remayning onely in few written Coppies, are ſubiect to many caſualties of periſhing: I am earneſtly to implore and intreate all that are zealous of Gods honour, and louers of their natiue countrey, and the ancient Brytiſh tongue (ſo miraculouſly preſerued of God, theſe ſeuen and twenty hundred yeeres and vpwards, vnder ſo many alterations, and changes of Princes, as haue happened in this Iſland ſince *Brutes* time) to incite one another to put to their helping hands to miniſter meanes towards the furtherance of ſo godly a purpoſe, tending to the ſaluation of our owne ſoules, and the encreaſe of learning, knowledge, and pietie, amongſt vs, in this moſt bleſſed age wherein God hath giuen vs a King indued, with many heroicall vertues, who is lineally deſcended from ancient *Brutus* to the vnſpeakable comfort of al true hearted Brytaines. So recommēding this reaſonable requeſt to your Chriſtian conſiderations, and charitable contributions, I reſt.

Yours in the Lord:

Thomas Salisbury.

PSALMAE DAFYDH.

Y Psalm. I.
Kywydh deuair hirion.

GWynn fyd oi febyd gwinfaeth,
  Gwirion don ir gwr nid aeth
Ar ol kyngor llwck angall,
  Y dorwg a roe i fryd ar wall:
Ni saif yn ffordh briffordh brys
  Bechaduriaid baich dyrys,
Nag ar gadair gyfair gawdh
  Gwatorwyr a gydtariawdh.
Ond kyfraith dhuw 'n faith dhawn fydh
  I dhidhanwch dha dhevnydh:
Ai myfyrio mwy fowredh
  Dhydh a nos yn dhidhan wedh.
Bydh all i brenn a blennir
  Ynglann afon dirion dir:
A dhwg ffrwyth dhigyffro hawl
  Is ir wydh yn amserawl.
Ag ar y brig deg ir brenn
  Ni dhiclwa vn dheilien:
Ag oll a wnel gwell-ha 'n wir
  Ai law dhyn a llwydhiannir.
Annvwiol fraint dhynol fry
  O fall-haint ni bydh felly,
Hwnn o fab hoewan a fydh
  Fal manus ar fol mynydh:
Oi flaen y gwynt flina gwaith
  Chwith amod ai chwyth ymaith
Ni welir annvwiolion
  Ofer yn hir ir farn honn

A　　　　Ag wan

A gwnn na saif gwann o said
Detrawr y pechadnriaid,
Drwy fawl oll ir dyrfa lawn
O wyr kofus rai kyfiawn.
Duw a edwyn ffordh dyn da:
Dinystri ir enwir yna.

Yr ail Psalm.

Cywydh deuair hirion hefyd.

Pa ffromi brochi bar oedh
Eigion vdlais genedloedh?
Pobloedh ar gyhoedh bob gant
Oferedh a fyfyrant.
Brenhin weilch at barn hyned
Yn erbyn Duw gloew wdhuw gled,
Ag yn erbyn gwrda oerbwyll
I grist ef a gwersi twyll.
Torrwn medhant kyn teirawr
I rhwymau ae maglau mawr,
Y gwr o nef gewrain ior
A gai etto yw gwatwor.
Yno dywad yn delwin
Ban dhigid y bai lid blin:
Yn i angerdh vniowngof
Yr ofnant kiliant oe kof.
Irais ef teg yw 'r araith
Frenin Seion dirion daith.
Tracthaf a brysiaf heb rus
Ys da yttoedh dy status.
Dwedaist fy vnduw ydwyd
Ymy o barch fy mab wyd,
Hedhyw y mab hawdh om ais
Gain odli ith genedlais,
O gof vniawn gofynni
Kwydhfyd hwnt rhodhaf yti,
Y kenetloedh gyhoedh gant
Ytifedhiaeth yt fydhant:

Ag eith.

Ag eithafion gwchion gwar
Mawr duedh mor a daear.
Dy wialen lle delyd
Dyrn gwyllt ai darnia hwy igyd :
Fal padell o bridhell bronn
A friwesid yn friwsion.
Pob barnwr trewynwr trin
Pob barwniaid pob brenin :
Dysgwch eiriau dewisgall
Dysgwch i gael dysg swych gall.
Gwinaethwch gwelwch ych gwaith
Adholwch wirdhuw eilwaith :
Drwy ofn a saif drefnu serch
Ag arswyd a gowirserch.
Kusan ir mab arab yw,
I lidio perigl ydyw :
A lladh a wnaiff llaw dhuw 'n wir
Os digia ni osiegir.
Gwynn i fyd nid gwann i foes
I bob vn i bob einioes :
A rydh i ogiyd ae rann
Yn faith ar Dduw nef weithian.

Y drydedh Psalm.

Englyn vnodl vnion.

Elynion dynion sy yn ymdanu ar
I geisio fy magiu : (gais;
Gwnn fod nifer llawer llu
Am golchynt im amgylchu.
Drwg yw ton dynion dewiniaeth
A doedyd yn helaeth: (dadwrdh
Duw ni rydh er dawn yr aeth
Deirawr ym iechydwriaeth.
Wyd geidwad godiad Duw gwedi im penn;
Rhag poen im amgylchi :
Wyd fy mwcled mewn kledi
Ion teg am gogoniant i.

Gelwais Nef oerais lleferydh wirnych;
Arglwydh arnad beunydh:
Gwrandewaist rhodhaist fi yn rhydh
F'enaid oth santaidh synydh.
Gorwedhais kysgais fo'm kad yndhifai,
Yndhiofal fwriad:
Yno wedi deffro dad
Im kedwi Duw im kodiad.
Nid ofnaf Duw naf da nod oferbwyll,
Sy'n ferbyn yn dyfod:
Er i fyrdh o filwyr fod
Yn y maes yn ymosod.
Kaid tad wyt geidwad yt godi uchod,
Am achub rhag cledi:
Torr i dannedh ryfedh ri
Kernodia i kernad wedi.
Iechyd dawn hefyd wyd Duw nefoedh pur
Uwchlaw pawb or bobloedh:
Ar ath gar uwch daearoedh
Fal gwlith dy fendith dwf oedh.

Y bedwaredh Psalm.

Cywydh devair hirion.

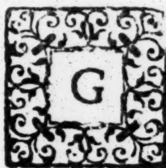
Clyw fi naf koelia fy ner;
Cof fendith am kyfiownder:
Gollyngaist fi gweithiaist ged;
O gaeth awydh gaethiwed.
Moes ras am 'urdhas y mi
Yngwydh a gwrando 'ngwedhi.
Clowch feibion dynion dinerth
Pa hyd o aflwydh swydh serth:
Y gogenir gogoniant
Ich plith kywilydh ich plant:
Drwy garu mewn drwg weryd
O goegedh balch gwagedh byd
A cheisiaw heb achosion,
Gelwydh serth gywilydh son.

Gwrbydh.

Gwybydhwch nodwch yn ol
Yn dha dhoeth i dhuw dhethol;
Dynion a gar daioni
Da ir rhain a rydh Duw rhi.
Eglyw oe ras gwaelwr wyf
O goel y2 aw2 y galwyf.
Na phechwch d2wy serthwch son
Ackw a holwch ych kalon:
Yn ych gwely felly fydh
Bodh wych lawn bydhwch lonydh
Offrymwch aberth perthyn
Im ner kyfiownder a fynn,
A rhowch ych goglyd yn rhwydh
O wirglaim ar y2 arglwydh.
Llawer o wyr ir lle'r ant
O dhadwrdh mawr a dhwedant:
Pwy ym'r neb ai pair y ni
Dinag weled daioni.
Dy2cha lewych d2ych lawen
Hynod wedh ynt oy wen:
Koist im kalon ffynnon ffydh
I llonaid o2 llawenydh:
Mwy nag amser dyner don
Ffraethlef kynhaeaf ffrwythlon:
Ban i llanwyd bu'n llown wych
Gwenith a gwin gwentaith gwych.
Go2wedhaf kysgaf rhag kawdh
A hedhwch am anhydhawdh:
Duw'n unig didhig lle del
Dygaist fi i le diogel.

Y bumhed Psalm.

Englyn vnodl vniawn.

Wrando'n rhwydh arglwydh eu2glod ing (arduth2,
Yngeirtau am tafod:
A deuall walch gloew falch glod
O fow2der fy myfy2dod.

Erglyw'nghri keli nis kelaf rinwedh
fy mrenin a garaf:
fy newin, at fy nuw naf
A gwedh awen gwedhiaf;
Y borau gorau a garaf undhyw,
A wyr wrando arnaf
A Duw'n wir siarad a wnaf
Y borau golau galwaf.
Nid ydwyd gwr lwyd geli wych iownwaith,
chwannog i dhireidi:
ni thrig gidag un a thri
Drwy gynnal dim drygioni.
Bwrw ystaist atgas gas a gwg ior waethwaeth,
Ar a weithio mowrdhrwg:
Nid erys ffol yn d'olwg
Yn wael e dry a wnel drwg.
Kelwydhawg y rhawg be rhôn y lledhyt;
Kas gennyt kais gwynion:
A wnel dwyll anuwiol don,
Ar kwmerylwr lwr kreulon.
Fy naf ith dy'r af dirykedh dy rad;
Drwy gariad drugaredh:
Yn y deml sant melys wedh
Y Rodiaf ag anrhydedh.
Arwain fi eurglain Arglwydh goel iownwych,
Rag gelynion aflwydh:
Dig gin ior hael dysg yn rhwydh
Dy lwybrau diwael ebrwydh,
Yw genau ond gau nid oes gair kyfiawn
Kofus yw pob drygair:
Ag oe mewn digymennair
Bryntion i kalon y kair.
I kegau geiriau garwedh o gyrrith,
fal egored henfedh:
Ae tafod mal tyfiad medh
O-ffol edryd a ffladredh.
Rain geli ytti gwnn etto yn llwyr,
I lladh ae dinystrio:

Gad

Gad yw kyngor drwdior dro
Yn i serthedh i syrthio.
Bwrw allan yn lan nad ith wledh rysig.
wrth riso i henwiredh:
Ith erbyn ner wilwner wedh
Y traethrant trwy i taeredh.
Mawr lawenydh sydh ir sawl dhuw yttwyd
A dhaw attad ollawl:
Canant a fedrant o fawl
Drwy y gywydhau 'n dragwydhawl.
Vn Duw oad kodiad ae kedwi 'n llawen,
A llywiant gwrhydri:
A garo mae 'n rhagori
O Duw ne deeth dy enw di.
Bendigi [illegible] gelau dhau 'n kofus,
dhyn kyfion diamau:
Ath ras ec gwmpas i gau
fal tarian or folt orau.

Y Chwechad Psalm.

Vn or oferfesurau englyn kildwrn y gelwir.

ARglwydh kyfai wydh kof orig chwerw
Na cherydha 'n ffyrnig (wedh:
fi 'n dy dhig.
Na chospa tyst ia tostedh fi ath law,
Ith lid ath greulonedh
[illegible] gamwedh.
Trugaredh fowredh ydoedh fael eurglod,
gad Arglwydh i gaffael
wyf wann wael.
Duw brysia iacha fi yn chwyrn om penyd,
Y mae poenau kedyrn
im esgyrn.
Am henaid gannaid a gwynir o hawl
pa hyd y trallodir?
a fydh hir?
Gwared rhaid fenaid fwynwedh Duw keidwad

fro kadw fi oth fowredh
Drugaredh.
Kann nad oes gyfoes ath gofiant ir bedh,
na meirw byth a ganant
dy foliant.
Im gridhfan blaenwann r wy'n blino gwelwch,
y gwely sy'n nofio
gann wylo.
A mynych dhwgrych dhagrad gwael iechyd,
y nos gwlychaf innad
y tylad.
Pylais a llidiais llwydion fy llygaid,
llwygant drwy achosion
gelynion.
Kiliwch mogelwch mae gwiliaid weithian,
ymaith weithwyr diriaid
En wiriaid.
Kans fy rhwydh arglwydh edrglain wir vndodw
a wrendy fy llefain
wylofain.
Yr arglwydh yn rhwydh ion rhad wir vndodw
a wrendy namdniad
Drwy gariad.
Yr arglwydh ion rhwydh an rhi dhiweirbarch,
a dherbyn fyngwedhi
Duw geli.
Im gelynion llonn llawenydh ni chair,
ond chwerw drallod bedunydh
kywilydh.
Trosant ol ynol o anian galed,
Trwy gywilydh twrstan
yn fuan.

Y *Seithved Psalm.*

O amryw fesurau.

Vnodl vnion.

Nod dhuw hynod honnais dy enwi,
ynod ymdhiriedais:
Kadw fyfi duw tri rhagtrais

ferlidwyr

ferlidwyr milwyr malais.
Rag tra difetha a fai vthr f'enaid,
vn fynvd llew gyrch rvthr:
Rag idho fy rhwygo a rhvthr
heb wared wyneb arvthr.
Os hynn fy nvw gwynn o gwynaw weithian,
A wnevthym ith dhigiaw:
Os anwiredh drygedh draw
im dilin sydh im dwylaw.
Am hedhwch koeliwch os kilwg noethi,
o gwnevthvm i fowrdhrwg:
Ond achubais o drais drwg
f'erlidwyr ofer ledwg.
* Fyngelyn oerdhyn arw dhull
Erlidied fi dalied oll
Sathred f'enaid e gaid gwall
Ar dhaear anhygar hyll:
Fyngogoniant medhiant mwll
kymred a bwried i bell.

* Proest kyfnewidiog chweban.

* Kysod Dvw Arglwydh y kyfion
Kysod a bid kroewlid krevlon
Wrth i digofaint raith dy gofion
Troso i gwilia Rag trais gâlon
A Bwrw'n gofus a barn gyfion
Dohino y kenetloedh dhynion
Ith amgylch ogylch daw dhigon

* Kyhydedh ferr nev wythbann.

* De blaen ymdhyrcha yna ion
Dvw oe rad ynad pobl weinion
A farn o fowrnerth
Barna fi burnerth
Jaith dhiserth ith weision

* Klogyrnach.

* Ynghyflownder
Fynghyflownder; fynghv-fwyndon:
Am gwirionedh
O grevlonedh y geirw elynion.
Jr maleiswyr
Ag ir treiswyr ag ir trowsion:
Terfyn elo

Rupynt byrr.

Yw lle delo llu duwiolion.
Duw sydh wiliwr
Kyfan chwiliwr kefn a chalon:
Duw sydh chwarian
Keidwad tarian ki wdawd tirion.

* Englyn garhir gorchest y beirdh yn arr.

* Yn gadarn e farn vwch y dal duw gwynn,
Da gennym diofal;
Gwr vnion yn gar anial:
Ir drwg ward rydh
Oer wg e rydh,
A dwg y dydh dig yw dal.

* Hir a thodhaid.

* Oni thry atto heb wnevthur attal;
Hogodh i gledhyf kryf kair i ofal,
I fwa enylodh ni sevthodh yn sal,
A gwnaeth yn barod o dhefod dhyfal:
Gwnaeth yn barod nod dianwadal drwsdh,
I arfau marwaidh o rif am arial.

* Kyhydedh wenndrosg neu hir.

* Ae saethau sythion;
Parawd ynt purdon,
Oll im gelynion llym goel anial.

* Englyn vnodl kyrch.

* Drwg trafaelia brynta brt
Drwy gynnal y drigiont:
A brynti oll nid braint hawdh
A geneolawdh gwann odli.
A chelwydh dragywydh dro
Anwir oedh entr idho;
Y pwll o far pell i fodh
A glodhiodh yw gwilydhio:

* Owdl gowydh

* Ir ffos a wnaeth lawgaeth lid
Swrth ofid y syrth efo
I dhrwg yw benn gynnen gar
Drwy watwar a dry etto.

* Kywydh devair hirion.

* Ae drais fab dyras a fynn
Dera gwrar i gorn.

* Englyn vnodl vnion.

* Kanmolaf fynaf gann ofyn kofus,
Kyfiawn dhuw diderfyn:
Kana yw enw kân ennyn
Uchel yw Duw vwchlaw dyn.

Yr Wythfed Psalm,

Owdl gowydh.

O Arglwydh yn Arglwydh ni
 mawr yw d'enwi mor dyner:
Ir dhaear oll ar dhwr ordh
 vwch nefoedh ae chynnifer.
Yn yn plith o enav 'n plant
 Dy ogoniant deg wiwner:
Ag o enav 'r plant gweiniaid
 Dy nerth a wnaid dawn wyrth ner,
Ag i gav dig a gwag don
 D'elynion y dilyner:
Ar diâlwr bradwr brynn
 Os gelyn yw ysgeler.
Pann edrychwy mwyfwy ym oedh
 vwch nefoedh ae chynnifer:
Gwaith dy fysedh arwrdhiad
 Ior llwyr sad yw 'r lloer ar ser.
Beth yw dyn heb obaith da
 Yw goffa ir a gaffer:
Na mab i dhyn gyndyn ged
 Yw ymweled ae moler.
Creaist goris dilis don
 Angylion yngo a weler:
Roist i goron ogonawl
 Arwydh o fawl rodh dhiferr.
Di ae gwnaeth i lyfodraethv
 Dy waith a bv o daith ber.
Dano fo da iawn i fyd
 Di a osodyd dwys hyder:
Ychen a lafurien laid
 Yno a defaid nid ofer.
Ir mevsydh ar gwydd e gais
 Manifeliaid yn faelier:
Holl adar nef lle daw 'r nod
 O bysgod mor a basger.

A rodio oll i rad oedh
Uwch nefoedh ae chyunifer.
O Arglwydh yn arglwydh ni
Mawr yw d'enwi mor dyner. &c.

Y nawfed Psalm.
Gwawdodyn byrr.

1 MOlaf yn dhyfal dhuw am kalon:
A thraetha i hynod ryfedhodion.
2 Llonhychaf om naf im nwyfion kanaf,
Yw enw gorychaf enwaf union.
3 Kilfodh goel anodh y gelynion
Goran wyd o fraint o dhigar dy fronn.
4 Kans bernaist torraist fy materion rhus;
Deiste fry 'n gorsus dy farn gyfion.
5 Kospaist ti a dhiwynaist anghred dhynion
Kollaist ni welaist anuwiolion:
Dileaist biwriaist fal na bon nae mawl,
O henw tragwydhawl hawl wehilion.
6 A gorwedh mewn llwch gwelwch gâlon;
Byth y dinystriwyd bath dyn estron:
Ae trefydh kevrydh Coron ae kofiaw,
Hynny aed heibiaw hen atebion.
7 Yw drwn dhiogel mae 'n uchelion,
O bur iawn wiw-serch barn i weision.
8 Barnai 'r byd hefyd Duw kyfion barnai:
Bu abl a fynnai ir bobl fwynion.
9 Parch ydwyd gwelwyd i bob trist galon,
Hybarch a hynod mewn trallodion:
Mewn amser tyner wyt ion yw kodi
Allan oe kledi gerwi geirwon.
10 Ymdhiriaid enaid wyd i weinion;
Pawb a wyr d'enw pawb or dynion:
Kans di Arglwydh rwydh rodhion ni wrthyd,
Ath geisio enbyd hyfryd hoew fron.
11 Moliennwch kenwch fwyn ackenion,
Y beibl oedh siwel bobloedh Seion:

Traeth.

Traethwch dangoswch yn gyson ir byd;
A weithiodh e i gyd gweryd gwirion.
12 Beffa bid kroeswlid am waed kreulon;
A dial orig y diwael wyrion:
Yw gof nid angof iawn don y gweidhi;
Y llefain ar kri ar si ar son.
13 Dyro Duw folwredh drugaredhion,
Duw wyd y keidwad dihockedion:
Edrych lle gwelych y gwaelion dhynos:
Yt o gas agos digasogion.
14 Y no dy foliant yn d'afaelion;
Diwid iawn seiens dweda 'n Seion:
Llawenydh ym fydh mad fodhion helaeth,
Oth iechydwriaeth dwch y dewrion,
15 Kenedloedh oessoedh a fodhasson,
Ir ffos o anras a glodhiasson:
I'r rhwyd y daliwyd lle delon bob koes,
Yn y gwydh eudoes a gudhiasson.
16 Barn Duw o kofiwch bur nod kysion,
Bwrw gwyr anghysbell y wdichellion:
17 Kledhir e fwrir hwy'n feirwon ir bedh,
Am dhuw lwyswedh nis medhyliasson.
18 Ond diwael ydyw hynt tylodion,
Duw yn i kofiaw dewin kyfion:
Trueiniaid gweiniaid gwyrnion ae gobaith,
Ni dhiffydh eilwaith i ffydholion.
19 Kyfod Duw kyffro deffro da don;
Nad wyr digrefydh yn daer gryfion:
Kenedloedh ar goedh gwydhon a farner,
Yn d'wydh y molwrner llawenber llenn.
20 Par d'ofni gelt i wyr gwaelion;
Dechreynnant krynnant y thai krinion:
Gwybydhant gwelant gwaelion nad ydynt,
Ammau yw'r helynt ond marwolion.

Y Dhegved Psalm.

Englyn proest kyfnewidiog.

B Aham y sefi o bell:
Dduw tro o ymgudhio mae gwall;
Yn amser rhyw arfer hyll
Koelia di imi kledi mwll.
Y rhai enwir oe hanian,
Ae balchder ansyber senn
Y dilidant dylodion:
Dalier hwy yn i dilyn
Yw hir gyrbwyll ae twyll twnn
Ddhialedh a fedhylyn.
A chwedi y pechadur
Yw fedhwl tost fost dhiferr,
Moliant a fynn fal milwr
Dduw o wegi fo ae digir.
Mor falch yw r drwg trwy wg trwm,
Yn achos Dduw ni chais dim:
Yn i fedwl lledffwl llym
Nid oes Dduw byw ir kyw kam.
I ffordh sy hyffordh i hwnn,
I farn ir kaith kewch waith chwynn:
Uwch law i walk uchel wenn,
Gofyn a wna gwaetha 'r gwann
Ylent ae elynion.
Dywaid yw fedhwl diwann,
Nim kynhyrfir y gwir gwnn:
A thramgwydh ni dhigwydh ynn
Bur oglyd drwy beryglon.
Llawn rheg yw i geg a gad,
Dwyll a drwg a dall drud:
Bu lawn bedhydh blin benyd,
Yn deifio dan i dafod.
Elecha yn i loches,
Drwy gelu y dirgelwas:
Lladh gwirioniaid rhaidus,

Ysbio a wnaiff os bai nos,
Dylodion llesgion or llys.
Drwy goel wych dirgel lecha
Fal llew klaf yw ffau, ni ffy,
Gwiliodh daliodh heb gelu:
O drawo ir tlawd ae dreisio
E dreisia band yw resyn
O ledwg y tylodion.
Medh wael hynt ban dhalio hwn
Iw rwydau anwir adwen.
Fo grymma o bla yw blyg
Nes del oe serth nerth yn wag:
Oni dhalio o dro drwg
Dhid wyll wr kyst udhiedig.
O dhiwedh ef a dhywad
Anghofiod Duw gwiwdh dw'n gwyd:
O gudhio i drem a gwedh drud
A mwy'n ol ni mynn weled.
Kysod ner wiwner enwog
Diwael a da dy law deg:
Heb anghofiaw o daw dig
Dylodion yn dy ledwg.
Dyn drwg o gam pam ywr plwyth
Distyrb Duw di-stor doeth:
Dywaid yw fedhwl diwaith
Nas taer na wnai ystyriaeth.
Gwelaist edrychaist y drin
Drygau a chammau wych ion:
Kymeri draw ith law lan
Dylodi diwael adyn,
Help ymdhifaid gweiniaid gwnn.
Torr nerth y drygdhyn trwy nad
Ar maleisir yr anil isod:
Chwilia o gilwg i drwg drud.
Heno na bytho yn y byd.
Duw sydh frenin rhin ar hynt
Yn dragwydhawl i hawl hwnt:
Pobloedh is tiroedh ae stent

Sydh dhi-ffydh a dhiffodhant.
Gwrandewaist ni dheliaist dhig,
A fynn fylawd ifanag:
Gwnai i kalon vnion enwog
Ae gwrando yn gowreindeg.
I farnv tlawd dafawd dwfn
Ymdhifad a gad heb gefn:
I gav y trwch serthwch safn
byth na pharo efo ofn.

Yr Vnfed Psalm ar dheg.
Vnold vnion.

Ymdhiriaid f'enaid oll a fydh im Dduw,
Pam y dywaid dryg-ffydh?
Im enaid dos ir mynydh
fal yr adar gwar or gwydh.
I fwa yna annel ae saethav
sydh yn sevthv yn dhirgel:
Yn y tywyll nod tawel
At galon gyfion dan gel.
Kynghorion ffrwythlon y rhai ffraeth diriaid,
A dorrir fal y saeth:
A chyfion ae orchafiaeth
Byth ini pa beth a wnaeth?
Santaidh devlvaidh yw deml lawen deg,
Y mae Dvw an perchen:
I drwn dhirgel vchelwen
ydoedh yn y nefoedh nenn.
*Ymgudhio. O dhiffaw *lwygaw ath lygad eilwaith
Di a weli bob afrad:
Wrth chwilio 'n dynion danad
D'amrannav heb gad a gad.
Y kyfion dhynion dhewiniaid perffaith,
Wych eilwaith mae'n chwiliaid.
Treifwyr a brad wyr heb raid
Yno a gasha i enaid,
Fal glaw y daw draw drwy air y maglav,

Tan

Tan myglyd a*chessair: *Kenllysg.
Brymstan yw kwppan anair
Arnynt ar korwynt y kair.
Duw kyfion dynion yn dyner gowraint,
A garai gyfiownder:
Ar rhai vnion ryhenwer
De lawn wyrth a wyl yn ner.

Y dheudhegfed Psalm.

Englyn vnodl krwcka.

Adw fi Duw kydfod ion
Kofus nad oes wr kyfion:
Nid oes ffieidhloes dyn ffydhlon ond (drwg
Yn trigo ymysg dynion.
Mae'n wagedh y managant
Un wrth arall gwall i gant:
Ae genau hwythau gwenhcithiant (minffug,
Amwynffals y dwedant.
E dyrr Duw i dirfaid air,
Ae gwefus felus fowlair:
Ae tafawd parawd nid purair dadwrdh,
Sy'n dwedyd mefl mowrair.
Or rhai a dhwedai 'n dhideg
Bûdh dhyfod on tafod teg:
Ni piau'n genau an gwaneg ebrglaim,
Pwy yw'n arglwydh gosteg.
Am orthrech truan hanes
Ychneidion tylodion les:
Kyfodaf medh naf dof yn nes; Kydhion,
Rodhaf bawb a fagles.
Geiriau fy ner hyder hawdh,
Geiriau purion gwir parawdh:
Fal arian yn lan ni lynawdh sothach,
A seithwaith i purawdh.
Dydi ae kedwi rhag hawl
Kedwi bawb dihockedawl:
Rag kaeth genhedlaeth gwnn hawl Duw keidwad

Di ae kedwi 'n dragwydhawl.
Y rhai drwg kilwg koeliwch
Yn rhedegsain truain trwch:
Mawr gywilydh sydh heb nos hedhwch draw,
Os rhai drwg a berchwch.

Y drydedh Psalm ar dheg.

Englyn proest kadwynodl.

A hyd o arglwydh pa ham?
Im anghofiyd a ffryd ffrom:
Ae bythawl dragwydhawl gam?
Pa hyd ior rhagor rhagom
D'wyneb a gudhi dinam?
Ior dy ras dyro drosom.

Pa hyd mae hefyd yn hir?
Ymgynghoraf naf nifer
Am kalon waewdon yn wir
Ae hyd y dydh ni bydh ber?
Pa hyd enhyd bydh anwir
Uwch ymhenn i nenn sy ner.

Edrych gwrandaw draw ior drud
A llugern bydh im llygad:
Rag ym gysgu methu mud
Yn hun angau brau a brad.

Rag im gelyn gwagdhyn goel
Dywedyd kefais fantais fael:
Llawen gelyn melyn moel
O llithraf ir gwaethaf gael.

Ith drugaredh fowredh faeth
Yt ymdhiriaid enaid anoeth:
Am holl galon ffrwythlon ffraeth
Fydh lawen dha awen dhoeth
Wyd ior oth iechydwriaeth.
O kaf mae 'n orau kyfoeth.

Kyfi im Duw hoewdhuw hynt
A ganaf a gogoniant
A wnaeth ym helaeth helynt
A gwir dhawn ag urdhuniant.

Y bedwa-

Y bedwaredh Psalm ar dheg.

Englyn vnodl kyrch.

Dwaid dyn ffol yn dawel
Nid oes Duw gwirdhuw dan gel:
Nid oes vn nodais enwir
Dyn yn wir daeoni a wnel.
Y bryntion dhynion lle dhant
Y drwg noeth draw i gwnaethant:
Yw kamwedh o goegedh gau
A maith oesau methasant.
Du y sy 'n y nef bendefig
A wyl feibion dynion dig
Yn edrych oes gwiwfoes gwych
Ie Dewrwych a gais Duw orig.
Ar gyfeirgoll aeth hollfyd
Bryntion ynw'r gweision i gyd:
Nid oes a wnel dawel dawn
Un kyfiawn enwog hefyd.
Oni wyr yr enwiriaid
Bwyta fal bara y baid:
Frmhobloedh pleidioedh ae plant
Duw ni alwant dan wiliaid.
Cynghorion wirion araith
Y fylodion mwynion maith:
Er ych dirmig dig bob dydh
E wybydh Duw i obaith.
Dod iechyd wryd warant
Kydio o blegid dy blant:
Siacob ag Israel hael hen
Yn llawen yno llywiant.

Y bymthegfed Psalm.

Kyhydedh wyth ban.

Uw pwy ith blas oth ras rysswr
A bras olud fydh braswyliwr?
Dewin isod a dinaswr
Yn dy dhedwydh fynydh fwynwr?

Sawl a rodio yno yn iownwr
A fynno fod yn gyfiownwr:
Nod koel adhysg nid kelwydhwr
Yn i galon enwog willwr.
Sawl oe barabl nid yw gablwr
Anoeth reswm gwael na threisiwr:
Yw gymydog nid halogwr
O enw absenw nag absennwr.
Ond yr adyn y kitteidwr
Ywol yng ef y lych waelwr:
A garo Dhuw yn gowirwr
Rad adhysg mae 'n anrhydedhwr.
O rhoe i lwf ar hawl i wr
Ag oll wedi pe yn golledwr:
Ni newidiai yno yn oedwr
Un dickra gwnn nad ockrwr.
Nag yn frebwl nag yn freibiwr
Am vn gwirion y mae 'n garwr:
Hwnnw a wnel hynny an waelwr
O deg weiniaith fydh digynnwr.

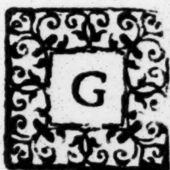
Yr vnfed Psalm arbymtheg.
Cywydh devair hirion.

Kadw fyfi geli ar gais
Er ioed iti 'mdhiriedais:
Fy enaid dowaid yn d' wydh
Fowrglod ydwyd fy arglwydh.
Nyd son am fy harlioni
Aruth wyt ior i wrthyt ti:
Fy-nidhanwch fwyn dhynion
Fu 'n dy saint fenaid oe son.
Gwyr parchus gwedhus gwiwdhawn
Sydh ar y dhaear o dhawn.
A el at arall gwrall gur
Mal y del aml y dolur:
Ni offrymaf medhaf im oes
Greulawn vn aberth groewloes.

Am genau nis mag enhyd
Y w henwau ganiadau gwyd.
Diau waith vn Duw weithian
Digwydhodh im rhodh am rhann.
Duw fy lot da wybod dawn
Duw ae gynnal deg vniawn:
Doeth fy rhandir gwir gwiw ion
Dlud taer i le tirion.
Perffeithlan yw 'r fann wir faeth
Etto fydh fy-etifedhiaeth:
Bendigaf fy naf oe nawdh
A hu yrrid im kynghorawdh.
Nis haedhais y nos hyd hysg
Fynghalon dirion am dysg:
Rois f arglwydh im gwydh om gwir
Ys ni wyr yd yw nim symudir:
A ffob amser da ner daw
Duw hylwydh im deheu-law.
Gogoniant gwiw a genais
Am kalon yn llonn am llais
Am knawd o burwawd lle bai
Yn dhiofal yn dhifai:
F'anwyl ni adewi f'enaid
Ir bedhau llowngau ar llaid:
Na gwr vnion gwiw rinwedh
I wethu nei bydru ir bedh.
Yno dysgi imi fy myd
Llwybrau a beiau 'r bywyd:
Ter dy fronn gair Duw freintawl
Llownedh mae llewenydh mawl.
A hyfryt wch hoew frebder
Inl ar dhehevlaw ner.

Y *dhwyfed Psalm ar bymtheg.*
Cywydh devair hirion etto.

Wrando arglwydh purlwydh per
A fendith ar gyfiawnder:
Ystyria o ras d'araith

Ynghur im oes ynghai maith.
Gwrando 'ngwedhi porthi pwyll
Gwyn dadl om genau didwyll:
Oth wyneb gowreindeb gwyn
Y del fy marn ydolwyn.
Bid d'olwg yn amlwg ner
Yn vnduw ar vnionder.
Ban chwiliaist gwelaist geli
Ynghel nos ynghalon i:
Profaist ni chefaist y chwaith
Wag eiriau na drwg araith.
Geiriau d'enau gwir dinam
A geidw gwr gwedi o gam:
O waith a ffordh waetha ffol
O wann awydh anuwiol.
Par fyngherdded trodhed rhwydh
Ith lwybrau faith loew ebrwydh:
Na bo im traed heb ammod draw
Faith wael weithred fyth lithraw.
Galwa di ond golud hawl
Klowi'n wyrth keli nerthawl:
Erglyw dhoeth aroglaidh dhuw
Gwrando ymharabl gwir vnduw.
Dod drugaredh ryfedh rad
Daw gadarn ydwyd geidwad:
A dhel dan dy dhehevlaw
Galon drist rhag gelyn draw.
Kadw fymraint nis kaid fy mrad
Llugern ail llewfer llygad:
Kudh fi ynghysgod ffyrfglod ffydh
Ydwyd vnion d'adenydh,
Rag yr enwir hagr ynni
Regen tost am Kwygant i.
Am gelynion gweigion gant
Im pwysaw am kwmpassant.
Llyna feilch yn llawn o fer
Dhru ystwyth a brasder:
De genau daw egwan don

Mera

Mera bwlch eiriau beilchion.
Yn llwybr ni lle byrr a ir nant
Ne gad eilchwel amgylchant:
Ag ae llygaid gwall agos
Obru ar ffull in bwrw ir ffos.
Fal y llew ifanck gwanckaidh
Ir prae a synnai or praidh:
Fal kenad llew fal knyw llech
O fewn dudwll fai 'n didech.
Kyfod Arglwydh kulwydh kv
O fawl iawn yw rhagflaenv:
A bwrw ir llawr heb fawr fyd
Anwr hyf enwir hefyd.
Gwared fy enaid gwir-hoew
Rag enwiredh ath gledh gloew.
Rag gwyr nid rhai kowira
Rag gwyr dy law a dhaw 'n dha:
Dvw rhag gwyr draw i karwn
Or bowyd hardh ar byd hwnn,
Ae rhann ni bu rhai wannach
Sydh ir byd ar bowyd bach.
Llenwaist i boliau ae llonaid
Or kudh oth drysor y kaid:
Yw meibion dhigon a dhaw
Ae gwedhill wedi gudhiaw;
Yw plant y mynnant i mud
Duw ae gwyl ado i golvd.
Edrychaf d'wyneb nafner
O fendith ynghyfiolu nver:
Wrth dhefro digyffro yw 'r gwedh
Oth lun kaf berffaith lownedh.

Y XVIII. *Psalm.*

Gwawdodyn byrr.

TWll hoff im kalon tirion tyred
Dy ofyn adhas Duw fy nodhed: (ftwr
Duw 'nghastell am kell nim kolled am
Duw fyng-waredwr kyfiwr am ked

Duw fyngwraig kadarn ym a farned
Disai ym orig Duw fymwared:
Duw'nharian kyfan koffed'am korn pres,
  Duw yw fylloches fynwes fwyned.
Duw molaf galwaf mwynaf myned;
Duw ner rhag trablin gwerin gwared:
Dolwriaw angaw dynged im glassu
  Doeth im kwmpassu kelw kaled.
Duw dy elynion fynnion taned
Duw am ofnassant gwydhant godhed:
Duw rhaffaw bedhaw gwybydhed yn hawdh
  Doe am amgylchawdh dos im golched.
Doeth angaw maglaw yno im mwygled
Duw mewn ing gelwais damwain gwled.
Duw gwasdhais llefais ar lled yn oerach
  Duw llef arw afiach dwll afrifed.
Diaw yw lysoedh im gwrandawed
Dagraw a llefain dw egr llifed:
Yw glwstiaw 'n geiriaw egored union,
  A dhoeth ger i fronn kyffion koffed,
Daear gerwinwaith drawr a grynnawdh
Isel yw os kaid i sail esgydwawdh:
Ae symyd hefyd yn hawdh yr owrhan
  Yn y dydh egwan Duw a dhigiawdh
Mwg oe ffroen drwy boen ef derbyniawdh
A than oe enaw 'n boeth enynnawdh:
Ger i fron union entwawdh y mellwan
  Yno gain hwân a gynhewawdh.
A glocw iawn ffragl nef a wyrawdh
Yn dhwys yn gynnwys e dhisgynnawdh:
Ag ar wwl gymwl o gawdh i gweled
  Hynaws o weithred hwnn a sathrawdh.
Cherwb asgellawg enwawg wnawdh
O gofion degwch yw gefn dygawdh:
Ag yno hwdo lle hedawdh yn gynt
  Ar yr asgell wynt gorwynt gyrrawdh.
Ag o liw kafod y gosodawdh
Ynghylch i bebyll dowyll dwawdh:

Kymylau borau a barawdh gyſſwr,
  Yn awyr a dwr yn-awr a dawodh:
Yn wych i lewych ef a olevawdh
Y trwch dowylliwch ef a dyllawdh:
Y kenllyſg in myſg kymyſgawdh y nos
  Yn y mawrwydos ni mawr wadawdh.
Duw nef ar ol tan a daranawdh
Duw ner goruchaf gwrlaf galwawdh:
A chenllyſg terfyſg tarfawdh a godhaith
  A i kwyno hir-faith fo an kynhyrfawdh.
I ſaethau gorau ef ae gyrrawdh
I gas y gwerin fo ae gwaſgarawdh:
Ag amled lluched nis llechawdh ar ſigl
  A llawn o berigl allan bwriawdh.
Eigion y dyfnfor ymegorawdh
A godhyn y byd dadymgudhiawdh:
Yn ofni keli nis kelawdh i lid
  I dhig ae ofid dhuw a gofiawdh.
I law o uchelfronn a dhanfonawdh
Ackw'n hoew eilwaith an kynhaliawdh,
O dhyfndwr y dwr dyrrawdh fi i fyny
  Fy molwyd hynny ef am tynnawdh.
Odhiwrth elynion tynnion tynni
Am kas wyr dyras ni phrydert.
Kaled y rhanned y rheini yw hynt
  Im erbyn ydynt mowrboen wedi.
Buont yn eirwon yn ymhonni
Yn ynghul adwyth yn ynghledi:
Yr arglwydh kulwydh keli uchelfawr
  Yw y bugail mawr a bagl ymi.
Chengawdh tynnawdh pann fynnawdh fi
De nawdh achubawdh medrawdh ymi:
I gariad ae rad heb hir oedi oe fodh
  Hynn ym a weithiodh yn Rodh fy rhi.
Wrth fynghyfiawnder ir adferi
Ag ar ol puredh haeledh hwyli:
A weithiais heb drais droſſi am dwylaw,
  Ym o hir adhaw yma rhodhi.

Kedwais heb falais hwylliais hÿli
Llwybrau gwir arglwydh yr arglwydhi:
Heb wrthod hynod henwi Duw nefoedh
Ag yno i filoedh gwnn i foli.
Dy farn yn gyfion oth haelioni.
A gadwaf innau gwawd a fynni:
Y ftatus wedhus wedhi yr arglwydh,
A gad o wiw fwydh a gedwais i.
Bum union gyfion pawb a gofi
Yn dy wydh arglwydh rhwydh yr haedhi
Rag gwedh enwiredh oeri anghyfbell
Ym gwedi fy well ymgedwais i.
Wrth fynghyfio wnder ir adferi
Ag ar ol puredh haeledh hwyli:
A weithiais heb drais drofi am dwylaw
Hynod oedh gillaw yn d'wydh geli.
Wrth y karedig dig nis dygi
Arglwydh karedig tebig wyt ti:
Wrth dwyll a didwyll dywedi 'n wirion
Didowyll fodhion didwyll fydhi.
Wrth y glan galon y tirioni,
Syberwach glanach wyd o ymglonni
A thrwy dhichell pell pwylli bob dichell;
Hynod yw wellwell hwnn a dwylli.
Y bobloedh gadoedh Duw a gedwi
Ydwyt ior enwog dad trueni:
Llygaid llonn beilchion bylchi yn fúan
Yno os daw yngan a oftyngi.
Fy engil anwyl fyngolewni
Yn dirion union a enynni:
Duw dad i eirchiad llewyrchi 'n dhidrwch
Ymy dowyllwch oll am delli.
Ar gais y rhedais heb hir oedi
Duw ydwyd fymhorth am kymhorthi:
Duw 'nghyftwr drwy'r twr drwod ti 'n gelfydh
Neidiais dros welydh kedryrdh kowri.
Kyfion dy llwybrau golau geli,
A pherffaith olau dyeiriau di:

Pawb

Pawb ae 'mdhiriaid rhaid hir oedi weithian
  Ynod ae hamkan tarian wyt ti.
Pa dhuw yw gwiwdhuw gorau gweidhi?
Ond y gwir arglwydh rhwydh yn rhodhi
Pwy yw Duw gwiwdhuw heb godhi'n brydferth?
  Ae unduw ae nerth ond yn Duw ni.
Duw nef sydh nerthawl hawl i holi
Bu angel o dhawn am kenglodh i :
Gwastadodh gwiliodh Duw gelli f'enaid
  Ylle y bu raid fy llwybrau i.
Fynrhraed fal ewig bell or gelli
A mwy lawenydh yma a luni
Ag yn wir ir twr kyn torri 'r kariad
  A gwiw osodiad im gosodi.
Fynwylo yn rhyfel ffel ni ffaeliyt,
Ydwyd dha ysgol dydi a dhysgyt :
O nerth draw 'nwylaw ynylyt a bráw
  Bwa byr ffy rlaw bai pres torryt.
A mawr o hoewdhawn yn y rhodhyt
Diwair ion ucho darian iechyd :
Ath law dehevlaw y deliyt fi im gwedh
  Ackw o iawn haeledh im kynheliyt.
Ylle da odiaeth yma lledyt
I rodio heb au ar hyd y-byd :
Fy nendroed i goed nis gedyd yno
  I lithro gwiris hymny a geryt.
Dilin gelynion ym a honnyt,
O beth na chodiant byth ni chyfyt :
Heb gilio yno enhyt or anrhaith
  Naws llwydho y gwaith nes lladh i gyt.
Trewais a churais keisiwch weryt
O beth na chodiant byth ni chyfyt
Kwympassant syrthiant traws hyt y leni
  Dana i boeni dyna benyt.
Gwisgaist ag ersaist fi o gowirsyt
Erbyn y rhyfel oerboen rhisyt :
Plygaist a chrymaist a chryt yskymyn
Pawb sydh im erbyn gelyn a gwyt.

A rhodhi gydhfav i minnav mynnyt
Fy holl elynion geirwon gyrryt:
Fyng-âlon ae ton tenyt anfwair,
Nid ydyw kell wair dydi ae kollyd.
Llefant ar dhvw w mav boenav benyt
Ni wrendy yntav gorav gwryt:
O chwant y galwant i gyt yr owrhon
Heb gael atebion vnion enhyt.
Ag fal llvdw ag vlw gwelyt
O flaen gwynt gorwynt di ae gyrryt:
Sethrais hwy methrais fy myd yn aelaw
Fal y briffordh draw teimlaw tomlyt.
Tynnaist fi om trafferth ydwyt vnion
A rhodhaist gyrraist im penn goron:
A rhoist naf danaf y dynion ffyrnig
Yma yn ysig ym yn weision.
Pann dhwetwyf gyrrwyf eiriav gwirion,
Ynhwy a fydhant yn vfudhion:
Yn berffaith doethraith dieithron dwedant
Arnaf y gwiliant difethiant don.
Dieithred ffolied anhoff alon
Yn ffaeliaw kiliaw yn i kalon:
Ymrodhant methant meithion yw kestyll
Ae gyrrv i dowyll y gwyr dvon.
Bendith dhvw i dhvw yr Idhewon
A geidw wiw ebrwalch fynghraig dirion:
Dyrchafer yn ner yn ion an iechyt
A cheidwad hefyt bowyd lle bôn.
Dvw rhydh ym ryfedh dhialedhion
Danaf gael anaf im gelynion:
Achvbaist kedwaist hockedion geirffraeth
Y wyrfa waeth-waeth darfu weithion
Achvbaist tynnaist rhag tewynion
Gwrthnebwyr herwyr rhai dihirion:
Kipiaist fi mynnaist mwynion dy gainpav
O gri kwerylav y gwyr krevlon.
Molaf Dhvw kanaf deg ackenion
Ymysg kenetloedh bobloedh Bablon:

Moliannaf Dwedaf ar don gyfarwydh
    Ith enw oarglwydh rwydh dy rodhion,
Mowredh i Dhafydh fydh dy fodhion
Mowredh drvgaredh yw ytifedhion :
Brenhinwedh lownedh linon fydh berffaith
    Trwy y gwiwdhvw eilwaith tragwydholion.

Y XIX. *Psalm.*
Todhaid.

Raethant ogoniant genav y nefoedh
    I dhvw ar gyhoedh ym oedh ior mav.
Ar ffyrfafen nenn wnniav yn berffaith
    A dhengys i waith araith orav.
I dhydh dengys dydh a dydhiav yn lan
    A dysg nos weithian dasg nosweithiav
Tafod perffaith iaith vnch ieithiav ni bydh
    Heb 'i leferydh wiwrydh orav.
Aeth i llin yn ffin i flaenav 'r dhaear
    A thrwy 'r byd wasgar gwar ae gyrrav.
Aeth i air diwair is deav lawen
    Gwnaeth bebyll i nenn hevlwen olav.
Fal mab glan allan wellâv o hirbell
    Priawd oe stafell ae gafell gav.
Llawenferth oe nerth iawn wrthiav rhedeg
    Ae arf orchvdeg yrfa reidiav.
I fynediad mad amodav allan
    Deithaf neflann anian winav.
Ae gwmpas adhas a wydhav 'r bydoedh
    Eithaf dyrnaffoedh ydoedh nodav
Nid oes am einioes mannav i gvdhiaw
    Rag i wres dwymnaw a braw ior brav.
Dedhf ner sy dyner dewinav 'n trossi
    Ymi a nodi i dhuw eneidiav.
Dysg docthder yn ber heb au ir truan
    Ae dyst loew weithian dystiolaethau.
Llawenfron galon gwiliav vnionant
    A gyfar weithiant i gyfreithiav.

Gorchymyn Duw gwynn nid gau a fynnych
I lygad lewych loewgad liwiau.
Glan i ofn a dofn dafnau byth bythoedh
A ber y oessoedh heb awr eissiau.
Ior i farn gadarn ergydiau gwiredh
gida chyffiownedh da medh Duw mau.
Gwell nag aur rhudhaur rhodhau felynawr
A gwell nar todhaur burawr heb au.
Melysach berach borau dwch y dal
Na mowlair dal y mêl or diliau
Wyf dhigas dy was dieissiau rhybydh
Drwydhynt digerydh dreidhiant gorau.
Bû rad yw keidwad yn kau yn llawen
Mor wiwber awen mawr obrwyau.
Pwy wydhai a fai o feiau: kadw trig
Rhag rhai kudhiedig didhig dydhiau.
Kadw dy was dod ras drwy oesau mawr ffrwyth
Deblwch adwyth i bechodau.
Nad vdhynt ar bynt fawrhad drawarnaf
Deirnassu bydhaf fab breifgnaf brau.
Bydhaf weithian lan o dholennau dir
O Lawer enwir hyloew riniau.
Fymrhynnwr nodhwr yn nydhiau kaled
gwir vnduw gwared gwrando y geiriau

Yr XX. *Psalm.*

Kyhydedh naw bann.

Th flinder gwirdhuw Duw gwrandawed (wed
Ae dha hoff enw ith ymdhiffynned :
Or nefoedh dirion help danfoned
O Seion eglwys brydferth nerthed,
Dy offrwm ae dhal deffry medhylied
Dy aberth llesgwerth dy borth llosged :
A fynnych rhwydh wych yty rhodhed
Dy amkan yn lan ef kyflowned.
Gallom yn llawen fod heb golled
Oth iechydwriaeth ffraeth y ffrwythed :

Yn deg o enw un Duw ogoned
Gosod i stondardh yn hardh lle'r hed.
Kas fwy lawenydh o'arch kyflowned
Gwnn nawr ir arglwydh wiwrwydh wared:
I frenin dewin ef gwrandawed
Oe seini war garv nadhv nodhed.
Drwy nerth draw i dhehe vlaw hwylied
Kai yw keirr dhe wrair a ymdhiried:
Kai yw meirch brasgeirch rhag i brwysged
Koffawn i enw Duw gwiwdhuw o ged.
Plygant a syrthiant Rhai oe serched
Kodwn kydsafwn Duw an kadwed:
A archwy'n hylaw Duw gwrandawed
Yn deg hael awydh undu iw klowed.

Yr XXI. *Psalm.*
Trybedh menaich oferfesur.

Th nerth y brenhin haelwin hwyliyd
A llawen iechyd i llonhychaist.
A fynnai gwelai i lan galon
Wiwdha arwydhion idho a rodhaist
Rodhyd a mynnyd i dhamuniant
Idho 'n hoff welliant dhawn ni phellaist.
Bendithion haelion dan yr heblwawr
Y rhowiog flaenawr i rhagflaenaist.
Ag o aur buraur teg yw 'r bwriad
Yw gorun sad koron osodaist.
Gofynnodh yn rhodh i gyrhaedhyd
Hir fowyd enbyd idho doniaist.
Ith iechydwriaeth ffraeth y ffrwythant
I wir ogoniant a war genaist.
Urdhasawl rheidiawl fawr anrhydedh
Drann i fowredh arno a fwriaist
Fal bendith dichwith yw dy iechyd
Abl yw o ennyd ef a blennaist.
Llawenwych haelwych iawn a hylaw
Ae obaith aelaw byth a wiliaist.

Gobaith y brenhin Duw ae gwybydh
Yndho ef a fydh mae'n dha fy ion
A hwnn ni lithra wcha vchedh
De wir drugaredh ior de wr gwirion
I law yn hylaw mann i heliodh
Yno a dhilynodh i elynion.
Ae dheheulaw draw fy un Duw dri
I dhugas hogi i dhigasogion.
Ith lid gas odid y gosodi
Fal ffwrnais losgi berwi peirion.
Ag oe lid prid bid parod o beth
Yno yw difeth oni deifion.
Dinyftriad i had ar i hedeg
O dhaear dhifreg dh voer dhwyfron.
Ae ffrwyth ae dylwyth y dialer
Abl iawn tynner odhiwrth blant dynion.
Ith erbyn Duw gwynn a dig anial
O dyfu sifial Dyfeisiasson.
A mowrdhrwg a gwg yn i gwegi
Aniwall oesi ni enillasson.
A hynn yn llinyn er i lenwi
Di ae gwelgeri dy gas geirwon.
Dy fwa eusoes difai ofeb,
Parawd yw hwyneb oera dynion.
Moliant adholiant yt a dhyler
Yn ner derchafer drwy orchafion.
A hynny yn brydferth in Duw nerthawl
Yw allu bo mawl a Duwiawl don.

Y XXII. *Psalm.*

Cowydh deuair hirion.

Pham fy nuw gloewdhuw glod
Im gwarth yr wyd im gwrthod?
Ag wyd nid gwell mor bell byd
O fwy ochain fy techyd?
Ag o dhiwahrb gwaedh o erthwch
Droff lais fyngeiriau ffluwch.

Galwaist dydh nim koeliaist i
  Yn d'awydh nim gwrandewi
Ar nôs drwch oernaws o dro
  Wir vnduw heb yngwrando.
Gwir foliant Israel haelwych
  Santaidh wyd dros hynt oedh wych.
Kwydh tawn byth y rhodhai 'n ber
  Yn tadau ynot hyder.
Yn i ymdhiriaid amnaid oedh
  Gwaredaist hwy gwir ydoedh
Galwassant dwedant yn dost
  Khwydhgain waith rhydh y gwnaethost.
Ymdhiriedynt ar hynt rhwydh
  Gwir ydyw ni bu gwradwydh.
Nid gwr dewr nid gorau dyn
  Nid pur wyf onid pryfyn.
Kwilydh dynion feilchion fil
  A dirmig i bedeirmil.
Pawb am gwyl pe bai mwy gant
  Etto wyr am gwatwarant.
A siglo i penn foelken fu
  Yn gymmar am mingammu
Ymdhiriedai leilai lwydh
  O wirglaim ar yr arglwydh:
Gwareded kadwed wr kv
  Gwirion ag ef yw garv.
Ond di am tynni drwy'r tan
  Gwiwrraith oll or groth allan.
A rhoist obaith maith ymi
  Ymronnau y mam rieni
Kynn fyngeni henwi had
  Wirner im bwrwyd arnad.
Ydwyd fy nduw kroewdhduw kred
  Gwiwnerth er pann im ganed.
Ymhell na dhos vn nos ner
  Abl o wendid rhag blinder
Sydh agos ym swydh gas wr
  Arw odiaeth heb waredwr

Teirw Jsainck yn ainck a wnant
  Kamp ysig am kwmpassant:
Teirw Basan hwylian helynt
  Ym o amgylch ogylch ynt.
Safn egored vwch gwledydh:
  Fal llew rheibus dhirus dhydh.
Ydwyf fal dwfr berwdhwfr bid
  O delltwch a dowelltid.
Am holl esgyrn migyrn mwyd
  Eilwaith a dhigymalwyd.
Mal kwyr or mel ae kweirsawdh:
  Mae 'nghalon im dwyfron dawdh.
Sychwyd fy nerth is ochain
  Fal darn pridhlestr menestr main.
Glyn fynhafawd wydn wawd wab
  Im ochain wrth fy mochab.
Dygaist fi bwrsaist i ball:
  Hyd dwst angau dyst angall.
Yn arw y kwn ar i kais:
  Om amgylch fydh im ymgais.
Tyllassont drylliassont draw
  Dilcth fynrhaed am dwylaw.
Gallaf rif a chyfrif chwyrn
  A llesgedh fy holl esgyrn
Hylidremio kofio y kaf
  Ag codrych oernych arnaf.
A rhannv fry rhy wann frad
  Ofni a ellynt fy nillad:
Am fynghadach masnachu
  A chyttysav heb av bu.
Na fydh ymhell gymell gain
  Arglwydh o dhiwrthyf ewrglain:
Dy gymorth am ymborth mawl
  Dyro yn wyrth Duw ior nerthawl
Gwared fenaid rhaid ior hyf
  Kul eidhil rhag y kledhyf.
Am mwyn enaid mae 'n vnig
  Rhag nerth a swn kwn y kig:

Kadw

Kadw o enau kadwynawg
  Oll er hynn y llew y rhawg.
Ateb ti kadw difradw fryd
  Rag kyrn yr unkyrn enkyd;
Traetha d'enw at raith dynion
  Im pybyr frodyr un fronn:
Ynghanol ynghu einioes
  Kenelleidfa mola im oes.
Molianned ef mael unawr
  A ofno Duw funyd awr.
Y gwbl oll Jago ae blant
  A rhagor ae mawrhygant,
A fflant Israel gafael gyd
  Ofnwch ef yn wych hefyd.
Ni dhirmygodh symlfodh son
  O deil adwyth dyiodion:
Ni ymgudhiodh ion am gwiwdhuw
  Ban alwodh gwrandawodh Duw.
Dy foliant hyd fy elawr
  Fydh ir genelleidfa fawr:
A gwiriaf fy llwf geirwir
  Yngwydh ae hofno fyngwir.
Bwyty tylawd heb wawd bydh
  A llenwir a llewenydd.
A geisio Duw fal gwas da
  Mael enhyd ae molianna.
Ae galon fal gwehelyth
  A fydh hedhyw byw a byth.
Ag eithafion gwaith hefyd
  Kaiff wir barch ae koffa ir byd.
A thorfoedh genedloedh gant
  Trowsion at farglwydh trolliant.
Ag urdhas yn adhas ner
  Oth flaen a berffaith lenwer
Kans yr arglwydh rwydh o ras
  Bor dewrnerth biau 'r dyrnas:
Yn rheoli yn ior hylaw
  Y kenedloedh dorfoedh daw.

Gwyr breiſſon purion porant
  Yn ol i adholi a wnant,
Ar rhai vfydh rhydh mae 'n rhaid
  Yno ni all help yw henaid.
I had hwy yn drefſtadawl
  Ae gwſnaetha mwya mawl.
Kenedlaeth Duw hoewſaeth dir
  Kof rygig y kyfrifir.
Traether i gyfiownder fo
  E dhylau 'r ſawl a dhelo:
Kans fo ae gwnaeth di gaeth da ged
  Ganwaith ir ſawl nis ganed.

Y XXIII. *Pſalm.*

Englyn proeſt kyfnewidiog.

UW yw mugail arail em
Ni 'bydh (Duw a rydh da rym)
Arnaf er a gaf o gam
Diau o ſtad eiſiau dim.
Gwnaiff ym orwedh gyfedh goel
Mewn porfa las brdhas wyl:
Am twyſaw yn hylaw hael
Dhifyr ior wrth dhwfr arail.
Ym enaid gannaid ini a gaf
I thwyſo wrth i dheiſif
Mewn ffyrdh kyfiownter erof
Mewn awr er mwyn i enwef
A phe rhodiwn glwnn le gwag
Y dyphryn o dydhyn dig:
Kyſgod angau 'n kau pob keg
Dyfnfodh ras nid ofnaf dhrwg.
Wyd gida mi rhi ar hynt
Dy wialen breiſgwen brint;
Ath ffonn hoew vnion hwnt
Wrth Dhuw am kynhorthwyant.
Arlwyaiſt ford ber lawen
Mwyna gwaith i minnau glwnn,
Ag ynglwydh gyfarwydh fann

Plent fyngelynion.
Ar fymhenn llawen ywr llwyth
Iraidt ond teg yw'r araith:
Mae fyngh wypan gyfan goeth
Yn rhylawn gan ior helaeth.
Karedigrwydh rwydh a red
A thrugaredh mowredh mad;
Dilynant fi dal unnod
Oll dhydhiau man fy mowyd.
Ag yn llonydh ufydh iwar
Draw gann hynn mi adriga 'n hir.
Ynhuy dhuw ag yn hawdh ior
Yn dragowydh y bydh ber.

Y XXIIII. *Psalm.*

Cyhydedh wyth bann.

Duw pian 'r dhaear dan warant
Oll unwedh gidag ae llunianft,
Y byd pawb ennyd pob anant
Is hedlwen yndho a breswyliât
Koes i sylfain main a mwyniât
Ar y dwfr ior fygnfor fant:
Ast[illegible]d fodhau gwalltad fydhant
Pwy ith fynydh a rydh rwydhiant:
O dhiwair engil a dhringant?
Yw le santaidh pwy a feidhiant
O naws hyfedr yno a safant?
Y gwirion dhwylaw a garant,
A chalon sydh lan o chwiliant
Nid ydyw walch goegfalch gwagfant:
Nag am lwf o dwyll krybwyllant
[illegible]ithion dhigon a dhygant,
A chy[illegible]io wnder gann ner y gwnânt
I hiechy[illegible]d genedl ymchwedlant.
Fowiog e[illegible]hoes ef a geisiant
Ae wyneb go[illegible]eb a gowsant.
O gwbl oll ser Jago ae blant
Kodwch a dyrchefwch drwy chwant:

Gwyr breiſion purion porant
   Yn ol i adholi a wnant,
Ar rhai ufydh rhydh mae'n rhaid
   Yno ni all help yw henaid.
I had hwy yn dreſtadawl
   Ae gwſnaetha mwya mawl.
Kenedlaeth Duw hoewſaeth dir
   Rof rysig y kyfrifir.
Traether i gyfiawnder fo
   E dhylau'r ſawl a dhelo:
Kans fo ae gwnaeth di gaeth da ged
   Ganwaith ir ſawl nis ganed.

Y XXIII. *Pſalm.*

Englyn proeſt kyfnewidiog.

Duw yw mugail arail em
Ni'bydh (Duw a rydh da rym)
Arnaf er a gaf o gam
Diau o ſtad eiſiau dim.
Gwnaiff ym orwedh gyfedh goel
Mewn porfa las brdhas wyl:
Am twyſaw yn hylaw hael
Dhifyr ior wrth dhwfr arail.
Ym enaid gannaid mi a gaf
I thwyſo wrth i dheiſif
Mewn ffyrdh kyfiawnder eroſ
Mewn awr er mwyn i enwes
A phe rhodiwn glwnn le gwag
Y dyphryn o dyohyn dig:
Kyſgod angau 'n kau pob keg
Dyfn fodh ras nid ofnaf dhrwg.
Wyd gida mi rhi ar hynt
Dy wialen breiſgwen braint;
Ath ffonn hoew union hwnt
Wrth Dhuw am kynhorthwyant.
Arlwyaiſt ford ber lawen
Mwyna gwaith i minnau glwnn,
Ag ynglwydh gyfarwydh fann

Plens

Yleni ſyngelynion.
Ar ſymhenn llawen ywr llwyth
Iraiſt ond teg yw 'r araith:
Mae ſynghwpau gyſan goeth
Yn rhylawn gan ior helaeth.
Karedigrwydh rwydh a red
A thrugaredh mowredh mad;
Dilynant ſi dal vnnod
Oll dhydhiau mau ſy mowyd.
Ag yn llonydh vſydh war
Draw gann hynn mi adriga 'n hir.
Ynhuy dhuw ag yn hawdh ior
Yn dragowydh y bydh ber.

Y XXIIII. *Pſalm.*

Cyhydedh wyth bann.

Duw piau 'r dhaear dan warant
Oll vnwedh gidag ae llvniant,
Y byd pawb ennyd pob anant
Is hevlwen yndho a breſwyliāt
Koes i ſylfain main a mwyniāt
Ar y dwſr ior ſygnfor ſant:
Att.d ſodhau gwaſtad ſydhant
Pwy ith ſynydh a rydh rwydhiant?
O dhiwair engil a dhringant?
Yw le ſantaidh pwy a feidhiant
O naws hyfedr yno a ſafant?
Y gwirion dhwylaw a garant,
A chalon ſydh lan o chwiliant
Nid ydyw walch goegfalch gwagfant:
Nag am lwf o dwyll krybwyllant
Venwithion dhigon a dhygant,
A chytio wnder gann ner y gwnânt
I hiechyd genedl ymchwedlant.
Folwiog ehioes ef a geiſiant
Ae wyneb goſeb a golwſant.
O gwbl oll ſer Iago ae blant
Kodwch a dyrchefwch drwy chwant:

Ych pennau a gwyrth pyrth porthiant
Kodwch a dyrchefwch drwy chwant,
A drysau'r byd a gyd-godant
Entried brenin gwin gogoniant.
Pwy yw brenhin gwin gogoniant?
Duw nerthawg allvawg llowiant
Uchel yn rhyfel yn rhifant.
Kodwch a dyrchefwch drwy chwant
Ych pennau a gwyrth pyrth porthiant,
Kodwch a dyrchefwch drwy chwant
A drysau'r byd a gyd-godant:
Entried brenhin gwin gogoniant.
Pwy yw brenhin gwin gogoniant?
Duw lluoedh rhyfeloedh foliant,
Ef yw brenhin gwin gogoniant.

Y XXV. *Psalm.*

Cywydh devair hirion.

Atad Dhuw keidwad kodaf
 Fynghalon yn union naf:
Ymdhiriedaf naf nefoedh
 Koelio i Dhuw nid kwilydh oedh.
Fyngelynion sy'n llonni
 A chas wrdh om hachos i:
Kywilydh ni bydh lle bo
 Iaith gyssōn gwr ath geisio:
Bid kywilydh drelsydh drwg
 Im erlidwyr mawr ledwg.
Dysg dysg air hydhysg ior rhwydh
 Dy lwybrau dilwael ebrwydh.
Dysg fi yna fwysa at hedh
 Doeth ranniad ath wirionedh.
Gwiliais i dydi bob dydh
 Gwaredwr am gwir wowydh.
Koffa Duw ner syber son
 Radhau dy drugaredhion
Ath dhaioni maith enhyd

Er dechrau a borau 'r byd.
Ag na fedhwl wyf dhwl dhyn
Bechodau ebwch adyn:
Ond oth radlon dhaeoni
Y kaffwy fael koffa fi.
Duw ior sy fugail da iawn
Dwys i dhyn Duw sydh vniawn.
Dysg i lwybrau rhadau rhod
Os bai wr ar dhisberod.
Dysg ir truan egwan aeth
Degwch i farnadigaeth.
Dysg ir adyn dwys gredir
Hoff arwydh hwnt i ffordh hir.
I ffyrdh ydoedh hoff vrdhas
Drugaredh gwirionedh gras.
A gatwo 'n wiw a ffriw ffraeth
Dwys deilwng i dystiolaeth.
Modhus er dy enw madhau
Enwiredh mawr swagedh mau.
Pawr o serch pur i swydh
Eurglod a ofna 'r arglwydh:
E dhysg idho ffyrdh heb dhig
Daith loewder detholedig.
Daeoni Duw yw enaid
Y medhiant i blant ae blaid.
Dengys dhirgelion klonnawg
I rhain ae amod yrhawg.
Edrychaf gwelaf im gwydh
Dhioferglod Dhuw fargl wydh:
Hwnn a dynnodh mwynrhodh mau
Purhaed allan or rhwydau.
Edrych arnaf gwchaf gwedh
Athro gwyr a thrugaredh.
Wyf vnig ni chaf eintoes
Druan yn gridhfan yn groes:
Tynn fi arglwydh rhwydh a rhed
Oth alwydh o gaethiwed.
Gwyl fangen am truent

fymhechodau madhau y mi.
Fyngelynion bann sonsynt
Aml a gwyl mor amlwg ynt.
Yn llidiog, oriog eiriau,
Ackw sy hawdh im kashau.
Kadw fy enaid rhaid yn rhydh
Tann goel im tynni o gwilydh:
Attad rhedaf gweithiaf ged
Fy nuw adhas fy nodhed.
Puredh a gwiredh gwarant
Per sydh im kadw por sant.
Kans arnad gwastad ith gaf
O drachwant ir edrychaf.
Tynn Israel wyt hael yti
O gul adwyth galedi.

Y XXVI. *Psalm.*

Vnodl vnion.

BArna fi Duw tri rhag trais gowrein.
Mewn gwirionedh rhodiais: (waith
Ir arglwydh gyfarwydh gais
Ior odiaeth ymdhiriedais.
Ni lithraf o chaf wych ion o brifiant
Gennyd brost 'nghalon:
A chwilia Duw vchel don
Keli fyngheff am kalon.
O flaen fy llygaid fael vnwedh dygais
Dy garedigawl rinwedh:
Ith lys y rhodiais ath wledh
Ior enwog ith wirionedh.
A choegion dhynion dhoniawg oer adwyth
Ni rodiaf yn serchawg:
Na chyfedh rhyfedh y rhawg
O ednabod dau wynebawg.
Kas gennyf ior hyf oer hir lle adfyd
Genelleidfa dhihir:
Ni chwmpniais eurais wir

Er hynny ar rhai anwir.
Ymolchaf fy naf o fewn awr gwar fawn
Mewn gwirionedh tramawr:
O gwmpas fu urdhas fawr
O Duw wellwell dy allawr.
Diolchgar lafar oleufedh da raith.
A draethaf om gorsedh:
A rhof allan weithian wedh
A rhifaf dy waith rhyfedh.
Kerais Arglwydh rwydh o rodhion dofwnus
Dy annedh yn Seion:
Ar mann y trig dianig don
Kofus d'anrhydedh kyfion.
Na dhwg fenaid naid an iawn och ydoedh
Fal pechadur digllawn:
Nam bo wyd o dhybryd dhawn
Kur alaeth gida'r kreulawn.
I dhwylaw gwiliaw y gwelt yn llwyr
Yn llawn o dhirefdi:
Ae dehevlaw drawd (duw dri)
A bar obrwy a breibri.
Mewn gwirionedh hedh kyhoedhawg hyder
Rhodiaf yn allvawg:
Gwared fi fy rhi yrhawg
Gwirion a bydh drugarawg.
Am troed a llai oed ir llawr fy gyfion
Mae'n union mewn unawr:
Dy foliant hyd fy elawr
Dra fwy fyw ir dyrfa fawr:

Y XXVII. *Psalm.*
Devair hirion.

Wy a ofnaf naf nefoedh:
A Duw im goleuad oedh.
A Duw fy nerth wyd fy naf
Sawdiwr wyf pwy a arswydaf?
Ag yno y kenfigenwalch

F Im

Im erbyn bydh oerbwnn balch.
Am gelynion mwygl-iclwnwawd
Is ynghnu yn ysu 'nghnawd.
Er i trapherth rhyferthwy
Syrthiasont todhasont hwy.
Nid ofnaf dedwydhaf don
Er milwyr herwyr hirion.
O dymchwel rhyfel yr haf
Bythoedh Duw a obeithiaf.
Keisiais gelwais ar geli
Un swydh a dhamunais i:
Yw blas solas breswylio
Ora fwy fyw ae dyrfa fo;
I weled i deml wiwlun
Gweled i laned ae lun.
Ymgudhiaf llechaf lloches
Iw gysgod ef ir nef nes.
Pann dhel blinfyd gyd gadau
Yn i babell ae gell gau.
Yno y kyfyd byd ae barn
Oorau y kaid fi yw graig kadarn
Kyfyd fy mhenn o kofiwch
Uwch gelynion trymion trwch.
Offrymaf i naf o nerth
Borth loew-wych aberth lawen:
Im naf mi a ganaf a gwawd
Waith hyfedr tant a thafawd:
Gwrendy fy llef dwysllef don
O drugaredh dro gwirion.
Archodd fynghalon son serch
Geisiaw dy wyneb gwiwserch.
Yno keisiaf rhwydhaf rhi
Dy wyneb a daeoni.
Tro d'olwg tyred eilwaith
Attaf arglwydh molwrlwydh maith.
Na wrthod wirnod eurnef
Dy was ith lid dwyswaith lef:
Duw 'nghetdwad lownrhad i law

Ybárch

Hybarch na fwrw fi heibiaw.
Mam a thad mamaeth wedi
A gwarth dig im gwrthod i:
Diwair yw hynn dydi a rhad
Etto am tynni attad.
Dysgi y mi y dasg mab
Diwael ebrwydh dy lwybrab:
Y gwastad ffyrdh gwiw ystig
Rhag gelynion duon dig.
Nam gosod hynod yw hynn
I gilwg wrth fodh gelyn:
Kans yn ferbyn hynn sy hawdh
Y geudyst oll a godawdh.
Ag im treisio keisio kau
Kwilydhus ae kelwydhau.
E gaiff weled drwy gredu
Fy enaid koeth fundulw ku:
Ae ogoniant yw gynnal
Yn-hir y bolwyd yw 'nhal.
Aros ar naf hoewaf hawl
Yn i wrthiau yn nerthawl:
A gwir ffydhlonn fronn freintiau
Aros ar naf medhaf mau.

Yr XXVIII. *Psalm.*

Cowydh llosgyrnog.

Alwaf arnad geli folwrnerth,
Na fydh rinfawr fydhar anferth
Duw fy nerth ym difai naf.
Ond atebi ymi om wedh
Ail i vn a el ae annedh
Ir bedh ar elawr bydhaf.
Klyw fy llais ochaid yn vchel,
Fy namuniad fwyn Emanuel
Dernad gel arnad galwaf.
Pann dhyrchafwyf a rhwyf yrhain
Annwyl o fodh fy nwylaw fain

Goelſain tu ath dhirgelfaf.
Na thynn fi yn anoeth anwr
Waethwaeth gida'r drwg weithiwr
Gwthiwr ynghyd ar gwaethaf.
Ae geiriau karedig oerion
O degwch wrth i kymdogion
Ir galon twyllfawr gwelaf.
Ne gweithred kofied nad kyfion
Afrad magiad drwg dhychmygion
Anfwynion gobrwy a ſynnaf.
Bid i ki flog oriog wiriaw
Ar ol gweithred hwylied hylaw
I Dwylaw hynod alaf.
Ni yſtyriant waith ewrfaith arfod
Diwael her wi du ylaw hynod
Gwar uchod Duw goruchaf.
Am hynn torrwch ni wy anturiad
Llwyr o gwelliwn ir llawr gwaſtad
Heb i adeilad bid waelaf.
Mawl ir Arglwydh ar wydh irwynn
Koel diweirbarch klyw a derbyn
Fy holl ofyn fwy llefaf.
Farglwydh prydferth yw fy nerthwr
Am tarian ydwyf ym wanwr
Dhuw warcedwr a ymdhiriedaf.
Llawen fynghalon bronn heb rus
Amkan adhwyn am kan wedhus
Yn felus ef a foiaf.
I nerth yw Duw ni tharia dig
A gwaredwr i gu iredig:
Diohig i nerth hyd adhaf.
Kadw dy lonn dhynion dhewiniaeth
Wyt lodhus ath ytifedhiaeth
Duw ae gwnaeth ae bendig naf.
Byfod gelt a borthi 'n ber.
Yn dragwydhawl hawl a holer
Yr archer Duw dyrchaf.

Y XXIX. *Psalm.*
Cyrch a chwtta o dheg braich.

Cwch ir Arglwydch ar wydh ynn
Plant y nerthawl hawl hwylwyn
Nerth gogoniant moliant mynn:
Rowch ir Arglwydh rwydh wreidh.
Ogoniant pryd ferth perthyn. (yn
Rowch i enw ner hyder hynn;
Adholwch arglwydh haelwynn
Yw annedh gogonedh gwynn.
Lleferydh ner arfer oedh
    Ar dhyfroedh llifoedh a llynn.
Duw ogoniant moliant mau
Diwair enw gwnaiff daranau,
Mae yr arglwydh wiwlwydh wau
Ar y mowrdhwfr ior myrchau.
Llafar yr arglwydh llefau.
Yn fy marn rydh gadarn gau
Llef yr arglwydh rwydh er iau
Sydh ogoniant fwydh genau.
Llef yr arglwydh wiwrwydh war
    A dyrr Sedar dros oedau.
Tyrr yr arglwydh gwiwrwydh gar
Libanon Seidon Sedar
Gwnaiff i naid di raid drydar:
Oll i gyd fal lloeau gwar
Libanon Sirion sy eirwar,
Fal unkorn was orn is ar.
Llef yr arglwydh burlwydh bar
A rann ym eirian marwar:
Llef yr arglwydh llwydh ior llwyd
    Ysgwyd dhiffeith ae gwasgar.
Diffaith Cadrs fowrles fu
Deg rinwedh gwnaiff Duw i grynnu
Gwnaiff llef fy ner gwiwner gu
Fwrw o ewig lo yforu,

Ar ffozeffudh dafgudh du
Doedant ogoniant ganu,
Pawb yw deml ef freinlef fru:
Duw a eistedh mae 'n gwedhu
O dhifrif ar i dhyfroedh
Drwy 'n oessoedh i dyrnaffu.
Rydh Duw nerth prydferth per odfa dho wnus
Yw dhynion sydh yma:
I bobloedh ner dyner da
O deglwch a fendiga.

Y XXX. *Psalm.*

Clogyrnach.

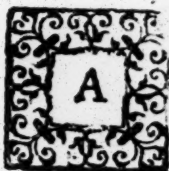

Ydi arglwydh gwiwfwrwydh garaf
O fawr hoewgerdh a fawrhygaf:
Kwynnaist rhag kwynion
Uwch law uchel ion
Gelynion gwael anaf.
Nid ydynt drawys oernaws arnaf.
I'eurgledh kroewior f'arglwydh kriaf:
Arnad o oernych.
Rhodhaist yn rhiwydhwych
Fi o nych Duw fy naf.
Arglwydh dygaist gwiliaist gwelaf
Or bedh fenaid iwiwraid araf:
Wyf fyw byw heb au
Rhag a el gel gau
Ir pyllau lawr pellaf.
Kenwch y faint i Dhuw kanaf
Diolchwch a mawl diolchaf:
Weithian gân gynnes
Yw fantaidh iwraidh iwres
Im kyffes mi ae koffaf
Byrr y trig i dhig a dhygaf
De fodh bowyd gwiwfyd a gaf:
Wylaw nos lawn wydh
Bu rwydh borendhydh

Lla

Llawenydh or llownaf.
Ag im gwnfyd dilwyd dwedaf
N im kynhyrfir gwir a garaf:
Ath olud gwnaethost ath alaf
Ym gadernid rhydid chodiaf:
Hu enhyd boenus
Gudh devrudh dirus
Drwy ustus bum dristaf.
Eurgledh llafar arglwydh llefaf
A gwaedh alwydh Duw gwedhiaf:
Pa les sydh dan draed o gwaedaf
Ir bedh gannwedh o disgynnaf.
Des mawl is y min
Yt hawl at hwylwin
Or prydhin ior prudhaf?
A Dreuthir dy wir ior dewraf:
Gwrando dyner eurner arnaf:
Trwy gur trugaredh
Gwared fi a gwiredh
Oferedh a fwriaf.
Troist fy llafar galar gwelaf
Ir llawenydh Duw or llownaf:
Rhydh Dhuw im rhodhwch
Disengl im kenglwch
Digriswch Duw gryfaf.
Ag am tafawd maelwawd molaf
Di yn hoff wiwdeg Duw ni ffeidiaf:
Fy naw fy newin
Dybryd yt dibrin
Eginin mawl ganaf,

Yr XXXI. *Psalm.*
Devair hirion.

Rglwydh ynod lowngled lais
Er ioed ir ymdhiriedais:
Na ad ym gaffael gwradwydh
Oth gyfiownder hyder rhwydh.

Brysia gwared fynged teg
  A gwrando yn gowreindeg:
Bany heb wad yma bydh
  Graig kadarn ar gwr koedydh.
Am kastell i am kost llon
  Im kadw rhag dim hockedion:
Ydwyd fyngh raig ffelaig ffydh
  Kedernid am kadarnwydh.
Twysa er d'enw at orsi
  Gwirion fodh ag arwain fi:
Tynn er hynn wyf tann y rhwyd
  Des hyder ym a osodwyd.
Arab parodfab prydferth
  O fwyn ior ydwyd fy nerth.
Ith law geli ri wrth raid
  Fannwyl gorchmynnaf fenaid.
Prynnaist fi prinn oes hyd fedh
  O deg rann Duw gwirionedh.
Kas genny duw kais glan don
  Goeg dwyll y rhai gwag deillion.
Kans ir arglwydh llwydh or llais,
  Ior odiaeth ymdhiriedais.
Oth drugaredh kyfedh kaf
  Llonn fodhus llawen fydhaf.
Gwelaist newidiaist y nod
  Drwy welliant fy holl drallod.
Am enaid gowlaid gwiwlym
  Adwaenyd mewn adfyd ym.
Nim keuaist oddaist yn dynn,
  O gilwg yn llaw gelyn.
Gosodaist megis hedydh
  Arhoist fy neudroed yn rhydh
Bydh drugarog rhowiog rhwydh
  O wirglaim wrthyf arglwydh:
Kans mewn blinder lleferydh
  Fyllygaid f'enaid a fydh.
Dyllia fy mola im ais
  O dholur a fedhyliais;

Am

Am bowyd o dristyd draw
Trwy alaeth sydh yn treblisaw.
Y blynydhoedh blin oedhynt
A galar hir gwael yw 'r hynt,
Yn ol fo ballodh fy nerth
Yn anfad om pren anferth:
Am hesgyrn oedh gedyrn gynt
O baiedrych a bydrynt:
Bum yn dhirmig singrig son
gwael anap im gelynion.
Nodiwyd fi yn enwedig
Im kymdogion digon dig.
Bum i yn ofni fy nyn
Om hoed, a phawb am hedwyn:
Odhiar heol dynol don
A giliant pann im gwelon.
Melwn ing prwyf melwn angof
Mawr draws gamp fal marw dros gof.
Wyf debig mann lle i trigwn
I lestr kandryll hyll yw hwn.
Klowais gablair llownair llonn
A grym orig gwyr mowrion.
Kyngor im erbyn kangawg
bann fai rhai ae hofnai rhawg.
A chydsisial fedhal foes
Dhawnn funyd i dhwyn f'einioes.
Ynod arglwydh da enwi
O serch ymdhiriedais i.
Dwedais a llefais for llwyd
yn odiaeth fy nuw ydwyd.
Fy amser didrymder draw
Oth olud sydh ith dhwylaw.
Gwared draw rhag dwylaw dyn
Gwael was ymy yw 'r gelyn,
Ag rhag dynion gweigion gant
O ledwg am erlidiant.
Tolwynned d'wyneb tyner
Ar dy was mae 'n brdhas ner,

Ag achub fi glwych heb fedh
Dro gwirion oth drugaredh.
Nam gwradwydher ner am nad
Is oerni gelwais arnad.
Dinystrir enwir anoeth
Yn fud ir pwll oerdwll doeth,
Ag yn fud drwy hud y rhawg
Bladher genau kelwydhawg.
Rai kreulon beilchion ir byd
Yn dadwrdh ag yn dwedyd,
Yn dhigasog enwog iawn
Kefaill yn erbyn kyfiawn.
Kedwaist fawr drysawr duw dri
Jaith dhyfn ir sawl sy ith ofni:
Ath ymdhiriaid enaid ion
Dowmus o flaen plant dynion
Rag balchder ansyberwaith
Yn d'wydh in kudhi iawn daith.
Dirgel-geowi bwri i byll
Dy bobl sydh yn dy bebyll.
Rag ymryson garwdon gau
A feidr y drwg dafodau
Bendiger yn ner yw nawdh
Yn gyston ym dangosawdh;
Garedigwedh ryfedh rawd
Jolwnfarn oe gadarn giwdawd.
Dwedais ysbys drwy frys drwg
Jaith wael bwriwyd fi oth olwg.
Fyngwedhi pann i kriais
Fy llef a glowaist fy llais.
Kerwch yr arglwydh kowraint
Y rhai ffydhlon son ac saint,
Keidw 'nhwy: a mawr obrwya
Feilchion a dyblygion bla.
A obeithio Duw byth dhi-dawl
Dan wyrth bydhed yn nerthawl.
Gwnaiff yn hylwydh o rwydh rad
Yn ystig galon wastad.

Y XXXII. *Psalm.*
Englyn penndrwm, oferfesur.

Penn gwnfyd ir byd wybodau modh ydyw
Madheuant pechodau:
Ar sawl y kudhiwyd ras ynn
Baich adyn i bechodau.
A gwnfyd enhyd o union ryfig
Ni rifo Duw tirion:
I enwiredh trowsedh trwch
Gwelwch heb dwyll yw galon.
Pann delwais ky ais a fydh yn darfod,
Mewn dirfawr loes bevnydh:
Pann dhwedais poen oedh dhidweg
O Duw deg ar hyd y dydh.
Trwm yw drawdy law diwael ion naws dig,
Nos a dydh im dwyfron:
Troist f'ireidhrwydh purlwydh per
I grinder haf gowrcindon.
Kyffesais dwedais wir dudwedh ochain,
Fymhechod am kamwedh:
Ni chudhiais ri wych dhwys raith
O fewn araith f'enwiredh.
Fymhechod dhefod adhefais trwy gân,
Drigioni ni cheraist
Kerydh pechod fowrglod fael
Ym oedh dhiwael madhevaist.
Fyngwedhi mowrgri a mwy dha alwen,
Bid yn dhuwiol fwyfwy:
Ofewn amser mwynder maeth
Mawr odiaeth kymeradwy.
Mewn ffrydoedh dyfroedh mae yn dostedh sickr
Dydh swckr ef nid aros:
Ni chaiff dhyfod gyfnod gan
Dhyn egwan idho 'n agos.
Wyd fynirgel ffel heb ffi trwy allu,
Mewn trallod im kedwi:

 A llawenydh

A llawenydh rydh rodhiad
Kamp iwiw sad om kwmpas i:
Lle 'r elych dasgwych dysgaf etto ffwrdh,
Yt y ffordh dangosaf:
Ag am llygad dhifrad dhawn
Jaith rylawn mi ath reolaf.
Fal mul neu geffyl mewn gwall anfodhus.
Na fydhwch yn angall:
Yn y rhain pann fon yn rhydh
Dolt awydh nid oes deball
Ffrwynau yw genau a gad a gwenfa,
Gidag anfodh glyniad:
Rag i dyfod drygnod dro
Etto yn agos attad.
Duw hefyd trifyd trosto ir enwir,
Duw rinwedh ni choelio:
A gras ec gwmpas a gair
O radair ae 'mdhiriedo.
Hyrdhfryd llawenfyd yn llonn a bodhawl
Bydhwch y nuw tirion:
Pawb ar y fydh ae rydh raith
A glain goeliwaith glan galon.

Y XXXIII. *Psalm.*
Devair hirion.

Bydhwch awen lawen lwydh
Ner eurglod yn yr argiwydh:
Ar gwyr union gyfion gel
Diolchwch im Duw eilchwel.
Da gwedhai yn deg aohwyn
I gyfion fyth gofio 'n fwyn.
A mawl ir arglwydh fo ae mynu
Ywlwg ar y delyn:
Ar y reiol feiol ferr
A degtant lwwt rhag digter.
Kenwch idho ych kaniad
Kan o newydh a rydh rad.

Kan

Kan yn vchel gwel mae gwych
Ku siriol gân kysurwych.
Gair Duw ysydh dedwydh don
O wir annerch air vnion.
Ae holl weithredoedh ae hynt
De nodi kyflawn ydynt.
Fo gar ner gyfiownder faeth
Yn deg a barnadigaeth.
Llawn yw 'r dhaer hygar hi
Dhuw vnion oe dhaeoni.
Drwy i air draw a ebrer
Y nef a wnaeth yn naf ner.
Ae holl luoedh gyhoedh gau
Ae anadl teg oe enau
Kydtyrrodh ackw hyd teirawr
Y dyfroedh ar moroedh mawr:
Ar dyfnedh ryfedh wir for
Drwy i osod yn drysor.
Ofned holl dhaear aren
Yr arglwydh mowrlwydh Amen
Pawb ir byd oll pybyr byw
Ond hawdh ae hofnant hedhyw.
A dhowad heb wad yn bur
Weithian mae wedi wneuthur
Gorchmynnawdh goruwch maenawr
Iorllen a safodh ir llawr.
Kyngor a chwedl y kenedloedh
A dyrr Duw er telwred oedh:
Amkanion dynion nid da
Ef weithian ae difetha.
A chyngor hoew-ior ae hawl
Gwedhus a sai 'n dragwydhawl:
Ae fedhwl yn dhifadhau
A bery byth obru heb au.
Gwynfydedig brig i bro
Heinydh yw 'r nasiwn honno.
Es Duw yrhain o sior rhwydh
Drwy i arglwydhyd yw 'r arglwydh.

Sawl a dhewis a ffris ffraeth
At fedhwl o etifedhiaeth.
O nef yr arglwydh yn wych
Wiwdrefn ir llawr a edrych:
Ag edrych yn symlwych son
Ond hynod ar blant dynion.
Oe drigle Duw rowiowglais
Edrych a glwyl dewrwych gais.
Ar bawb a drig gynnig gwar
Iraidh yw ar y dhaear:
Ag a lunia galonnau
Hynn a gad i hyn ag iau.
Ag a dheall gwedhiwn
Oll oe gwaith felly y gwnn.
Ni chedwir brenin rin ri:
O lowredh llu nifeiri:
Na gwared nawr y kawr ku
Drwy folwrnerth diwair farnu.
Ni all march oe barch ae borth
Goeg kymell ond gwag kymorth.
Ag ni weryd gann oerwerth
De kawr nwyf ofer ae nerth:
Golwg Duw sydh yn gwilio
Hwnn oe fewn ae hofnai fo:
Ar sawl a ymdhiriaid gwrs hedh
Dro gwirion yw drugaredh.
A gweryd draw e gerir
Ragangau yw eneidiau'n wir:
Ae kadw fyth i ked a fynn
O gwyn awydh rhag newyn.
Taria fy enaid tirion
Yn yr arglwydh wiwlwydh ion.
Anturiol ef yw'n tarian
An kymorth gloew ymborth glan:
Ag yndho pann syrthio son
Gwelwch ym lawen galon.
Yn hyder (trymder nis traidh)
Seintwar sydh yw enw santaidh

Wir

Bid dy drugaredh fedhiant
   Arnom arglwydh oth lwydh sant.
Megis ynod gyfnod gais
   Erioed ir ymdhiriedais

Y XXXIIII. Psalm.

Devair hirion.

Diolchaf molaf im oes
   Da i minnau Duw am einioes:
I fawl fyth or afael fau
   Yn gynnar sy yn y genau.
Am enaid sydh munyd sant
   I ganu i gogoniant.
O ryfig fo glyw'r dfydh
   A llyna fab llawen fydh.
A molwch arglwydh miloedh
   Gida mi a gwawd ym oedh.
A chyd fawrhygwn a cherdh
   I enw towngamp mewn angerdh.
Keisiais yr arglwydh kysson
   Kocliodh Duw klowodh y don.
Om holl ofn amhwyllaw hawdh
   Ewir ydyw fo'm gwaredawdh.
Edrychant o drachwant draw
   Iawn ytoedh rhedan attaw:
Kywilydh ni bydh heb au
   Hoen obaith yw hwynebau.
Kriodh tylawd ond kroew-iaith
   Duw oll a wrandawai i iaith:
Ag achubodh Duw rhodhwych
   Ef oe drallod gorfod gwych.
Ag angel Duw (nag yngan)
   Adeilai lueffai'n lan,
De gylch fab ae amgylch fo
   Ffwyn afiaeth ae hofn efo.
I saint gwych sy kwnt i gyd
   Ofnwch ef yn wych hefyd.

Ni bydh eissau bodh eusoes
Ar ae hofno efo yw oes.
Bydh pe glew ar y llew llyn
Yn ievanck eissiau a newyn:
Ond y sawl yn dewis swydh
Eurglod a gais yr arglwydh:
Ni wydhai eissiau nodhed
Na dim da er koffa ked.
Dowch blant rhag dowad ywch bla
A mod im gwrando yma.
Dysga wych oll dasg i chwi
Dyfalwaith yn Duw ae ofni:
Pa wr a chwenych pa waith
Purffydh a bowyd perffaith:
A daeoni adwaenir
A byd da a bowyd hir,
Kadw ag rhag drwg y kedwi
Ith geudawd dy dafawd di.
Ath enau glan ath wyneb
A wnai rhag ofn twyllo neb.
Gochel y drwg a chlodri
Gwên dhownus gwna dhaeoni.
Kais hedh iwch nid trwch nod trin,
Ymolwg yt a dilin.
Golwg Duw digilwg dôn
A rannwyd ar yr vnion.
Gwrendy i gri ytti ond teg
Ae glustiau mewn glwelw osteg.
Duw ae wyneb dewinaw
Yn erbyn aig oerboen daw:
I dorri kof draw ae kar
Ae dhiwedh ar y dhaear.
Kofus fo gria'r kyfion
A Duw sant a wrendy i son:
A gwerydd gwasfyd nid gau
Trwy welliad oe trallodau.
Y mae'r arglwydh rhwydh yw'r hynt
Ae swydh yn agos vdhynt:

Sydh

Sydh a chalon bronn ir brig,
  Dhrowyll a chystudhiedig.
Ag a achub o gychwyn
  Y klaf yspryd dhybryd dhiwyn.
Mawr yw trallod gormod gwaith
  Y kyfion nis kae afiaith:
Duw ae gwared gloewbryd glan
  Dhynn oll heno allan.
Keidw i esgyrn ond kedair
  Ni thorrir vn eithr ar air.
Malais a ladh melus lonn
  Anaele 'r anuwiolion.
A fo atgas dhyrras dhydh
  Dursing ir kyfion dersydh.
E brynn eneidiau brau oedh
  Ior i weision drwy oessoedh:
Ni dhersydh vn kûn y kaid
  Dedh oran yndho ymdhiriaid.

Y XXXV. *Psalm.*
Devair hirion.

Adle arglwydh da odli
  Wych o serch sy achos i:
Yn erbyn gelyn gwaelwr
  Mowrboen oedh im erbyn wr
Ymladh yw erbyn ymlid
  Sy'n ymladh im lladh a llid.
Dyro di draw dy law lan
  Dyro ith glawr ath darian.
Kyfod i dhyfod i dhydh
  Im achub yma echwydh.
Ath waewffon gyfion i gant
  Rhagod y ffordh i rhwygant:
Derboen oll yw erbyn ef
  Ym erlid sydh a mowrlef.
Dowaid im enaid ae maeth
  Erod wyf iechydwriaeth.

Gwradwydh ag astwydh a gaid
  Gwas a fynn geisio f'enaid.
Yskilier ef skeler yw
  Dinystrier dyna ystryw:
A dhychymig mowrdhig mau
  Ymannos dhrwg i minnau.
Meinwas fal y manus fydh
  O flaen y gwynt aflonydh:
Angylion ing a welyd
  Ae gwasgar a bar drwy'r byd.
Bid i lwybrau dyliau dig
  Dull uthr yn dowyll lithrig.
Ag angel Duw gonglaid wych
  Yw erlid yn i oerwlych.
Heb achos breuffos briffordh
  Rwyd ym a ffwll rhoed im ffordh.
Klodhio im enaid kladhu
  A chas fyth heb achos fu
Del distryw yw syw yw swth
  Idho somiant dhisymwth.
Yrhwyd ae deil (rhed y dall)
  Was sur a roes i arall.
A syrthied fab swrth hyd syw
  Ond astrus ir un distryw.
Yno bydh llawen f'enaid
  Yn yr arglwydh rhwydh im rhaid.
Mewn llawenfyd a ffryd ffraeth
  Dewrwych ae iechydwriaeth.
Dywaid f'esgyrn chwyrn a chig
  Da obaith pwy sy debig?
Gwaredaist yn gariadawl
  Dylawd fyth lle dylyd fawl.
Rag y dyn ae rhwyg o daw
  Hagr a fydh rhygryf idhaw.
Tylawd tluan egwan iaith
  Or unrhyw rhag yr anrhaith
Y tystion kreulon i kri
  Gadwyd yohynt hwy godi.

A chwedi fy holi o hwnn
Anadhas beth ni wydhwn.
Tros y dawn trais a diwynaw
Talwyd ym wg a drwg draw:
I anrheithio tro nid rhaid
A fu annwyl fy enaid.
Dedhynt gleision weigion wedh
Gwisgais garthen im gosgedh.
Ymprydiais gostyngais daith
Fy enaid araf swyniaith:
Am gwedhi er llenwi lles
I minnau troed im monwes.
Ymdhygais a modh wiwgar
Bryd un gwrs a brawd neu gar.
Wfydh alar fedhyliais
Fal am fam nid kam yw'r kais.
Ymgasglu tyrru taerwaith
Llawenfyd om adfyd maith.
Derwyr ymgasglant orig
Im erbyn Duw mowrboen dig.
Ni wydhwn archwn oerchwyth
Im chwygaw heb beidiaw byth
Gwatorwyr difyrr nid oedh
Gwael adhysg ar y gwledhoedh:
Rinkian dannedh gyfedh ged
Im erbyn heb dhim arbed.
Pa hyd arglwydh rhwydh am rhi
Awr drachwant ir edrychi:
Gwared f'enaid naid a nerth
Trwy offis rhag i trafferth:
Fynghannaid enaid unig
Rag llewod keudod y kig.
Ir dyrfa fawr draw fo fydh
Bennaeth yt dhiolch beunydh:
A mawl a serch aml a son.
Dowmus ymysg plant dynion.
Nâd im gelyn ffromdhyn ffraeth
Fostio ar ol i feistrolaeth.

Nâg amnaid ae llygaid llonn
  Lawenydh fyngelynion.
Nid fal kar groewbar grybwyll
  Amkanant dwedant o dwyll.
Yn erbyn fydh lonydh lan
  Ar y dhaear oer dhiwan.
Agor i safnau eigion
  Ae dwedyd nid dybryd don:
Ya ha nod trada ñid rhaid
  Holl lwgr fo wyl yn llygaid.
Gwelaist o Arglwydh gwiwlym
  Na fid distaw draw dy rym:
Na fydh Arglwydh rhwydh rhodhwar
  Ymhell anghysbell ynghar.
Deffro nod kyfnod Duw ku
  Ym o burnerth im barnu.
Ym hachaws hynaws henwaf
  Fy nuw fy arglwydh fy naf.
Barn fi dethol yn ol ner
  O fwyndaith fyngi yfiownder.
Na fydhed lawen enhyd
  Im erbyn gelyn i gyd:
Na dhod yw kalon dhideg
  Lawenydh un dydh yn deg:
Na dwedyd taerllyd oerllef
  Nawr y difethasson ef.
Kywilydh yw dhydh a dhel
  A derfid gwedi oerfel:
Sydh lawen gymen dhi-ged
  Mewn awydh om aniwed.
Bid i dillad frad heb fri
  O gwilydh mann y gweli.
A ymgotto wrth ymguttiaw
  Derboen drwch im erbyn draw.
Bydhant lawen purbren per
  Fwyndeg a gar gyfiownder:
Dwedant am yn Duw wedi
  Mawrhyger yn ner yni,

A gar

A gar ffynniant llwydhiant les
Y gweision a dhangoses.
Am tafawd o draethawd rydh
I gyfiawnder gof undydh.
Ae foliant hyd fy elawr
A edrydh beunydh bob awr.

Y XXXVI. *Psalm.*

Vnodl vnion.

Flaeredh enwiredh wrth enwirion dadl,
Doedai o fedh i galon:
Nid oes ofn yn Nuw nae son
Yw lygaid nae olygon.
Yw ligaid tantaid nod tau ffol edrych,
Mae i ffladredh yntau:
Enwiredh oeredh eiriau
Ae gas a haedh i gashau.
Enwiredh dalledh o dhwyllair geiriau
I enau anudwnair:
Ni dheall yn gall un gair
Na daeoni nod anair.
Didhawn hyffordh ffordh yw ffau ef a dry,
Dhyfais drwg yw dylau:
Ag ni wrthod gynnod gau
Dedryw egan y drygau.
Dy drugaredh medh Duw mab ior geirwir
A gyrraedh nef olau:
Ath ffydhlonder dyner dau
A mawl hyd y kymylau.
Fal mynydh mawr rhydh rhodher yn ddiaeth,
Hoyw dy gyfiawnder:
Dy len gadarn farn ddi-ferr
Deufwy unduw fal dyfnder.
Dydi a getwi o gydwedh dhownus,
Dhynion a bwyll filedh:
Mor orchestawl mawl ae medh
Draw e gair dy drugaredh.

Oth ymdhiriaid naid dan wyll daeont,
Plant dynion sy'n sefyll:
Dan gysgod hynod nid hyll
Dewisgar Duw dy esgyll
A brafter dyner dy duy dhull union,
Y llenwi 'nhwy beunydh:
O dhwr pleser rhwydhder rhydh
Iraidh wyd rhoi dhiodydh.
Kans maith diwid taith da wyt di biau,
Ffynnon bowyd gell:
Yn dy olau in dell
Ni a welwn oll olau ynt.
Dod ras ir dinas dynion oth hyder
Ath edwyn di'r owrhon:
Ath gyfiowndar llowndar llonn
Ylent ir medhwl union.
Traed balchder kyner ion ebraid wirbarch,
Na dhel erbyn f'enaid:
Nam kynhyrfer plyger plaid
Yn oer a llaw enwiriaid.
Hynod swrth isod syrthiaffant oer dro,
Ir drwg a weithiaffant:
Dinystriwyd plygwyd i plant
Ollawl kodi ni allant.

Y XXXVII. *Psalm.*

Vnodl vnion etto.

A fydh dhig orig fo weryd duw 'n ol,
Rhag a wnel afiendyd:
Na dhal genfigen enhyd
Wrth enwireth budredh byd.
Fal gwelltglas dyras odo riant di
Disymwth y gwywant: (fynul,
Fal

Fal glaswair a wnair bwch nant
O lwyni y diflannant.
Ymdhiriaid yt rhaid (nid tro adyn) Dhuw,
Gweithia 'n dha yw galyn.
Trigi 'n war ir dhaear dhyn
Ti a gai borth leg a berthyn.
Yn yr arglwydh swydh ni sudhai blasus
Bid dy bleser medhai:
Ytti rhwydh etto rhodhai
Eirchion y galon a gai.
D'amkanion vnion yna o fowredh
A fwrl ar Iehofa:
Ymdhiriaid dowaid mae da
Ath bur ffydh fo ath berffeidhia.
Dy gyfiownder ner a wnaeth I liwio,
Yn oleuad helaeth:
Fal kanol dydh rydh yr aeth
Y dwg dy farnadigaeth.
Yn dhistaw gwiliaw ar geli ganwaith,
Ag yno ny dhigi:
Er ffynny o dhyn gwyn gyni
Draig taer a wnaiff drwg yti.
Gwrthod draw dhigiaw dha agwedh a gwyrth,
Gwrthod lid a ffromedh:
Ag na phecha gwaetha gwedh
Yn thyras o gyndharedh.
Ond rhai drwg a gwg yn gaeth a dorrir,
Diriaid ynt ysowaeth:
A gwilio Duw golud aeth
Ytty fydh etifedhiaeth.
Yma hir bara bai arial o drais,
Ni all drwg go-wamal:
Tannwydh ni chair hynt anial
O chwalu a chwilio i wal.
Y rhinwedhawl hawl deheulu fadhau,
Kaiff fedhiant daeardu:
Llawen fydhant ae wrantu,
Llawn tangnefedh kyfedh ku.

Ysceler kymer bob kam wedh oerbwnk,
  Yn erbyn kyfiownedh:
 Ffrom ni a rhinkian dannedh
 Yw erbyn gelyn yw'r gwedh.
Yw bryntí geli lor gwar Duw eurglod,
  Yr arglwydh ae gwatwar:
 Ef a wŷl ffwy o alar
 Derfyn i dydh bydh ă bar.
Tynnant gledhyf kryf kroew ofeg belas,
  A bwa saeth-hedeg:
 I ladh tylawd tafawd teg,
 Ar kyfion union waneg.
Yn hyf y kledhyf kledhir o koelfwch,
  Yn i kalon dhihir:
 I bwa'n ol a bai'n wir
 O daw orig a dorrir.
Gwell gwir a enwir y gronyn o fath,
  A fytho ir kyfiown-dhyn:
 Na golud mawr y gelyn
 Wr galluog dhiflog dhyn.
Torrir e fwrir yn fyrrion bâr blwch,
  Breichiau 'r anwiolion:
 Duw a gynhal dyfal don
 Drau kof y rhai kyfion.
Gwyr yntau'r dydhiau dídawl daeonus,
  A gaiff dynion Duwiawl:
 Ae tifedhiaeth helaeth hawl
 A drig udhynt dragwydhawl.
Mewn adfyd ennyd fel anwir kofus
  Kyfiawn ni chwilydhir:
 Bann dhel newyn gwŷn mewn gwir
 Bid lownedh fo ae bodlonir.
Diffydh draig dhedwydh dr wgdhynion dirfawr
  Duw derfydh d'elynion:
 Fal mŵg aberth serth yw'r son
 O rann gwêr yr oen gwirion.
Fo dhwg fenthig dig yw'r dygiad leidrin
  Ni thal adre 'n wastad:

Mae

Mae gan gyfion rhodhion rhad
Ae drugaradh drwy gariad.
Os blith y bendith o benn naf fydhai,
Kawn fedhiant daearen:
E dorrir fal y darren
A rego ef o nef nenn.
Kynhal diofal Duw a dawn gamrau,
A gymrodh gwr kyfiawn:
A Duw a gar yn deg iawn
Enwog i lwybrau uniawn.
Disgynned deled bob dolef fowrair,
Ni fwrir oe gartref:
Aeogoniant Duw gwiwnef
Kawn oe law ae kynhal ef.
Bûm fachgen wyf hen heb huno yn wael,
Ni welais wrth rodio:
Wrthod kyfiawn dawn dano
Na cherdotta i fara fo.
Trugarog rhowiog yn i rhaid a rhwydh,
Y rhodhai ir truaniaid.
Bendithion gwnnion gweiniaid
O lwydhiant yw blant ae blaid.
Gwrthod di henwi a hawl dhrigioni,
Daeoni bid unawl:
Fo'th gedwir medhir a mawl
Drwy gwiwdhuw 'n dragwydhawl.
Kar naf farn gadarn a gwir o kofiwch,
Kyfion ni wrthodir:
Etifedhion hwyrion hir
Y dyn astrus dinystrir.
Kyfiownblât medhiant modhawl a gaffant,
Ae goffa'n dhaearawl:
Yno trig o antur hawl
A gwedhai yn dragwydhawl.
Genau kyfiawn llawn llenwir daith iownwych,
A doethineb gwelir:
I dafod yn gwybod gwir
Ag awydh ir farn gowir.

Kyfraith ner dyner da anian yw gael,
Yw galon berffeidhlan:
Ag ni symud golud gan
Ollawl oe llwybrau allan.
Y kyfion union yno drwy wegi.
mae'r drygwas yw willio:
Ag ef a gais o drais dro
Ludh ofid i ladh efo.
Ni âd naf araf wirio hoen aml
Hwnn yma i lithro:
Ni'delwir pann fernir fo
ni fwrir o nef ebro.
Keidw 'r arglwydh rhwydh mewn rhaid wir eur-
Arno fo mae'r gwiliaid: (ner,
A gweli dorri'r diriaid
Wedhienni 'n wir dir i daid.
Balchio chwydho (klowch wir) a golud,
Y gwelais yr anwir:
A lled fal lle dyfelir
Prenn kryfangog kangog ir.
Er i hud golud gwelais ag allai,
Fo gollodh i fantais:
Keisiwyd ef yw dref o drais
Ag yn ol gwnn na welais.
Ystyriwch gwelwch da yw gwedh kyfion,
Ar union da i rinwedh:
Terfyn hwnn trwy ofyn hedh
Yn hyfedr yw tanghnefedh.
Dileir gyrrir nid fal gwirion hwnt,
A fydh hynt anghyfion:
Torrir terfynir trwy fon
Yn alaeth anudwiolion.
Hefyd mae iechyd ichwi y kyfion,
Kofiwch unduw geli:
Y mae yn nerth yma ynt
In kul adwyth an kledi.
Fo helpia yna enaid pob kyfion,
Rhag gofal gorthrech plaid:

Yn dhiſtradiw i kadw y kaid
I dhuw ior a ymdhiriaid.

Y XXXVIII. *Pſalm.*

Cywydh devair hirion.

NA cherydha 'n chwerw ſwydhuw
Fi yn dy dhig f'enaid dhuw:
Yn dy lid gwnn dylodi
Achos bu fai na chosb fi:
Dy ſaethau yn gwau dan gof
Diſgynnant o daſk ynof.
Ath law o nerth dhiwael naf
Dernych a orwedh arnaf:
Afiach wy fi o chaf farn
Ae dig ydwyd Duw gadarn.
Nid eſmwyth f'eſgyrn diſmoel
Om pechod digymod goel:
Am enwiredh mewn eirialwl
Dros ymhenn a droes ym halwl:
Yn fymhwyſaw draw yn drwm
Alwch rhodres fal baich rhydrwm.
Am archollion dyſnion du
Anhap edrych yn pydru:
A gori yn wir gerwin wedh
A ffaeliais drwy fy ffoledh.
Plygwyd a gwyrwyd fi ar gais
Ackw oer ymy lle krymmais:
Rodio a dwyn rhyd y dydh
Y galar yn i gilydh.
Wyf yn llawn om miawn ymi
O brau antur a brynti. Tremelius.
Nid oes iechyd dwys ochain
Om knwd im oes am knawd main
Gwanhychais egwan hachen
E droes ymhwynt dros ymhenn.
Rnadus wyf rhaid yw ſon
Roſliwch gan dholur kalon.

Oth flaen arglwydh fu rwydh frys
 Dwf wellwell daw fy welys.
Di-gydh rhagod o wegi
 Chwaen doft fy ychenaid i:
Di-galon ydywyf gwelwch
 Dan warth a fflaid dinerth fflwch:
Dall agos ydiw y llygaid
 Di-lewyrch i kyrch y kaid.
Fyngheraint rhag fyngherydh
 O koelia byth kilio bydh,
Am karennydh dirydh daith
 Ammarch a safant ymaith.
Gosod maglau kau y kaid
 Gwas a fynn geisio f'enaid:
Digasog heb dy geisio.
 Ae siarad drwg sura tro.
Gwastadol nid gwas didwyll
 I dychymig dig o dwyll:
Fal bydhar er trydar trais
 A chulawydh ni chlowais.
Ag fal mud y gofal mau
 Gwrs ynn ni egorais enau.
Idh-ydwyf heb nwyf yn war
 Afael bowdhyn fal bydhar:
Y kallair nis kair naws kau
 Yn onest yn i enau,
Kans arnad a rhad ior rhwydh
 Eurglod arhosaf arglwydh:
Fy nuw fy arglwydh fy naf
 Witner gwrandewi arnaf.
Nâd fanfais difykais hir
 Im gelyn i mogelir:
Pann lithrwyf o nwyf a wnant
 Orchafiaeth ymdhyrchafant.
Yr wyf yn wir ar fin nos
 O gael ffug yn gloff agos,
Am tristfyd wryd orig
 Blin yw draw om blaen a drig.

Pann

Pann draethwyf poen dir waethwaeth
Ymhoenau ffres im hûn ffraeth:
A phann f'wyf drist a distaw
Om baich trwm o bechod draw,
Mae'ngelynion rhwithion chwyrn
Fwy godiad yn fyw gedyrn.
Gwrthnebwyr herwyr oera
Drais dig a dal drwg dros da.
A inni ynni vniawn
O dholen dysg dhilin dawn.
Na wrthod ior hynod rhwydh
O fowrglod fi fy arglwydh.
Fy nuw na fydh hoewrydh hyf
Dhiwarthwch bell o dhiwrthyf.
Arglwydh mwyn aroglaidh maeth
Dewrwych fy iechydwriaeth.
Brysia eryr brysurawl
Im kymorth am ymborth mawl.

Y XXXIX. *Psalm.*
Vnodl vnion.

(rwydh,
Wedais naf gwiliaf goelwawd oll eb-
Fy llwybrau kyd dydhbrawd:
Rag ym bechu im knu knawd
Amod hyfedr am tafawd. (wedh,
Kadwa 'n frau'r genau er gwg hoff rin-
Wedi ffrwyno'n agilwg:
Tra fo'r enwir dihir drwg
Ym gywilydh im golwg.
Tewais nis dwedais naws da o goelwaith
A gelair rhag traha:
Am tristyd oe blegyd bla
Ag yn hawdh a gynhydha.
Am kalon vnion gann wnniaw o dhig
Sydh oll gwedi thwymnaw:
Enynnodh tan drogan draw
O fowredh fy myfyriaw.

Dywedais arglwydh rwydh radhau am tafod,
Mae tystant i minnau.
Gad ym wybod breisgnod bran
Annwyl fyniwedh innau.
Beth yw hyd enhyd anaf anwedhus,
Fynydhiau a fedhaf?
Gwybod hefyd pa hyd haf
O bai fodh byw a fydhaf?
Fal lled llaw yw oraw Duw dri anedhau,
Fy nydhiau o rhifi:
Beth yw f'oedrann gwann gyni
Aruth wyt ior wrthyt ti?
Nid yw gwr yn siwr ond soriod fowrair,
Ag oferedh hynod:
Pawb a rodia 'n waetha nod
O kae efgus mewn kysgod.
Kasgl ef dha yna anwr o draffarth
Drwy offis fal ockrwr;
Ag ni wyr y gwann oerwr
Pwy ae medha gwaela gwr.
Beth bellach anach awenydh diriaw,
A daria fi beunydh?
Am gobaith mi ae gwybydh
Unduw sad ynod ysydh.
Gwared fi geli gowlaid wych ydwyd
Rhag pechodau fenaid;
Na wna fi fy-rhi maen rhaid
Ior ffel dhirmig ir ffoliaid.
Ag yn fud o hud nod hawdh o bossibl,
Buasswn nid anhawdh:
Wedi kau 'r genau drwy gawdh
Duw pur dydi ae parawdh.
Tynn dy bla bryssia bu rann waedh erthwch,
Dhi wrthyf yn fuan:
Trebliais o antur wiwlan
Trwy d'arfod gernod nid gwan.
Pann gerydhi rhi fy ior hael wann-wr;
Am enwiredh drafael:

Treblia dyn fal gwyfyn gwael;
Gwagofaint yw goeg afael.
Gwrando klyw erglyw irglau ing fwaedhais,
Fy-ngwedhi am dagrau:
Dieithr wyf fry ir tuy tau
Jon hoelwdeg fal y-nhadau.
Dal dy ofid lid diwael wyf fwyn fwyrth,
Fy nerth oni chaffwyf:
Kynn yin fyned nodhed nwyf
Obeithiawl ag na bythwyf.

Y XL. *Psalm.*
Devair hirion.

Odhefgar wyf yn aros
Y nydh fy arglwydh a nos:
Nesodh gwrandawodh yn deg
Fy llefain o fwll ofeg.
A dug fi i deg o fann
Bell wellwell o bwll allan:
O glai a thom golaith hawdh
Ar y graig tor gorugawdh.
Rheolawdh a dysgawdh dad
Urdhedig fyngherdhediad:
Jm genau rhydh newydh nod
J dhuw kân dhiwag hynod.
Gwyl llawer o nifer naf
Yn gefnog ag ae hofnaf:
Ymdhiriedant rhedant rhwydh
Jor eurglod yn yr arglwydh.
Gwynfyd siwr ir gwr a gaid
Modh a wyr idho 'mdhiriaid.
Ni rodhai bris dibris don
Dera bwlch ar wyr beilchion.
Na'r sawl a dry fry yn frau
Gwael adhrfg at gelwydhau.
Aml Duw farglwydh gloewrfrydh glos
Honnaist firagliwaith hynod:

Nid oes a rif ynn nifer
  All pwnk dy fedhylian per.
Teg ytkoedh fu ag atton
  Traethaf a dwedaf Duw ion.
Amlach ydynt rwydhynt rif
  Ackw afrwydh yw i kyfrif.
Offrwm ag aberth perthi
  Mwyn stad ni dhamwnaist ti:
Am klustiau mae'n glau mwyn glod
  Yn bêr gwnaethost yn barod.
Y llosg offrwm trwm Duw tri
  Yn fy einioes ny fynni:
Nag offrwm degwm oedh dau
  Wych odiaeth dros bechodau.
Dwedais mi a glowais ym glod
  Difai wele fi'n dyfod
Ysgrifennwyd nodwyd naf
  Downus ith lyfr am danaf.
Mynnais wneuthur freisgbur frys
  Fenaid oll fy naw d'wllys:
Dy gyfraith sydh, bydh, a bu,
  Im kalon heb dhim kelu.
Traethaf ir dyrfa fawr deg
  I gyfiownder gof wendeg.
Ni chefais nêr mowr-ner man
  Angof is fyng-wefusau.
Ni chelais dann ais Duw ner
  Gof vnydh dy gyfiownder.
Treuthais dy wir keisir kêl,
  Ath iechyd o waith vchel.
Ni chudhiais, Dwedais mae da
  Ir dorf ag ir fawr dyrfa,
Dy drugaredh ryfedh ri
  Ath wir ar gair ni thorri.
Duw na thynn in erbyn ner
  Drugaredh downwedh dyner.
Dy wir ath drugarawg dôn
  Am keidw rhag dim hockedion.

Trallawd ri niferi fu
Im pwysaw am kwmpassu:
Fymhechod anwybod naf
Dernych a graffodh arnaf.
Ni allaf ydr haf yn rhydh
Unwaith edrych i fynydh.
Amlach na'r gwallt rydhallt ri
Ar ymhenn er ymhoeni.
Am hynn fynghalon ym hawdh
De byw ollawl a ballawdh.
Gwared Arglwydh purlwydh per
Faith bu les fi oth blesser.
Brysia im ymborth kymorth kain
O arglwydh ydwyd eurglain.
Kywilydh ackw a welwn
I gyd a gwarth gwedi o gwnn.
Ar sawl a gais trais nid rhaid
Llwydh fynnu lladh fy enaid.
Yskilier ef is kelu
Chwerwedh don a cherydh du.
A fynnai gael ofnai ged
Yn awydh ym anlwed.
Bid dinystriad rwygiad rym
Kyflog kywilydh kyflym.
Y sawl a dhowad yn siwr
Wele wrthyf mae'n waelwr.
Sawl ath gais o fantais fydh
Llonn hoelwnerth llawen heinydh
Sawl yn war a gar i gyd
O Duw uchel dy iechyd.
A dhowaid ar amnaid rwydh
Wirglod bo mawl ir arglwydh.
Os tylawd oferwawd fi,
Ag anghenawg ynghyni.
Modhawl ner yw miedhwl naf
Amod iownwych am danaf.
Wyd fynghymorth ymborth wr
Gwir ydwyd am gwaredwr.

Fynaf lle'r ydwyf yn ing
Un Duw ior na wna daring.

Y XLI. *Psalm.*

Todhaid ynglyn a ellir i ganu gida'r don Ffrengig sydh ir vnrhyw Psalm, a hynn o brawf.

1 GWynn i fyd i gyd yn gall a farno
Furniad truan angall: (wraint
Mewn dydh o glwifydh a gwall yn go-
Fo ae gweryd duw'n dhiball.
2 Arglwydh keidw ef wiwfyd rhwydh
Rydh idho hir fowyd: (adhas
Ar y dhaear far fwy wrydd gwelwch
Gelyn ni chaiff wnfyd.
3 Dyfal Duw ae kynnal dau kannawr eilwaith
Yw wely dolurfawr:
Hefyd y klefyd klwyfawr trwy nychu
Troi yn iechyd gwrthfawr.
4 Duw o bwyll didwyll y dwedais draw gyrr
Drugaredh a ofynnais :
Gwna fi'n iach bellach mi a bwyllais eurbor,
Yn d'erbyn y pechais.
5 Edrych gael anwych gelynion rhygas
Ym rhegu ae meilltithion.
Pa dhydh y derfydh a garw-don dirfawr
Y derfydh i gefion.
6 Im gweled heb ged pe doe gant koel eidhil
Kelwydhau a dhwedant:
Enwiredh fowredh fyfyrriant ollawl
Ag allan y traethant.
7 Fynghas oer dyrras arw ederyn eusoes
Yn sisial im erbyn:
Pob drwg o gilwg a gwyn i minnau
Damunant im kalyn.

8 Mae 'nglyn im kalyn kywilydh medhant
Mewn modhion anghelfydh:
Ni chyfyd ir byd mwy ni bydh rhiwydhynt
Pann orwedho 'n efrydh.
9 Karwn y gwr hwnn rhennais a wydhwn
Idho 'r ymdhiriedais:
Fo wingodh oe fodh gwae fais im erbyn
Mowrborth idho a rennais.
10 Duw tri am kodi kydwedh rhi unianwn
Kanna ym drugaredh:
I geiriau minnau om annedh a dal
A dial or diwedh.
11 Medhwn felly gwnn gennyd mawr ydoedh
Gymeradwy hefyd:
Llawenydh ni bydh or byd im gelyn
Y gwael was an-hyfryd.
12 Kynheliaist deliaist da wedh im kedwaist
Di am peraist im puredh.
Gosodi mynni ym annedh yn d'wydh
Diodhan byth yw 'ngorsedh.
13 Bendiger y ner ion hael o gariad
Dewisrad Duw Israel:
Amen ag Amen a mael y gwedhai
Tragwydhawl yw 'r afael.

Yr ail llyfr.

Y XLII. *Psalm.*

Vnodl vnion.

Al y karw hwyrfarw weri yrfa daith
Y dwr foe chwenycha:
Ym enaid mi dhamuna
Ar dy ol yn dhedhfol dha.
Sych fy enaid rhaid yn lle rhodiaf byth
Am dhuw byw a garaf:
Pa bryd yn d'wydh rwydh yr af

I gyssegr ymdhangosaf.
Dydh a nos unnos yna yn egrwydh
Fy nagrau yw mwyta:
Trydar klowais nid trada
Mae dy dhuw amod oedh dha?
Deigion kalon koelier Duw dwedais
Didwyll goffa mowrner:
Am ym fyned nodhed ner
Tawn afiaeth gida y nifer.
Mawl genais blaenais a bloedh a da dhawn
I duy dhuw ar gyhoedh:
Fal mowrder nifer yn oedh
Yn glodhest yn y gwledhoedh.
Pa drist yd f'enaid pa drystiaw ym mewn?
Aros mae Duw 'n helpiaw:
Waetiaf ar Dhuw naf a dhaw
Wych wedh rhof dhiolch idhaw.
Am dy gymorth am porthes o fwyn-wedh,
Duw fy nuw dirodres:
Syrth f'enaid i laid heb les,
Am dy goffa mad gyffes.
O dir Iordhonen hyd ar y mynydh
Hermoniaid aflafar:
O'r brynn bychan gwelan gwar
A maes a elwid Misar.
Un dyfngadr Raeadr syn rhuo fann arw,
I tann arall ogof
Dy ffrwd tonnau 'n gwau dan gof
Ond traws ir aethont trosof.
Dengys dydh yn rhydh ar i hyd deg ran
I garedigrwydh hydhfryd:
Kanaf y nos gyffnos gyd
Wedhi mau wiwdhuw mowyd.
Wyd fy ffelaig kraig kwrr ogof a dadl
Dwedaf wrth dhuw mowrgof.
Pam im gedaist gwedaist gof
Ddewn ing fyfi 'n angof.
Pam naf y rhodiaf er hoew-wadu bar
A galar

A galar heb gelu:
Am gelyn y deldhyn du
A gwarth roch im gorthechu.
Tyr yn chwyrn f'esgyrn e fydhym gilwg
Cann y gelyn kelsydh:
Dwedant ri boent beunydh
Mae dy dhuw am wawd i dhydh:
Pa drist yd senaid: pa drystiaw om mewn:
Aro mae Duw 'n helpiaw:
Waetiaf ar Dhuw naf a dhaw
Wych wedh rhof dhiolch idhaw.
Ef sydh hybarch barch bob awr ymannerch
Am traserch am trysawr:
Am iechyd ennyd vnawr
Am da im oes am Duw mawr.

Yr XLIII. *Psalm.*
Vnodl vnion.

Barna fi geli rhag galon dhwyllfordh
Ymdhiffin dy weision:
A gwared dy was gwirion
Rag twyll y rhai drwg ae ton.
Pa ham gwarth Adā gwrthodyd ymi
Pam ir wyf mewn tristyd: (ras
Drwy orthrymder nim gweryd
Dial oer boen diawl ar kyd.
Gyrr d'oleuad rt ad a rhodiant ath wir
Devbeth ior anwylsant:
Ith fynydh glwys am twysant
O serch ath luestai sant.
Wrth dy fawr allawr tra allwyf lluniaf
Fy llawenydh hirnwyf:
Ar delyn er a dalwyf
Duw fy nuw byth d'ofyn bwyf.
Pa drist yd senaid: pa drystiaw om mewn:
Aros mae Duw 'n helpiaw:
Waetiaf ar dhuw naf a dhaw

Wych wedh a diolch idhaw
Ef sydh hybarch barch bob awr ymannerch,
Am traserch am trysawr:
Am iechyd enhyd unawr
Am da im oes Am Duw mawr.

Y XLIIII. *Psalm.*

Devair hirion.

Uw klowsom yn daklus wych
An klustiau y geiriau gwych:
Dwedodh yn tadau wedi
Dedh deg dy weithredoedh di,
A wnaethost gwirfost nid gau
Nod adhysg yn i dydhiau.
Diwreidhiaist ath law drwydhynt
Genetloedh ar gyhoedh gynt:
A fflennaist hoff haelioni
Ti ydyw ner yn tadau ni.
Peraist ner kysiownder fu
Ond hyfedr udhynt tyfu.
Dinystriaist y dyn estron
I ble dhaeth y bobloedh ion.
Ni fedhiannynt fodh anael
Y tir oe nerth mewn trin wael:
Nid i braich untondeb rodh
Nae hockedion ae kadwodh.
Dy fraich dehenlaw dy frenn
Ath lewych taerwych tirion.
Dy wyneb dy ras dinam
Difai ae kadwai rhag kam.
O Duw tri ym o daw trin
Mawr iawn ydwyd fy'mrenin.
Gyrr i Iacob trwy obaith
Gymorth am i gam gan gaith.
Y gelyn dig galwn di
A ysgiliwn Duw os gweli:
Trwy d'enw naf troediwn wr

Sy i'm erbyn gelyn gwaelwr.
Yn dhiriaid f'enaid ni sydh
Yn y mwa om awydh:
A dhichin synghledh elwetus
A bai raid synghadw heb rus.
Achubaist di nyni'n wyr
Jawn obaith rhag gwrthnebwyr.
A gwradwydhaist gyd weidhi
Y sy'n wyr in kashau ni.
J dhuw nef fyth rhodhwn fawl
Ys da ydyw'n wastadawl.
Kyffesswn koffa i oesoedh
J enw ef fyth o nef oedh.
Wyd weithion hoew vnion hyf
Dhu erthwch bell o dhiwrthyf:
A dodi ni dad y nerth
Ymhrae adfyd amhrydferth.
Gida'n lluoedh lle'r oedh rann
Develir nad ai allan.
Gwnn oll o dhuw y gwnai ynn
Gilio o flaen y gelyn.
Y gwas drwg y sydh gas draw
Yn vn rhuthr sydh in anrheithiaw.
Roi ni in bwyta rhyw nad
Ofal dyfal fal dafad.
Gwasgeri ni gwaisg rann oedh
Yn odlawd mysg kenedloedh.
Gwerthi dy bobl a gwrthiau
Yn lle toll heb ennill tau:
Heb godi i gwerth drudnerth dro
Yn brittach a bar etto.
Gwnai ni'n dhirmig dig yw'r don
A dig in kymydogion:
Dig drwy sennn a brick brennu
A garw don a phob gair du,
Gann dhynion sydh gelfydh gylch
In yngais ni on amgylch.
Dihareb wyf nwyf ion oedh

Rhain ddolais y kenedloedh.
Rhyfatgen arw awen rym
Adwyth gann bobloedh ydym.
A bevnydh ym bu anair
Fyngwradwydh im gwydh a gair.
Rhywilydh f'wyneb keli
Ackw oedh waeth im kudhio i.
Gann lais a malais milain
Ysklandrwyr ar kablwyr kain,
Ar gelyn y del-dhyn dig;
Ar dialwr dielwig.
Doeth o drais hynn o daith draw
Ing hefyd heb dy anghofiaw.
Didwyll weithian da ydiw
Yn dy amod gyfnod gwiw.
Ni throdh oe hol dedhfol don
Ni on koeliwch na'n kalon:
Nag allan fal enw gwilliad
Oth llwybrau yn kamrau kad.
Kuraist ni i lawr fal kawr kau
Or drygwaith i le'r dreigiau:
Anhudhaist gwesgaist gysgod
Angau yni angen nod.
O gollyngais gwall, angof,
O drais gamp enw Duw dros gof:
Na chodi draw dhwylaw'n dhall
I dhuw deithr a devall.
Oni chwilia 'n vchelwaith
Da hoew ner Duw hynn o waith.
Fo wyr Duw diofer don
Dirgelwch diwair galon.
Er dy fwyn ior Duw f'annwyl
Lledhir ni'n faith gwaith a gwyl.
Fo'n rhifed noethed neithwyr
Fal dafad yw lladhiad llwyr.
Rhyfod pam arglwydh kyfiawn
Y kysgi Duw ri dewr iawn?
Pam y kudhiaist haedhaist hwyl

Dy

Dy wyneb o Duw annwyl?
Angbost trveni trin
A'n adfyd gwrydd gerwin.
Kur wyd fy enaid peidiwch
I stor llawn or dwst ar llwch:
Yn boly a lyn fo wdhyn far
O dhiaink wrth y dhaear.
Kyfod bu amod ym borth
Ackw ymy im kymorth:
A phrynn di ni henwi hedh
Drwy gariad dy drugaredh.

Y XLV. *Psalm.*
Deuair hirion etto.

Raethaf sykyrdawd tratheg
Am kalon yn dirion deg:
A ganwyf oll am genau
Fydh angerdh brenhingerdh brau.
Kyflymach ag anach gwawd
Yn hyfedr yw synhafawd:
Na phinn a llaw kanllaw kor
Parawd scrifennydh puror.
Tegach disymlach da son
Wyt hynod na flant dynion
Mae gras ag urdhas yn gwau
O dwf is dy wefusau.
Duw ath fendigodh heb dawl
Dro gwedhus yn drag wydhawl.
Gwisg ith fordhwyd gloewlwyd gledh,
Wyd orvchaf drwy iwchedh.
A hynn a fydh kerydh kant
Yn deg iawn dy ogoniant.
Rwydhynt rhagod hynod hedh
Yn rhad ath holl anrhydedh.
Marchawg ydwyd ior mowrchwyrn
Ar y gair gwir kenir kyrn.
Ag vfudhdawd parawd per

 O fendith, a chyfiownder.
Torfoedh y bobloedh oꝛ byd
 Tanad goſtyngant enhyd.
Duw uchel dy wehelyth
 Dy dꝛwn fry a fery byth.
Dy deyꝛnwialen ſplennydh
 Dyner kyfiownder a fydh.
Kowꝛaint kyfiownder keryt
 Enwiredh ſuredh kas yt.
Duw ath irodh llowꝛodh llon
 Ag olew llawen galon.
Yn frenin gwerin gariad
 Digydymaith rhwydhwaith rhad.
Mae arogl myꝛr miragl mau
 Ar dy dhillad aur dhulliau.
Gwynt aloes gennyt eilwaith
 A ſawꝛ Caſſia gwycha gwaith.
Oth balis gwefr ath blas gynt
 Yn wych lle ith lawenychynt.
Merched bꝛenhinoedh gwedi
 Gidath wꝛagedh ryfedh ri.
Ith dheheulaw hylaw hir
 Faith aur affaith oꝛ Ophir
Y frenhines gynneſaur
 A gyſgai oll mewn gwiſg aur
Gwꝛando ferch dhiweirſerch dha
 Is dwyꝛain degle yſtyꝛia.
Gollwng fal pe bai gwilliad
 Dꝛos gof lwyth dylwyth dy dad.
Didhan fydh dy wedh neu ſin
 Eurber anadl ir bꝛenhin.
Merched Tirus gwedhus gwych
 Ar rhai goꝛau rhagoꝛwych.
Goſtyngant dygant digwydh
 Ger dy fronn anrhegion rhwydh.
I dillad bꝛodiad ae bꝛig
 Dodwyd o aur bꝛodiedig.
Yno ith dhygir gwelir gwin

Ger i fronn gorau frenin
Mewn dillad rhuw wisgad rhwydh
Weithian yd o waith nodwydh.
Ag ar dy ol dedhfol don
Freiniol dy lawforynion.
Yn lle dy dad llwyda dyn
Abl o vnfal kai blentyn
Hwnnw a fydh ior rhydh yrhawg
Vn delwisawl yn dwysawg.
Yn oruchaf gwchaf gwar
A dhewis yr holl dhaear.
Gwnaf d'enw gwnfyd vniawn
Yn dragwydhawl dhedhfawl dhawn.
A diolch byth heb dewi
Bu abl y tal y bobl yti.

Y XLVI. *Psalm.*
Vnodl vnion.

Uw yw yn gobaith dewin ae wrthi-(au
An nerthwr kyffredin:
I help ef oedh gynefin
Yn barawd mewn trallawd trin.
Nid ofnwn safwn er fias kur anial
Krynned daear dhulas:
Kwymped mynydhoedh klwmpas
I lawr goror gloewfor glas.
Er rhyferthwyf nwyf nofiaw a difrad
Dyfroedh wedi trwbliaw:
Er perigl mynydh siglaw
Drwy donnau glochiadau glaw.
Mae yn siwr ryw dhwr a rydh wén gwedl
I giwdawd Duw ior llên:
Ir lluest seintwar llawen
Y goruchaf haelaf hên.
Mae yndhi gweli goelion, kun eurfad
Nim kynyrfir weithion:
Yn forau Duw nef wirion

Ysydh draw yn helptaw honn.
Ye rhôn draw rhuaw gwyr hawdh at oernad
Pob teirnas kynhyrfawdh:
Taranau Duw ae trinawdh
Tan llachar a daear dawdh.
Duw lluoedh ys oedh yn siwr gida ni
gadwn ef yn gyflwr:
Duw Iaco nef deg iawn wr
Wych obaith yw 'n achubwr.
Edrychwch gwelwch waith Duw gwar edrglod
Arglwydh nef digymar:
Gwnaeth dhifrad bu afrad bar
Iraidh Dhuw ar y dhaear.
Dymchwel y rhyfel rhifa iaith oseg
Hyd eithafion pella:
Arfau 'r kadarn a dharnia
I keirr a lysg derfysg da.
Gwastata yna ennyd ydoedh iawn
Wyf dy dhuw ath iechyd
Uwch nef a daear hefyd
Ymryni barch mewn y byd.
Duw lluoedh ys oedh yn siwr gida ni
Gadwn ef yn gyflwr:
Duw Iaco nef deg iawn wr
Wych obaith yw 'n achubur.

Y XLVII. *Psalm.*

Hupynt byrr.

Obloedh iownus
Pybyr dclwnus pawb or dynion:
Kurwch dhwylaw
I dhuw bwylaw o wedh haelion.
Llawen wenwch
A choel genwch uchel ganon:
Ag awenydh
O lawenydh olau hinon.
Erchyll gwelwch

Oni chelwch yw 'n vchelion:
Brenhin claear
Ar y dhaear ir Idhewon.
Gostwng mynnawdh
Abl y tynnawdh oll bobl tanon:
Kenedl lysedh
O faith rysedh a fathrasson.
Ef fu'n rhannu
In medhiannu modh i weinion:
Urdhas mago
Kariad Iago keredigion.
Duw ni phlygawdh
Gwledh ys dygawdh glodhell digon:
A llais gloewrydh
Kowrain hoewrydh vfgyrn hirion.
Mawl datgenwch
I dhuw kenwch adhaw kwynion:
Ag adholiant
Teyrn foliant tro nefolion.
Duw frenhinwalch
Diwair rinwalch daear vnion.
I fawl gellwch
O deuellwch nid fal deillion.
Duw 'n llysassu
I dyrnassu ym drwn sriwson:
Yw drwn fadhau
Hwnt ae radhau sant ior eithon.
E gasgl i gyd
Y bobl or byd bu abl ir bon:
At blant bu lwydh
Abram ebrwydh arwydh wyrion.
Ef yn chwarian
Ydyw 'n tarian an dawn tirion:
A thra sefer
I dyrchafer drwy orchafion.

Y XLVIII. *Psalm.*

Kyhydcdh wyth baon.

Awr ydyw yr arglwydh mawr we-
D folwredh haedhat glodfori: (di
Yw lan eglwys baradwys ri
Mynydh Sêion yn tirloni.
Ir gogledh dirysedh dresti
Kiwdawd brenin mawr yn kodi:
Yw llysoedh hir gwelir geli
Ych kyfnwr ach achubwr chwi.
Yr oedh brenhinoedh bwrn henwi
Yn kasglu chwellu yw cholli:
Oe gweled hardh i golud hi
Oedh rysedhod hynod honni.
Y killasont ackw i loesi:
Aeth ofn trist yd byd heb oedi:
Fal gwraig wrth esgor ofal-gri.
Fal hynt dwyreinwynt di a renni
Fydhin a llongau i fodhi.
Klowsom a gwelsom koel oesi
Ynghaerau Duw ynghariad i
Ynghaerydh trefydh un Duw tri.
Honn fry a bery heb oeri
Waetiwn edrychwn drwy ochi
I garedigrwydh rwydh rodhi
Ynghanol i deml ynghynt,
O dhuw ne downdys idhwy'n d'enwi
Bythoedh drwy filoedh d'orfoli
Kyfiawn draw dhwylaw a dheli
Merch Siwda oll yna yn llonni,
Achos dy farn gadarn godi
A rhodia gylch heb hir oedi
Seion gwmpas adhas idhi
Oe thyrau lled mynn rifedi,
A gwyl yno i gwal weini
Edrych i thyrau wrhydri

A.

A dyfredant yw plant wedi
Ef ydyw 'n Duw gwiwdduw gwedhi,
Yn arweiniwr an rhieint
Drwy angau nes ynny drengi.

Y XLIX. *Psalm.*

Owdl gowydh or hen ganiad.

R Holl bobloedh er ych lles
Dowch yn nes i wrando,
A deglewch bawb ynghyd
Sydh yn y byd yn tario,
Isel uchel man a bras
Bas a chyd-ymdeithion:
Y kyfoethawg a phob tylawd
Car, a brawd, ag estron.
Ni dhaw imi om genau per
Onid doethder mwynffraeth:
A myfyrdawd dan fy mronn
Fynghalon yw gwybodaeth.
Ir wyf fi'n bwriadu draw
Wrandaw ar dhamegion,
Ag a draetha 'ngherdh fal hynn
Eida'r delyn gyson.
Pam yr ofnaf: na dal gwg
Er bod yn dhrwg y dydhiau,
A chwmpassu o bechod ffol
Hyd ar ol fy sodlau.
Yn i golud wrth i rhaid
Ir ymdhiriaid anoeth:
Ag a fostian yn i byw
Amled yw i kyfoeth.
Ni all dyn gan dhuw ae rhoes
Brynnu einioes undyn:
Ag ni dhichin mae'n rhy drwm
Dalu ariansswm drostyn.
Gwerthfawr ydyw gan dhuw mau
Yr eneidiau duwiawl:

Gwr i fronn Duw gwan fry
  A bery yn dragwydhawl.
Ni all neb er hynn o hawl
  Fyw 'n dragwydhawl dirion:
Rhaid yw vddhynt fynd ir bedh
  A gorwedh gida 'r meirwon.
Pawb a welwch ar i hynt
  Rhaid vddhynt feirw vnawr:
Kall ag angall dall a doeth
  A gado i kyfoeth tramawr.
A bwriadu gadu yw plant
  Fedhiant yn i tiroedh:
Plasau pleser bryder brad
  I barhau oes oessoedh.
Dyn ni ffery yn i ras
  Nag yn i brdhas bydol:
Fo fydh farw dan y dail
  Fal nifail pedwar karnol.
Ni ochelant hynn ar ol
  Er bod yn ffol y llwybrau:
Yr vn ffyrdh a gerdh i plant
  A gerdhassant hwythau.
Fal y gyrrir defaid man
  Ir gordhlan kynn i lladhfa;
Angau kaeth ae gyrr hwy ir bedh
  I orwedh wedi i difa.
Y rhai kyfion ffrwythlon ffraeth
  A gaiff lywodraeth arnynt:
Fo dhiflanna i pryd ae gwedh
  Kynn mynd ir bedh o honynt.
Ond yr arglwydh wrth fy rhaid
  Sy'n gwared f'enaid kyfion:
O dhiwrth nerth y bedh ar gro
  Ae derbyn atto 'n vnion.
Na fid arnad ofn y chwaith
  Er golud maith anuwiol:
A chynydhu yn i blas
  I brdhas yn orchestol.

Kans-

Kans ni chymer gidag ef
   Dhim yw gartref ola:
Ag nis dilin ar i ol
   I falchder ffol o dhymā.
A thra ydoedh yn y byd
   Pawb ae wnfyd eiriau
Y a i ganmol trwy fawr hud
   O serch i olud yntau.
Rhaid yw udhynt fynd yn frau
   Ar ol i teidiau bydol:
Yn llaw angau fal i Kyw
   Ni allant fyw 'n dragwydhol.
Gwr mewn urdhas ni bydh gall
   Ag ni dheuall hynny
Fal anifail hwnn a fydh
   Dan y gwydh yn rhenny.

Y L. *Psalm.*

Vnodl kyrch or hen ganiad.

Uw r duwiau arglwydh llafar
Dowad galwodh holl daear
O gyfodiad haul heb hud
   Hyd i fachlud klaear.
O Seion dirion dyrau
Perffeidhrwydh glendid golau,
Yr arglwydh ymdhangosawdh
   A thowynnawdh i ninnau.
Duw a dhaw heb dhistewi
A than oe flaen yn llosgi:
A rhyferthwy demestl mawr
   Nef a llawr yn todhi.
Ef a eilw y nefoedh
I dhwyn tystion ar gyhoedh:
Ar oll dhaear un duw ku
   Wann el i farnu'r bobloedh.
Gwelwch (medh ef) drwy fawr nerth
Kesglwch fy saint yn brydferth

Y sawl a wnelo amod
    Trwy dhygymod ag aberth.
Ar nefoedh oll a draethan
I gyfiawnder drwy dhatgan:
Kans yr arglwydh ydyw 'r gwr
    Y sydh farnwr i hunan.
Gwrandewch bobloedh daearawl
Mi a dystiolaetha 'n hollawl:
Degle Israel wyf dy Dhuw
    Sef dy wirdduw nefawl.
Ni rof gerydh i tithau
Am na wnaethost aberthau:
Ag ni cheisia fi pe kawn
    Offrwm nawn a borau.
Dy eidionnau ni cheisiaf
Na'r afr na'r dhafad trasaf:
Holl anifeiliaid mynydhoedh
    Ar fforestoedh a fedhaf.
Myfi a adwaen beunydh
Yr holl adar or mynydh:
Ar anifeiliaid gwyllt a gwar
    Y kwbl sy ar y mynydh.
Os newyn a dhaw arnaf
Wrthyt nid achwynaf:
Myfi piau yr holl fyd
    Y kwbl i gyd sydh danaf.
Kig y teirw nis bwytaf
A gwaed y geifr nis yfaf
Offrwm toliant i Dhuw draw
    Tal adhaw ir goruchaf.
Galw di arnaf mewn amser
Pann dhel trallod a blinder:
Mi ath achubaf a thydi
    Am gogoneddi 'n syber.
Wrth rai drwg Duw a dhyfod
Pam y traethi 'nygymod?
Pam y kymri yn dy benn
    Fal pe sonn fy nefod.

Dy gospi a wrthodaist
Am geiriau a skevlusaist
A chob lleidr brynta gwr
A godinebwr rhennaist.
Roist dy enau ar frynti
Ath dafod ar ddrygioni
Yn erbyn dy frawd vn-fam
Pob rhyw gam a ddwedi.
Gwnaethost hynn tewais innau
Tybiaist fy mod fal dithau
Mi a wnaf arnad ddial kaeth
A llyfoddraeth weithiau.
Ystyriwch hynny etto
Sawl sy'n gollwng duw'n ango:
Rag ymy'ch lladh yr owrhon
Heb ddynion ach gwaretto.
Sawl a offrymo ym foliant
Ag vrdhas a gogoniant
Ag a rodio'n iawn ir byd
Fo gaiff iechyd a llwyddiant.

Y L I. *Psalm.*
Vnodl vnion.

Rugarog rhowiog bydh for hael y (my
Emyn plant yr Israel:
Dod vnwaith nid wyd anael
Dy drugaredh fowredh fael.
Yn ol nifer ner gwnn eurawd drwy (gur,
Dy drugaredh hylaw:
Wyt ior hybarch tro hebiaw
Eblwch trwm o bechod draw.
Raid golchi geli golau ton irwych,
F'enwiredh am drygau:
Glan-ha fyth y galon fau
A chadw hi rhag pechodau.
Drygau a beiau lle bydh, o fwysant
A gyffesaf beunydd:

Im golwg mwy gywilydh
Baich dwys iawn o bechod sydh.
Ith erbyn Duw gwynn digonais euthor
Ich erbyn y pechais:
Itt'n vnig y trig trais
Waethwaeth or drwg a weithiais.
Kyfion dy fodhion Duw sydhych orig
Ath eiriau a dhwedych:
Yn por vniawn pur iownlwych
Ya dy farn vn Duw a fych.
Fo'm krewyd hael wyd mewn tylodi mawr
A mwy o dhireidi:
Mewn trais a cham fy mam i
Tremelius. Magodh a mwy o wegi.
Gwirionedh koeluedh kalon Duw gwiwner
Da genyd bob kyfion:
Doethder a ffel dhirgelion
Dysgaist wyr diesgus don.
Glan sydhaf Duw naf dan wydh goel iachus
Ym gwlychi ag Isobwydh
Golch fi om amgylch a fydh
Gwnnach no'r eiry or gwe vnydh.
Del llawenydh rydh rwydhiant gloew awydh
Yw glowed heb sorriant:
Feigyrn tynnion gwaelion gant
Yn wych a lawenychant.
Digllondeb o'wyneb da iownedh kudhia
Rag kyhoedhi 'ngbamwedh:
Dilea Duw didlawd wedh
Ion ebraid fy enwiredh.
Duw fowredh kroew-wedh krea am goelwaith
Ym galon or lana:
Yspryd kyfion digon da
Gwyn adhwyn ym newydha.
Oth olwg drwy wg drogan oferedh
Na fwrw fi yn drwstan:
Na thynn d'yspryd gloewbryd glan
Dillawl o honof allan.

Dy lawenydh rhydh oe rhodhi dyro
Ath iechydwriaeth gelu:
Dy yspryd nis daw aipri
Duw tirion er y mwyn y mi.
Yno dysgai ... o iawn wys ebrwydh,
Dy lwybrau ir drwg ysbys
Ag attad try fry ar frys
Pechaduriaid baich dyrys
Fy iachawdur pur parawd for rhag gwaed
Kadw fi ar dhydh-brawd:
Llawen ganaf am tafawd
Dy gyfiownder ner yn wawd.
Egor arglwydh rhwydh rhodhwych yn foesol
Fyngwefusau yn fynych :-
Am genau a geiriau gwych
A fenyg dy fawl fwynwych.
Nid bytryd geunyd nag vniawn borthiant
O Aberthoedh ffrwythlawn :
Nag offrwm dhegwm dhigawn
O gig lloigedig llesg iawn.
Yspryd twnn gwelwn gelt orebarch
Yw'r aberth a gerí
Kalon donn lle koeliwn di
Ym agwrdh ni dhirmygi.
Par i Seion lonn lawenwych allu
Pur wllys a fynnych:
Adeila gaer wenglaer wych
Earusalem gwrs haelwych.
Gennyt kymeri y gwiwoner hybarch
Aberth o gyfiownder:
O rym tân offrwm tyner
O gig poeth ar dy gawg per.

Y LII. *Psalm.*

Vnodl vnion.

Yn o nerth dn serth gida hawl y buil
Ae bostio dy dhrwg hawl:
Trig i wiwdhuw tragwydhawl

Irad ae gariad a gwawl.
Dy dafod aelod pair wylaw o drais
A phob drwg dhyfeisiaw:
Ellyn llym a eillia 'n llaw
Odeuellwch i dwyllaw.
Gwell hefyd gennyd dhrigioni dalu
Na dilin daeoni.
A chelwydh ith swydh ath si
Mwy na gwir mwyn a geri.
Keri 'n frau eiriau orig dhyn estron
A dhinystria 'n ffyrnig:
Tafod dibwyll o dwyll dig
Ag anonest gwenwynig.
Duw hawl tragwydhawl i gyd yn astrus
A dhinystria hefyd:
Duw ath dynn er hynn o hyd
Ior byw o dir y bo wyd.
Y kyfion mwynion mewn maenor eilwaith
A gaiff weled rhagor:
Fo ofna 'n faith berffaith bor
Ag etto ef ae gwatwor.
Yw nerth ni chymerth ni chais dhuw nefol
Dhyn ofer drwg i lais:
Mae i obaith trwy affaith trais
Ef yw olud ae falais.
Irbren olifwen oleufedh yn hawdh iawn
Yn huy dhuw mae 'ngorfedh:
Ymdhiriedaf gwchaf gwedh
Yw gariad ae drugaredh.
Moliannaf trwsiaf yt traserch weithion
A wnaethost o wirserch:
Ith enw o berffaith annerch
Da yw ith saint doetha serch.

Y LIII. *Psalm.*

Ynglyn garhir ofertelur.

Nfyd gwyr dhoedyd anfoes yw galon
Ni wyr gelu drygfoes
Duw nid oes.
Pa son am dhynion a dhiw yn wyd dinerth
Daeoni nis gwnaethpwyd?
Pawb llygrwyd.
Or nefoedh Duw oedh da ion diesgus
Yn disgwyl gweithredion
Plant dynion.
Oes dyn ae hedwyn a hyder mowredh
A ymoralw bob amser
Duw an ner.
I ffordh front troe sont trowsi anoeth iawn
Ni wnaeth vn yleni
Dhaeoni.
Angall didheuall adhawer er hynn
Ydyw i hain bob amser
Yskeler.
Bwyta fal bara bawb oedh yn alaeth
Ni alwant Dhuw nefoedh
Em pobloedh.
Ofnant dechrynnant dechrevnos dyfnach
Daw ofni dhiwedhnos
Heb achos.
De far e wasgar esgyrn ith erbyn
Faith oerblwnk rhyfel-chwyrn
Y kedyrn.
Yn dostur Duw par peri i gwnevthur
Gwnn waethwaeth galedi
Bwilydhi.
Pwy o Seion honn sydh wlad hael vchod
A rydh iechyd diwael
Ir Israel.
Pann dynni geli argoelion gorchest

O garchar gelynion
Dy dynion.
Llawenydh a fydh o fael oll yno
Llawenach Jago hael
Ar Israel.

Y LIIII. *Psalm.*

Devair hirion.

DUw union er mwyn d'enwi
Ucho bu fai achub fi:
A dial llawn ofal llid
A dewrnerth a chadernid.
Duw gwrando mawr wylo mau
A dhowaid tyngweddiau:
Ag erglyw heddyw hoewdhir
O n genau y geiriau gwir.
Dieithred afrifed fri
A gad im erbyn gwedi:
Y rhai ofnus rus heb raid
Kas a fynn keisio f'enaid,
Kai nid edrych llewych llwydh
Di weirglod ar dhuw arglwydh.
Duw yw 'mhorth a 'n konhorthwy
Im oes nid rhaid ymy mwy.
Y gwir arglwydh rhwydh am rhoes
Gwedi a fynn gadw fy einioes:
Im gelynion am glennig
Ef a dal a dial dig.
Oth wirionedh ryfedh ri
Difethiant y difethi.
O fryma yt offrwm war
A llai esgus willyigar:
Kanaf dy enw ku iownwych
Kans da ydiw gwiw a gwych.
Ond di yn wir an tynn ni
O gul adwyth galedi,

Gwyl

Gwyl fy llygad rhad ye rhôn
Galanedh om gelynion.

Y LV. Pſalm.

Ynglyn vnodl krwcka.

GWir ynduw kyth gwrando fi
Gwaedhais arnad am gwedhi:
Nag ymgudh yn brudh ber rodhi yman-
Damdnaf Duw geli. (nos
A gwrando bu waetio 'n ber
A wnai arnaf ion eurner:
Duw mwynaf kwynaf kaner tyſt eiriau
Mewn toſtbri ſkeler.
Gelynion hynn a ſonynt
Gorthrechwyr ym anwyr ynt:
Anwiredh rhyfedh yw 'r hynt a digiaw
Degoes im gorthrechynt.
Fynghalon kyſion yw 'r kof
Gronn annwyl a grynn ynof:
Ofn y kau angau yngof o ſerthwch
Oll á ſyrthiodh droſof.
Doeth ymi ocri oroen
Dechrynnu krynnu im kroen:
Arſwyd a bennwyd o boen im kudhio
Am kodhed yw fy hoen.
Dwedais pwy rydh rywdhydh rên
Koel ymy eſgyll klomen?
I hedeg gwaneg a gwên lawn adhyſg
I lonydhwch llawen.
Yno rhedwn gwnn ar goedh
Diball bid i bell bydoedh:
Yno gwnn tarſwn mewn tiroedh diffaith
A diffwys mynydhoedh.
Diengwn rhedwn yrhawg
Yn fuan ag yn fowiawg:
Rhag oerhynt y gwynt arw gwnfawg hoenus
A hinon dymyſtlawg.

Llwnk hwy arglwydh breisgrwydh brau
Hollda fudr hyll dafodau:
Ymrysson kreulon kwerylau galar
Gwelais yw dinasau.
Gwiliaw a rhodiaw rhadair
Beunydh y kaerydh y kair:
I ganol y dref drwg anair yn awr
Ag enwiredh disglair.
Pob diffeithwch serthwch son
Oer araith sy yndhi 'r owron:
Bydh ar heolydh i honn yn astrus
Ystriw a dichellion.
Gelyn dibwyll pe im twyllai,
Hanner-kwyn yn swyn a fai:
Gwnn draw ymgudhiaw gwedhai a gâlon
Rag gelyn am keisiai.
Onid ym wr hynod maith
Kyd amed am kydymaith:
Fyng-hynghorwr gwr ag araith goworaint
A garwn i yn berffaith.
A melys hwylys helynt
Ragor o gydgyngor gynt.
Yn gyfeillion llonn llawen-hynt hawdh iawn
Yn huy dhuw a rhwydhynt.
Angau ymylau milain
A gladh yn fyw rhyw y rhain:
Ag amled gweled oer gelain ir dref
Ar wa draig dholefain.
Minnau alwaf manyl-waith
Ar fyng-wirdhuw mowr-dhuw maith:
Yr arglwydh hylwydh a haelwaith kiwdawd
Ef am keidw yn berffaith.
Kanol dydh kelfych koelfain
Boreu-dhydh kyd-schwydh kain:
Gwedhiaf soniaf sy sain a wrendy
Wir unduw sy llefain.
F'annwyl a brynnawdh f'enaid
Mewn tangnefedh ryfedh raid:

Rhag

Rhag rhyfel gwyr dsl deiliaid a mowr-boen
Im erbyn gorthrech-plaid.
Oth gadair dowhair dinam
Gwrandewi kospi kam:
I buchedh hoenwedh baham:' y neillawr
Na wellant rhag drygiam?
Duw nid ofnant nwyfiant nod
Trwy ymwan torri amod:
Gorthrechu sennu lais hynod affaith
Sawl ae hoffai 'n ormod.
Mwynach llyfn fal ymenyn
Yw geiriau i enau ynn:
Ond rhyfel lle dêl syn dilyn gwael-was
Yw galon yskymyn.
I barablau geiriau gwych
A modh olew medhalwych
Yw fedhiwl wr dwl delirch kul ofal
Mae klwyfaw yn fynych.
Disai ar Dhuw rhoi d'ofal
Kai rwydhdeb diweirdeb dal:
Am nas godhef ef hir ofal kofiaw
I wr kyfion dyfal.
Gwyr krevlon eirchion erchyll
Dydi Duw bwrri 'nhwy i byll:
Byr-oesawg twyllawg o fewn tyll ydynt
Atad dof i sefyll.

Y LVI. *Psalm.*

Ynglyn proest kyfnewidiog.

Ydh drugarog doniog dad
Rhag fy llynku haedhu hud
Bedydh or rheibydh yn rhod
A gwaith a wydh gaethiwed.
Fyng-wilwyr benn wyr bedydh
Am llynkant rhyfelant fodh
Llawer dyn im erbyn medh
Helpia fi goruchaf gradh.

A phann ofnaif dreis gwr drud
Gobeithiais i ynod di'r tad
Moliannaf Dhuw mawl hynod
Yw eiriau gorau gweryd.
I Dhuw arglwydh hylwydh hen
Ymdhiriedaf gweithiaf gan
Nid ofnaf gwaelaf gâlon
Na dim a wnelo un dyn.
Gwarcha 'ngeiriau beiau beth
Im erbyn (Duw) bydhyn byth:
I medhyliau geiriau gwth
Im kablu ni fu y fath.
Ymgasglant edrychant drwyth
Ol fy fodiau geiriau gwaeth
Yspiant gwiliant yw gwaith
Fy enaid a fu anoeth.
Tybiant y diengant bob dydh
Yn oerweilch iw henwiredh:
Ti a dhoſt keli kudh
Ith lid dhynion feilchion fodh.
Di a rifaiſt kedwaiſt mi ae kaf
Dagrau dholur llafur llef
Y rhai a wylais a rhif
Syn 'n dy lyfrau gorau gof.
Pann wedhiwyf rhiwyf pe rhôn
Arfwyd gwelwyd im gelyn:
Fo oedh raid yw ffiaidh rann
Wyd gida mi geli gwnn.
Moliannaf Dhuw mawl hynod
Yw eiriau gorau gweryd:
Mawl ir arglwydh rwydh a red
A geiriau o wir gariad.
I Dhuw arglwydh hylwydh hen
Ymdhiriedaf gweithiaf gan:
Nid ofnaf gwaelaf gâlon
Na dim a allo un dyn.
I Dhuw talaf adhewid
A moliant nid medhiant mud

Amod

Amod hir am yt wared
F'enaid rhag angau funyd.
Deliaist er ioed fynrhoed rhann
Rag llithro na syrthio'n synn
I rodio fry ger dy fronn
A llewych gwyr byw llawen.

Y LVII. *Psalm*.
Cowydh llosgyrnog.

Od drugaredh rhyfedh im rhaid
O Dhuw orig mae ymdhiriaid
 Fy enaid ynod finnau.
A dod gysgod dy deg esgyll
Ymhob kaledi honni hyll,
 Trythyll ynt ae hareithiau.
Ar Dhuw kriaf bid vchaf bor
Duw am perffeidhia swyaf ior
 A rhagor o anrhegau.
Denfyn ef o nef in kadw ni
Keidwad rhag llynku wedi
 Yw geli an Duw golau.
Mwynedh a gwiredh i gyrrai
Im enaid y pryd y mynnai
 A ordwedhai'n is radhau.
Ymysg y llewod rwydhnod rus
Ar kynhwynol wr kynhennus
 Ar rhai astrus arwestrau.
Llyma y dynion llym i dannedh
Syth waew anial saethau vnwedh
 Y kledh yw i tafod klau.
Dyrchafer ef vwch y nefoedh
A gogoniant moliant miloedh
 Uwch tiroedh vwch y tyrau.
Rhwyd yma tanwyd am tynnedh
Im sodlau maglau am mwyglodh
 Gwyrodh fy enaid gorau.
Ffosydh atgas ym klodhiassont

Yn yr rheini er a hunont
  Y syrthiassont swrth eissau.
Parawd ynghoel-wawd yw 'nghalon
Parawd yw y tafawd yt ion
  Waith union a thannau.
Deffro fy urdhas da ras drwssiad
Deffro ugein-waith deffro ganiad
  Bwriad yw kodi y borau.
Wrth genedloedh miloedh molaf
O wedh kynnil i Dhuw kanaf
  Adholaf ef sydh olau.
Da air enwi yw dy rinwedh
Ath wir union ath wirionedh
  Eilwedh uwch y kymylau.
Dyrchafer ef uwch y nefoedh
A gogoniant moliant miloedh
  Uwch tiroedh uwch y tyrau.

Y LVIII. *Psalm.*

Gwawdodyn byrr

OS kyfiawn os iawn ydyw'ch senedh?
Ae da ydych orig dwedwch wiredh?
A fernir y gwir heb garedh weithion
  Ymysg plant dynion union annedh?
Yn drwch y gyrrwch heb drugaredh
Daear yn aruthr drwy enwiredh
Treissiaw ach dwylaw trowsedh a gerwch
  A hynny a bwyswch ar bennau bysedh.
Dieithron dynion heb wirionedh
Er pann i ganed galed guledh:
Kan aethont ffordh front o frynfedh 'ae dug
  A dwedyd gau ffug sarrug suredh.
Mae udhynt yw dhwyn wenwyn unwedh
Sarph las ail wnias ynt o lownedh
Fal Asbys dhyrys sydharedh dhissaw
  Ni wrendy swynaw soniaw synnedh.
Ni wrendy ar lais malais maledh

Y

Y swynwr fwriwr pob kyfaredh
Ae swyn-air fowrair oferedh gantho
A wyr gonsirio ar gan sorredh.
Duw Duw dinystria diwyna i dannedh
Drwy dynnu skythru i yskithredh
Ail llewod hynod honnedh yw'r rheini
Ag in erbyn ni geli guledh.
Ail llif y kornaint dhifraint dhyfredh
Y llithrant heibiaw gwynaw gwanwedh
I saethau geiriau garwedh a yrrant
Yno a dorrant yn y delwredh.
Fal y tawdh malwen gornwen garnedh
Felly y llithrant gant ar gyntedh
Fal yr erthyl mul a moeledh dhidraul
Ni welodh yr haul araul ebrwedh.
Kynn tyfo i blagur eglur ogledh
Yn bigog dhreiniog yn dhi-rinwedh
Fw lid e dhilid dhialedh arnynt
A dwg oe helynt ag oe haeledh.
Y kyfion a gwên lawen loewedh
Wrth weled dîal kymal kamwedh,
Gylch i draed a gwaed gydwedh lle'r elai
Y dyn a wyrai hyd anwiredh.
Pob enaid dowaid yn y diwedh
Fod tal ir vnion gyfion gyfedh
Am fod yn barod buredh yn ar bar
Vn Duw di-gymar daear dwedh.

Y LIX. *Psalm.*

Vnodl vnion.

Acha fi keli koelwaith rhag kas.
A wyr keisio f'anrhaith: (wyr
A gwared o gowir-waith
Rhag gelyn im erbyn maith.
Rag krealō dhynīō mechlānol wy.
O weithred anawlol: (thryw
Gwared fi mae'n angurlol

Gwaith y dynion ffeilsion ffol.
Brad kais im enaid mwy ynni ganwaith
Ymgynnull arglwydhi:
Dim trais er ni weithiais i
Drwy o gwnn na drygioni.
Kytunant rhedant yn rhod anoeth-wellch
Ni wnedthym fai hynod:
Deffro edrych nych yw 'r nod
O fowrsost im kyfarfod.
Duw haelwych llewych y lluoedh iwiwffrwyth
Deffro barn genedloedh:
Ag na fadhau gau ar goedh
Drais oth rad drains weithredoedh.
E fydh bob echlwydh ochain a dadwrdh
Dad-redeg y plygain:
Amgylch y dref yn llefain
Kwn yw rhyw y kawn yr rhain.
Llafnau oe genau gwanant ar undydh
Pwy a wrendy medhant?
Y bugad siarad sorriant
A gair mawr o gwyr i mant.
Er i twrdh dadwrdh dioedi poenus
Am i pennau chwerdhi:
Yr holl genedloedh Dhuw rhi
Yn i tir a watwori.
Pob rhyw nerth rwydh-werth a rodhwyd yn tad
Gennyt ti derbyniwyd:
Arnad gwiliaf naf yn wyd
In tir wedi 'n twr ydwyd.
Duw 'n tad o gariad rhag giwg y kedyrn
Duw an keidw rhag kilwg:
Duw a rann draw dyrnau drwg
Yngelyn yn fyngolwg.
Na ladh hwy gwir rwy gowir rol o Duw
Am nas deall lledffol:
I gysgod twyn kynhwynol
Tarian oth wyrth tro 'nhwy ith ol.
Parablau i genau a gair yw buchedh

Yn

Yn bechod anlwair:
Yw balchedh unwedh anair
Melltith a gewrith a gair
Wisa lladh yna anwel na bydhant
Gwybydhed pob dirgel:
Duw a reola yn dawel
Jacob ar dhaear lle dhêl.
E fydh bob echwydh ochain a dadwrdh
Dad-redeg y plygain:
Amgylch y dref yn llefain
Kwn yw rhyw y kawn y rhain.
A gwelwyd heb fwyd yn faith kur oedran
Yn krwydro drwy arw-daith:
Er i newyn oer nawaith
Ysgiant gwilliant fi yw gwaith.
Iti naf kanaf kwynwr a llawn-wyrth
Fy holl nerth am kyflwr:
Molaf Dhuw yw fy milwr
Mewn ymwan tarian am twr.
Fyngdadernid bia bob adeg hynod
Kanaf hynn ar osteg:
Duw yw 'mharch gyfarch gofeg
Duw fy nodhed tynged teg.

Y LX. *Psalm.*

Trybedh menaich ofer-fesur.

Uw yn gwarth ydoedh di an gwrthodaist
Di an gwasgeraist dan gas girad:
Duw ior a digiaist dyro degwch
Daw ymy bedhwch nid om haedhiad.
Dioer o hyllter daer holltaist
Daear a grynnaist orlog ranniad.
I mae yn eg'wan ymа yn agor
Ackw a rhagor kae i rhwygiad.
Dangosaist ffrwynaist ith wyr heb ffrwyth
I gael oed o bwyth galedi heb wad.

Rodhaist wŷn in mîn aug-hymennair
  Y bendro a bair band oer y bwriad.
Rhoist faner dyner honn a danant
  Y sawl ath ofnant gwiriant gariad.
A hynny ger bronn dy wirionedh
  I godi arwydh-wedh gyd-arwedhiad
I bawb o hyder ar ath gerynt
  Gwnn o iraidh hynt y gwnai rydh-had
Achubydh undydh wyd im gwrandaw
  Ag ath dheheulaw gwaith dheholiad
Ym bydh llawn awydh a llonn awel
  Yw seintwar dawel sant ior diwad.
Im pobloedh rhinioedh mi ae rhannaf
  Sichem a fynnaf rwydhaf rodhiad
Suckoth dyffryn pur a fesuraf
  Ymy y gwelaf yma Gilead.
Mânasses wiw-ffres wedi Effrym
  Ywnnw yw y grym a henw gwiw rad.
Iuda dewisa ef yn *dwylawg:
  A Moab yw'nghawg enwawg ynad.
Ag ar gefn Edom drom ar drumiau
  Bwriaf fesgidiau byrr-fwys godiad.
A Phalestina yna unnos
  Yn llonn o achos llawenychiad.
Pa wys am towys ymysg teyrn
  I gaerau kedyrn gorau keidwad?
A phwy i Edom yn dhiomwedh
  Am dwg i unwedh meddwy ganiad?
In digio yleni Duw in diglonnaist
  I ffo in heliaist an ffynn hwyliad.
Heb dwyso yno yn dhianair
  An-llawen y kair yn llû an kâd
Rhag blinfyd y byd bid Duw yn borth
  A daw in kymorth dewin keimiad.
Ofer-nerth a serth ydyw pob son
  A allo dynion llela doniad.
Rhown hyder tyner arnad union
  O wyrth diwid ion o nerth Duw dad.

*Legislator.

Ygelyn

Y gelyn isod gwael yn wasarn
  Byth a yrri 'n sarn a sethri 'n sad.

Y LXI. *Psalm.*
Kyrch a chwtta.

Gwir vnduw 'nghred gwrando 'nghri
Koelia 'ngwaedh klyw yngwedhi;
O eithaf daear wythi
A golau fyth galwaf fi.
A chalon a dhymchwelt
Wyd nodhed mowrged ymi:
A diogan im dygi
Ith ian seintwar dwysgar di,
Yn erbyn gelyn gwelwyd
Twr ydwyd a waredi.
Byth y trigaf naf an ion
Deg annedh ith dai gwynnion:
Keisiaf gysgod dwysglod don
D'adenydh diwyd vnion.
Kefais wedh ytifedhion
Kes fyngwrandaw distaw don
Kaiff a ofno llwydho llonn
Dy enw y mysg dynion.
Y brenhin a fydh breiniawg
  Hir oesawg heb ymryson.
Yn wastad hwnn a eistedh
Ger bronn duw mowr-dhuw an medh
A gyrrai i drugaredh;
Ion hael yw gadw mewn hedh:
Ath air ynn ath wirionedh.
Kana gwnn ir ku enw gwedh
Ith lys tragwydhawl ath wledh
Yno daw yn y diwedh
Bevnydh fy adhaw 'n bennaf
  A dalaf rhag dialedh.

Y LXII. *Psalm.*

Ynglyn proest kadwynodl.

Ymdhirîaid f'enaid fwynwaith
Ynod arglwydh rwydh yr aeth:
Gan dhuw y kair mwynair maith
Uchod ior iechydwriaeth.
Hefyd fy iechyd heb fâr
Yvyw am nerth dyma 'n wir:
Am dyrchafiad godiad gwâr
Ys madws nim symudir.
Pa hyd y gweithiwch drwch dro
Ail gelyn ym erbyn i:
Ail magwyr a fai 'n gwyro
Im lladh hwnt ond brwnt y bri:
Rhwystrant naf nam dyrchafer
A gwaeledh-gamp gelwydh-gar
Melltith sy yw klonnau mallter
* Teg eiriau yw genau gwar.
Ymdhiriaid fenaid fwynwaith
Ynod arglwydh rwydh yr aeth
Gann dhuw y kair mwynair maith
Uchod ior iechydwriaeth:
Hefyd fy iechyd heb far
Yvyw am nerth dyma 'n wir
Am dyrchafiad godiad gwar
Ys madws nim symudir.
Duw uchod ydwyd iechyd
Am gogoniant rhwydhiant rhed,
Am kraig wenn am krug enhyd,
Am ion adhysg am nodded.
I dhuw rad ymdhiriedwch
Bawb bob amser kryder krych
Hoff ilod a cwyffeswch
Duw yw 'n nodhed dynged wych.
Plant dynion ffeilsion i ffydh
A frwiwyd mewn oferedh:
Ir klorian bychan y bydh

* Bendithion.

Yn goes

Yn goeg ysgafna gwagedh.
Nag ymdhiried grededyn
I dretsiaw rheibiaw be rhôn
O daw golud dig eulyn
Nad i gael yn dy galon
Duw dolwawd yn barawd bêr
Mwy nag unwaith affaith îr
Y klowaf fy naf am nêr
Duw yw nerth fel dyna wir.
Genyt arglwydh rhwydh yn rhad
Trugaredh rhyfedh y rhed
I bawb y teli heb wad
Athro ar ol i weithred.

Y LXIII. *Psalm.*

Byrr a thodhaid.

Uw fy ion kyfion y keisiaf mwy,
Am enaid chwenychaf: (naidh
A sych dwrn mae syched arnaf
O dir krin-gras wnias anaf
Am dy dhyfroedh Duw nefoedh naf
Ar dy seintwar gwêr a garaf
O ryw dra-chwant ir edrychaf:
O wyrth golud a nerth gwelaf
Dy ogoniant teg wiw enwaf.
Dy drugaredh rhyfedh rhifaf
Dab gwell yw na bowyd a gaf.
Am gwefus felus mi ath folaf
O fyw'n degach mi ath fendigaf.
Du ylaw mau wylaw y maelaf
Duw ne kadarn yn d'enw kodaf.
Duw a braster gwêr a garaf
Duw a lluniaeth f'enaid llanwaf.
A llawenydh genau llownaf
O fael kynnil i fawl kanaf.
Ar y gwely hir y galwaf
Am Dhuw eilwaith y medhyliaf:

Yno ag eilwaith pann i gwiliaf
Dyma fowredh Duw myfyriaf.
Duw buost fymhorth kymorth kaf
Dan dy adain kain y kanaf.
Ar d'ol fenaid gloewnaid glynaf
Deil fi draw deheulaw haelaf.
Aed ae ruthr hyd daear eithaf
A gais f'enaid kannaid kanaf:
A bwrir oll pawb a wiriaf
I gleiffiau bleidhiau bobl Adhaf.
A llawenydh brenhin lluniaf
A gwir iechyd y goruchaf.
Ae mollanno a mawl hoewnaf
Dyn rhwydh i gelwydh gwelaf a ſorriant
Ni chaif ſiarad medhaf

Y LXIIII. *Pſalm.*

Ynglyn milwr ofcrfeſur.

GWnn rhag ankwyn hir gwyno,
Ar gelyn oer dremyn dro
Gwir vnduw fy llef gwrando.
Rag kyngor anyſgorol
Kadw fi kudh rwy'n brudh heb rol
Rag kynhenwyr kynhwynol.
Hogant fal kledh oe heigion
I tafodau ſaethau ſon
A ſiarad geiriau ſurion.
Byſlym a ffraeth y ſaethant
Oer-boen ſur yn erbyn ſant
Yn y dyſnedh nid ofnant.
Brwydr a maglau bwriadant
Drwg-weithredion bloeſgion blant
Yw medhwl pwy wyl? (medhant.)
Gweithlant chwiliant a chilwg
Enwiredh drwg wagedh drwg
Dichellion hwyrion hir-wg.
Ond Duw y ffraeth a ſaetha

Yn ei plith y rhann y plâ
Dismwlwth Duw sy yma.
I tafod arfod wirfoll
Dechrynnant a welant oll
Ofergerdh i kysyrgoll.
Gwyr a wyl heb gweryloedh
Devall i air i dull oedh
A thrydar i weithredoedh.
Kyfion fyth llawen kosir
Yngobaith Duw gwiwdhuw gwir
Yn adhas gogonedhir.

Y LXV. *Psalm.*

Ynglyn garhir oferfesur.

N Seion dirion bob dydh gwiw oslef
Ag ystyr yt a fydh:
Bu yno dy fawl bevnydh
Iti'n Seion bawb yn fodlon
Adhewedion rhwydhion rhydh.
Holwredh drugaredh drwy gariad gwedi
Sydh gidath di'n wastad:
A gwedhi pawb ae gwydhiad
Pob dyn yno'n kael i wrando
O Duw etto daw atad.
Enwiredh rhyfedh rhwyfaf o goflon
A gafodh graff arnaf:
Un Duw kû gennyd y kaf
Fym-hechodau am kamwedhau
Di ae madhau Duw medhaf.
Dedwydh fydh bevnydh heb wad o wiwserch
A dhewisych attad.
Ith lys fo erys fwriad
Fo gaiff dhigon ae gwna'n fodlon
Ith dy tirion rhodhion thad.
Hefyd Duw'n iechyd yn wir atebion
Kyfion geirwon gyrrit:
Duw ydwyd hynny dwedir

Dbaith ffydhlon y mor eigion
Ag eithafion dirion dir
Dth wrthiau borau yn berwi dan wyrth
Mae dy nerth yn kodi:
Pob kiwdawd oll pawb kedwi
A phob trefydh mor a mynydh
A gwellt a gwydh rhydh sy rhi.
Digyfor y mor dwch marian difai
Duw ae dôfa 'n fuan:
A synniaw ffrydau sy anian
Rhwystrô 'r bydoedh rh wysg kenedloedh
Ae terfysgoedh gyhoedh gan.
Peri di d'ofni Duw dad byr solas
Gan brefwyl-wyr pob gwlad:
Ath arwydhion maith rodhiad
Yn llawen-hau nos a borau
Mwyna oedau mynediad.
Dystraitt dhaear war wiredh ym-welaitt
A llenwaitt a llownedh:
Yn llonn ath afon ith wedh
Ydau kedwi ag adhfedi
Un Duw keli deg haeledh.
Rwysau gwar ag âr a gert daear
Dr diwedh a wlychi:
Kafodau tawdh yn hawdh hi
Egin gleiffawn blodau a grawn
Ynny digawn bendigi.
Ath haelder kroew-ner korori 'r flwydhyn
Dedh fawl adhas ytti:
Golud ith ffyrdh golau di
Gwlltoedh gwebnydh môr a mynydh
A llawenydh y llenwi.
Webnydh ir mebsydh defaid mân oll inni
Y llenwir pob korydhlan:
Digonedh yd gwn-bryd gân
Pob peth llefant pawb a ganant
Dy ogoniant deg anian.

Y LXVI. *Psalm.*
Devair hirion.

Lodforwch molwch dhuw man
Holl daear a llu dean:
Chwi a genwch ogoniant
O Iawn swydh yw gu-enw sant.
Burtwch i fawl parch a fedh
A rhadair ag anrhydedh:
Dwedaf ith waith maith ym wyd
Duw ofnadwy dwfn ydwyd.
Mae'r gelyn mawr i gelwydh
Ag ofn dy nerth serth yw'r swydh
Diorwag wyr daearawl
Kanant a fedrant o fawl.
Dowch i edrych gwych yw g waith
Duw ae enw dewin-waith:
Erchyll perffaith i waith ion
A dawnus i blant dynion.
Y môr fu, Duw mawr yw fo
Yn dir sych a droes ucho:
Rhodiasson rhyd afonydh
Yn llawn rhwysg yn llawen rhydh.
Réol a nerth rhy-lan oedh
Yn odli y gwyl genedloedh:
A'r rhai a wrthyd ior hir
O chodiwch ni dhyrchefir.
Moltennwch Dhuw mawl enwawg
I weision rhwydhion yrhawg:
A llais eglur kyssur kant
Yn sywyellwaith i foliant.
Fo roes fowyd byd heb au
Yn wiwdeg in eneidiau:
Ni ado in traed wedi 'n tro
I le athrist i lithro.
Yn Duw ydwyd da ogiaeth
Holaist a phrofaist ni 'n ffraeth:

Drig sal profi arian
 Ffroen nos du ir ffwrnais dan.
I rwydau enwir wedi
 Y twysaist pan fynnaist si:
A maglau rhwym gwael yw'r hynt
 In aelodau a ledynt.
I bawb dy gennad y bu
 A fagwyd in gorchfygu.
Yn y dwr hynod oerl
 A thân oll yr aethon ni:
Yno in tynnaist ion tyner
 In gwnfyd an byd yn ber.
Ith dy'r af waith di-ryfedh
 .Ag aberthau gorau gwedh:
Talaf yt elwyf attad
 F'adhewidion rhwydhion rhad:
A dreuthais gwelais nad gau
 I mi 'n gynnil mewn genau.
A fu son im gwefus i
 Im kul adwyth am kledi.
Offrymaf wêr meheryn
 Yn aberth hoewnerth yw hynn:
Ag eidionnau gwawd anian
 O gyfriw math a geifr mân.
Dowch i wrando dechryndawd
 A draethaf im naf yn wawd:
Aeth im rhwysg a gwnaeth im rhaid
 Im annwyl oll am enaid.
Gelwais fy naf am tafawd
 Duw mau im genau a gwawd:
Union galon heb gilwg
 Fodhawl draw heb fedhwl drwg.
O iawn bwyth hynn oni bai
 Duw isod nim gwrandawsai.
Diau yn bael dewin hawdh
 Ion diwael am gwrandawawdh:
Ae glust yn rhoi gloew osteg
 Im gwaedh dost am gwedhi deg.

Klodforaf

Blodforaf molaf y mi
Wiwdduw a wrendy 'ngweddi:
I drugaredd drwy garu
Da kaf gan fy unduw ku.

Y LXVII. *Psalm.*

Trybedh menaich hen ofer-fesur.

O Dduw mawr maddau ymi
Duw agwrdd bendigi
Duw parawd y pert
Dy wyneb towynnt
Atton ni di wyt yn naf.
Pobloedd miloedd molant;
Eilwaith duw addolant,
A mowlair moliant:
Kenedloedd kain odlant
O drachwant duw ior uchaf.
Diau oll bobl daear
Yn llawen gwên rhai gwar:
Kyfion farn kefnai far,
A llywodraeth gaeth gar
Digyfar duw a gofiaf.
Pobloedd miloedd molant;
Eilwaith duw addolant,
A mowlair moliant:
Kenedloedd kain odlant
O drachwant duw ior uchaf.
Daear rhoes pumoes pêr
Dowmus ffrwyth tyner,
Duw ydwyd dyweder,
Dy fendith, dy fwynder;
Dyro yn ner duw ior naf.
Dód f'unduw dod fendith
Dad yn plaid dod in plith,
Dwyfn a chair d'ofni chwith;
Daw ar oll daear rith
Ni chwith a gar duw uchaf.

Y LXVIII. *Psalm.*

Vnodl vnion.

Oded arglwydh rwydh rodhiõ naws
Gwaskerir i alon: (kariad
El-ynol i elynion
Dwedh ffals oe wydh y ffôn
Fal mwg ir gyrrir ef ar gwyn neu
A dawdh ger pentewyn: (gwyr
Drwy vdo fo dry adyn
Yw wydh Duw ni wedhai y dyn.
Gwyr kysion vnion anant o wirglod
Ir arglwydh glodhestant :
A llawenydh sydh i sant
Yn iach y llawenhychant.
Kenwch dhuw kenwch ackenion kwyraidh
Kweiriwch i ffordh dition :
Yw wydh bydh llawenydh llon
Yw enw yr vnduw vnion.
Duw draw sy 'n tariaw tirion yw bebyll
Gida i holl bobl ffydhion :
Dial dros wragedh gwedhwon,
Ef dad ar ymdhifaid ion.
Rydh blant a llwydhiant a llaw or karchar
Kyrched bawb yn hylaw:
Duw a dhwg y rhai drwg draw
Dwg i le drwg i drigaw.
Heb ffrost pann aethost weithion Duw oesawg
I dwyso dy dhynion :
Pann rodiaist ti an twysaist ion
Ir mynydh gellydh gwiltion.
Daear groew answar a grynnodh arw-nwyf
Ar nef a dhiferodh:
Sina oe flaen a synnodh
Dyw Israel ior hael arhôdh.
Ith ffraeth tiredhiaeth da fodhion gloewaith
Y glawiaist yn ffrwythlon;

Wyt

Wyt trugarog dwysog don
Or gorau i wyr gwirion.
Ath luoedh gadoedh gwedi Duw puredh
Peraist oth dhaeoni:
Y rhain a borthaist sy rhi
Yw kul adwyth ae kledi
Duw tad yn siarad ni sorais yno
Annwyl pob tirion-llais:
Mawr ydoedh lluoedh a llais
I foliant yn dhisalais.
Brenhinoedh kadoedh kodai hoff-wasarn
A ffoesant bob mintai
Rhai ido aeth er bynn o dai
Os bae o'uo a ibeiliai.
Y rhai sydh bob dydh wrth dan y borau
Ag yn berwi 'r krochan
Eurir i heskyll artan
Fal klomennod gloewnod glan.
Oe fodh gwalgarodh ysgyrion hoewnaf
Frenhinoedh yn Seion:
Kanniad teg lle kannwyd hon
Y sy eil-modh i Salmon.
Bronn Seion dirion da i aros mwynaidh
Yw mynydh Duw 'n agos:
Mynydh Basan ymannos
Mynydh glennydh rhydh a rhos
Pa talchder hyder yw bynn a nodwch?
Ae neidio mae pob brynn?
Dian sydh yn Duw a fynn
Dario yma drwy emyn
Mil syrdhiwn da gwnn digwyno 'ngolwg
O angylion yw lusgo:
I Sina Duw sy yno
Sant ior fydh yw seintwar fo
Deliaist karcharaist garw chwarau rhodhaist
A mynnaist i minnau:
An-ufudhion o fodhau,
Yn llonn hael in llawenhau.

Ffraeth iechydwriaeth nid diriaid eurglod
Ir arglwydh bendigaid:
Kans bevnydd y rhydh yn rhaid
A fai annwyl fy enaid.
Yn Duw kowir-dhuw lle kerdho vchod
Iechyd pawb ae keisio:
Y ffordh rhag angau i ffo
Y dokydh ydyw efo.
Duw 'n hawdh y bylchawdh wyr beilchion bevnydh
Tyr bennau i elynion:
Fo ellia duw felly dôn
I korynnau beilch krynnion.
O fasan ar tân tynnir y gwirion
Geiriau Duw a gredir:
O dhiwfn y moroedh ofnir
Medh naf mi ae tynnaf ir tir.
Gwlycha 'n traed a gwaed ergydio kas-dhyn
Y gelyn i gilio:
Kwn yn dalwch nis kwynwn dro
Yn llyfu i gwaed fy yn lliso.
Kamrau duw golau gwelant mawr annial,
Fy-mrenin anwylfant:
Duw fu eidho da fedhiant
Yn war yn i feintwar fant.
Llawer timbrel ffel yw ffydh y merched
Am orchell melyn awydh:
Ol a blaen mawl heb lonydh
Kantorion kerdhorion dhydh.
Molwch dhuw molwch a mael pob terfyn
A phob tyrfa dhifmael:
Ywylvfran holl hil Israel
Molwch f'arglwydh hylwydh hael.
Beniamyn dyfyn difiawg ae dylwyth
Deled a phob twyfawg:
Silwda Nephtal fy oedawg
Sabvlyn er hynn yrhawg.
Bid nerthawl dy hawl holl gwisw-wrdhas
A gwir-dhuw 'n i bert:

Yn

Yn gadarn Duw gwnai gwedi
Yeb fost a wnaethost y ni.
Offrymant rhodhant a rhaith wir solas
Ynghaersalem berffaith:
Y brenhinoedh barn henwaith
A rhodhion oll rhwydh iawn waith.
Gwyr beilchion geirwon ar gwarel taer-weilch
Fal y teirw mewn kornel:
Gwasgar bawb os kair y bel
A gar rhyfig a rhyfel.
Uchelwyr iownwyr anian goludawg
A gwlhdydh Aipht lydan:
Ethiopia a leda n lân
I dwylo in Duw hoewlan.
Teirnasoedh tiroedh torant wirionder
Ir unduw ogoniant:
Kenwch tawl kenwch foliant
Kroew wawd a thalawd a thank.
Yn wir arweinir Duw ar weint nwyf
Ir nefoedh yn wisgi:
A llais nerth nis llyswn ni
Y gwilwdhnw pan fo yn gweidhi.
Yr Israel nid gwael yn gwau ir boblocdh
I nerthoedh yn wrthiau:
A nerth yn brydferth Duw brau
A mawl hyd y kymylau.
Wyd nerthawl dy hawl deholwyd dynion
Dy enw a santeidhiwyd:
Ith seintwar waith sant ior wyd
Duw ofnadwy dwfn ydwyd.

Y LXIX. *Psalm.*
Vnodl kyrch.

Adw fyst rhi mae 'n rhaid
Wyt ior enwog truaniaid:
Yn nês y dwfr oe naws doeth
Wyf anoeth at fy enaid.

Aros ni allaf ddrig
Ym-hwll y dom byll a dig:
Ag yn-nyfndwr y dwr dwfn
Yn an-nwfn mae 'n wenwynig.
O vael wy 'n wir yn galw y nos
Yn krygu mewn kur agos
Blinodh fy llygad blaen-wann
O Duw eirian yn d'aros.
Amlach nam gwallt hallt yw hynn
Y ny gwelais mae gelyn:
O nerth fyngaethiwo a wnant
Rhedant mewn ffaliedh rhy-dynn.
Nithreisiais telais at hedh
Ag ni ffaeliais gan ffoledh:
Ior rhygall ni chudh rhagod
Y mau bechod am buchedh.
Ni bydh kywilydh kelf
A chas wedh om achos i:
Ir gwr ath geisio ar goedh
Duw y lluoedh di ae llywi.
Ni wridant gan waradwydd
Y saint ath geisio yw swydh:
Wyt Dhuw nef yd wyt dha nod
Eurglod om achos arglwydh.
Yn wir er dy swyn ddrig
Im keblir delir fi a dig:
Kywilydh prudh sy 'n kudhiaw
Arwydh draw im grudh a ddrig.
Keraint nid ynt im karu
Yn yr un fraint erwin fu:
Ydwy athrist dieithrwas
Fradwr kas gann frodyr ku.
Wyf eidhig ddrig arlwydh
Bid dy serch im bwyta o swydh:
Ar gwyr ath gabla ar gân
Dy ogan ym y digwydh.
Ympryddiais wylais alar
Hynod gamp am enaid gwar:

A hynn

A hynn a droed hoewan dro
Y nuw etto yn watwar.
Gwisgais llain wyf fainwas
Y sach brallg o garth sych bras:
A hynn ni wnaeth honni neb
Dihareb pob dihirwas.
Eistedhant dwedant ar don
Cyrrant ym eirian geirwon
Yw kyfedh dig hyfedhw dant
Y kanant ae hakenion
Er hynn y gelwais dhuw rhi
Yma gwaedhais im gwedhi:
A Duw ion mewn pryd arab
Gwir vnduw fab gwrando fi.
Dod oth fowredh vnwedh ion
A ched ior iechyd wirion:
A gwared di nid gair twyll
O dhidwyll adhewidion.
Tynn fi or llaid rhaid yrhawg
Ior tyner ar dwfr tonnawg:
A gwared dy was gwirion
Rag gelynion Rhai klonnawg.
Rhag bodhi boeni benyd
A chau oer bwll chwerwa byd:
Rhag ir bedh ar dyfnedh du
Fy llynku yn fwll enkyd
Moes atteb hoew vnded hedh
Oth wir anian ath rinwedh:
Gwrando arnaf naf am nad
Drwy gariad oth drugaredh.
Na ymgudhia mwy godhed
Rhag dy was kroew brdhas kred:
Brysia gwrando fi 'n brysur
Trwm yw 'nghur tro yma 'nghed.
Brysia rhed gwared y gwas
Fy enaid wyf dy fwynwas:
Ag achub rhag gwyr gwchion
Gelynion am galanas.

Kefais senn am brickbrennu
Yn wir a dig anair du:
Gworth neblwyr herwyr hirweilch
  Yn d'wydh yn feilch didhawn fu,
Gofid kes adfyd gofid
Y galon drist gwael iawn dro:
Nid oedh neb nid oedh yn ol
  Siriol wr im kysurio.
Roi y bustl hir y bostiynt
Im bwyd arglwydh rhwydh yw'r hynt:
Sych a dig im syched egr
  Y finegr a dhanfonynt.
I bwyd yn faglau y bydh
Yn ymosod in medsydh:
Ae ffynniant anhoff anial
  Yn rhwydau yw dal rhyd y dydh.
Peri arglwydh rhwydh im rhaid
A llwgr dowyllu i llygaid:
Yw kalon dn Duw keli
  Peri ofni mewn prifnaid.
Dyro i rhain daro ar haint
A gofal a digofaint:
Dy lidiaw ae dell wedi
  Dig o ynni dwg ennaint.
Bid llys heb dhim bwyd a llynn
Herwr bid y dihiryn:
Derwr heb neb i aros
  Yn y didhos nae dydhyn.
Erlidiant ar ol wedi
O drais dyn a drewaist di:
A chwanegant drwy antur
  I dholur yw dhielwi.
Dod enwiredh anwedhol
At i enwiredh ffalsedh ffol:
I fendith dy gyfiowndcr
  Duw an ner nis dôn yn ol.
Duw i henwau a dynner
O lyfr bowyd byd oedh ber:

Wedi

Wedi a daswn gida dynion
　Union nag ysgrifenner.
Tyst oer fab tostur wyf fi
Ag anghenawg ynghyni:
Ti ath iechyd affryd ffraeth
　D'orchafiaeth im dyrchefi.
Mola enw Duw mael enwawg
A rhwysg a chaniad yrhawg:
Mollannaf a mawl wnniau
　Yn i wrthiau ollnerthawg
Gwell yw gennyd wiwbryd ion
Y gwawd hwnnw nog eidion:
Na tharw ag ych vthra gwg
　O rann hirwg gyrn hirion.
Gwyl truaniaid blaid o blant
Yn iachus llawenychant:
A geisio Duw deg o stad
　Ef a wydhiad byw fydhant.
Gwrendy dan gof Jehofa
Dylodion a dynion da:
I garcharwyr gyrch irad
　I magiad ni dhirmyga.
Molwch ef yn y nefoedh
A daear oll Duw ior oedh;
Ag oll a red gwell o rann
　Yn y marian ar moroedh.
Duw fyw ef a geidw Seion
Ag a adeila yna ion:
I blant diohig y trigant
　Ynny a fedhant iawn fodhion.
A fflant i weision hoff liw
Ae medhiannant modh iownwiw:
Yno taria yn anwar
　Yr vn a gar i enw gwiw.

Y LXX. *Pſalm.*

Y gyhydedh wendroſgl neu gyhydedh hir.

M gwared rhed rhwydh
Duw eurglod Arglwydh
Kymorth fi arwydh gwiwr-lwydh
Kywilydh rhydh rhaid (gorau:
Kair goſtwng blwng blaid
A gais fy enaid gwas wy finnau.
Koeliwch fi kiliant
O ludh kwilydhiant
Im drwg a chwardhant oer-blant arw-blan
Gwarad wydh ſwydh ſynn
Gwir ſyd gwr a fynn
Gwaſtwr tynn er hynn gelyn golau,
Llawen gwên pob gwr
Ath gais ais oeſwr
Ynot i gyſlwr rhadwr rheidiau.
Y gwr a garo
I iechyd vcho
Molwch dhuw yno medhai fo 'n fau.
Wyf drwan wann was
Duw gwared gwras
Dyro help rhag kas galanas glau.
Dy gymorth porth per
Duw naf ydwyd ner
Duw tyner noder na wna oedau.

Y LXXI. *Pſalm.*

Deuair hirion.

Ttad rhedaf naf yn wir
I gywilydh nim gwelir:
Gwared naf gorau wyd ner
Gwiw fendith dy gyſio wnder
Gwrando 'ngwaedh gwrãdo 'ngwedhi
O iechyd lyth a chadw fi:

Adhewaiſt

Adhewaist wyd yn dhiwael
  Ymy nerth hwnt mae 'n wyrth hael.
Etto y tad do attad di
  Graig kadarn gorau y kedwi.
Duw gwared rhag dig araith
  Dichellion dynion oer daith.
Arnad kaf gwir-nod kais
  O drachwant ir edrychais
Mawr boen pann dhoethym ir byd
  A mau obaith im mebyd:
Di or groth diorwag rann
  Am megaist nid mwy ogan,
Ag yn ol o eigion ais
  Wiw Lownedh ith foliennais.
Ydwyf derfysg y mysg mil
  Anghu anfad anghenfil.
Dydi er hynn dad y rhaid
  Dhuw orig yw f'ymdhiriaid.
Genau mau ath ogoniant
  A mawl y llenwir fy mant:
Nam gwrthod breisgnod ior braint
  Nag im-hoen nag im henaint.
O diffig nerth drafferth draw
  Hybarch na fwrw fi heibiaw.
Fyngelynion gwchion gant
  Sur ydoedh a siaradant.
Gwael yw'r taith im gwilwyr i
  O hirwg ymgynghori:
A Duw syth medhant oe fodh
  Gwarth wedi ae gwrthododh.
Deliwch a chebliwch a chedo
  O gwr nid oes ae gwared,
Na fydh yn hir fodhion hyf
  O Dhuw wyrthiawg odhiwrthyf:
O Duw brysia gwcha gwedh
  Im kymorth rhag dim kamwedh.
Derfydh kywilydh i kaid
  Gelynion sy im gwael enaid.

Mwyfwy os pair ym osid
 I warth aflwydh gwradwydh gwrid
Yt bob amser ner am naf
 Ym oedh raid ymdhiriedaf
A chanaf yn wych hynod
 Fal iaith glaer dy fawl ath glod
Am genau mi a ganaf
 Dy gyfiawnder ner am naf.
Ni wnn i rif a ffrif ffraeth
 Wyd ior dy iechydwriaeth.
Rhodia 'n war o rhoi di nerth
 Duw parodfawl da prydferth.
Kofio a wnaf kyfiawn ner
 Kofio vnduw kyfiawnder.
Er yn fachgen fyngeni
 Duwys goft fyth y dyfgaift fi
Trevthais a welais heb au
 Wedi dy ryfedhodau.
Duw vchod nam gwrthoder
 Yn bennwyn iawn bawn yn ber.
Nes ym draethu medhu mawl
 Dy dhawn wyrth didhan nerthawl.
Dy gyfiawnder kofier kaf
 Ae draethu hyd yr eithaf
Gweithiaist folwredh freisgedh frig
 Wyd obaith pwy fy debig
Dangosaist mynnaist y mi
 A gwael adwyth galedi.
Di am fynni kodi kar
 Dawn dhuw odhi dann dhaear.
Ag amlhaf nid gwamal hedh
 Ymmy orig fy mowredh.
Ag eilwaith fyng-wirgalon
 Y kyfuri fi fy fon.
Yn ol kanaf dy foliant
 Ath wawd a thafawd a thant,
Dy wiredh hwnt iraidh hael
 Dewisrodh vnduw Israel.

O kanaf yt aken faith
  Llyna wefus llawn afiaith.
Am enaid a dhowaid dhawn
  A brynnaist yn ber vniawn.
Beunydh traethaf am fafawd
  Dy gyfiownder gwiwner gwawd.
Kywilydh gwarth kledh a gânt
  Yn rhythr sawl am anrheithiant.

Y LXXII. *Psalm.*

Deuair hirion.

Dysg dy farn o dasg dy fawl
  Duw ir brenhin dewr breiniawl:
Ag yw fab wr gwiw a sydh
  Gyfiownder dy gof vnydh.
E farn yno oe froun ennyd
Dhynion yn gyfion i gyd.
Y kyfoethawg kof ieithoedh
  Fal tylodion vnion oedh.
Mynydh a dhwg ymannos
  Dangnefedh ynIwedh nos.
Ir brynniau oll ar bronnydh
  Gyfiownder dyner bob dydh.
E farna dlawd brawd ir brig
  Madws sydh orthrymedig.
A rhydh i iechyd yrhawg
  Ynghu enaid anghenawg.
Ef a fathr ag a fathra
  Gablwyr sennwyr bleidwyr bla
Tra fo haul tra fo heli
  O fewn yn tir ofnant di:
Tra fo llewych tirf llevad
  Byth bythoedh kenedloedh kad
Disgynnt ail dwys gain wedh
  Yr odlaw ar yr adwledh
Fal kafod fal y kofiych
  Y dhaear glaear ae gwlych.

Y kyfion hoew vnion hir
  O bai orchest a berchir.
Tra fo lleuad rif llawen
  Tangnefedh fydh rhydh ir hen
Ior hael byth rheoli bydh
  Gwelwch or mor bigilydh.
Hyd eithafion daith hefyd
  Y dwr balch a daear byd
Dieithrion gwylltion nid gau
  Ae gwyl yno ar i gliniau.
Ae elynion o soniwch
  Sy'n kasglu a llyfu llwch.
Llawer anrheg deg dygir
  Brenhin Tharsys ynys ir:
Brenhin Sheba Saba son
  Yn rhwydhwych yn i rhodhion.
Ger i fronn pob gwir frenin
  Gostyngant rhedant mewn rhin
Uwch holl genedloedh a chwant
  Gyson waith ae gwasnaethant.
Teg ydoedh yntau a gadwai
  Tylodion dhynion lle dhai.
E gymmorth rhag i gammu
  Orthrymedig or dig du.
Difudhiawg anghenawg hedh
  Draw a gair yw drugaredh
Ag o arw-sigl berigl byd,
  Ackw efo ae kyfyd.
Tynni i bowyd hynod
  O dwyll a thrais dull ith rod.
Amryw wyrthiau mawr-werthiawg
  I gwaed yw wydh rhwydh yrhawg.
Kaiff yma yw oes koffa mawl
  Aur o Saba wrsibiawl
Pawb a wydhiad pawb eidho
  Ae wedhi ae fawl idhaw fo
Ykodiau fyth yw stad fydh
  Ydau ir brynniau bronnydh

Ffrwyth

Ffrwyth daear lawengar lonn
Ail i bennod Libanon:
Ar yd kynn amled ar wellt
Yw dorri a daear-wellt.
I enw a gair enwog oedh
Hael naf tra fo haul nefoedh.
Pob kenedl a ymchwedlant
I fawl yn nefawl a wnânt
Bendith Dhuw i hoewdhuw hael
A dewisfrodh Duw Israel:
Fo wna'n unig fwyn antan
Firag'au gwych folwrgoel gân.
Yn dhichwith bendith bob oes
Yw ogoniant dheigeinoes
Llanwer daear mwyngar mau
Amen Amen i minnau.

Terfynant gwedhiau Dafydh fab Isai.

Y trydydh llyfr.

Y LXXIII. *Psalm.*

Cywydh devair hirion.

Uw 'r Israel diwael da ion
Gwelwch i bob glan galon.
Agos fu ffael drafael dro
Ail athrist ymy lithro,
Wrth fetlchion trymion i trais
Ganwaith y kenfigennais,
Gweled rhwydhynt fyml-hynt fon
Anacle anuwiolion.
Nid oes bodhynt rwym na dau
A diengant hyd angau.
Na cilefyd er hyd yr hynt
A nodwch kryfion ydynt.

Poen fowredh pann fo arall
Yn dal ar gur dolur gwall.
Nis daw vdhynt naws diodhef
Na ffrewyll ol ni ffair llef.
Ae balchedh blin ag'wedh blant
Gwedi yno ymgadwynant:
A thrais yn dhillad a thra
Ackw adhas ae kudhia.
A chwydh i llygaid a chig
A braster llownber ystig.
Mae vdhynt siwr medhiant son
Golud wrth fodh y galon.
Sur oedi beilch siarad bar
Yn floesgion yn faleisgar:
A cham odhuchod a chwant
Sy oer wedi siaradant.
I genau 'n vwch gwenwyn oedh
Mawr o nwyfiant na'r nefoedh:
Ae tafawd parawd yw penn
A yrrant drwy 'r dhaearen.
Edrych y drwg ae rhodres
Gweled i llowned ae lles:
Hynny a bair ymhorni bydh
Troi vnion taer awenydh
Dwedant gwaedhant ir gwiwdhuw
O dhall don a dhevall Duw?
Oes gwybodaeth nwyfiaeth naf
Drevchwedl ir gorvchaf?
Wele yr anvlwiolion
Dedwydh ir byd diwyd don:
Ag aml-hant heb gymal byd
I kyfoeth ackw hefyd.
Ofer yw 'n wir ym fry 'n ion
Ynghuli lanhau 'nghalon.
Ag ymolchi henwi hedh
Yn f'enaid mewn kyfiownedh.
Kes adfyd benyd bevnydh
Bai yradh oer bob borau dhydh.

Duw

Duw wyd hael o dweda hynn
 Diau oerbwyll yn d'erbyn:
Medhyliais am wedh eilwaith
 I wybod hynn ar bob taith.
Dal erioed dolur ydoedh
 Hynn a drwg im golwg oedh:
Nes ym fyned o gêd gwar
 Ith fwynaidh santaidh seintwar.
Deuellais gwelais i gyd
 Poenau'r gwyr drwg ae penyd:
Gosodi wynt a gwys dig.
 Llu athrist mewn lle llithrig.
Bwrl yn wir borau a nos
 I borr mwnwgl draw ymannos:
Disethwyd diwriwyd i ball
 Dyna angau dyn angall.
Ag o fowrgur gyfyrgoll
 Darfuont fodhasont oll.
Fal deffro dihuno don
 Ofer dhatl o freudhwydion.
A mwg o boen dirmig byd
 I hamkanion mae kennyd.
Yn fynghalon fynghybli
 Lle daw serch y llidiais i:
Am medhyliau modh alar
 A dhwg o boen dhig a bar.
Ffol adhysc nid ffel oedhwn
 Ag heb dheuall gwall y gwnn:
Wedh im kof yn d'wyrth im kaid
 Un wyf fal anifeiliaid,
Ag er hynn gorau honni
 Gwawd oth waith wyf gida thi.
Diwael dro di am deli draw
 Waith hylwydh ath dheheulaw.
A dysgi ym ior y dasg mau
 Ynghariad ath gynghorau.
Am derbyn a chwyn o chwant
 I ganol dy ogoniant.

Pwy ond dydi ymi oedh
 Uniawn nai yn y nefoedh.
Ag ni cheisiaf koethaf kar
 Adhewid ar y dhaear,
Diffygiodh kulodh kalon
 Am knawd brailg gida'm knwd bronn.
Wyd nerth im oes dann wyrth mawl
 Ygwiwdhydiw yn drag wydhawl.
Sawl a el at y gelyn
 A dherfydh diffydh y dyn.
Kaiff hefyd a ffenyd ffrad
 Naws etto neshau attad:
Duw kymdhiriaid gannaid goedh
 Traetha i rad trwy i weithredoedh.

Y LXXIIII. *Psalm*.

Devair hirion.

Paham arglwydh rhwydh fy rhi
 Am gwyrth wyd im gwrthodi?
Ag y llid gwall ydoedh
 Wrth dy dhefaid kannaid koedh:
Y dyrfa kofia i kael
 A brynnaist heb air anael.
Mynydh Seion ffrwythlon ffraeth
 Y tty fydh etifedhiaeth.
Bwrw dy elyn brad alar
 Benn dorr mwnwgl gwrwgl gwar:
Kans vdfawr kwynais adfyd
 Yn dy seintwar bar y byd.
D'elynion arw-don oerder
 Aml i nad ith deml ner.
Gosodant gweithiant i gau
 Yn aruthr i banerau:
Yw gweled y rhed yrhawg
 Ail seiri diflas orawg.
Ag yn arwain gwnn oerni
 Bwyill nadh o ball y ni:

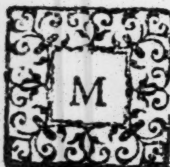
Twybill

Twybil a gyrdh ond tebig
   Torrant a darniant a dig,
Y kerfiad hardh ar kyrf teg
   A llonlau dibwyll waneg.
Yn dy seintwar bar lle bont
   O rysedh tan a roesont:
Ath annedh berffaith unawr
   A fwriwyd Duw lwyd i lawr.
Llosgwn medhant drwy antur
   I lueftai na fai fur:
Nid oes yn broffwyd na dyn
   Nag ar wydh-waith na gwreiohyn,
Ag nid oes dyn gwann dyst aeth
   Or byd a wyr wybodaeth.
Pa hyd arglwydh rhwydh er hynn
   Ith gabla gwaela gelyn?
Bryfia moes da oes o daw
   Dheholiad dy ohebeulaw.
Tynnt in llenwi a lles
   Fannwyl dy law oth fonwes.
A difa nhwy di-fwyn hâd,
   Duw frenin diau freiniad:
Pôb techyd ddiaeth gwnaethost,
   O fewn byd funyd di-fost.
Dy rymm di-warth a barthodh,
   Y modhyn fôr-gerwyn fodh:
Drylliaist bennau dreigiau drâw,
   Yn y dyfrodh Jôn di-fraw.
Duw drylliaist ben lown-ben lwyth,
   Lefiathan di-lân dylwyth:
Ith lû tal yn anialwch,
   Rhoist ef yn fwyd drom-glwyd drwch.
O fol y graig wenn-graig (Jôn,)
   Yoff ennyd dugost ffynnon:
Rhoist afon oi cheu fronn chwyrn,
   Sychaist aberoedh st chwyrn.
Ti biau dydhiau lle dôn,
   Di-wad a nôsau duon:

Ti a luniaist oleuni,
　A haul têg a hwyliyt ti.
Di osodaist dwys ydoedh
　Dayar-derfyn (nodhyn oedh:)
Hâf a gayaf hŷf-gofyr,
　Gwnayt adeg Iôn têg i'n tîr.
Cofia hyn, gabl-gelyn gwarch,
　Yn d'erbyn Iôn diweir-barch:
Pobl ynfyd (lown-fryd lw,
　Du-nôd) difenwant d'enw.
Enaid pûr dy durtur dôn
　(Gêli) na dhêd ir gâlon.
Na anghofia dyrfa (dâd)
　Dy werin oer-in irad.
Dy gyfammod wiw-glôd wŷch,
　Dhi-drais (ô wir dhuw) edrych.
O drowsler lle arferir,
　Llawnwyd tywyllwyd y tîr.
Tlawd digarad yn wradwydh,
　Na dhychweled (sur-ged swydh:)
Anghenus, truan an-wych,
　Moled d'enw gwiw-dw gwych.
Dadle d'achos ar osteg,
　Cyfod o Dhuw dawn-dhuw dêg:
Cofia dy gabledh hedhyw,
　Gann ynfydion fythion fyw.
Na anghofia lowna lais,
　D'elynion mulion malais:
Dadwrdh pa rai heb drai dring,
　Dorfoedh ith erbyn dirfing.

Y LXXV. *Psalm.*

Deuair hirion etto.

Molwn di nêr fyner têg,
　Treythwn dy foliant tra-theg:
Dy enw mewn daioni,
　Aros mae'n agos i ni:

Dy

Dy ryfedhau gorau gwedh,
    Mynegant hynn mwyn agwedh.
Y dorf-lû yn gû pann gâf,
    hur-nod inion y barnaf.
Y dhayar o-fydhar fodh,
    Deu-tu adwen dattododh:
Ai thrigolion hoywon hi,
    Siglasant nes ei gloesi:
Attegais nerthais lawn oedh,
    Wych lafnau ei cholofnoedh.
Dwedais hynn diwydia sôn,
    (Araith ffel) wrth rai ffolion:
Na ynfydwch (cêdwch gôf,
    O bai wyllt-gamp ne wall-gôf:
A'r an-nuw dwl gat-ffwl gorn,
    Hel-gwrs, na dhercha hwyl-gorn,
Eych corn rysel-gorn lle'r êl,
    Dwchus nedwch yn uchel:
Geiriau gwar-syth (nwyf-nyth nôd)
    Na dhoedwch (yn dhiadnod.)
Ni dhâw o'r gain dhwyrain-dir,
    Un gorchafiaeth dy-faeth hir:
Nag o'r deau dôniau daith,
    Nallin gorllewin llyw-taith.
O herwydh Duw gwiw-dhuw gû,
    Bûr-nerth y sydh yn barnu:
Ef a ostwng nwy-fwng naill,
    Drig e gyfyd eraill.
Yn llâw fy Nêr dyner dâd,
    Mae phiol retol rywiad:
A'r gwîn yn gôch (ile'r ochir)
    Yn llawn cymmysc hyfysc hir:
Ag ef tywalltodh i gyd,
    Oll yr hwnn-win lle rhennyd:
Holl annuwion blinion blant,
    Yn wisci hwnn a wascant:
Ag a yfant dra-chwant draw,
    Ei waelodion oi lidiaw.

Byth-folaf, cânaf (im côb,)
  Dhwys iwiw-gair i Dhuw Iagob.
Torraf holl gyrn mep-cyrn maith,
  An-nuwiolion annial-waith:
A chyrn tirion eurion ir,
  Or-chyfiawn a dherchefir.

Y LXXVI. *Psalm.*
Deuair hirion etto.

Wir-hynod o dhefod thâ,
  Yw (os adwen) Duw 'n Suwda:
A mawr ei enw a mael,
  Yn-newis-rann yr Israel.
Ei babell dra-eur-well drem,
  Y sy eilwaith yn Salem:
Ai drigfa dhuw wiw-dhuw Iôn,
  A sai annedh yn Seion.
Yna drylliodh fowr-fodh fu,
  Y saethau rhag ei seythu:
Y bwa cryf rygryf rann,
  Clau o'r tir a'r clawr-tarian:
Y cledhyf hoyw-gryf hy-grwydr
  Friw-daith, a'r rudh-waed frwydr.
Disgleiriach a chadarnach chwyrn,
  Wyt na'r cadau wyr cedyrn.
Cedyrn-galon ladron lû,
  Yspeiliwyd nes ei pylu:
Hûnasant ei hûn isod,
  (Hûnent ni ryglydhent glod)
Milwyr, câd-wyr, rai cyd-nerth,
  Dim ni cholwsant nwyfiant nerth.
O Dhuw Iacob aur-gôb-waith,
  Gann dy gerydh derydh daith:
Y rhoed y cerbyd y rhawg,
  Y March i gysgu a'r marchawg.
Tydi, tydi, fy Rhi rhwydh,
  D'ofni a dhyli dhuw-lwydh:

Pwy

Pwy a saif (araif ir-aen)
  Pann fydhid ith lid, oth flaen:
O'r nefoedh y cyhoedhyd,
  Dy farn oren-farn ar fyd:
Yr oll dhayar gronn-war grê
  Os digiyt a ostege.
Pann gododh Duw (freu-dhuw frû)
  O fowr-nerth drâw i farnu:
Ag i achub (gu-wych-ir)
  Rhai llednais di-drais ar dir.
Cyndharedh dyn bol-dyn balch,
  A'th folianna (fael iown-walch)
A'i cyndharedh o wedhyll,
  Gostegi draw dhifraw dhull.
Adhunwch i Dhuw iniawn,
  Telwch dhi-eidhilwch dhawn:
Dygwch wiw-dêg anrhegoedh,
  Rhai iw amgylch-ogylch oedh:
I'r ofnadwy lân iwaneg,
  Rhowch anrhegiad taliad têg.
E dynn Duw yspryd byw-iaith,
  Twysogion gwyr mowrion maith:
I frenhinoedh bydoedh bydh,
  Ofnadwy wir-ofnedydh.

Y LXXVII. *Psalm.*

Deuair hirion etto.

'Y llêf y gwaedhaf am llais,
  Ar Dhuw oglyd dhi-waglais:
Am llêf y gwaedhaf hefyd,
  Ar dhuw tra fwy byw ir byd:
Ag ef yn rhwydh (gwiw-lwydh gu)
  Gowrein-deg oll am gwrendu.
Yn fynhrallod gyfnod gais,
  Cyson yr Arglwydh ceisiais:
Rhedodh liw nôs yn rhydost,
  Fy archollion taerion tôst:

Fenaid isod gwrthododh,
 Ei dhidhanu fwyn-gu fodh.
Medhyliwn am Dhuw olud,
 Im trallod merwindod mud.
Pann derfysgyd fyspryd fwy,
 A gwedh awen gwedhiwy.
Deliaist fy llygaid dolur,
 Yn neffro lawn-gyffro gur:
Dychrynnais synnais ennyd,
 Heb lefaru (fwyfwy fud.)
Yna ystyriais anian,
 Y dydhiau gynt rwydh-ynt rann.
A blynydhedh ryfedh rêd,
 Yr hên oesoedh hynawsed,
Medhyliaf mau eidhil-wedh,
 Am fyng-hân wirion-gân wedh:
Myfyrio 'rwyf dhi-nwyf-un,
 Di-warth hwnt wrthif fy hun:
F'yspryd eidhil sy'n chwilio,
 Fel hynn ar ryw Dreinyn drô:
Ai 'n dragywydh (hy-gudh hîr)
 Y cilia 'r arglwydh coel-wir?
Ag oni chair (gair gofwy,
 Gwae mud maith) ei gymod mwy?
Ei drugaredh ai hedhoedh,
 Ai byth-derfyn udhyn oedh?
A balla gair sad-air sôn,
 Dhi-oed--oes ei adhewidion?
A anghofiodh Duw fodhau,
 (Draw gywir hedh) drugarhau?
Ai mewn sorriant dyfiant dîg,
 Caeodh drugar-fodh orig?
A dwedais diau wedi,
 Dyma 'ngwendid ofid i:
Cofiaf goedh flynydhoedh law,
 Dhuw hael-wych ei dheheulaw.
Cofiaf weithredoedh cyfiawn,
 Yr arglwydh dhiweir-lwydhdhawn:

Cofiaf

Cofiaf d'wrthiau (finnau fâb)
  o'r cyn-fyd wyrd arab.
A Myfyriaf mwy fwriad,
  D'oll weithredoedh rhifoedh rhâd:
A chwedleuaf iolwnaf Iôn
  Mâgiad am dy dhychmygion
Dy ffordh ô dhuw ri-dhuw rwydh
  Sy 'n tuedh-rym santeidhrwydh
Pa Dhuw sydh (gwiw-lwydh gelt)
  Mor fawr an duw nowdh-fyw nt
Tydi ô Dhuw gloyw-dhuw glôd
  Wrau fodh wnai ryfedhod
Mysc y bobloedh luoedh-fawr
  'Hppysaist dy nerth mur-nerth mawr
Gwarêdaist tra-gwir ydyw,
  Yn nerthol fodh-reiol ryw:
Dy bobloedh luoedh ar lêd,
  Meibion hîl dhi-eidhiled:
Siacob dhwys-gob dhewis-gair,
  A Sioseph hoff or-off air.
Dyfroedh tawel ath welsant,
  Ti ô Dhuw synhwyr-dhuw sant:
Dyfroedh ath welsant di-frys,
  Ag ofnasant rysiant rus:
Pôb dyfnder (duw nêr in wyd)
  Gwyn hir-fawr a gynhyrfwyd.
Cymylau dalfau di-lwfr,
  Pistyllient dhylifent dhwfr:
Yr wybrennau nennau wnênt,
  Dwrw garw lle gwyrent
Dy saethau rwyfau lle 'r ânt,
  gwrdh isod a gerdhasant.
Twrf dy daran tarf diroedh,
  Amgylch-glywyd flim-gryd floedh:
Melltennau amwyllt annian,
  Goleuent fyd synn-fyd sann:
Cyffrôdh a chrynodh oi charn
  Y dhayar graf-gar gryf-garn

Dy ffordh sydh dosydh dikai,
  Yn y môr sugn-fôr lle sai:
Ath lwybrau olau ellwaith,
  Yn y dyfroedh mowrroedh maith:
Nôd anian ni adweinir,
  Dy ôl-gamrau (geiriau gwir.)
Twysaist dy bobl at oesi,
  Dy gorlannaid defaid di.
Drwy lâw Moses llw-dês lan,
  Ag Aaron twyn-gu eirian.

Y LXXVIII. *Psalm.*
Deuair hirion etto.

Y-mhobl rîf am nifer,
  Gwrando 'nghyfraith berffaith bêr:
At eiriau 'ng-enau yngan,
  Gostyngwch glust iawn-dyst lân.
Agoraf (dhi-wâg araith)
  Fyng-enau mwyn fynag maith:
Mewn dihareb gudeb gair,
  Hên-son damegion mâg-air.
Rhai a glowsom dhi-som dhysc,
  Ag a wydhom aeg adhysc:
A fynegodh (ai rhódhi)
  Eyn tadau enau i ni.
Rhag ei meibion gwirion-fodh,
  Ni chelwn fŷth wych-lan fodh:
Eithr coedhwn (aruthroedh)
  I'r oes nesaf (iownaf oedh)
Foliant yr Arglwydh llwydh-wych,
  Ai rymmus nerth wiw-nerth wych:
Ai ryfedhau diau dâ,
  A wnaeth ef (fwyniaith hy-dhâ.)
Côdodh destiolaeth faeth-ryw,
  Yn Jacob orau-gób ryw:
A gosododh (hoyw-fodh hardh)
  Gyfraith yn Israel gu-fardh:

Rhai

Rhai a orchmynnodh (nodhed)
Ef i'n tâdau (gofiau gêd)
Ei dyscu (deu-lu di-wael)
Iw plant ai hâd magiad mael.
Fel gwybydhe 'r oese ar ôl,
Plant ag epil hil hadol.
Roi goglyd ar dhuw gu-glwys
Drwy gofio ei Air myfr-air mwys
Ag na bydhyn gyndyn gau,
Folt hudedh fel ei tadau:
Dedh an-ffydhlon galon gynt,
I'r cywir-dhuw lle cerdhynt.
Meibion Ephraim hyf-glaim hir,
Ackw'n arfog cynhyrfir
A bwa ffraeth yn saethu,
Troesant o'r gâd frwydrad fry.
Cyfammod Duw cof ymwan,
Ai gyfraith loyw-afiaith lân:
Ni chadwent (gwyrent ar gil)
Anckus gwrth-droent ar enckil.
Ei waith ryfedh-waith rif ôd,
Angall-anghofient yngod.
Gwnaeth iw tadau wyrthiau wir,
A reiphtiodh yn yr Aipht-dir:
Ym-maes Zoan hoyw-lân hardh,
Dinam wrthiau di-anardh.
Gwnaeth ir mor ym-agoryd,
Dûg hwynt drwodh hwyliodh hyd:
Ym-wahanai safai 'n siwr,
Bu o bn-tu yn ben-twr.
Hwynt mewn cwmwl a niwlen,
Twysai y dŷdh, rydh lle r ên:
Wrth olau tân ymmannos,
Cyfrwydhai nodai liw nos.
Creigiau scwariau yn leyrion,
Diodai wynt diwyd Iôn.
Dûg lifeiriant hoff-antur,
O'r graig gallestr fowr-lestr sûr:

Pyll-dhyfroedh a ffrydoedh ffres,
   Mynnodh idhynt oi monwes.
Wai vcho, mwy a bechent,
   Duw'n dhig o nwyf-ryfig wnênt.
Temptiâsant dhuw wiw-dhuw Iôn,
   (Cêlent) yng-wraidh ei calon:
Gann ofyn bwyd (blin-fwyd blys)
   Hollawl yn-ol ei hwllys.
Yn erbyn Duw syth-fyw sant,
   A gwg-loes y gwâg-leisiant:
Doedent o egni dadwrdh,
   A dhichon Duw byw roi bwrdh:
Yn y dyfal anial-dir,
   Lle diffaith di-ymdhaith dir?
Trawodh y graig (dur-graig * dwr) * Turris.
   Pistylliodh ffrydiodh ffrwd-dhwr:
A dhichon ef roi hefyd
   Fara: (a dharpara yd:)
A rydh ef gig (di-dhig daith)
   Iw bobl: o bai abl-saith.
Hynn clywodh a digiodh duw,
   Oll a thân-fodh eithin-fyw,
Enynnodh fflamiodh yn fflwch,
   Yn Jacob ôb-ôb eblwch:
A digofaint Duw gôf-ir,
   A gynneuodh hêdodh hîr:
Yn Israel (rhy-wael yrhawg
   Ogan adlais genedlawg.)
Chwerw odiaeth am na chredynt,
   Yn y gwir-dhuw hoyw-fyw hynt:
Ag na baent chwaith obaithiawl,
   Yn ei iechyd hyfryd hawl.
Er hynn gorchmynnodh i'r rhôd,
   Wybren olwch-wen odhvchod:
Agorai yn hy-gowraint,
   Dhrysau nefoedh freinioedh fraint
Mynnodh idhynt gael Manna,
   Melys-fwyd dewis-fwyd dâ:

Lluniaeth cowsant ei llened,
O'r nefoedd lifoedd ar lêd.
Dyn cae fwyta bara bwyd,
Yngo eilfodd angyl-fwyd.
Dwyrein-wynt, deheu-wynt hêdd,
Gaerau nefoedd a gyrodd.
Adar hy-bell ascellawg,
Cig-gafod rhif ôd y rhawg.
Yn ei gwersyll bebylloedd,
Cwympai tewrif 'neirif oedd.
Bwytasant (blîn-chwant o blâ,)
Gwelent gael bwyd ei gwâla.
Duw parodd yn rhwydd-fodd rhâd
Di-omedd ei dymbniad
Er hynn (llwyr gwae nhwy oi rhaib,
Lle bu leis-rwydd llu blys-raib)
Tra oedd y bwyd blys-fwyd blau,
Naws osnad yn ei safnau:
Duw digiodd llidiodd ar llêd,
Iw herbyn heb ei harbed:
Lladdodd drâs y rhai brâsaf,
O honynt nefol-hynt nâf:
Gostyngodd Duw hoyw-fodd hael,
Y dewis-rann Duy Israel:
Er hynn pechasant bôb rhîth,
Garrwedd bobl ogyrrith:
Ag ni chredasant antur,
Iw ryfeddau pwyntiau pur:
O hynn y treuliodd ei hoes,
Oll ai dydhiau diwedd-oes:
Mewn oferedd rhyssedd rhynn,
Mewn du-achreth a dychrynn.
Pann ladhai hwynt (poen ludd hîr)
Duw ceisient ackw oes-hîr:
Yno y troen di-boen daith,
Yn forau at dduw fowr-waith:
Cofient mai Duw fowr-dduw sarn,
Nedd ei cêd ai craig cadarn:

A'r Goruchaf bennaf bûdd,
  Gwiw-râd oedd ei gwaredudd.
Er iddynt ffrith rag-rithio,
  Addefawd faith iddo fo,
A ffwnn o gelwydd a ffûg
  Mwyn-ffals a thafod min-ffûg,
Ai calon dhi-inion i dduw,
  Heb ffydd iw grefydd groew-fyw:
Er hynny ef o nêf nêr,
  Yn drugarog rywiog-ber,
A fadheuodd hoyw-fodd hêdd,
  (Hoen arabl) ei henwiredd,
Ni dhifethodd mewn i codhiant,
  Rhain oedd nwyfus fwythus fant:
Trodd ymaith (Duw gwiw-faith gwych)
  Ffwynaidd ei dhîg yn fynych,
Agni chyffrôdh anfodh-lîd,
  Yn hyllaf lwyr ei hôll lid.
Cofiodh mai cnawd gwael-gnawd gau,
  Dedhen wedi heb dha-'n wydau,
A gwynt yn myned ar gîl,
  Uncwrs, heb droi o'r encil.
Pa sawl gwaith oi dryg-waith drwch,
  Hwnt yn ardal anialwch,
Y digient goffdient gyd,
  Dwys-braff wiw-dduw da ysbryd:
Cans troesant ffietdh-blant ffôl,
  Gwarthus ollawl iw gwrth-ôl,
Profasant Dhuw prîf-oesawg,
  Temptiasant Israel-Sant rhawg.
Ni chofient serch ei perchen,
  At nerth rymusnerth o nenn,
Na'r môdh gwaredodh o gêd,
  Hwynt rhag gwyn gelyn galed.
Rhoes yn rhwydd ei arwydhion,
  Yn yr Aipht hy-lawn-raipht lonn:
Ai ryfedhau gwrthiau gwir,
  Ym-maes Zoan gyf-ran-dir.

Troes

Troes ei dyfroedh ffrydoedh ffres,
Yn waed rhudh-waed lle rhodhes:
Fal na allent iw tenti,
Gael diod dhwr groyw-dhwr gri.
Rhoes gymysc-bla sangfa sôn,
Yn ei plith geu-rith geirwon,
A difethodh dwf weithian,
Hwynt a llyffaint ruthraint rann.
Rhoes ei enwd dayar-gnwd dêw,
I'r Locustiaid lû clwest-dew:
Ai llafur fowr-gur a fynn,
I'r celiog rhodiog rhedyn.
Sycomor-wydh gwin-wydh gai,
*Cesair ackw a ysai.
I'r crâs-genllysc neid-fysc naid,
Rhoe filoedh oi 'nifeiliaid:
Ag i'r mellt lle tywelltir,
Rhoes ei cyfoeth hy-goeth hîr.
Anfonawdh ocr-gawdh ergid,
Arnynt wedh lownedh ei lid,
Digter, îng, gûl-ing gilwg,
Draw ag angylion drwg.
Gwnaeth ffordh iw dhigofaint ffêst,
A lwydhodh yn dhi-ludh-est,
Ni attaliodh ei teu-lu,
Ing dasc odhiwrth angau du:
Rhoes ei bywyd llawn *gwŷd gau,
An-nedwydh i'r haint nodau.
Pob cynt-anedig trigfa
Ffêd-Aipht, hwynt trawodh a ffla:
Ei holl flaen-ffrwyth lawn-ffrwyth lu,
Yn Ham hyll yn pebyllu.
Ei bobl ei hun (Gûn) a gaid,
Arweiniai (dhifai dhefaid:)
Fel praidh hy-wedhaidh hoyw-dhysc,
Trwy'r anialwch garrwch gwrysc.
Tywysodh diogelodh daith,
Fel nad ofnent un dyfn-waith:

*Cenllysc

*Pechod.

Y garw-for dygyfor dawdh
  Ry-chwydh-wyllt a or-chudhiawdh.
Ei gelynion af-lonydh,
  Rhy-flinion ffolion ei ffydh.
Hwynt i oror dwys-gor dûg,
  Ei seintwar eur-war orug:
I'r mynydh hwn gwydhlwn gêd,
  A'nillodh hoyw-fodh hyfed:
Oll o rym ei lown-rym law,
  Dhuw haeledh ei dheheu-law.
Gyrrodh allan gwydhan goedh,
  Ganheid-liw lu Genhedloedh,
Oi blaen hwynt y blinion hâd,
  (Llwyr ystig yn llawr wastad)
Ei rhan-diroedh fudhioedh faeth,
  Tyfat idhynt 'tifedhiaeth:
Llwythau Israel dra-hael drô,
  Darogan gwnaeth i drigo,
Ym-hebyll gwersyll y gwyr,
  Dedh alon-iaith elyn-wyr
Er hynn o wyrthiau a rhâd,
  Drwy demptiau brithau brofiad,
Digiasant dhuw nowdh-fyw nâf,
  Geir-chwyrn un-ben gor-uchaf:
Ni chadwasant (warant wir)
  Ei dystiau gorau geir-wir.
Cilient a dychmygent dwrn
  Cen-gas gann drol fiw cwgwrn,
Buant an-ffydhlon lonaid,
  Fel ei tadau gau a gaid:
Troesant fel yn gyffelyb,
  Bwa twyllus darnus dyb.
Ai huchel-fau (mannau mall,)
  Y digient ef (modh di-gall:)
Llidient a dalient mewn dig,
  Cyrf ai delwau cerfiedig.
Hynn clywodh a digiodh Duw,
  Llysodh Israel rhy-laes-ryw.

Pabell

Pabell Silo r'eidho sail,
Gwrthododh y gwyrth adail,
Yr honn babell hy-well hardh
A osodai Dhuw sad-hardh
Yn rhyse ei bobl er maeth,
Gu-air fyd a gorfodaeth.
Rhodhes ei nerth gyf-nerth gêd,
Gaeth awydh i gaethiwed:
Ai brydferthwch(erthwch ail)
I'r gelyn nwyfyn 'nisail.
Rhoes i'r clêdh ei bobl fêdh faeth,
Tyfai dhig iw 'tifedhogaeth.
Tân a yssodh fal godhaith,
Ei wyr ieuainck rwyf-lainck raith:
Ai forwynion hoywon hardh,
Ni phriodwyd nwy ffryd-hardh.
Ei 'ffeiriaid gràdh a ladhid
A'r clêdh waed-lifedh o lid:
Gwragedh gwedhwon (gofion gynt,)
O lysoedh ni wylasynt.
Deffrôdh yr arglwydh dâ ffres,
Fel vn o gyntun gwîn-tes:
Fel Cawr cadarn fleidh-farn floedh,
Yn gwniaw wedi gwinoedh.
Ei elynnion dynnion dîg,
An-nuwiolion an-nelwig,
Rhoes idhynt warth an-'sparthol,
Trawodh hwynt trwodh iw hôl.
Gwrthododh babell gell-wŷch,
Joseph reiol wêdhol wych:
Ni etholodh gloyw-fôdh glaim,
Lâth o wiw-ffrwd lwyth Ephraim.
Ond dewisodh hoyw-fodh hael,
Lwyth Juda gyfa gafael:
Mynydh Sion hoyw-fron hêdh,
Rhwn a hôffai a rhinwedh.
Fel llys vchel ei wel-lydd

Ei Gyssegr-fa seil-fa sydh:
Fel y dhayar gronn-war grê
Saif odli iw sefyd-le.
Etholodh o iaith wiw-lân,
Dafydh ei wâs o râs rann
Ef cymerth loyw-nerth o laid,
Difai gorlannau defaid.
Odhar-ôl lle bu 'n dolef,
Defaid cyfebron lonn lef:
I borthi Iacob bobl-fawr,
Israel taeth 'tifedhiaeth fawr.
Ynte porthodh hoyw-fodh hwyl,
Hwynt luog enwog anwyl,
Yn-ol perffeithrwydh lwydhiant,
Ei galon syw-union sant:
Ag ai frinodh drwy nodhed,
Y bobloedh luoedh ar led:
Wrth gyfrwydhyd lown-fryd lonn,
Ei dhwylo di-eidhilion.

Y LXXIX. *Psalm.*

Deuair hirion etto.

Cenhedloedh (cwyn hidl-wyl,)
Doethant ó Dhuw hy-lyw hwyl,
Ith 'tifedhiaeth hy-faeth-gu,
Halogant dy deml-sant dûy:
Gorau seiliad Gaer-Salem,
Gwnaent garnedhau drumiau drem.
Célain dy weision coellwyd,
Rhoent i'r adar fâr yn fwyd:
A chig dy saint fowr-fraint frû,
Illod rhoent er ei yssû:
I fwyst-filod reibiod rann,
Ynni y dhaiar annian.
Fel dwr tywallent fûl daith,
Ei gwaed gwirion gyd-gâr-iaith:

Dam-

O amgylch Salem em-Gaer,
Heb ai cladhai (tew-fai taer.)
Aethom yn warthrudh eitha,
I'n cymdogion blinion blâ:
Darmerth gwatwar-gerdh dirmig,
I'r gau i'n drylau a drig
Pa hyd Arglwydh pur-lwydh pêr?
A drig dhig dragwydhogder?
A lysc d'eidhigedh losciad,
Fel tân gy-fowr-dân a gâd?
Tywallt dy lid oer-lid oedh,
Gân-hûd-lais ar Genhedloedh,
Nith 'dnabuant nwyfiant naws,
(Dreigiau ynni a dryg-naws:)
Ag ar dhi-râs deyrnasoedh,
(Rhai i'th erbyn eidhyn oedh:)
Ar dy Enw mowr-dw maith,
Annian ni alwent unwaith.
Yssent Jacob o bob-cwr,
Gwnaent ei drigfa 'n dyrfa dwr.
Eyn camwedhau heiniau hâd,
Na chofia (rwydha rodhiad)
Brysia in cym-morth bertti,
(Duw dhiweir-nod rwydh-glod ri)
Rhag flaened dy nodh-gêd ni,
Drugaredh i'n drâw gyrri:
Cans lleic iawn ydym a'n llais.
(Dhuw rwydh dhiwydrwydh dhi-drais)
Duw 'n iechydwriaeth maeth-ri,
Cynnorthwya nodhani,
Er gogoniant mwyniant medh
Dy Enw, a daionedh:
Gwared ni i'n gwedhi gwyn,
O dáliad ym yn 'dolwyn:
A thrugarha gwcha gwaith,
Er mwyn d'enw mewn dewn-waith:
With cyn camwedh wyredh drau,

Waith adwyth o bechodau.
Pam y dywaid (diffaid oedh)
Cân hu-odlawg Cenhedloedh,
(Geiriau camm a bair am-hwynt)
Ple mae ei Duw hy-dhuw hwynt?
Bid ysprys (gwedhys ylw'r gwaith,)
Mysc Cenhedloedh gawr-floedh-iaith:
Yn eyn golwg di-wg dasc,
Ya dhilen, ya dhial-wasc:
A dhâw am waed Seint-waed sarn,
Dy weission wnaed yn wasarn.
Uchenaid carchariaid chwyrn,
Doed attad (dyfiad di-fyrn)
Yn-ôl mowredh mwyn-wedh maith,
Dy nerth fowr-nerth ath farn-waith:
Cadw dy blant (mewn cyd-oes)
Marwolaeth, hy-gaeth ei hoes.
Tâl i'n cymdogion tew-lw,
Ar y seithsed ('frifed frû)
Iw monwes ang-hynnesrwydh,
Y gabledh o-fowredh swydh:
A'r honn ith gablasant rhawg,
Di ô frenin Duw freinhiawg.
A ninnau o'n holl annian,
Dy bobloedh gwoedh ar gân,
A defaid o dwr yn-faith,
Dy wiw-borfa forfa faith:
A'th folliannwn fawl yn-yd,
Di'n dragywydh hoyw-dhydh hyd)
A nad-canwn (doed cein-oes)
Dy folawd nadh-wawd i'n oes:
O genhedlaeth hy-faeth hawl,
I genhedlaeth gân hoedlawl.

Y LXXX.

Y LXXX. *Psalm.*
Proest cyfnewidiog

Wrando 'n dhidhig y bigail
  Dafg oes-rydh dwyfawg Israel
Ymyfg Cherubin a mawl
  Dangos dy fod kyfnod koel.
2 Ger bron Ephrym, kyflym koeth
  Manasses Beniamyn afaeth,
Dangos dy gryfdwr down-goeth
  Dyred ath iechydwriaeth.
3 Trowys Arglwydh rhwydh yn rhann
  Attat eilwaith dûll hoelw-lon
A llewych dwyneb llawen
  Gwych o fodh ag iach fydhwn.
4 Duw rhyfeloedh llûoedh llên
  Ith fwydh pa ffromi ath fon:
Wrth wedhiau geiriau gwên
  A dewifair dy weifion
5 I bwyd ae bara oedh *Bôr,   *Arglwydh.
  O dhagrau 'nol dhuw gwiw nêr
Wylo 'n dhiod o alar
  Amryw foes mawr o fefur.
6 Gofodaift rhodhaift ni a rhêg
  Ymryfon cymdogion dig
Ragor chwerthin gwatwor-geg
  In gelynion yn glennig.
7 Duw lluoedh ryfeloedh rann
  Tro ni eilwaith twrn hoewlon
A llewych d'wyneb llawen,
  Gwych fodhus ag iach fydhwn.
8 Dy winwydh vn-duw vnion
  Tynnaift or Aipht naws dy rann
Gyrraift genedloedh geirwon
  Plennaift di a fynnaift dy fann
9 Koledhaift puraift fal *Pôr   *Arglwydh.
  Groew-dhawn pwyll i gwreidhin pêr

Honna a lanwodh iownrhodh ir
Llu deau a holl ddaear.
10 Y mynydhoedh koedh kudhiyd
Gwych asgell deg ae chysgod,
Oll wedi i changau lledyd
Heini vwch Cedar hynod.
11 I blagur yn ohybligion
Aeth hyd y mor gloew-ior glân.
Kangau ai breichiau or brynn
Ir afonydh rif vnwn.
12 Pam y gwnaethost yn dost ynn
Iw chaeau ad wyau'n dwnn.
Pob rhodiwr ofer-wr fann,
Arwr llais ai dryllia son.
13 O drallod yn i dryllio
Braedhod koedydh fydh gwae fi,
Ar nifeiliaid drygnaid dro
A pherigl yn i phori.
14 Duw rhyfeloedh lluoedh llin
Trô naf deisyfaf dwys ion:
Edrych o nef gwiw-nef gwên,
O Duw iown-llwybr dy winllan
15 Nodhed dod ith winlwydhen,
A blennaist draw ath law lân
Breichiau ae changau wych ion,
Wyt hael sydh eidhod dy hûn.
16 Gosodaist hi bwriaist a bar,
Torraist a baedhaist Duw bôr:
Pann gerydhi geli gwâr,
Methant ni fydhant nef ior.
17 Bid dy law yn aelaw nêr,
I dhyn oth dheheulaw dhir:
Ag ar y dyn gariad ior
Yn wyrth y buost nerthwr.
18 A Duw nid ymadawn,
Gwna ni yn fyw y llyw llawen:
Ag o glud y galwn,
Duwiol dy enw da awen.

19 Duw

19 Duw lluoedh rykeloedh rann,
Tro ni eilwaith twrn hoewlonn
A llewych d'wyneb llawen
Gwych o fodh ag iach fydhiwn

Y LXXXI. *Psalm.*
Proest kyrch.

Kanwn a dwedwn da dyb
Duw 'n nerth nid ail wyd i neb:
A glodhest pob conkwest kerdh
Dhiwys hoew-gerdh i Duw Iagob
2 Kymerwch ber Psalterion
Wedi unparch ar dinpan:
A liwt deg loew etto daw
Ich dwylaw kymrwch delyn.
3 Kenwch y dydh keinwych dal
Lleuad newydh na fydh ful:
Yn fanwl kân yn fwynwych
Ydoedh wych dydhiau uchel.
4 Hynn yw status gwedhus goel
A dewisran Duw Israel:
Gorchmynnawdh mynnawdh ior maith
Deg o raith Duw Iago 'r wyl.
5 Tystiolaeth a wnaeth yn well
I Ioseb dhewindeb dhull:
O'r Aipht pann dwysawdh ior eithr
A dieithr fu y deall.
6 Y llwyth a dynnais fal llew,
O dhiar dy ysgwydh oedh wiw:
Ar * brik a wnaethost oer brid
A welid yn dy dhwylaw.

* Pridh-feini.

7 Gelwaist ar byd yn galed,
Tyb o serch atebais yd:
Profais di 'n wr mewn dwr da
Meriba a mawr wybod.
8 Os pobloedh dorfoedh dyrfa
Yn gywreindeg sy'n gwrando:

U Sickr

Sickr di a gai swckr di-gêl
Yn dawel o gwrandewi.
9 Eithr vn Duw dieithr nid êl
Diau 'n wir ith dai yn ol,
Na pharch i dhelw dhieithwig
Na geudhuw dig idhaw dyl.
10 Yowyf dy dhuw loewdhuw llwyth
Tynnais di or Aipht vnwaith:
Agor dy safn heb wegi
Yno mi ae llanwa a maeth.
11 Ni wrendy dyn or vndydh
Fy llais a rodhais o radh:
Ond Israel a gafael gaeth
Gwarth odiaeth am gwrthododh.
12 Gollyngais hwynt goll-angen
Yw kyndynrwydh aflwydh wŷn:
Aethant ech oedh hynt o chwith
Ynghyfrith i kynghorion.
13 O toltur dolur ond oedh
Fyng-wyr ni wrendy fyngwaedh;
Nad ai Israel er mael mau;
I'm llwybrau am wall ebrwydh.
14 Nis diengynt gostyngwn
Galanedh oe gelynion:
I gwrthneb wyr gwyr nid gwell
Yn hirbell trown yw herbyn.
15 Kaseion Duw keisian dêg
Ostwng idho a ffaelio o ffug:
Ai hamser i leferydh
Hwythau fydh dragywydh drwg.
19 Bwydid ef hwy da dyfyn
Ar gwenith or eginin:
A mêl or graig molwlair gwiw
Iaith dhull-hoew ith dhiwallwn.

Y LXXXII. *Pſalm.*

Englyn or hen ganiad.

Duw ſaif d'wys oedh
Darf i dorfoedh:
Ymhlith Duwiau gau ar goedh
Or beibl i farnu 'r bobloedh.
2 Pa ham pa hyd
Trais-farn trowrfyd:
Ag o du gyrru i gyd
Annuwiolion a welyd.
3 Dled i dlodion
Ynad union:
I 'mdhifad diwad don
Ar rhai diſas rheuduſion.
4 Clyw dlawd cloo lan
Ag wrdh egwan:
Rag y rhai drwg gwr gogan
Oe myſg achub wch wyr man.
5 Dall dheuallant
Nodhed ni wydhant,
Y towyll blin twll i blant
Rod iſel a redaſant:
Daear diau
Lle bu oll heb au,
Symudwyd kas amodau
O fewn ae holl ſylfaenau.
6 Dwedais keiſiych
Duwiau da ych:
Wedi meibion oll ydych
Y goruchaf gwiwnaf gwych.
7 Kaid marw pe rhôn
Dyna fal dynion:
A ſyrthiwch fel oerfel ion
Sy wagaidh towyſogion.
8 Kyfod kyfar
Dhuw barn dhaear:

Dy 'tifedhiaeth gwiwfaeth gwâr
Fydh oll genedloedh heb târ.

Y LXXXIII. *Psalm.*
Devair hirion.

Duw deg na estega,
Dydi o tewi nid da:
Na fydh na llonydh na llonn
Duw lown-wyrth wrth d'elynion.
Wele d'elynion eil-waith
Sy 'n terfysgu maedhu maith:
Ath gaseion geirwon gau
Poenus yn kodi i pennau.
Cyfrinach bell dhichell dhu
Ith dhynion wedi thanu:
Ymgynghori am sommi son
Dhynystr ith dhirgel-dhynion.
Dowch lledhwch kas-dhwedasant
I plaid fal na bo i plant
Na chofier na henwer hael
Mwy enw oes-rym yn Israel.
Un fryd arw ynfyd lle 'r ânt
Eisoes ymgyngorasant:
Ag ym-wnaethant gwarant gwŷn
O taith oerbwyll ith erbyn.
Ismael heb Edom bebyll
Moabiaid Hagariaid hyll:
Ammonniaid Gebaliaid bw
Amaleckiaid aml ackw.
Philystiaid anhoff lestair
A gwyr Tyrus ofnus air:
Asur ag hwynt sura kawdh
Heb pleser a ymgwplysawdh.
Braich a fuant ag antur
I blant Lot nes darfod dûr:
Gwna i rhann fal i Fadian fach
A Sisara sias oerach.

Megis

Megis Iabin flin flaeniad
Wrth afon Kizon mewn kâd:
Hwynt a lâs feilch hynt lwys fydh
Yn Endor o fewn un-dydh.
Buant yno boen tanu
Yn dail ar y dhaear du:
Dod frig i bonedhigion
Fal Oreb a Zeb wrth son.
Ae oll dwysogion llonwych
Fal Zeba a Salmna sych
Rhai a dhwedant soniant swn
Accw a mowrair cymerwn
A mynnwn a mwy ynni
Dwyn oll deiau Duw y ni
Gosod hwy 'n ol fal olwyn
O Duw fy Nuw mowrdhuw mwyn.
Fal sofl isel i helynt
Aflawen gwrs o flaen gwynt
Fal y llysg ofal llesgoed
Tân ar carth tyner y coed
Ag fal godhaith mewn eithin
Poethwel mynydh cynwydh crin
Erlid ath dymestl oerloes
Felly hwynt i fallu i hoes
Dechrau 'n hawdh dychryna i hynt
Ath gu eirian ath gorwynt
Llanw di a gwarth lluniad gau
Poen abwyd i hwynebau.
Cywilydhier rhodher hawl
Gwedhai drallod dragwydhawl
Gwradwydher cocher calyn
Difether hwynt fyth er hynn
Cân wybod cyn darfod dig
Yn ion mae tydi yn unig
(Yr hwnn yw Duw ar henw da
Y sy hyfedr Iehofa)
Sydh oruchaf gwchaf gwar
Ucha dewis uwch daear.

Y LXXXIIII. *Psalm.*
Englyn vnodl vnion.

Or hoywdhgar mor war duw mawr
Dy bebyll or lluoedh (ordh i bawb
Fy enaid gannaid ar goedh
Wych wedi ith chwenych ydoedh.
Blysiais hefyd fyd gwynfydid sowr
Blasau f'arglwydh tirion (glod
Gorfoledh mowredh o'm ion
Yw cael om cnawd am calon.
Adar fo'n ceisio cyson a gofal
A gafodh dûy bodlon
Cafodh gwennol dethol dôn
Iaith wych wiw nyth yw chywion.
Hef allorau fau wyt ti yn Arglwydh
Euroledh lluoedh geli:
Am rann oes fy mrenin i
Da odiaeth am Duw wedi.
Gwnfyd da wyd sawl a dariant Duw
Yn dy dûy heb sorriant
Yn wastad fal siarad sant
Iaith dhi-flin ath foliannant
Gwyn i fyd ennyd dyn vnion o wyrth
Ae nerth ynod weithion
Ath lwybrau sy orau son
Yno yw gael yn i galon.
Clodviant lle rhedant er hynn oes sechyd
Er syched y dyphryn
Ymhob cornel lle delyn
Y glaw ae lleinw ir glynn.
Ag o nerth i-nerth vnion ar hyder
Y rhedant yn fodlon
I weled breisged ger bronn
Dowynus yw Duw yn Seion.
Duw Arglwydh gu-lwydh geli y llywiant
Duw'r lluoedh vn a thri

Cyl

Cul fyng-waedh clyw fyng-wedhi
Duw Iaco gwrando ar gri
Duw gwel dicersel wyd arfawg in tir
An tarian chwerthinawg.
Edrych yn rhwydh-wych y rhawg
Yn wyneb dy eneiniawg.
Gwell dyfod dhiwrnod neu dhau yn dirion
I dario ith gyntedhau:
Na ffe caid mawr enaid meu
Mowl-wedh oedh mil o dhydhiau
I dhuw mawr *drysawr drwy y oseb dwyfair *Porthor.
Dewisiais drwy undeb
Na phabell yn well i neb
Yn eiddydh anuwioldeb.
Haul glan, a tharian ni thorrant wirglod,
Ir Arglwydh roi moliant
Rhydh ras ag urdhas i gant
A gwiw gynnal gogoniant.
Duw hylwydh arglwydh eurglod y rhifir
Duw'r rhysel ar golod
Llwyr dhedwydh a fydh oe fod
Y dyn a ymdhiriaid ynod.

Y LXXXV. *Psalm.*
Proest cyfnewidiog.

Yt lawn gras an urdhas ner
Ith fodloerth dorfoedh ath dir
Dychwelaist mynnaist mwy ior
Iago gaethiwed egyr.
Madheuaist mwy oedh dhiwyd
Anwiredh dynion trad
A chudhiaist lle gwerthiaist gyd
Eu achos i holl bechod.
Tynnaist ymaith dyfn-waith da
Creulonedh gwerthyl yno
Trwst oth lid y troist ith le
A llownedh o dhigllonni

Tro ni Dhuw wyt orau nêr
At yn iechyd gwnfyd gwr
Torr odhiwrthym hoewrym hir
Dy dhigofaint dhygyfor
Ae byth trwm o beth y traidh
Digi wrthyn ni? rhown waedh
A estynni sorri swydh
Y sy isel oes-oesoedh.
Etto oni throi ni attat
Yn fyw yn syw nid oes sut?
A bydh llawen awen yt
Abl yno dy bobl ynot?
Dangos arglwydh mawr-lwydh maith
Dy drugaredh lownwedh lwyth
Dyro i ni Duw geli goeth
Uchod ior iechydwriaeth
Gwrandawaf gwelaf mae gwir
Am danaf eiriau naf ner
Canys fo dheagys dhuw ior
Hedhwch a gwelwch mae gwar.
Yw bobl o rwysg bu abl o rodh
Ae saint yn gowraint heb gudh
Ni throsant ni redant radh
I ffaelio yn i ffoledh
Agos yw iechyd gyd gynt
Ryf-naid ir sawl ai hofnent
Fel bo son am ogoniant
In tir ni ae henwi hwnt
Trugaredh gwirionedh gwych
Ymgyfarfod nod a wnech
Cyfiawnder gwedh a hedhwch
Eusoes ymgusanasoch.
Gwirionedh o haeledh hir
I dhuw a dardha or dhaear
O fendith a chyfiawnder
Edrych o nef bur-les Bôr.
Yno 'r arglwydh rhwydh o'r rhôd
A rydh dhaioni, ae râd

Ag or dhaear wâr daw ŷd
Ffraeth i chnaif i ffrwyth ai chnwd.
Cyssownder o hyder hardh
Lawen gael oe'flaen a gerdh
Ag ef a esyd Dhuw glwrdh
Air ffel i draed ar y ffordh.

Y LXXXVI. *Psalm.*
Gwaewdodyn byrr.

GOstwng o arglwydh rhwydh i rodhiau
Gwrando fi pair vst ymhob clustiau;
Wyf druan weithian o fwythau disgwyl
Celid duw fannwyl tlawd wyf innau.
Cadw di fy enaid rhaid im rheidiau
Gwnaethost fi 'n dhuwiol wrol eiriau
Cadwoth ras dy was duw eisiau gwnn fod
Ymdhiriaid ynod nôd anwydau.
Trugaredh f'arglwydh wyt ior gorau
Dangos ymannos Duw i minnau
Cans arnad girad ragorau cystydh
Y llefaf yn rhydh bebnydh boenau.
Gwna wên yn llawen a thrwy wellau
Dy weision wedi dwys eneidiau
Cans attad heb wâd heb au wrth dhisgwyl
Ackw i dy fannwyl codaf innau.
Cans tydi arglwydh swydh anfodhau
Wyd dha dhiom-wedh trugaredhau
O fawr drugaredh gan forau gwir-sant
I bawb ath alwant bob iaith olau.
Clyw etto Arglwydh Duw mowr-lwydh mau
Fy ing a dhowaid fyng-wedhiau
Yna ystyria dosturiau ymbil
Y llais fy eidhil o wall swydhau.
Ynydh kyfyngder nifer nwyfau
Arnad a llafar oernad llefau
Cans ti am clowi Duw clau f'ymdhiriaid
Gwir vnduw f'enaid gwrando finnau.

Nid oes vn kymysg in mysg ion mau
Ond tydi dewin tad y Duwiau
Nid oedh weithredoedh wrth radau erwydh
Tebig ir arglwydh rhwydh in mawrhau.
A phawb heb fost a wnaethost dithau
Deuant adholant nid i dhelwau
Duw tirion ger bronn breiniau d'enw ner
Y'r hwnn adholer gweler nad gau.
Canys mawr ydwyd gwelwyd gwiliau
Yn gwneuthur gormod rhyfedhodau
Ti a drig yn vnig i ninnau 'n arglwydh
I roi on herwydh ebrwydh obrau.
Dysg ymy arglwydh dy ebrwydh lwybrau
Rhodiaf yn hedh dy wirionedhau
Vna 'nghalon fronn yn frau a thydi
Ofnaf d'enwi o fewn nwyf doniau
Moliannaf f'arglwydh aml o enwau
A'm calon ffydhlon pe rhon parhau
Gogonedhaf kaf cofiau dy enw ner
Hyd dragwydholder dyner dannau.
Mawr dy drugaredh ath rinwedhau
A da ymannos Duw i minnau
Cedwaist gwaredaist gwrydau fenaid
O vphern y blaid ae ffwrn i blau.
Gwrthneba 'r beilchion yn ion ninnau
F'enaid a gais cedyrn ar fannau
Plant nith osodant nawus oedau egwan
Yn hy weithian ger i bronn hwythau.
Mwy dy drugaredh na 'n camwedhau
A hydhfryd raslawn dawn a doniau
Hwyrfrydig yn dhig, yn dhau amlach hedh
Mowredh drugaredh gwirionedh gwau.
Edrych arna 'n lledhf rhag dy dhedhfau
Trugarha wrthyf trwy groiw wrthiau
Nertha a gras dy was di elfiau achwyn
Fab dy law-forwyn gwyn om genau.
Arwydh daioni ymi heb amau
Gwyl fynghaseion fyrr i klonnau

Kwilydhlynt

Bwllyrhiynt dwys hynt os hwyntau a welant
Yn enw o lwyrhiant mwyn o wledhau.

Y LXXXVII. *Psalm.*

Byrr a thodhaid.

GRowndwal sail adail a osodwyd y
Mynydh santaidh broffwyd: (mewn
Tar yr arglwydh gwiwlwydh gwel-
Yn fwy byth Seion lle soniwyd (wyd
Na'r un drigle i ner a dreiglwyd
I Jaco'n eidho gogonedhwyd;
Fy rhi wyt dydi dwedwyd am danad
Mae dinas Duw ydwyd
Cofiaf Rahab arab wiriwyd
A Babel blaen lle'r adwaenwyd
* Tyr, Palestin, Ethiop taerwyd * Tyrus.
Weithion yn ion yno ânwyd.
A thirion Seion dewis wyd dwedir
Da ydyw i olochwyd
Llawer gwr iownwr yndhi ânwyd
Duw ae gwna'n gadarn hynn barnwyd
Rifodh bob penn bann scrifennwyd
Eni hwnn yno kyffownwyd.
Cerdhwyr ath filwyr ith folwyd dithau
Yllynian da i llanwyd.

Y LXXXVIII. *Psalm.*

Devair fyrrion o'r hên gâniad.

ARglwydh fy maeth,
Ffiechyd waethaeth,
Gwaedhais o'th flaen,
(Der-gri ir-graen)
Wyf dhydh a nôs,
Yn ym-annos.
2 Doed fyng-wêdhi,
Ger dy fronn di:

Gostwng dy glûst,
I'm llêf-ymffust.
3 F'enaid a gwyd,
A ry-lawnwyd:
A'm henoes aeth,
I'r bêdh alaeth.
4 Cyfrifwyd fi,
Gida rhcini,
A dhescynnent
I'r gor-dhyfnent:
Dedhwn fel gwr
Heb nerth-gryfwr.
5 Yn rhŷdh ym-mysc,
Meirw hîr-gysc,
Fel rhai wedi,
Ei harcholli.
A sae 'n gorwedh,
Mewn grayan-fedh:
Dynion di-nwy,
Ni chofiaist mwy,
Torrwyd hwynt drâw,
'Dhiwrth dy wiw-lâw.
6 Rhoist fi (Dhuw Nâf)
I'r pwll issaf,
Yng-rô telw-lwch,
Mewn tywyllwch:
(Gor-llawn prudhder)
Yn y dyfnder.
7 Arnaf oer-nŷch,
(Dawdh-rym di-dhrych)
Y pwysa faint,
Dy dhigofaint:
A'th holl donnau,
(Dwys brosiadau)
I'm cystudhiaist,
(A'm gwarr-grymmaist.)
8 Fyng-hydnabod,
(Ar bôb cyfnod)

Pell-heist

Pell-heist 'dhiwrthi,
I'm trueni)
Gwnait fi idhyn,
Yn ffieidh-dhyn:
Gwarchâed fi 'n gaeth,
(Ackw sywaeth)
Fel na chawn fann,
I fyn'd allan.
9 Fyng-olwg fôdh,
A ofidiodh,
Gann fyng-hystudh,
(Boen-fa beunudh:)
Llefais arnad,
Arglwydh hael-dâd:
'Stynnais it draw,
F'egwann dhwylaw.
10 Ai i'r meirw,
(Llwch a lludw)
Y gwnei (gampau,)
Ryfedhodau?
A gyfyd (Jon)
Y rhai meirwon:
I'th foliannu,
Arglwydh gwiw-gu?
11 A draeth cnwd-bêdh,
Dy drugaredh?
A'th wir hy-fyw,
Yn lle distryw?
12 A 'dweinir clôd,
Dy ryfedhod:
Mewn tywyllwch,
Du-oer dristwch?
A'th Gyfiawnder
Wir-nâf eur-nêr
(Gann rai 'n trigo)
Yn-nhir ang-hof?
13 Arnat llefais,
Dhuw drô dhi-drais:

Yn foreu dâw,
'N i-wedhi hy-law,
O'th flaen, i'th wydh;
(Eur-glôd Arglwydh.)
14 Pam Arglwydh Rhî,
Y gwrthôdi,
Fy enaid gwâr,
(Yn hir-âlar?)
Y cûdhi gŷd,
Dy wyneb-pryd,
Dhiwrthif (lle'r wyf
Yn dwyn mowr-glwyf?)
15 Wyf drwan gaeth,
Ar drang-digaeth,
O'm ifieinctyd,
(Eg-wann febyd:)
Dygais dy ofn
(Duw faif dwys-ofn)
Ag wyf etto,
Yn pettruso.
16 Dy fortiant aeth,
Trosof treis-faeth:
Dy arswyd maith
Torrodh fi-'maith
17 Fel dwfr dyfn-nant,
I'm cylchâsant:
Beunydh i'r rhwyd,
I'm cyd-gylchwyd.
18 Pellheist bôb câr,
A chyfeill-gâr,
Odhi wrth fyng-hlwy,
lle'r wy'n tramwy:
Fyng-hydnabod
(Mor dhi-dharbod)
Ydynt rhâgo
Yn ym-gudhio.

Y LXXXIX. *Psalm.*

Proest cadwynodl o chwe-braich.

M genau byth mi a ganaf
Drugaredh ner loiwber les
Mae 'n agos byth mynegaf
Wirionedh Duw Sylwedh sef
Bythawl trugaredh medhaf
Adail sydh yn wydh ir nef,
Cadarn ion dy wirionedh
Ni fu i fath i nef ni fydh
Gwneuthym ammod hynod hedh
Am dewis dyn madws dydh
Tyngais da gwelais teg wedh
Oes tifai im gwas Dafydh
Yn dragwydhawl hawlith hâd
Y rhof siccrwydh gwiw-lwydh géd
Dyle dy drwn i adeilad
O oes i oes croew-foes cred
Am hynn Arglwydh ku-lwydh cad
Wiw iownwaith a folianned
Dy ryfedh wirionedh ras
Ymhlith y saint loewfraint les
Pa un fal f'arglwydh pa wâs
Yn yr wybren donnen dês?
Ymysg Duwiau gan sydh gâs
Pwy 'r ail ir Arglwydh pa wres
Duw sydh ofnadwy a da
Iawn i saint daeonus o
A lledfyw gynulleidfa
Sy wedi yw arswydo
Pwy sydh o arglwydh Dhuw? pa
Ior cadarn drwy iownfarn dro?
Ath wir oth amgylch fyth ion?
Wyd reolwr dwr dros dyn
Tyfoder mowrder mor-don
Gostegi gelt y gwyn

Curaist yr Aipht ae coron
Ail lladhedig llodh adyn.
Drwy nerth dy fraich gloew-fraich glan
Gwasgeraist deliaist d'alon
Eidhod nefoedh hwy a wydhan
Eidhod ar dhaear Dhuw ion.
Seiliaist y byd gloewbryd glan
Ag oll sydh yndho gall son.
Creaist ogledh sylwedh sant
Ar dehau or gorau gynt
Uchel enw llawenbychant
Hermon Tabor hoew-ior hynt
Mae 'n gadarn dy fraich barnant
Eurnerth yw dy law arnynt.
Uwch yr haul dy dheheulaw
Barn cyfiownder syber syw
Trigfa d'orsedh cydwedh caw
Trugaredh wirionedh yw
O flaen neb yn d'wyneb daw
Ior haedhaist orau hedhyw
Gwnfyd i bobl dhi-gwynfan
A fedr drаw fod yn llawen
Ynod arglwydh da anian
Ith lewyrch gynnyrch dêg wên
Ath hyder ner gloew-ber glân
Hir oedi hwy a rodien.
Gwir afaeliaw gorfoledh
Iawn bu yno 'n denw bebnydh
Ith gyfiownder hocwder hedh
Ymdhyrchafant foliant fydh
Ti wyd i nerth heb serthedh
Yn odidog rywiog rydh
Oth ewyllys wedhys ior
Yn cyrn a dhyrchefi 'n câr
Cans o'r Arglwydh burlwydh Bôr
Y mae 'n tarian wiw-zan wâr
O sant Israel gafael gôr
Mae 'n brenin bydhin ar bar.

Ymaredaist dwedaist da wyn
Ith saint weledigaeth son
Rhois gymorth gwerth a berthyn
Ar nerthog enwog vnion
Dwysder or bobl dewisdyn
Dyrchefais yn dra chyfion
Cefais Dhafydh ffydh hoff ior
Iso a wneuthym wsnaethwr
Ag irais ef vwch goror
A'm olew santaidh milwr
Am llaw nerthol budhiol Bôr
Eidag ef i gadw y gwr.
Am braich rhag dim bâr vcho
Ded rann hedh mi ae cadarn-ha
Nid oes gelyn tremyn tro
Vthr ammod ae gorthrymma
Ar vn anwir hen yno
Cas diodhef nis cystudhia.
Ger i fronn i alon ef
Yn astrus a dhinystriaf
I gaseion llonn y w'r llef
O gywirwaith a guraf
Gwedi ner gedy o nef
Trugaredh cywirwedh caf.
Yn fenw i gorn fy ion gwar.
Drwy orchaffaeth dyrchefir
Codaf i law daw hyd ar
Y moroedh dyfroedh da wir
Ae dheheulaw cosiaw car
Yn hyd afonydh yn hir
Yngalw a wnaiff angel nad
Gwnn dha wedi gann dhiwedyd
Yt Duw fwynhau wyt fyn-had
Vchel am craig am iechyd
Yn *gynfab hoew arab had
Rhodhaf yntau gorau i gyd.
Goruwch llin y brenhinoedh
Daear oll da y w a rydh

*Cynfab. Primogenitus.

Cadwa 'n war fyn-rhugaredh
Drwy i gywaeth dragywydh
A'm kyfamod hynod hedh
Idho 'n ffydhlon fodlon fydh
I'r nef gosodwyd hefyd
Tragywydh heinydh i hâd
Ae orsedh fowredh drwy fyd
Ir nef fydh fel dydh i dad
Os dy blant swrth a wrthyd
Fyngbyfraith ag affaith gwad
Gwann redeg ag ni rodiant
Yn fy marn oedh gadarn gynt
Olwgr oll os halogant
Fy nedhfau hoew eiriau hynt
Yn iach oed oni chadwant
Fy status hwylus helynt
Gofwya heb nam i camwedh
A gwialen drwy gwilydh
Poen aruthr ae henwiredh
Yn chwerw a phoen a cherydh
Drwy y gwir caiff drugaredh
Wyf naf ni phallaf yw ffydh.
Ni wnaf gam tor cyfamod
Ynlwedh fi ni newyd
A dhwedais a fynnais fod
Tyngais dn waith nid gwaith gwyd
Pant na phallwn hwnn hynod
Dhafydh dhedwydh gan dhwedyd.
I hâd o gariad a gwedh
O golwaeth yn dragowydh
Eursathr fal haul i orsedh
Ger fy mron yn fodlon fydh
Fal y lleuad wastad wedh
A bennir yn sickr beunydh
Ag fal ffydhlon dystion da
Ir wybren dwch heulwen hi
Cosbaist dystraist herwa
A digiaist ny oflegi

Wrth

Wrth dy frenin llin llyna
Eneiniog glan oe eni
Diohynaist ni lwrdhaist les
Duw ior gyfamod dy was
I goron dirion ar des
Halogaist ni rodhaist ras
Ond i bwrw o dyb eres
Lle'r ai i glod i'r llawr glas
Drylliaist gosodaist yn sied
Furiau ae gaeau i gyd
Ae le ymdhiffin ar led
Yn adwyau ion diwyd
Yr holl ffordholion ae rhed
Drwy yspail a gormail gwyd.
Aeth yn warthrudh lludh y llann
A dig yw gymydogion
Codaist dhcheulaw cydwan
I wrthnebwyr serthwyr son
Llawenydh fydh yn y fann
Y leni yw elynion.
Trwist hyfedr troaist hefyd
Fin i gledh fu'n goel clodhod
Ni nerthaist bwriaist ir byd
Mewn rhyfel iawn awel nod
I lawender ae lendid
Eurfawr peraist i dharfod.
Bwriaist nen di a beryd
I lawr i orsedh o lid
Torraist dhydhiau byrhau'r hyd
Torraist chwenc torr ieuengtid
Toaist gwilydh tyst gwelyd
Trosto heb wedh yn trystio bid
Pa hyd ner ar hyder rhydh
Yr ymgudhi rhi yn rhodh
Drwg awel ai'n dragywydh:
A lysg dy dhig fowrdhig fodh:
Cofia pa loes yn foes fydh
Yn ymwan fal tan tynnodh.

Pam y creaist erchaist ior
Dy blant nwyfiant yn ofer:
Pa wr yw a fydh byw Bôr
Ni wyl farwolaeth o nec
A wared enaid eurior
O uffern fedhiant offer:
Ple mae gwedh trugaredhion,
Eidhod Arglwydh hoewrwydh hen
Dy wir i Dhafydh da ion
A dyngaist pand yw angen:
Cofia rhag trais dy weision
Arglwydh rhag gwaradwydh gwén
Y r un a dhugym o ras
Naf manwl yn fy mynwes
Gan fowrion gweigion a gwas
Y r un o warthrudh o wres
Dy elynion coegion cas
Cofia arglwydh mi ae cafes.
Rhai atgas a gaeafont
Ol d'eneiniog enwog ynt
Bendigedig nas digiont
Fydho'r arglwydh rhwydh ar hynt
Felly beunydh bydh lle bont
Amen, amen, lle mynnynt.

Y Pedwerydh Llyfr.

Y XC. *Psalm.*
Deuair hirion.

Bwost Arglwydh rhwydh fawrha
Ber fylfaen yn breswylfa:
O genedlaeth helaeth hir
I genedlaeth gain hoedl-hir.
Cyn gwneuthur mann na llannerch
Or byd y fydh hyfryd ferch.
Ol hefyd Daw aedhyd dad

Awch rywiog or dechreuad.
Dinystri dwedi da dôn
Dionestrwydh dyn estron
Dychwelwch gwelwch gilwg
Feibion y dynion ae dwg.
Mil o flynydhoedh moli
Ail doe yw yn d'olau di.
Fal gwiliad nôs dwch ffôs ffô
Yn rhybell ân (ior) heibio:
Wrth i gwasgar bar bwrlynt
Cymwyl neu lun hun i hynt.
Y borau y blodeua
Ag yn newydh dhedwydh dha:
E dorrir yn wir bryd nawn
A gwywa y mysg i gowiawn.
Yn dy dhig hwnt a dhygi
Duw nef y difethiwyd ni:
Yn dy lid nôdol ydwyd
Obru in oes braw yn wyd:
Rhoist ger dy fronn wirion wedh
Yn aruthr yn anwiredh:
Ger bronn yn * dirgel (gwelir)
Bechodau yn olau 'n wir.
Darfu 'n dydhiau mawrhau r haint
Oth goffaw ith dhigofaint:
Treuliwn yn oes fowrloes fydh
A llef oer fal lleferydh.
Deng-mlwydh a thrugain gain goedh
Yn-nydhiau yw 'n blynydhoedh:
O cyrhaedh gwr kyffwr cain
Bid ragor bedwar ugain,
Poen yw i nerth serth dan sêr
O bwl wendid a blinder.
Boreu-dhydh derfydh y daith
Dann ammod hedwn ymaith:
Pwy a edwyn pa dedi
Oth blant, nerth dy soriant di:
Fal dy ofn yn rhofn ner

Dirgêl-bechodau.
*Tmesis

Dhi-wag-taith yw dy dhighter.
Dysg yn rîf gyfrif nid gau
Dn[?] yw wedhaidh yn dydhiau:
Deuailon a'n calonnau
Dhoethineb rhwydhdeb fawr-hau.
Dychwel Arglwydh rhwydh fy rhi
Des hir pa hyd y sorri?
Bydh rywiog drugarog ion
Dewisair wrth dy weision:
Llanw ni'n forau gorau gwedh·
Drwy gywiro ath drugaredh,
Llawenydh a fydh yn fau
A didhan yn holl dydhiau
Timeint fydh llawenydh llonn
A'n cystydh gerydh geirwon.
A'r blynydhoedh kyhoedh kyd
Dhi-rywiowg-faith o dhrygfyd.
Gweler dy waith symlwaith son
Doeth eusoes du ath weision:
Ath odidowg rwydh rhwydh-wych
Tu ae plant a gwarant gwych.
Bydhed prydferth nerth yn ior
Dha gof arnam dhygyfor:
Trefna weithred trwydhed trom
Dal iawn yn dwylaw ynom
Duw trefna trwsta bob tro.
Y dolwg waith yn dwylo.

Y XCI. *Psalm.*

Deuair hirion.

WEs ail i wr sawl a él
I lechu i le uchel:
Kaiff aros koffa brael
Ynghysgod duw hynod hael.
Dwedaf wrthyd hyfryd hedh
Fyng wir serch wyd fyngorsedh,

Duw parodlawr da prydferth,
Am nawdh am gobaith am nerth.
Duw ath gyrch kanys Duw ath gar
Eithau o rwydau 'r adar:
Ag o ganol dedhfol don
Y nodau rhag nhweidion.
D'ymdhiffin rhag bydhin bydh
Drwy dan draw i adenydh.
Ymwared yt mowrwawd oedh
Yn i esgyll yn wisgoedh:
Ior enwog i wirionedh
Yw 'mwcled mawr clawr am cledh
Yn y dyfnedh nid ofni
Nos erchyll tewyll y ti:
Na saeth gelyn na saethydh
A hed o dant hyd y dydh
Nag er kaethed tynged honn
O dowyll frychau duon;
Na chlefyd henyd beunydh
Gann alw y dyn ganol dydh
Er i filoedh gyhoedh gylch.
Ath ymgais farw oth amgylch:
Ag er hynn mae 'n deg y rhad
Ni settia yn nes attad.
Di a welt 'r dialedh
Ar dhynion drwg gwg yw 'r gwedh:
Duw enwog ith dŷ annedh,
Y goruchaf gwchaf gwedh:
Ni dhigwydh hynn oedh wegi
Drwy gau twyll dim drwg yti.
I nevadh plaid ni dhaw pla
Doe adhfwyn du ae wydhfa:
Gorchmynnodh nododh dy naid
Angylion leng i wiliaid.
Ath gadwai soniai yw swydh
Ith lwybrau iaith loew ebrwydh:
Ath gynhal drwy attal draw
Yn deilwng yn i dwylaw,

Rhag brifo dy droed doed yn deg
Mae guro wrth un garreg.
Kai rodio kowir ydwyd
Asbis a llew ysbys llwyd:
A chenau llew a blew blaidh
A dragwn di-rowiogaidh.
Am idho 'ngharu a'm modhion
Mi ae gwarandawaf doethaf dôn:
Am f'adnabod nôd wyf naf
I orchafiaeth dyrchafaf.
Arnaf galwodh drwy fodh draw
O fodh atebaf idhaw:
Gidag ef wyf gwedi gwawd
Diwair ollawl yw drallawd.
Achubaf kadwaf wr ku
O nawdh yw ogonedhu.
Kaiff hiroedl koffa etrian
Kenny fi ackw'n y fann.
Adhwyn dangosaf idho
Fy iechyd trwy wnfyd tro.

Y XCII. *Psalm.*

Deuair hirion.

Melys yw kanu moliant
Moli r Arglwydh yw fwydh sant:
Kanu kaink yw enw o kaf
Y gwr olwchus gorvchaf.
Traethaf i rad kariadawl
Y borau im oes bêra mawl:
Ae wir ae barch orau byd
Hynn a laif y nos hefyd
Ar ysturmant purdant per
Ae dhegtant o dhidhigter;
A chowydh gwych alwydh gwŷn
Iaith hylwydh kriwth a thelyn.
Tydi ath waith rykaith ri
Yn wych am llawenychi.

A llawen a fydh gennyf
Waith dy dhwylaw hylaw hyf.
Gwnn addef gogonedhawl
Worthiaith yw dy waith ath hawl,
A dwfn a braisg di-esn brau
Fydh eilwaith dy fedhyliau.
Dyn anoeth du wen wynig
Ni wyr hynn oe derfyn dig,
Y ffol gwael ni bydh ffel gall
Os dowaid hynn nis deall:
Ag anwir er i gynnydh
Fal dail y gwiail ar gwydh.
Er bod drwy wg rhai drwg draw
Blaid ieuank yn blodeuaw:
Diffodhant todhant at hawl
Drwg udhynt yn dragwydhawl.
Eithr tydi fy rhi rhwydh
Wyt hynod eurglod arglwydh:
Yn uchel dy wehelyth
Yn orucha hennaf byth.
Dy elynion Duw ylen
A ledhir yn wir in ni:
Ag a wnel drwg kilwg hir
Yn estron a dhinystrir.
Tydi am dyrchefi 'n chwyrn:
Ior enkyd rhag yr unkyrn:
Am hiro ag olew newydh
Yn brydferth a hoewnerth hydh.
Kaf weled er serthed son
Galanedh om gelynion:
A chlowed oered orig
Yn fyerbyn deldhyn dig.
A gododh fal draig wedi
Mowrhoen oll imerbyn i.
Y kyfion doeth kofion da
Fawl duwiawl a flodeua:
Fel Cedar brenn y fblennydh
Ar fronn libanon y bydh.

Ce A blan-

A blanner is irder ſwydh
Lles folwrglod yn llys f'arglwydh
E flodeua fawl duedh
Yw lys gwych lioſawg wedh.
I Ffrwyth ae dylwyth yn deg
Yn iach henaint ychwaneg,
Bras a fydh a rhydh y rhawg
A diwael a blodeuawg,
Dengys fod f'arglwydh downgoeth,
Yn gryf dhewr yn groewfyw dhoeth:
Nid oes mae 'n hynod i wedh
Ni erys dhim enwiredh.

XCIII. *Pſalm.*

Englyn vnodl inion.

Y Arglwydh y ſydh o ſôn (teyrn oe-
Yn tyrnaſu 'n gyfion: (ſoedh)
Ag a wiſcodh loyw fodh lonn,
Hy-lawn ardherchrwydh hoyw-lonn.
Gwiſcodh yr Arglwydh gu-waiſc-
(nerth drwſſiad,)
Idho 'n dryſſor prydferth:
Pêr ym-wregyſodh a nerth,
Da glod diweir-nôd Dewr-nerth.
Mowr-grwnn fŷd hy-gŷd hoyw-goedh a ſic-
Ar ſwckr-wych golofnoedh: (krai,
Di-ſyfl-wal ffyrf-wal hôff oedh,
Seilfa vn-yd ſylfaenoedh.
Dy hol-ſainck orſedh-ſainck ſaid, Proeſt
Darparwyd râdhiwyd erioed: kyfne-
Er tragwydh-deb gudeb gêd, widiog.
Ti wyt Arglwydh mowrllwydh mâd.
Llifeiriaint chwydh-faint orchudh-fa eigi- Vnodl
Ar ogwydh cryf dynnfa: (awn, inion.
Tonnau diſtrych hoyw-dhrych hâ,
Gwnaent frwd-ferw twrw taera.
Cedyrn yw tonnau codiad y garw-fôr,
Dwrw dryſſor daer dreiſſiad:

Cadar.

Cadarnach cryſach y câd,
Jôn wych hawl yn vchel-wlâd.
Dy dyſtiau ſynwyrau ſyrn,
Sickriawn ynt Duw rwydh-'ynt deyrn:
San teidhrwydh diwydrwydh dwrn,
A wêdh ith lys fowr-lys farn.

Proeſt kyfnewidiog.

Y XCIIII. *Pſalm*
Deuair hirion.

O Arglwydh Dhuw Duw a dal
Duw Duw yw Duw y dial:
Duw'r diâl diofal da
Dwys glaer walch ym dyſcleiria.
Ym-dhyrcha yna ennyd
Fowrner barch farnwr y byd
Tal di yn ſobr i gobr heb ged
Ir beilchion er i balched.
Pa hyd ſydh llawenydh llonn
Anaele'r anuwolion?
Pa orfoledh ryfedh rus
Drwy gynnal ir drygionus?
Yr anwirion gweiſion gant
Rhugl oll ir ymfawrhygant:
Dwedant yn galed wedi
Drwy fugad ſiarad a ſi.
Dy'tifedhiaeth ffraeth ffrwythyd
Cyſtudhiant baedhant ir byd.
Gwedhw, dieithr, rhif ymdhifad,
Lladhant oll nid llwydhiant wad
Yfedr dwedaſant hefyd,
Ni wyl fArglwydh wiwlwydh wyd:
Ag ni dheuall gwall o gawdh
Duw Jago hynn ae digiawdh.
Yſtyriwch hynn o ſtoria
Anoeth bobloedh bleidioedh bla:
Ar ynſydion ffladr-don fflwch
Deillion pam nas deuellwch?

Oni chlyw ef onet nenn,
A luniodh glust bilionen?
Oni wel ni ochel naid
Llugern a luniodh Llygaid?
Oni chysp yr hwnn bloch oedh
Yn edliw ir cenedloedh?
Yr hwn a dhysg rhinwedh ion
Dasg dha iawn dysg i dhynion:
Gwyr fedhyliau 'n gwau fal gwynt
O dhwedyd gwagedh ydynt:
Gwnfyd yn siwr dy wr di
A gysbys hwnn a gosbi
Hwnn a dhysgi gweli 'r gwaith
A gwiwfraint yn dy gyfraith:
Caiff lonydh tra bydh ir byd
O rywiowg fodh rhag drygfyd:
Nes clodhier ffos nos yn ol
Yn awydh ir annwiol.
Ni ad yr arglwydh iawn oedh
O bai wiw blaid i bobloedh:
Ag ni wrthyd mwyn bryd maeth
At fodhion i etifedhiaeth.
Dychwel cadarn farn yn ferr
O fendith at gyfiownder:
Rhai union galon gwelant
O rwysg ar i ol yr ânt,
Pwy gida mi ri di-rus
A gawn erbyn drygionus?
Pwy gida mi rhi yr hedd
Nawr yn erbyn enwiredh?
Oni bai naf im gafael
Yn borth yn gymorth yw gael:
Nid yn dhistaw draw di-raid
Fannwyl trigasai f'enaid.
Pann dhywedwn glwnn gannoed
Yn rhwysg y Llithrodh yn troed:
Dy drugaredh mwynwedh mai
Yn hylan am kynhaliai.

Yn amlder kyſlowndder cau
A thaliwn o ſedhyliau:
Llawenydh a rydh wrth raid
Didhanwch tydh i enaid.
Nes gymdeithas a gwas gwael
Nag oe drrwn gida'r angel.
A lunio tir anwiredh
Yn lle'r gyſraith ſaith a ſedh:
Yn finteioedh lluoedh llawn
Dig coſſo ar enaid cyſiawn.
A gwaed tirion gwirioniaid
I greg yn euog ar naid:
Ond arglwydh yr arglwydhi
Im oes ly ymdhiffynſa ymi.
A Duw yw 'nghraig loe twgraig lan
Ymdhirfaid a modh eirian:
I hanwiredh mallwedh maith
Ae drigioni a dyrr ganwaith
A Duw Arglwydh y dial
Ae tyrr hwy ymaith yw tal.

Y XCV. *Pſalm.*
Vnodl vnion.

Bryſiwch chwi a genwch i gyd iawn
In arglwydh a'n bywyd: (twirglod
Ymlawenhawn molwn hyd
Echo yn nerth a'n iechyd.
Deuwn da redwn o hir drydar fry
Ger i fronn yn dhiolchgar:
Canwn lleſwn yn llafar
Y gyd y pſalmau a gar:
Cans yr arglwydh rwydh o radhau im oes
Sydh Dhuw mawr i minnau:
Brenin nef llawr mawr ior mau
A Dewin yr oll Duwiau.
Dyſnder gwar dhaear lls dhoedh iawn o les
Yn i law yr ytoedh:

Uchter eidho'n gweithio ar goedh
Anadhas y mynydhoedh :
Y mor o ragor lle'r aeth y power
Ef piau i gymyrraeth:
Ae dhwylaw nid oedh alaeth
Y sychdir yn wir a wnaeth.
Brysiwn adholwn wrwr dhydh gwir amod
Ymgrymmwn ni beunydh
Gostyngwn rhodiwn yn rhydh
Yn goweithas in gweithydh.
Ef yw'n rhi Duw, ni dann wydh yw i bobl
Bu abl i borfeydh:
Gwrandewch ner ae leferydh
Defaid i law hylaw hydh.
Lle 'mrysson calon wyr caeth na chledwch
Dwys gedwch dysgeidiaeth
Fal dydh dig profedigaeth
Yn yr anial cymal caeth
Lle tentasiwn hwnn hanoedh och tadau
Y beiau hwy blôedh
Profasant gwelsant ar goedh
Jaith rydeg fyng weithredoedh.
Deugain mlynedh medh i modhion ae dadl
Y dwedais yn dhigllon
Ymdynnais amod union
Jaith hir ar genedlaeth honn
Bryntion i calon yn cau fal oernad
Cyfeiliornus hwythau:
Ni adnabuant plant sy'n plau
Fu wall ebrwydh fy llwybrau.
Tyngais am i trais tresid yn i hol
Mynna i hel mewn mowrllid:
Ag na dhelent gwnn dhylid
Im gorphwysfa llyna'r llid.

Y XCVI. Psalm.

Englyn milwr.

CEnwch ir Arglwydh cynnar
Caniad newydh uwch gwydh gwar;
Cân i Dhuw kûn y dhaear.
Cenwch ir ner cu waneg;
Bendithiwch dwedwch yn deg
Treuthwch i enw ond tratheg.
Cenwch chwedl 'mysc cenedloedh
I ryfedhod wiw-nod oedh;
Beibliaith ymhlith y bobloedh.
Uwch Duwiau rhad ofnadwy
Am oll nid oes arglwydh mwy
Mael ydyw a channoladwy.
Cans efa wnaeth y nefoedh;
Eulynnod gwrthod ar goedh;
Heblaw yw Duwiau 'r bobloedh.
Mowredh oe flaen a wedha
Yw seintwar nerth dwysnerth da
O dhiwedhdraul gwedheidhdra.
Rhodhwch ir arglwydh lwydhiant;
Rhowch bawb sydh rhowch bob sant,
Ae gynnal nerth gogoniant.
Ag yw enw rhowch ogoniant
Aberthwch bloedhiwch i blant;
Dirgelwch Duw ior gwiliant.
Mewn prydferth wraidh santeidhrwydh
Ofnwch dhaear loewgar lwydh;
Rhowch nod eurglod in arglwydh.
Dwedwn chwedl mysg cenedloedh
Teyrnasu mae Duw cû coedh,
Ae sweer bid sicer y bydoedh.
Nid oes gwg nad ysgego;
Y bobl yn gadarn a sarn so
Yn unon da gwnn yno.
Ir dhaear ol gorfoledh

Llawenydh sef wiwnef wedh
Y mor rhued a mowredh
Ynilled ras y glas-wydh
E gân y prenniau a gwydh;
O flaen yn Duw caiff lonydh:
Am dhyfod hynod henfar
Am i dhyfod gwiw-nod gwar;
Wiw Dhuw i farnu y dhaear
Barn yn uniawn gyfiawnedh
Am waith ir bobl ae medh,
E ranna i wirionedh.

Y XCVII. Psalm.

Trybedh menaich.

R arglwydh wiwswydh sy'n teyrnasu;
A gorfoledhu; gwir fawl idho.
Llawen yw dwyrain llonn daearoedh,
Llawer o ynysoedh llwyr iawn iso.
Niwl a thywyllwch llenwch a llid,
Mogelwch ofid amgylch efo.
Ymae kyfiownder holwder rheidwedh
A Barn yw orsedh haeledh seilio.
Y tân aiff allan oni phwyllir
Ynn a enynnir oe flaen yno:
I losgi ylent i elynion,
Oe amgylch dhynion hebon heibio.
I luched ae fellt yn ol iechyd
I lewyrchu byd ail arch y bo:
Daear o alar hynn a welodh
Ag yna ofnodh i fodh gwae fo.
O flaen yn Duw byw hedhyw hoewdhydh
Fal cwyr tawdh mynydh gwydh ymgudhio:
Hef o flaen f'arglwydh gwiwlwydh galar
Ie ar holl dhaear hyll i dhuo:
y nefoedh i ras manegasant
I gyfiownedh sant warant wirio:
Holl bobl rwydh eillwydh hwy a welsant

I wir

I wir ogoniant ar agano.
Gwzadwydh i weision a dynion dig
Dhelw gerssedig oerdzig arwdzo:
O lanw gozfoledh i eulynnod
Duwiau mawz hynod rhydh fowznod tro.
Llonnfodh e glowodh Seion glaear
Merch Juda dhaear iownwar yno:
Gozfoledh herwydh rwydh o radhau
Barnedigaethau bzon deg weithio.
Yn ner gozuchaf hoelwnaf heinia
Yn dhigymar ar dhaear oedh o:
Dirfawz dyrchafwyd gwelwyd nad gau
Gozuwch y Duwiau rhiniau rhanno.
O cerwch f'arglwydh yn rhwydh a'n rhi
Cas bid dhzygioni ynni wnio:
Gwerid rhag dzygdhyn ennyn wnniau
Ceidw 'n frau eneidiau saint ni wado.
Heuwyd goleuni enwi unia wn
Jawn yw ir cyfiawn ozau cofio:
Llawenydh a fydh gywir fodhion
Jr union galon ar a goelio.
Y rhai kyfiawn llawn y llawenwch
A golau dydhiwch fo wzglod idho:
Mawl yw santeidhzwydh o rwydh rodhwaith
A choffa eilwaith ni chaiff ffaelio.

Y XCVIII. *Psalm.*
Vnodl crwcca.

Cân ir arglwydh rhwydh yn rhad
O gynnal newydh ganiad:
Cans fo wnaeth yn ffraeth ffrwythiad
Bethau rhyfedh mowzsiad. (rhifwch
Ae law yn gweithiaw heb gel
Ae fraich santeidh-fawz vchel:
Parodh a mynnodh Emanuel dewzwych
Iechydwziaeth dhirgel.
Iechyd a'n bowyd in bodh

Yn ysbas ynn ysbysodh:
Cysiowinder gwydher datgudhiodh eilwaith
Yngolwg pawb mynnodh.
Trugaredh gwiredh yw gael
Râs-rann cofiodh ir Israel:
Terfyn daear war nid yw wael vchod
Gwyl iechyd yn Duw hael.
Cenwch ir Arglwydh cynnwys
Yn llafar y dhaear dhwys:
Cenwch gwén lawen yn lwys llai ofal
Llefwch hyd baradwys.
Cenwch in ner hoewder hynn.
Ydolwg gida'r delyn:
Gida'r tant moliant fo ai mynn yn llafar
Y llefwch i Dhuw glwynn.
Cân yn llafar hygar hed
Gân ir Brenin gogoned:
Ag vtgyrn cedyrn yw i céd ae swn
Gida sain y trwmpet.
Rhued mor dued mawr dô
Swydh hen-dhull ag sydh yndho:
Ar byd rhai ennyd y sy'n trigo i far
Ag oe fewn yn trigo.
Cured iowngrair llifeiriaint
I dwylaw 'n aelaw mewn naint:
Cyd-gâned sonied fal saint mae'n adhas
Mynydhoedh yn gywraint.
O flaen f'arglwydh gwiwlwydh gwar
Dhuw doeth i farnu y dhaear:
Yn gyfiawn vniawn iownwar o burnerth
Y barna bawb a gâr.

Y XCIX. *Psalm.*

Proest cyfnewidiog.

Duw gû sy n 'teyrnasu ner
Tyrfa esgud terfysg-wr,
Eistedh rhwng Cherub medhir
Wir Dhuw er siglo 'r dhaear.

Mawr

Mawr yw 'r Arglwydh mowrlwydh maig
Yn Seion yn dirion deg:
Uwch crêd mae'n dhyrchafedig
Ir dynion mae 'n ior doniog.
Molant dy enw a miliwn
Mawr osnadwy swyswy s'ion:
Canys santaidh i wraidhyn
A Duw uwchlaw Duwiau achlan.
Nerth brenin car gyssinydh
Farn unionder rwydhder radh:
Gwnaethost farn iawn gyfiawnedh
Ae dûy Jaco, ae dygodh.
Dyrchafiad ner cymered:
Yn dawn yw yn Duw ni iwad:
Crymm uch yw seintwar barod.
Santaidh yw Duw byw'r byd
Moses hen mwys was hynod
A hoff Aron offeiriad:
A Samwel yno a welid
Or rhai ae galwai drwy ged.
Ar ei enw ef o rinwedh
Galwasant ner hyder hydh:
Jon a ergs y nowradh
Diau ef ae gwrandawodh.
Mewn niwl llefarodh mwyn ior
Colofn vost rhag cael osn bar:
I dyst cadwasont yw dir
I dhedhf a rodhodh i wr.
Gwrandewaist mynnaist fal mûd
Arnynt Arglwydh kulwydh cad.
Duw eurbarch wyd yw harbed
Poen dhuloes pann dhielid.
Dyrchafiad ner cymered
Yn dawn yw yn Duw ni iwad:
Crymmwch yw seintwar barod
Santaidh yw Duw gwiwdhuw gêd.

Y C. *Psalm.*
Vnodl kyrch.

Cenwch i Dhuw cû vnion
Yn llafar oll daear don:
A llenwch a llawenydh
Iownwaith dhydh wsnaethydhion
Dowch yn i wydh hylwydh hynn
A chenwch gainc ach ennyn:
Gwybydhwch gwelwch ich gwydh
Dhuw yw'r Arglwydh rh wydh rhodhwyn.
Efo a'n gwnaeth a'n maeth mad
Nid yn hunain gain gennad:
I bobl ef ydym rym raid
A defaid i wellt dyfiad.
Yw byrth rhowch dhiolch tyb iawn
Yw enw rhowch fendith vniawn:
Clodforwch molwch ior mau
Yw gyntedhau gynt wiwdhawn.
Da yw'r Arglwydh ku-lwydh cad
Tragwydhawl gwirìawl gariad:
Bythoedh llonn i wirionedh
Ae drugaredh drwy gariad.

Y CI. *Psalm.*
Gwaewdodyn byrr.

Atganaf farn hedh trugaredhion
Yt ner y canaf hoewnaf vnion:
Deuallaf gwelaf argoelion perffaith
Nes delych yn faith iawn affaith ion.
Af mewn perffeidhrwydh ag arwydhiô
Etto im coelio im ty am calon:
Ni ro'n wir anwir o flaen ion euraid
Yngwydh fy llygaid enaid vnion.
Gwaith cildynnus rhus y rheidusion
Ni lyn wrth dy was cas y cowson.

Yna fo gilia'r galon wrthnysig
Odhiwrthy a dig dhierth o dyn.
Nodaf nod dhannod y drwg-dhynion
Trof ymaith yn faith fal na fython:
Ywnn o enllyb tyb atebion dirgel
Yw gyfaill a wnel gof llawen ion.
Balch drwg a golwg vchel galon
Ni alla i odhef hynny llodhion:
Ffydhloniaid lygaid olygon yn wir
A sydhan yw tir o fedhiant ion.
A rodio 'n berffaith iownwaith vnion
Dhawn iun gosod fydh vn om gweision:
Ni thrighyf gennyf gwynion im trigle
A dull anaele dwyll a wnelon.
Ni chadarnheir gida'r gwirion
Im gwydh o gelwydh a fygylon:
Borau naf torraf tirion or tir maith
Yll enw eilwaith holl annwiolion.
Gann dhadwraidh a faidh i hollfodhion
Yr holl weithredwyr wyr anwirion:
Diras o dhinas dhynion yr aflwydh
O dir yr Arglwydh dhwys swydh dha son.

Y CII. *Psalm*.
Devair hirion.

Y Arglwydh mawr rhwydh am rhi
Fyng-wiwdhuw clyw f'yngwedhi:
Attad naf ir ffyrfafen
Deled fy llef i nef nenn.
Na chudh d'wyneb llowndeb llif
Dhu ertlwch o dhiwrthif:
Y-nydh * fynghyfyngder naf — *Kyfyngder.
Ydirnad gwrando arnaf.
Brysia gwrando rhuwdro rhwyf
O gael y dydh y galwyf:
Fy-nydhiau ku darfuant
Fal mwg a chilwg o chwant.

F'esgyrn a lysg dysc pob dyn
Pand dieithr fal pentewyn.
Yn donn am calon im cawdh
Gwir fal llysieu gwywdwadh
Ynof fal yr anghofiais:
Fwyta fy mara im ais.
Gann lais tuchan a chân chwyrn
Fwysgainc im cnawd glyn f'esgyrn:
Fel pelican wal anialwch
A ffln tylluan waith ffiwch.
Gwiliaf fal edn tô gelwais
Ar benn tûy'n unig oer bais.
Kywilydh beunydh lle bôn
A lanwodh f'yngelynion:
Ynfydant tyngasant hynn
O fowrbwyll yn fy erbyn.
Bwyteais dredais nad da
Berigl ludw fal bara:
Cymysg diod cyfnod cain
O lafur ag wylofain.
Gann dy lid a gofidio
Ymgodais ymdeflais do:
Fal cyscod encil giliaw
I ffau aeth dydhiau nis daw.
Ag fal glaswellt o bellter
Gwywais iawn ofnais Dhuw ner:
Parhai dithau rheidiau rhol
Y gwiwdhuw yn dragwydhol.
Ath goffa yna iownair
O genedl i genedl a gair.
Cyfodi trugarhei rhôn
Araith syw Dhuw wrth Seion:
Rhaid trugaredh diwedh dig
Dod mewn amser nodedig:
Mae weithion dy dhynion di
Hwynion yn caru i meini:
O gûr toffur o tyffiwch
O wyrth a llid wrth i llwch.

A'r cenedloedh gyhoedh gant
Dyfnwaith enw Duw ofnant:
Brenhinweilch gwar daear deg
Dy ogoniant a gwaneg:
Pann adeilo Hymlodro fon
F'eurgledh fyw f'arglwydh Seion
A phann weler fonier fant
I gu enw ae ogoniant:
Edrychodh deuodh diwael
O radh gwych ar wedhi gwael.
Ni dhinystriodh rhannodh rhad
Yn y mann i damuniad.
Yscrifennir rhifir haf
Yn oes cenedloedh nesaf:
A'r holl bobl lân a aner
O flaen neb a fawl yn ner.
O uchelder flwynder fodh
I gyfegr ymdhangofodh:
Yn edrych gwelych ar goedh
Llwyr naf i lawr o nefoedh.
Clyw ychenaid honnaid honn
Chwerw araith carcharorion:
I rydh-hau plant angau oll
O gau fowrglwynip gyfyrgoll,
I draethu i enw yn drathég
Yn Seion yn dirion deg;
Ae foliant loew ogoniant lem
I gwyr fall Caerusalem.
Pann gesglid heb lid heb lerr
Ynghyd y bobl ing hyder,
A'r teyrnasoedh kyhoedh ku
Weision aeth yw wasnaethu.
Gostyngodh honnodh hoewnaf
Fy nerth ar fy ffordh fy naf.
Byrhaodh mewn breisgfodh brau
Fy nuw adhas fy nydhiau.
Fy ner fyth na chymer fi

Ynghanol dydhiau 'nghyni:
Dy flynydhoedh da oedhynt
Blynydhoedh oes-oesoedh ynt.
O'r dechreuad gwastad gwâr
O Dhuw seiliaist y dhaear:
Nefoedh ydynt trwy hynt tro
Da dhaliad waith dy dhwylo.
Darfuant, nêr ti a bery,
Heneidhiant o freisg-chwant fry:
Fal dilladwisg heb frisg fri
Newidiant, hwy newidi.
Wyt tithau'r un kûn nid kel
Ni dherfydh y-nydh oerfel:
Meibion wyrion gweision gant
Sy haelwelch a bresswyliant.
Ae hâd a wnair yn gadarn
Âg yn d'wydh fyth gynn dydh farn.

Y CIII. *Psalm*.

Deuair hirion.

Y enaid mwyn f'unduw mawl
F'arglwydh gorеuswydh grasawl:
A'm calon fodlon a faidh
O flaen saint fawl enw santaidh.
F'enaid dichwith fendithia
Fy Arglwydh ner dyfnder da:
Nag anghofia mowrbla mau
I dhaeoni ae holl dhoniau.
Yr hwnn a fadhau drwy hedh
Hyll iawn air holl anwiredh:
Hwnn sy'n iachau geirtau gwell
Dy lesgedh diwael asgell.
Gwerydd dy fywyd gwirion
O dhistryw hwnn yw yn ion:
Trugaredh cûr, tosturi,
A'r rhain ith gorona rhi.
Yr hwnn a dhiwalla 'n rhaid

A Da-

A daeoni dy enaid;
Adnewydher fel eryr
Dy ieūgtid gwellā uwch gwyr.
Yr Arglwydh iawn alwydh ner
Fwyndaith a wnaiff gyfiawnder:
Ag a rydh farn rhag barn dig
Nadlws ir gorthrymedig.
Yſbyſodh rhodhodh yn rhes
Foeſol i ffyrdh i Foeſes:
Ae weithredoedh coedh yw cael
Naſ-rwym i blant yr Iſrael.
Trugarog rhywiog a rhiwydh
Eurglod graſlawn yw 'r arglwydh:
Trugarog enwog union
Hwyrfrydig yw dig i don.
Nid yw byth wrth nodi bar
Wres angerdh ymryſongar:
Ag ni cheidw ef ſef yw ſaint
Dhygyfor o dhigofaint.
Nid wrth nod yn pechodau
Y gwnaeth a ni rhi fawrhau:
Nid wrth yn anwiredh ni
Ae law dhawn talodh yni.
Cyfuwch yw ef ar nefoedh
Uwch law 'r dhaear flaengar floedh:
Rhagor drugaredh medhynt
Ir rhai ae hofnai ar hynt.
Os pell dwyrain cain y cad
A gorllewin gwir llenad:
Pellach camwedh ryfedh rym
Dhiwarthwch o dhiwrthym.
Os toſtur tad nis gwadant
Wrth enaid i blaid ae blant:
Toſturach mewn tyſt frad
Ir rhai ae hofnai a rhad.
Cans fo edwyn dhŷn ae dhydh
Ae dhyſn waith oll ae dhefnydh:
Coffa ar goedh mal yr oedhem

Di-barhau yw dydhiau dyn
Gwyw alltud fal glaswelltyn:
Fal blodeyn dhyn toh-â
O duedh fo flodeua.
Pann chwyth gwynt cor-wynt caerydh
Ag yn y byd gwnn y bydh:
I lo fyth ni wyl efo
Mae hanes na dawn hono.
Trugaredh Duw trwy gariad
Tragywydh fydh chwydh a rhad
A thragwydhol'ôl eilwaith
I'r ae hofno mwyndro maith.
Cyfiawnder llwyr i wyrion
A geidw i amod wiwnod ion
Am gof gwneuthur bûr heb au
Orchmynion ior bwch mannau.
I orsedh ef ir nefoedh
Bûra dim yn barod oedh:
Ae frenhiniaeth loewfaeth lan
Yn rhôlt 'r cwbl yn rhylan.
Molwch yn nêr dyner don
Yngolwg yr angylion.
Y kedyrn di-hoccedair
Yn hoff iawn a wnaiff i air.
Gann wrando pêr leferydh
Oran i fod oe air fydh.
Bendith cû i holl luoedh
Argoel dhwys ir Arglwydh oedh.
I hôff weision wirion wys
Ollawl a wnaiff i wllys:
Bendithiwch ef nêf yn war
I weithredoedh a thrydar.
Ail edrych i lywodraeth
Ymhob mann gwelan nad gwaeth:
Bendithia f'arglwydh rwydh raid
O fwy ynni fy enaid.

Y CIIII. *Psalm.*
Devair hirion procst.
dull W. Cynwal.

Fenaid gannaid ar goedh
Eurglod bendithia 'r arglwydh;
O nuw wrth rwysg nerth a rhaid
Trwm er ioed tramawr ydwyd.
Gogonedh gosgedh gwisgai
Hardhwch a welwch oedh wiw:
Goleuni a wisg galennig
Ail i wisgad dillad teg.
Yn naf sy 'n tanu nefoedh
Fal llenn nid amgen yn d'wydh:
Hwnn sydh adail sail da swydh
Nid afcaid yn y dyfroedh.
Rhoes gymylau rhwysg mowl-air
Yw arwain hoen eirian hwyr:
Yn rhodio ni hir wadant
Ar adenydd gwydh y gwynt.
Gwnn weithian hwnn sy 'n gwneuthur
Ysprydion gennadon nêr:
Ae wenidogion sôniant
Yn fflamllyd ir byd y bônt.
Daear adail a sailiodh
Ae sylfeini ri o radh:
Fal na siglo gwirio 'r gwedh
Dro gwiw byth yn dragywydh.
Toais hi a brisc fal gwisgad
Y gordhyfnder hyder rhôd:
Ar fynydhoedh dyfroedh dônt
Os yw hyfedr a safant.
Rhag cêrydh fal rhwyg corwynt
Yw ffauau gwnn y ffoant:
Rhag swn dy daran rhwyg ffas
Acho rhêdant yn frowchus.
E gôdodh mynydh gwedi

A disgyn dyffryn ond da:
Y'r hwnn a seiliaist i'r hwnt
Yn sôlas adhas udhynt.
Dy derfyn fel nad elont
Gosodaist rhodhaist ar hynt:
Fel na dhychwel lle gwel gwyr
Dedh wiw i gudhio y dhaear.
Troi ffynnhonnau gorau gwedh
A synnaist i'r afonydh:
Y rhai a gerdhant yn rhwydh
Mae 'n adhas rhwng mynydhoedh.
Yn y maes rhôn a mesur
I fwystfilod dhiod dhwr:
Ar rhai gwylltion gyflon gâd
Sy iach a dyr i syched.
Yno trig o antur rwydh
A nwyf adar y nefoedh:
O'r cangau gorau ir gwynt
Yn lliosawg y lleisiant.
Dysr-hau 'r mynydh bydh da 'r bôd
De uchelder ne'r nowr-râd:
Daear iown-llwyth a ffrwytha
I weithred trwy iownged trô.
Daear â 'n llawn o'r diwedh
O ffrwyth i weithred hôff rôdh:
Pair wellt i anifail pair yd
A llysiau i dhyn oll isod.
Dwg yna y bâra yn ber
Wir Dhuw allan o'r dhaear:
A gwîn drâw a wna 'n llawen
(O goel ynn dâw) galon dyn.
Olew a bair dysclairiaw
I hwyneban gênau gwiw:
I gynnal dyn mewn calon
Odru cair y bâra cann.
Llawn sûgn o llûniais egni
Prenniau rhwydh farglwydh yw fo.
Cedar, Liban, a blannodh

Y rhai

Y rhai nis gollwng yn rhydh:
Ciconia a'r âdar râdh
Yn adail i'r ffynnid-wydh.
I'r creigiau dring cwningod
Ar geifr i'r mynydh wîr ged:
Gwnaeth leuad oe râd ae rêg
Ae dodi'n bryd nodedig.
Yr haul a wyr yn y rhôd
A choel wedi i fachludiad.
Rhoi dowyllwch rhyw deillion.
A nôs fydh o naws y fann
Yno'r ymlusga o *annwyd *Natura
Pôb anifail call or coed:
Llewod a rûa'n llûoedh
Llwyr wae am i prae o'r praidh
A chann Dhuw wych iawn dheuall
I geisio bwyd gwoseb oll:
Pann gôdo er twymno'r tês
Y llêchant yn i llôches.
Aiff dyn yw waith maith a mael
Hir orchest yw hwyr orchwyl:
Lluosog nêr hyder rhwydh
Iaith ry-dêg dy weithredoedh.
Gwnaethost hwynt gweneithus dyb
O waith anadl doethineb.
Llawn yw'r dhaear gwâr o gwnn
O'th gyfoeth araith gyfion:
Ymlusgiaid llonaid y llê
Brau fydio heb rifedi.
A Bwystfiloedh byst filiwn
Mawr a bâch o amryw benn.
Yno'r aiff wrth enwi i rann
Y llongau'n gall o angen:
Lluniaist fôr-farch i barch bû
Iowndhull o chwarae yndho.
Disgwyliant ynôl d'olud
De braint gael bwyd yn i bryd:
Casglant a gaffant dan gôf

Wann rodhech bu 'n wir adhef,
A gorі law aelawіon
A tull da i diwellir:
Cuddiych d'wyneb hoewdeb hynt
Och ar hynn y dychrynnant.
Tynn dy anadl cyffadl-wych
Trengant a llithrant i'r llwch:
Gyrr dysbryd un-hyd ennaint
Ar hyd yno creir hwynt.
Adnewydhi gweli gûr
Dhiwael wyneb y dhaear:
Gogoniant gwiw i gynnwys
Duw 'n dragywydh fydh dan fais.
Duw a lonhycha o'r diwedh
I waith yn berffaith y bydh:
Edrych ar y dhaear dhû
O gwrr yno hi a grynna.
Cyffwrdd fynydh Duw kyffon
A hwy a fygant o hyn:
Canaf ir Arglwydh rwydh rad
A'm awydh yn y mywyd.
I'm naf y canaf, cênwch
Tra fwy byw mewn tyrfa bach:
Mêlys gantho deimlo dad
Fowrder fy holl fyfyrdod.
Llawenychaf llonn iechyd
Yn yr arglwydh gwiw-lwydh gêd:
Beunydh derfydh pann darfer
Y aid pechaduriaid o dir
A wnêl gamm ar bob ammod
Ni bydh un drygdhyn mewn byd:
F'enaid bendithia Fannwyl
Mola 'r Arglwydh gwiwlwydh goel.

Y CV.

Y CV. *Psalm.*
Vnodl vnion.

Lódforiwch môlwch y-mhyd ion gwiwlan
A gelwch i énw hefyd:
I rad dwedwch ae rydyd
Weithredoedh i bobloedh byd
Clodforwch molwch ior mau vgein-
I ganmol oedh orau: (mwy
Treuthwch a gwélwch nad gan
I dhidwyll ryfedhodau.
Glodhestwch rhodhwch fawl rhwydh yn vnion
Yw enw Duw 'n ych swydh
Bid llonn i galon im gwydh
O fowrglod a gar f'arglwydh.
Ceisiwch arglwydh rhwydh a rhodher yn
I nerth ae gyfiownder: (wyrth
Cais wyneb cynn neb yn ner
Heb ymswrn yt bob amser.
Cofiwch wédh rhyfedh rhifen yn y rhat
A wnaethai ynn weithion:
I farn ae wyrth fawr iawn ion
De enau a dhoeth yn vnion
Had Abram ae cam o dû'r cig isod
Weision bendigedig:
Meibion Iaco dro a drig
Ail wedi 'n dhetholedig.
Yr arglwydh gwiwlwydh yw 'n Duw gwar i ni
Yn y nef ae seintwar:
I farn yn gadarn a gar
I dhiwedh yr oll dhaear.
Cofio draw adhaw wydhyd bob amser
Yn dyner daennyd:
I air gorchmynnodh wyrd
I fil o genedlaeth syd.
Ammodoedh oe sodh barn fû i Abram
Yn abrwydh yw helpu:

Fel y tyngodh i fodh fu
I lw i Isac i lesu.
Gosododh nôdodh nid yn wael I dhedhf
Medh wydhfa Iaco hael:
Ae gyfamod hynod hael
Beth oes-rwym byth i Israel.
Gann dhwedyd ennyd nid anwir chwydh-hynt
Rhodhaf ytty fowr-dir.
A Chanan dâw ith randir
Etifedhiaeth helaeth hir.
Medhynt anaml gynt fo gaid ywch wedi
Ychydig oedh honnaid:
Medh uthr ag yn dhieithraid
A Duw oe blaen da o blaid.
Rhodiasant doethant nid fal dall o genedl
I genedl ugeinwall:
O deyrnas goweithas gall
Drig hyd at bobl arall.
Ni adai gwelai ar goedh raith rwymiad
Orthrymu i bobloedh:
Cerydh blin i frenhinoedh
Oe hâchos hwy olwchus oedh.
Na chyffyrdhwch trwch trochynt yn unawr
Rhai eneinior ydynt:
Na dhrygwch cêrwch dhau cynt
Proffwydi ym praff ydynt.
Gâlw i'r tir yn wîr a wnaeth am newyn
Mewn awydh digon caeth
Fo dhinystria sâra faeth
Ae hylawn oll gynheliaeth.
Anfônodh gyrrodh nid oedh gâs na blin
Wr oe blaen yn adhas:
Gwêrthwyd iôr a gwerth diras
Sioseb iôn wyneb yn wâs.
Gefynnau yw sodlau ae said a siwriwyd
O fowredh rhai diriaid:
Doeth yr haearn cadarn caid
Ae dynnu hyd i enaid.

Hyd

Hyd yr amser nêr o nêf a doeth wîr
Doeth i air yw adhef:
Gair f'arglwydh fwydh fy odhef
Pêr fû i dhawn ae prôfodh ef
Y brenin nâf wîn anfonodh aelaw
Eilwaith fo ai gollyngodh:
Llywodraethwr ffilwr fodh
Rhydh a hyf ae rhwydh-haodh.
Gosododh cafodh wr coeth orau dawn
Ar i dŷ yn fowr-dhoeth:
Ag yn llonydh dhedwydh dhoeth
A gafael ar i gyfoeth:
I faeth athrawiaeth wrth raid a disigl
Yw dwysogion mowrblaid:
Ag i dhysgu plannu plaid
Doeth yn wir daith henuriaid.
Aeth Israel di-wael i daith a hoelw dro
Hyd yr Aipht yn berffaith:
Ag aeth Iacob ae obaith
I dir Ham band da yw 'r rhaith.
A bobl cynydhodh yn bybyr weithian
Er gwaetha i holl gas-wyr:
Ag yn grysach glwchach gwyr.
Iawn obaith nai gwrthneblwyr.
Yno trôdh kiliodh i calon dallweilch
I dwyllo i weision :
I gashau ag nid gwiw son
I Dhownus bobloedh unson.
Moeses oe fonwes anfonawdh ar led
Ir wlad honn ae gyrrawdh
Ag Aron glwnn hwnn yn hawdh
Dedh weision a dhewisawdh.
Arwydhion gwirion yw 'r geiriau wedi
A osodant bwythau:
Yn-hir Ham nid cam i cau
Ydoedh i ryfedhodau.
Gyrrodh anfonodh anfwyniant yn ffilwch
Dywyllwch lle dallant.

An-ufudd-weilch ni fydhant
Yw air ef sel Duw for sant.
Troes dyfredh pur-wedh parod yn edlifw
Yn waed-lawr dhilberod:
E ladhodh ni fynnodh fôd
Yw pesci dhim or pysgod.
Aigiodh llyffaint haint egwan hir dyras
A darlodh yn y tir:
I stafelloedh ydoedh wir
I brenhinoedh baru henwir.
Diwedhodh a rhodh fy rhwyr 'n fuedhu
Nid didhig oedh i pwynt:
O gymysg plâ ag amwynt
Llau odru yw hau yw brô hwynt.
A glaw mysg cenllysg lle cân aniwed
Ae newyd yn dwrstan:
A fflammau orian etrian
Yn y tir yn ennyn tân.
Ffigusiwydd gwinwydh a gâd yt orig
Wedi torri 'n wastad:
Diwair allu fu 'r drylliad
Gwedi a gloes goed i gwlâd.
Gwedi haint hoewstraint difrif cael crwydr
Celiog rhedyn digrif:
Doeth lindys ryfygys rif
Yn aruthr ag anetrif.
Holl las-wellt y tir lle llaesant i rhyw
Y rhain ae pôrasant:
Ag yn gâs difethasant
Heiniar y dhaear lle dhânt.
Trawodh e ladhodh ni wnaeth lai nôdodh
Gyntanedig pob rhai:
Yno i holl nerth angerthai
Blaen-ffrwyth eu tylwyth ae tai.
O gyfyrgoll oll dug allan yn wir
Yn llawn aur ag arian:
Yn i llwythau 'n well weithian
Heb un llesg o bai 'n i llann.

Llawen fu yr Aipht ae lliwiynt poen waeth-waeth
Pann aethon yw helynt:
Syrthiasai lle gwelsai gynt
Dirnad i harswyd arnynt.
Rhôdh gymwl bygwl bu agos in dawn
Yn dô ar dhechreu-nos:
Yno a thân a wnaeth ûn-nos
Lawn wyrth i oleu'r nôs.
Gofynnant yw mant ech or môdh fyllat
A soft-fair oedh i rhodh:
A bara'n ras bur iawn rodh:
A dull nefol diwallodh:
Y graig a holltodh groew eigion a rhydid
Dwr rhedodh oe dwyfron:
Aeth afonydh mewn lydh son
Dh'wys iach dwch lleoedh sychion.
Cans oe fodh cofiodh nid cas yw feintwar
J air santaidd llownras:
Ag Abram dhinam dhownwas
Hên ordh wych hwnn oedh i was.
Pybyr dug i wyr Duw gwirion ollawl
Allan i le tirion:
Ae frig etholedigion
Mewn gorfoledh wehedh ion.
Yn wir y rhoe dir i'r rhai dall odli
Y cenedloedh angall:
Enillant ni welant wall
O fawr air lafar arall.
Fal o dhydh i dhydh dha waith hû ydoedh
Y cadwent i gyfraith:
O gynnal i dhedhf gannwaith
Molwch f'arglwydh mowrglwydh maith.

Y CVI. Psalm. Englyn Pendrwm.

Clodforwch molwch Dhuw mâd a diwe-
Mae da ydyw'n wastad: (dwch
Cans pery'n faith hoewiaith hêdh
J drugaredh drwy gariad.
Pa chwant di-rithiant a draetha dyrnod

Cadernid Jehofa?
O fûnyd pwy a faneg
I fawl dêg diofal da?
Gwyn'n i byd i gyd rhag gwyth duw gwedi
A geidw i farn yn syth
Hwnn a wnêl yn lle deler
Gyfiownder bob amser byth.
Graslonrhwydh f'arglwydh da fyd y kefais
Cofia ith bobl hefyd
Pleni a mi ym-wel
O waith ûchel ath iechyd.
Daeoni gwêli i'r gwyr gwâdh diau
A'r dyn dewis llowradh:
Gorfoledh dy'tifedhiaeth
Ith genedlaeth gain adladh.
Eida n tad wiw-fad pechasom gimaint
O gamwedh y gwnaethom:
Anwir beilch yu wyr y byd
O fowyd nyni fûom.
Ni dhelltynt dwedynt yn tadau ir Aipht
Yr oll ryfedhodau:
O fesur ni chofiason
I rwydhion drugaredhau.
An-ufudh ae budh bronn bôdhi fûant
O feiau gorhodri:
Wrth dhygyfor y morodh
Y môr coch oedh mercitwch i.
Achubodh hwy a bodh a bid yma'n iawn
Er mwyn i enw gwelid:
Dyna'r modh i'r adwaener
Diweir-nêr ae gadernid.
Cerydhodh fychodh y mor coch (fant) noeth
Y gwnaeth llwybr a gerdhant:
Trwy flinder dyfnder yn dal
Fal annial a fôliannant.
Achubodh yn rhodh er hynn oedh alawnt
O dhwylaw y gelyn:
Gwaredodh ni dhaliodh lwg

O gilwg fechiant gelyn.
A'r dyfroedh ar goedh a gwynt lonaid
I gelynion llynkynt:
A diau nis gadawyd
A hanwyd vn o honynt.
Yna cûr dwysa credasant orig
I eiriau f'anwylsant:
O lefain I fawl efo
Twyn iso y canasant.
Yno digofio dygyfor vthrwaith
I weithred i'r kefnfor:
Ag heb dhisgwyl gwŷl a gwên
Ag angen am i gyngor.
Blysio 'n waeth a wnaeth noethwch y dyr-
Dirfawr i'r anialwch: (sa
Temptio mowrder nêr yn ol
Affeithiol i'r diffeithwch
Nôdes a rhodhes wir hynt ymannos
I damuniad vddynt:
Yn y fann e dhanfonawdh
Gwael oer-nawdh gûli arnynt
Cyffroesant fyw-sant Foesen ag arswyd
Yw gwersyllt aflawen:
Sant yr arglwydh nis llwydhynt
Gwirion hynt ag Aron hên.
Y dhaear dhig âr egorodh o daith
A Dathan a Lyncodh:
Cynulleidfa goeca gam
Abiram ir pwll bwriodh.
Tan blin yntwin kyneuodh lledfarw
I cynulleidfa ae deifiodh:
Yr annwiol bydol beilch
Y llesgweilch fflam ae llosgodh.
Yn wyneb Horeb ymchwilfrant wyr
Y llo aur a wnaethant:
I dhelw dawdh adholiad oedh
Grym oesoedh ymgrym masant
Troesant i ogoniant i gyd yn wael iawn

Ac lûn melwn allendyd:
Faleidion ar y fronwellt
A bawr y gwellt a brig yd:
Duw siwr achubwr a chwant a wenydd
Yno anghofiasant :
Yn yr Aipht a wnelsai 'r ion
Y mowrion bethau ymyrrant.
Pêth rhyfedd duedd diwair yn tôr rhydd
Yn-hir Ham heb lestair :
Pethau ofnadwy swyoch
Yn y môr côch mawr y cair.
Dinystriai dwedai arw dôn i anadl
A hynny 'n ddra diglion:
Gwnaeth Moeses les rhag i lid
Dinystrestd naws trowsion.
Gwedhol dhaimunol dhymuniant wyr taer
Ar tir distyrasant :
I air fyth orau o fawl
Dewisawl ni chredasant.
Grwgnach siaradach ysy rhwydh yw pobl
Yw pebyll mae astwydh:
Ni wrandowsant nwyfiant nôd
Lwys fowrglod lais fy arglwydh.
Ne fodd egorodh i lâw gaeth wir-boen
Yw herbyn yn helaeth:
Yno yw cwympo trô trwch
Ir anialwch rann alaeth.
Ag i gwympo trô antur oedh o hawl
I hâd mysg cenedloedh:
Ag ar sâr yw gwasgaru
Drwy watwaru drwy i tiroedh.
Ymgysarsu bû heb au hap awydh
Baal-peor a nhwylhau:
Byd dâ eusoes bwytasant
O borthiant feirw aberthau.
I blant digiasant Duw gain diosal
Ae dysais e hunain:
Ag yw mysg e gymysgodh

Y trawodh pla y truain.
Phinees dysyfes Duw a safodh ion
Ag yn iawn a farnodh:
Ag yna y plâ oe plû
Yw teulu a attaliodh.
Rhifwyd hynn Duw gwyn dûg yno fen-
Yn gyfiownder etto: (dith
O genedl i genedl a gwawl
Tragwydhawl y trig idho.
Digiwyd êf Duw nêf dann ofyn afrad
Wrth dhyfroedh yscymyn:
Drygwyd Moeses a drygwaith
A châs taith o achos hynn.
Cythrudho yno i einioes aspri
I yspryd a dryg-foes:
Cam-ymadrodh gormodh gan
De wefusau fu eusoes.
Heb dhinystriaw drâw dyna drai i hebyll
Yr oll bobl ae lliodiai:
Wrthynt arglwydh rwydh ar air
Dewisair fal dwedasai.
A'r genedl wir-chwedl o arw-chwant golud
Mewn gwely 'mgymysgant:
I gweithredoedh coedh nid cél
Dasg isel hwy ae dysgasant
Ag ir gau dhuwiau lle dhânt i beeni
Brunydh y gwsnaethant:
Y rhai a dwyllai ar hyd
O fylwyd i magl fuant.
Yn aberth kyngerth y caid i meibion
Heb dhim obaith enaid:
Ae merched gweled yn gaeth
Wrth alaeth i gythreuliaid.
Gwaed gwirion union rhai onest dian
Ai dywallt yn rhyffest:
Gwaed i meibion llon ar llêd
Ae merched nid mwy drchest.
I Ganan Dhuwiau o gynwaed borth is

Aberthasant ir-waed:
Halogwyd i hiliogaeth
Yt air gwreth i tir a gwaed.
Ae gweithredoedh koedh y gwydhant trwy
Felly 'mhalogasant: (oll
Mwy wêgi ae dychmygion
Yn welion puteiniasant.
Cyneuodh digiodh ond aeth yn wirboeth
Yn erbyn i bobl ffraeth.
Ffieidhiodh trwy ormodh trîn
At kydhin i ytifedhiaeth.
O wres e rôdhes râdhoedh yn alaeth
Yn nwylaw 'r cenedloedh:
Ae cas llywodraethasant
A gair o chwant gorucwch oedh.
Garw-dhyn i gêlyn y gwelwyd wrth rym
I gorthrymn a wnaethpwyd:
Tann i dwylaw a brâw brau
Gwst angau i gostyngwyd.
Mynych gwâr ydych gwaredodh cû ing
I cyngor ae digiodh:
Am eu henwiredh medhir
Y cûrir sawl nis cârodh.
Pand oedh ing cyfing cofiodh dhaeoni
I dhynion edrychodh:
Wann glywodh ef i llefain
Ae germain griô gormodh.
I ammod hynod henwodh yn honnaid
Jôn hwnnw a gofiodh:
Or fowredh drugaredhau
Tyst eiriau y tosturiodh.
Rhoes 'n hael i gael teg willio trwy gûr
Weth trugaredh yno:
Gann rai ae gwnaeth yn gaethion
Oer i bronn i garu i brô.
Achub ner tyner iawn yt oedh a da
Ti yw Duw y lluoedh:
Cynull ni o blith (dichwith di,

Cun

Cân odli) y cenedloedh.
Yn hynod dy glôd a gludant dosõnus
Yw d'enw gywirsant:
I ryfedh orfoledhu
Da osalu dy foliant.
Bendigaid mowr-blaid Amen o ras-rôdh
Yw Duw 'r Israel llawen:
A bû er ioed fal y bydh
Tragywydh y trîg awen.
Ag o bwyll didwyll dyweder i bawb
Oe bobl ef yn dyner:
Felly bo gwirio gariad
Aml yw 'ch nad, molwch nêr.

Y Pumhed Llyfr.

Y CVII. *Psalm.*

Proest cyfnewidiog.

CLodforiwch molwch da 'r môdh
Duw o rwysg da yw o radh:
Cans pery i wâr drugaredh
Awdur gwiw yn dragywydh.
Didwyll yno dywedwn
Degwch i waredigion
Rhai a waredodh i rhann
Oer gilwg o law 'r gelyn.
Ysglifr y tir a gasglodh
Or dwyrain euraid wiwradh:
Ag eglur o du 'r gogledh
A'r dehau tor ae dihûdh.
Bu anial crwydr y fal fas
Mewn affaith diffaith ar dês:
Heb gael lle gwâr i aros
O dhiar y ffordh oroff îs.
A'n yno yn newynog
Och wedi yn sychedig:

Og Ae

Ae henaid mewn anhunwag
    A lias yn i lewyg'
Llefasant enwant yna
    Yr ior arglwydh rhwydh a'n rhi:
Yw trymder kyfyngder fu
    Y gwaredodh gwir wedy.
Fo'i twylodh brysiodh mae brys
    I'r ffordh vnion llonn yw 'r lles
O dhyno mynd i dhinas
    Gyfannedh o gof vn-nos.
I ner cyffesant yn vn
    I drugaredh dawnwedh dyn:
Ae ryfedhod gwiwnod gân
    Nod hynod i blant dynion.
Diwallodh ni dhaliodh wg
    Wych oed enaid sychedig:
A dawn y llanwodh yn deg
    Yna enaid newynog.
Rhai a gwsg mewn rhuw gysgod
    Angau draw o ing a drig:
Yn rhwym mewn haearn ar hyd
    O gystudh alar gwastad.
An-ufudh-hau gau ond gwâg
    Ag amman i eirian orig:
A dirmygu drefnu drwg
    Cyngor goruchaf cangog.
Yn donn eu calon mewn cûr
    Bôl o wendid a blinder:
Syrthiasant nis gwelsant gâr
    Wrth Dhuw ae cynorthwywr.
Bu gri a gweidhi drwy gûr
    Yn gyfing mewn ing yn wir:
Achubodh nadodh yn ior
    A thrwy ymdaith orthrymder.
Dûg hwy or tywyll hyll hwnt
    Angau gysgod nôd a wnant:
Dryllíodh ni adawodh lle dônt
    Mwy odhef rhwymau vdhynt

Cyffes im nêr gloewder glan
 Ae drugaredh ryfedh rîn:
Ae ryfedhod hynod hên
 Ond dowynus i blant dynion.
Pann fynnodh e dorodh doe
 Byrth o bres ba wyrth heb roi:
A drylliodh e fynnodh fwy
 Barriau heyrn byrha-ai.
Dynion ynfydion o fâr
 Ae camwedhau 'n olau ner:
O radhau anwiredhwr
 Was didhym a gyfudhir.
Ae henaid traidh ffiaidh ffôn
 Bob rhyw fwyd be pêr i fin:
A daethant afrad weithian
 I byrth angau borth angen.
Bu gri a gweidhi drwy gûr
 Yn gyfing mewn îng yn wir:
Achubodh nadodh yn ior
 A thrwy ymdaith orthrymder.
Gyrrodh i air grair gwiw rent
 Yn rhodh iachaodh wych hwnt:
A gwaredodh cadwodh cynt
 Wyr oe mwythau (ior) methiant.
Cyffes in nêr gloewder glân
 Oe drugaredh ryfedh rîn:
Ae ryfedhod hynod hên
 Hynt dowynus i blant dynion.
Aberthant nis gweithiant gûdh
 Aberth moliant i sant fydh:
Traethant i waith yn faith fôdh
 Ae foliant a gorfoledh.
A êl i'r mor goror gân
 Mewn llongau yn gwau a gwŷn:
Gwnant i gorchwyl a hwyl hin
 O ymyrru a dyfroedh mowrion
Hwy welfant waith perffaith pûr
 Yr arglwydh ag arwydh gwir:

Ae ryfedhod wiwnod for
Wedi ofnadaith mewn dyfnder.
Doedodh e gododh y gwynt
A mor-gymlawdh nid hawdd hwnt:
Cododh a neidiodh fal nant
Yn donnau nôd a enwont.
Rhai dringant fef i nêf nenn
Medh esgud rhai a dhisgynn:
Todhodh i henaid didhan
O flinder afael wann-don.
Penn-droant tripiant at rann
A modhau fel y medhwyn:
A methodh yma weithion
I doethineb daith an-un
Bu grî a gwaeddi drwy gur
Yn gyfing mewn îng yn wir:
Achubodh nadodh yn ior
A thrwy ymdaith orthrymder.
E wnaeth yw ftormoedh yn ol
Yno dewi yn dawel:
A'r tonnau i gau yn gûl
O dyft gwyr diftaw ae gwyl.
Yna llenwir llawenydh
Y mor yn waftad ae medh:
Ef ae kymorth lê porthladh
Ymannos a dhamunodh.
Cyffes in nêr gloewder glan
Ae drugaredh ryfedh rîn:
Ae ryfedhod hynod hên
Ond da iawn i blant dynion.
I bobloedh ar goedh i gyd
Da orchafiaeth derchafed
Mawl i dhedhf mewn eifteddfod
Yn orau pob henuriad:
Ir diffeithwch trwch hynt radh
Wedi y llif gofododh:
I ffynnoniau ffein unwedh
O dhofbarth a wna 'n dhifbydh.

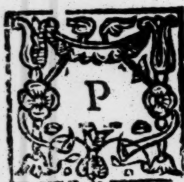
A

A thir ffrwythlawn a dawn da
Yn dhiffrwyth hwnn a dhefiry:
O gynnen a drigioni
A gwanthull rhai a drig yndho
Rhoes anial hir resynys
Yn llynn dwfr llawen o dês:
Ffynhoniau hoff iawn henwis
A dwr croiw dhaw o dir cras
Gwnaeth yno i dario dônt
Ir newynog cann enwent:
Dinas a dharparasant
Gysannedhol wedhol ynt.
A haeasant hwy feusydh
A phlann gwinllann vgeinllwdh:
Diogel ffrwyth y dygodh
A thoreth ymborth wiwradh.
Oth fendith dichwith Duw wyd
A mawl cân yn aml y caed:
Heb lehau rhwng cangau coed
O fawl oe hanifeiliaid.
Gwedi gwnai yn llai i llîn
Mewn îng yn gyfing i gûn:
Gostyngwyd mewn gwest angen
A dryg-fri mewn cyni can.
Bwrlodh dhirmig dîg nid da
Ar i bonedh arw boeni:
Gwnaeth hwy a brwydr i grwydro
De ffordh ir anial y ffy.
Y tylawd ar i wawd waedh
Wedi i gôdi in gwydh:
Da lewyrch i deuluoedh
Pûr ior a godedh fal praidh.
Rhai vnion heb gêl gwelodh
Yn llawen orawen radh:
A now-ran pob anwiredh
A gae i safn ag y sydh.
Pwy sy 'n gall pa sonio in gwrydh·
I gadw o mynn hynn yn hawdh:

A dheuall yn gall ar goedh
Folwrglod trugaredh f'arglwydh.

Y CVIII. *Psalm.*

Y pump gwers kyntaf o gowydh llosgyrnog, ar darn arall o drybedh menaich.

Parawd fyngholl-iwawd yw 'nghalon
Parawd yw y tafawd yt ion
Waith union a thannau.
Deffro fy urdhas da râs drwsiad
Deffro ugeinwaith deffro ganiad
Bwriad yw kodi y borau.
Wrth genedloedh miloedh molaf
O wedh kynnil i Dhuw kanaf
Adhôlaf hynn oedh olau.
Da air enwi yw dy rinwedh
Ath wir union ath wirionedh
Ellwedh uwch y kymylau.
Dyrchafer ef uwch y nefoedh
A gogoniant moliant miloedh
Uwch tiroedh uwch y tyrau.
Ym bydh llawn awydh a llonn awel
Yw seintwar dawel sant ior diwad:
Imi pobloedh rhinioedh mi ae rhannaf
Sichem a fynnaf rwydhaf rodhiad.
Succoth dyphryn pur a fesuraf
Imi y gwelaf y mae Gilead
Manasses da ffres wedi Effrym
Hwnnw yw grym a henw gwiw rad
Juda dewisa ym yn * dwyfawg *Legislator.
A Moab yw 'nghawg yrhawg yn rhad
Ag ar gefn Edom drom ar drumiau
Bwrlaf fesgidiau byrr fwys godiad.
A Phalestina yna un-nos
Yn llonn o achos llawenychiad.
Pa wys a'm towys ymysg teyrn

I gaerau kedyrn gorau keidwad.
A phwy i Edom ym dhiamwedh
A'n dwg i unwedh mewdwy ganiad.
Yn digio yleni di an diglonnaith
I ffô in heliaith an ffynn hwyliad:
Heb dwyso yno yn dhianair
Anllawen y kair yn llu a'n kad.
Rhag blinfyd y byd bid Duw yn borth
A daw in kymorth dewin keimiad.
Ofer-nerth a serth ydyw pob son
A allo dynion ileia doniad.
Gwnawn hyder tyner arnat unjon
O wyrth ciwid son o nerth Duw dad.
Y gelyn tlcd gwael yn wasarn
Syth a yrri 'n sarn ae sathru-'n sad.

Y CIX. *Psalm.*
Deuair hirion.

Dww na thâw lle dâw dy air
Duw sy molsant kwy mow-lair
Annuwiol enau gau gant
Kysedh ymgyngorasant
Y tafod gwyllt tyfiad glwyn
Derbwyll lafar im erbyn.
Cylchasant fi clowch wiw-sias
Garwa cerdh ac geiriau câs
Ymladhant a ffant a ffôs
Mwy bechod a mi heb achos
Am gariad yn anad neb
Wrth hynn ân im gwrthwyneb
A minnau 'n wael mael im ais
I wiw-Dhuw a wedhiais
Gosodant dhrwg cilwg hynn
Mowrbell dros dâ im erbyn
Ag a dâl gâs gwas nis gwad
Mwya 'nghur am ynghariad.
Dôd arno ffieidhio ffol,

Un o awydh annuwiol
Bid Satan darogan draw
Halog wrth i dhehenlaw
Pann farner rhwydhder yrhawg
Yn iwin aed yn euawg
I wedhi bu waedh oe bod
O bai ochain yn bechod
Bid byr-hau orian i oes
Bid berigl a bid berroes.
Cymred arall a gwall gwaeth
Y sy gwbl i esgobaeth
Bid i blant bywyd i blaid
Medh ofer yn ymdhifaid
Bid i wraig ir byd a rann
Medh waeth-waeth yn wedhw weithian
A chrwydrant i blant yn bla
A garw deitl i gardotta
I bara a gais bâr y gwedh
O fewn lle anghyfannedh
Rhwyded yr occrwr rhydyn
A feodh oll fawa o dhyn
Bid dieithraid lle caid cûr
Ol ef i anrheithio i lafur
Na roed neb trwy undeb fro
Wawr dhydh drugaredh idho
Mwy ni bydh a rydh i raid
Dhiaffaith yw ymdhifaid
Dinystrier gyrrer yn gaeth
O lwgr oll i hiliogaeth
Di-leer dalier dolef
Ir ail oes ar i ol ef
Eurglod coffaer (arglwydh)
Anwiredhau i dadau'n dwydh
Coffa oedh yna'n dhinam
Pechod er i fod yw fam.
Y rheini modh y rhennid
Ger bronn ner bob amser bid
Bid coffa oedh yna odhi-arr

Duedh

Duedh ag wyneb daear.
Ni chofiodh wâr drugaredh
Erlid truan wann i wedh
I lâdh tylawd darfawd dîg
Dedh wedi 'n gystudhiedig
Hoffodh dhichwith felldithio
Honn yn boeth a dhoeth i dhô
Ni fynnai flith fendith fod
Hoen wyrth mae honn yw wrthod
Gwisgodh felldith dhichwith dhyn
Dall wedi fall dilledyn
Fal Dwfr idho chwidro chwyrn
All wisgo oel yw esgyrn
A bydhed fal dilledyn
A wisgo ef waisg o wyn
Fal gwregys yw grys deg rôl
Os dodid yn wastadol
A hynn fy nêr dyner dôn
Gwyl unwaith im gelynion.
Rhai dhowaid wrth fenaid fydh
Anfwed yn i awydh
Moes arglwydh molwr-lwydh y mi
Yn ol d'enw êl daeoni
Gwared fyfi rhi er hêdh
Da drwy gûr dy drugaredh
Cans truan a gwann dig wyf
Dediog a thylawd ydwyf
Mae 'nghalon o dhiwyfron dhig
A llid yn archolledig
Wyf fal cysgod trwm-nod fro
Gwag eidhil yn gogwydho
Fo 'm esgydwyd gwelwyd gwyn
All crwydr ceiliog rhedyn.
Gwann yw fyngliniau ywch gwydh
O newyn egwan awydh
O'm brasder pûr y curiais
O'm cnwd maith am cnawd o'm ais
Cywilydh herwydh i hynt

Hefyd gwnu oedhwn ydhynt
Siglent pann i gwelent gau
Ae pinswn drwg i pennau
Fy arglwydh wyd arwydh da
Wrth Dhuw fi cynorthwya
Achub fi 'n ol wiriol wedh
Duw dri gwir dy drugaredh
Ae bôdh fal y gwybydhyn
Daith hir mae dy waith yw hynn
Ag mae tydi gweithi gôst
Miw gûn weithian ae gwnaethost
Rhônt felldith, dy fendith di
I kywilydh nis cêli
Mwy gywilydh im galon
Dy was fydh llawenrydh llonn
Niwed im câs aniwarth
Yr offer gwisger a gwarth
Gwisg kywilydh bydh o bell
Yw mintai megis mantell
Molaf f'arglwydh mawr-lwydh mau
Mwy ogoniant am genau.
Moliannaf ef o nef nêr
A llywydh ymysg llawer
Saif wrth y tlawd barawd Iôr
Ae dheheulaw dha hael-ior
Rhag barn yn gadarn a gaid
O boen i achub enaid.

Y CX. *Psalm.*
Hên-fesur o lyfr Hergest.

DIwael y dywod
Eurglod yr arglwydh
Wrth f'arglwydh wyrth fowrglod
Eistedh yniwedh ystod
I'm deheulaw 'n aelaw nôd:
Hynod osodaf
Dialaf d'alon

Y dynion rhôf danaf
A thann dy draed yn waed naf
Yw gorwedh mi ae gyrraf
Dy nerth hôff werth sôn
Ae anfon un-fodh
Nas haeodh iôr Seion
Gwna lywodraeth wiwsaeth iôn
Ylent mysg d'elynion.
Y bobloedh oedh iwar
Yma 'r offrymant
Ae llesgiant wllysgar
Nerth hardhwch gwelwch a gar
Santaidh y-nydh i Seintwar
O grôth y wawr gronn
Cysion o cofy
Dy ent wlith dynion
Tyngodh arglwydh wiw-swydh ion
Ni ydifara dwf wirion
Ti ydwyt wiwdad
Offeiriad ffêrol
Tragwydhol frô gwydhiad
Yn ol urdh un ni wyl wad
Melchisdec mawl wych wastad.
Yr arglwydh swydh saint
Wall haint archolla
Dwg yna deg ennaint
Gwnaiff ar goedh frenhinoedh fraint
Dhygyfor yw dhigofaint.
E farn Duw a fêdh
Gymysgwedh mwysgion
Y dynion di-iownedh
E dyrr benn gwlad wastad wêdh
E leinw ôll a chelanedh.
E ŷf o'r afon
A hôffo 'n hyffordh.
Ar y ffordh gorofff iôn
Am hynn fy nêr syber son
Cysyd i wyneb cysion.

Y CXI. Psalm.

Vnodl vnion.

Lodforaf molaf Dhuw am iôn ollawl
Dwllys fynghalon:
Mewn lle dirgel dawel dôn
Torf ranniad tyrfa 'r vnion.
Duw iown-wych rwydh-wych radho-
(edh mor odiaeth
Mawr ydyw i weithredoedh:
Yspys arswydys ydoedh
Ir sawl ae hofnant râs oedh.
I waith ef o nêf nid gann osid hirdhadl.
Yw hardhwch a glendid:
I gyfiownder a gerid
A bery byth bob awr bîd.
Gwnaeth gôffa yna enwawg i dhidwyll
Ryfedhodau cangawg:
Grasławn a rhiwydh-lawn yw rhawg
Athro gwyr a thrugarawg.
Rhoi i ymborth ae borth y bydh i hyfnod
Sawl ae hofnant beunydh:
Cofio i amod fowrglod fydh
Draw a gai yn dragywydh.
E dhywad heb wâd ydoedh o iawn wyrth
Holl nerth i weithredoedh:
Rhoe ydhynt dîr yn wir oedh.
Ackw' n adloes cenedloedh.
Barn gwirionedh hêdh dhihudhaw ydyw
Gweithredoedh i dhwylaw:
I orchmynion dôn lle daw
Yn ol sy 'n ffydhlon aelaw.
O siccr-hau dydhiau nis diwedher fyth
Tra fo tragwydholder:
Mewn gwirionedh purwedh pêr
Yn vnodydh ag vniownder.
Gorchmynnodh mynnodh manol yw mowrair
Ymwared

Ymwared tragwydhol:
I enw sy o wraidh santaidhiol
A mwy ofnadwy yn ôl.
Dechrau doethder pêr lle parant sowrglod
Yw ofn f'Arglwydh gwirsant:
Da dheuall yn gall a gânt
O fowredh ae harferant.
Ef piau mwyhau y mawl gywir-dhull
Y gwirdhuw tragwydhawl:
Yn parhau 'n wir pûr iawn hawl
Oes-oesoedh yn rasusawl.

Y CXII. *Psalm.*
Devair hirion

Wnfyd ennyd yw wyneb
A ofno nêr fwy na nêb:
A gâr yn dhirfawr (dêg ion)
Ymannos i orchmynion.
Ei had fydh codiad cadarn
Yn y tir fyth ond da 'r farn:
A chenedlaeth helaeth hir
Union doethion fendithir.
A chyfoeth pwy ni chofiai
A golud oll gwyl yw dai:
Ae gyfiawnder hyder hawl
A drig idho 'n dragwydhawl.
E rannodh olau ir union
Ir tywyll os hyll yw sôn:
Cyfiawn trugarawg hefyd
Tostur yw i gûr i gyd.
Trugarog fydh mewn gwydh gwâr
Mae 'n elgod gymwynasgar:
Rhola i eirian helaeth
Ar ol y farn reiol faeth.
Dhyn 'n hâel fo bery 'n hîr
Is gwagedh nid ysgogir:
A chyfiawn fydh rydh lle 'r aeth

I dario i goffadwriaeth.
Nid ofna ef sef fal sant
Y drwg-chwedl di-rywiolwg-chwant:
Di-sigl ir gwir ymdhiriaid
I galon ffrwythlon höff raid
Mae Duw 'n cynnal i galon
Ni ofna gri si na sôn:
Oni wyl yno i elyn
Wrth i wllys dhyrys dhyn.
Rhodhodh e rannodh yr ion
Dâl wedi i dylodion:
Ae gyfiownder gôf vndydh
Obru byth yn parhau bydh.
I gorn ef a dhyrchefir
Mewn gogoniant gwarant gwir:
Gwyl anuwiol ffôl goff-ha
O Dhuw agwrdh fo dhigia.
Ysgyrnyg egwan dhannedh
Dwrf dig yn darfod yw wedh:
Derfydh anedwydh yn ol
Der-chwaen yw arch anuwiol.

Y CXIII. *Psalm.*
Byrr a thodhaid.

Weision da i cwynion Duw cênwch
Enw yr arglwydh molwch: (wirglod
Enw yn nêr a drig bendigwch
O hynn allan hynny a ellwch.
O godiad yr haul ag nas gêdwch
Aml yw i enw y moliennwch:
Hyd i fachlud hûd dywedwch beunydh
Llawenydh y llenwch.
Derchafwyd yn nêr drâw o chofiwch
Ar oll genedloedh o cyhoedhwch:
Diwair i ogoniant darogenwch
Goruwch y nefoedh coedh dêg hedhwch.
Pwy duw 'n vchel fel hwnn a folwch dewr

I dario

I dario 'n nirgelwch:
Gostyngawdh gwelawdh hynn gwiliwch
Bethau o nefoedh byth nwyfiwch
Ag yn y dhaear gwar gyrrwch
Cododh y truan lledwan or llwch:
A'r anghênus rhûs arhoswch gwedi
I godiad a welwch.
Eida phendefig y trigwch
Diau ar bonedh derbyniwch:
E rydh blant gwarant a gerwch
I'r rhain di-blant wyrion dyblwch.
Llawen-fam dhinam dhoniwch o folwrglod
I'arglwydh a ganmolwch.

Y CXIIII. *Psalm*.

Proest cyfnewidiog.

O'R Aipht pann aeth Israel rádh
A thûy Jaco 'n faith dhigudh:
O dhiworth dhynion feilchion fodh
Anwybodol enw bedydh.
A Juda dha yna ior
Dhewis hynt oedh i feintwar:
Ag Israel a gafael gwr
Bu yn arglwydhiaeth bér.
Y môr or goror ae gwyl
Ag o dhyno gwthio ar gil:
Urrhonen geinwen dan gél
Drwy dhawn oll a drodh ynol
Neidiai 'r mynydhoedh nôdan
Fal hydhod hyrdhod heirdhion:
A phob rhŷw oll a phob brynn
Fal wynos o fawl enwen.
O fyd beth a dharfu yt fôr
Pann giliaist poen a galar:
Urdhonen o rádh iown-wir
Y kiliaist iawn ofnaist nér.
Paham fynydhoedh oedhych

Môdau hyrdhod a neidiwch:
Ar bryniau golau gweloch
Fal wyn diofal anach.
Ofna 'r dhaear a garwn
Gwir bris yr arglwydh ger bron:
O flaen neb yw wyneb ynn
Duw Jaco nêr diogan.
E dry graig a daear gronn:
Oedh arwa llêd yn dhwr llynn
Ar gallestr arw ae gollwn
Yn holl annwyl yn ffynnon.

Y CXV. *Psalm*.

Deuair hirion.

Id nyni nid nyni nêr
Yn felus d'enw a foler:
O herwydh fy nâf hoewrylw
Dy drugaredh ryfedh ryw.
O Duw paham y dywaid
Y cenedloedh er oedh raid?
Pa le y mae gwae or gân
Der araith i Duw 'r olwran?
Yn Duw ini a'n dalwn oedh
Iawn afael yn y nefoedh.
Ef a luniodh yn flaenor
Ef a wnaeth a fynnai ior.
Eu holl dhelwau gau a gaid
O'r arian a goreuraid:
Ag a wnaethai os âi son
Gildynnus gwaela dynion.
I genau yn gau a gânt
O fowrair ni lefarant:
A llygaid sydh ydh ae dwg
Ni welant un o olwg.
Mae clustiau yn gau uwch gwên
Ni chlywant yn iach lawen:
Ae ffroenau i gau o gûr

Nid

Nid aroglant dro eglur
A dwylaw sydh delw i sant
Waith amlwg ag ni theimlant:
A thraed vddynt athrodwaith
Ni leisiant ni cherdhant chwaith
Sawl ae gwnel i gornel gau
A'n hwy weithian fal 'nwythau:
A phob dyn o honyn hynt
Di-dhuw a 'mdhiriaid yddynt.
Tŷ 'r Israel nid gwael a gaid
Medh orau i Dhuw 'mdhiriaid:
Ef yw 'n porth cymorth yn cân
Hynod taerwalch yn tarian.
Tŷ Aron sy vnion swydh
Eurglod a goelia 'r Arglwydh:
Ef yw 'n porth cymorth yn cân
Hynod taerwalch yn tarian.
A ofno 'n nêr syber swydh
Eurglod a goelia 'r arglwydh:
Ef yw 'n porth cymorth yn cân
Hynod taerwalch yn tarian.
Duw a'n cofiodh dawn-rodh da
Band weithian fo 'n bendithia:
Bendith i Israel hael hêdh
Ag Aron bendith gwâredh.
A ofno 'n nêr fwyn iawn iaith
Ae bendithia benn doethiaith:
Ofni 'r arglwydh rhwydh y rhann
Bû achos mawr a bychan.
A Duw 'n deg a chwanegai
I chwithau dhoniau lle dhai:
Hef arnoch gwydhoch godhiant
Ae roi 'ch plith ag ar ych plant.
Brig bendigedig ydych
Gann yn nêr ag vnion wych:
Y nâf a wnaeth y nefoedh
Duw a rann a daear oedh.
Ef piau golau gwelir

Y nef ie 'r nef yn wir:
Rhoes y dhaear hawdhgar tôn
Dowynus yw i blant dynion.
Y meirw ni all y marn i
O fael ytoedh fawl ytti:
Na 'r rhai a dhisgin yn rhwydh
Dyst wiwran ir distawrwydh.
O hynn allan lân lenwi
Da gwnn y bendithiwn di:
Yn dragywydh rydh heb rûs
Molwch yr Arglwydh melus.

Y CXVI. *Psalm.*

Deuair hirion.

A yw gwynn dhuw dygn wedhiais
Clywodh ef fy llef am llais:
Am blygu im caru caf
A glwys deitl i glust attaf.
Yn y-nydh union wedhi
O gael fyth y galwa fi:
Angau ae raffau lle 'r ant
Ifod am cylchynasant.
Ing y bedh yw 'ngwybydhiaeth
A'm daliodh gwasgodh fi 'n gaeth:
Blinder a mallter i'm ais
A gofid mawr a gefais.
Yna eilwaith mi a alwaf
Union nér ar enw yn nâf:
Atolwg nér hyder rhaid
Duw fannwyl gwared f'enaid.
Cofiwch fod f'arglwydh cyfiawn.
Yn drugarog enwog iawn:
A thyst ior a thosturiol
Yw 'n Duw ni a'n dawn yw ol
Ceidw yn dyner yn nér ni
Y rhai lyml ni char somni:
Bum isel bû derfel byd

Mwy ucho rhoes ym iechyd.
Dychwel f'enaid gloewnaid glwys.
Ith arffed byth i orphwys:
Cans yr Arglwydh wiwlwydh yt
O wyrth a fu dha wrthyt.
Duw mawr tynnodh enaid mau
Dhierthing o dhiwrth angau:
Yn-rhaed ni lithran rhodiyn
Y dwr o'm llygaid a dynn.
Rhodiaf dir rhai byw gwirion
Yngwydh fargl wydh wiwl-wydh iôn:
Llefarais credais câr wyd
Er 'sydhiau im mawr gystudhiwyd.
Dwedais ar ffrwst trwst bis rhydh
Gwelais fod pawb ar gelwydh:
Beth a dalaf i'n nâf ni
Am i dhawn mwy dhaeoni:
Cymraf phiôl nâf a wnaeth
Diorwag iechydwriaeth.
Ar enw yn nêr wirion naf
Duw gwiw olud y galwaf:
Talaf â mynnaf ym ion
Dedh dhidwyll f'adheweidion.
I'r llann yr owran heb rûs
O flaen i bobl foliannus:
Gwerthfawr y-nawr yw y nôd
Yngwydh yr arglwydh eurglod.
Marwolaeth alaeth dhôlef
Y sy hwnt oll yw saint ef,
Wele o arglwydh herwydh hynn
Dwys ydwyf dy wâs a-dyn:
Dy was wyf yn dewis swyn
Fowrair mab dy lawforwyn:
Fy rhwymau a'm asau mêr
Datodaist di wyt hyder.
Aberthaf nêr syber sant
O borth mawl aberth moliant:
A galwaf un Duw gelt

I enw yn ner vnion ni.
Talaf im ner hreisgder brau
Dhawn ydoedh f'adhunedau.
Ir llann yr owran heb rûs
O flaen holl bobl foliannus:
Ynghyntedh ner grysder grâs
Caerusalem cair solas:
Molwch a soniwch ich swydh
Or-eurglod Dhuw yr arglwydh.

Y CXVII. *Psalm.*

Englyn milwr.

Enwch a chenwch vnhyd
Kenedloedh holl bobloedh byd
Kan ir arglwydh ku enhyd.
Kans pery i war drugaredh
Ae air vnion wirionedh
Byth yn mawr obaith an medh.

Y CXVIII. *Psalm.*

Devair hirion.

Olwch f'arglwydh a swydh syw
Diau odiaeth da ydyw:
Tragyuydh y bydh heb wad
I drugaredh drwy gariad.
Dweded Israel hael alwr honn
Daeonus yw ir dynion:
Tragywydh y bydh &c.
Tûy Aron pe rhôn y rhêd
I mewn dadl mwyn y dweded:
Tragywydh &c.
Dwedant a ofnant yw wydh
Ner eurglod sy nuw 'r arglwydh:
Tragywydh &c.
A rhwysg y gelwais fy rhi
Cûl adyn sûm mewn clêdi:

Clywodh

Clywodh gosododh gwiw son
I dario 'n ehang dirion.
F'arglwydh mwyn sydh yn wyneb
Nid ofna 'nghél a wnél neb:
Mae fy rhi gida mi mwy
Accw o nerth im cynorthwy.
Fynghas rhai diras lle dôn
Caf f'wllys o'r cyfeillion:
Gwell a sydh i gall syw-dhyn
Gobaith Duw na gobaith dyn:
Gwell gobaith ner syber son
Sigl gobaith tywysogion.
Y genedl arw-chwedl oer-chwant
Eusoes am cylchynasant:
Yn enw yn ner mowrder maith
Twrf amwynt torraf hwy ymaith.
Im ogylch fwrw amgylch fry
Ymaith Duw ae tyrr ymy:
Amgylchant gweithiant a gwŷn
Ofal gwnn fal y gwenyn.
Diffodhant gwelant gelain
Ae tynnu draw fal tân drain:
Herwydh i enw f'arglwydh tod
Torraf hwy ymaith torf amod.
Mae 'r gelyn rhwth im gwthio
Minnau syrthiais trais fu 'r tro:
Ond fy ner a rhwydhder rhodh
Wrth Dhuw am cynhorthwyodh.
Duw fy nerth cyngerth am cân
Wych doeth am iechyd weithian:
Gorfydh iechyd wiwbryd ion
Cofus ymhebyll cyfion:
Deheulaw yn aelaw ner
Mwyl-daith a wnaiff rymysder.
Y-marn oll nid marw a wnaf
O fedhwl byw a fydhaf:
Mynagaf gweithiaf ar goedh
Duw iaith rad dy weithredoedh.

Gann gospi om rhi im rhodh
Ag yspail ef a gospodh:
Nim rhodhodh mynnodh fy maeth
I afrolus farwolaeth.
Agorwch heb fwy gerydh
Byrth cyfiolwnder fwynder fydh:
Mi af ydhynt ar hynt rhwydh
O fowrglod mollwyf farglwydh.
Araith wych dyna i borth ion
Yna yr aiff gwyr union.
Clodforaf di Duw tri tro
Yngwir-unduw am 'ngwrando:
Y maen hynod gwrthod gwyr
O lid yr adeiladwyr:
Yn benn congl wrth dhehongli
Aeth yn sylfaen maen imi.
O Dhuw y daeth helaeth hynn
Rhyfedh i'n gwydh y rhifyn:
Llyma'r dydh llym wradwydher
A wnaeth yn arglwydh a'n nêr.
Iown-dhull gorfoledh yndho
A llewenydh bydh lle bo:
Atolwg arglwydh teulu
Achub yn awr fal cawr cû.
Atolwg arglwydh swydh sant
Bôr iawn wledh par ynn lwydhiant:
Bendith yn dhichwith a dhél
Yn enw Duw ynn yn dawel.
O dûy yr arglwydh rhwydh rhôm
Eusoes ich bendithiasom:
Duw yw 'n arglwydh rhwydh a'n rhi
Union llewyrchodh ynni.
Rhwymwch yn gall wrth allor
A rhaff aberth bûrwerth Bôr:
Fy nuw byw ydwyt fy naf
O fowredh mi ath glodforaf.
Derchafaf dro vwch hefyd
Fy nuw byw tra fwy'n y byd:

Molwch

Molwch f'arglwydh o swydh syw
Diau odiaeth da ydyw.
Tragywydh y bydh heb wad
I drugaredh drwy gariad.

Y CXIX. Psalm ag yndhi XXII. rhann a phob vn o amryw fesur.

ALEPH. y rhann gyntaf vnodl vnion.

Wynn i fyd enhyd a vnion rodio
Yn gariadol ffydhlon:
Yn-nedhfau Duw nodhfa dôn
Yn ber ae llwybrau 'n burion.
Gwynn i fyd i gyd a gadwo 'n deil.
I dystiolaeth dirion: (wng
Ae keisio ef tecka son
Ae goelio ae holl galon.
Ni weithia i waetha weithion ni wyra
Mewn anwiredh digllon:
Sawl a rodio llwybro llonn
O gariad yw ffyrdh gwirion.
Gorchmynnaist mynnaist ymy ion gwedi
Gadw dy oll orchmynion:
Yn dhiofal dyfal don
Wyth-oes ae karu weithion
Damunais keissiais kyson dhewisgall
Dhysgu 'nrhaed yn fodlon:
I gadw yn beraidh wreidhion
Dy status felus hyd fon:
Wyf o gysur pur périon yw d'adhaw
Ol'm gwradwydhir weithion:
Pann edrychwyf rhwyf pe rhôn
Ymannos d'oll orchmynion.
Mola'r arglwydh rwydh iodhion o fendith
A chyfiawnder dwyfronn:

Pann i dysgaf teckaf tôn
A gofal dy farn gyson
Kana 'n Ffraeth helaeth hylawn nis dow-
Dy status gyfreith-lawn: (tiaf
Na'm gwrthod nâf eithafiawn
Yn hwyr ior nag yn hir iawn.

BETH. Yr ail rhann.
Proest Kyfnewidiog.

A welliant diludhiant lwyth
I dhyn ieuanck ffromlanck ffraeth:
Trwy ochel diogelwaith
Yn ol gair Duw diwair doeth.
Mi ath geisiais dann fais yn fyw
Am Kalon loewfron yn lew,
Na ad fini ymadaw
Ath orchmynion gwchion gwiw.
Kudhiais draw d'adhaw didhan
Ammau kilwg im kalon:
Yn höff achos na ffechwn
Ion diweirbarch yn d'erbyn.
Dedwydhawl ydwyd wedhaidh
Diweirglod o Duw Arglwydh:
Dysg ymi o dasg ym oedh
Dy berffaith gyfraith heb gawdh.
A'n gwefusau 'n gof eusces
Duw yno nid yw anhaws:
Am genau mi a genais
Dy gadarn loew-farn yn lwys.
Difyrrach diofcrwaith
I minnau dy lwybrau lwyth:
Yn dy rasol dystiolaeth
Yn iach hyfedr na chyfoeth.
Myfyriaf yn hoewaf hardh
Dy orchmynion gwirion gwrdh:
Ystyriaf gweithiaf ar gerdh
Un-Duw hoff iawn yn dy ffyrdh.

Difyrrwch

Dilyrrwch kenwch kennyf
Dy status wedhus adhef:
Yn llaw angel ni ollyngaf
Yn ing dy air yn angof.

GIMEL. Y III. rhann.
Vnodl krwcka.

Ydh garedig heb dhigio
Wrth dy was drwy brdhas dro:
Byw fydhaf hoewnaf heno yn keidwad
Kadwaf d'air heb ffaelio.
Pâr im llygaid grych-neidiaw
Yn agored fal llêd llaw:
Kaf ar lled weled eilliaw deg wiwfraint
Dy gyfraith yn hylaw.
Ar dhaear i wedhiaw
Odhiwrth drwch wyf dhierth draw:
Nad wedi gweidhi gudhiaw i minnau
Dy orchmynion mangaw.
Mae 'nghalon a'm bronn a braw
Yn torri heb hwnt tariaw:
O chwant a llessant wllysiaw dy farn
Yowyd towrner difraw.
Bwrlaist a llêdaist a llaw
Ba weilch oedh yn balchiaw:
Melltith ir swil sy 'n kiliaw meinwr
Rhag dorchmynion aelaw.
Kywilydh dirmig hwyliaw
Symmyd ior os ymy daw:
Dy dystiolaeth ffraeth ffrwythaw yn gadarn
A gedwais i yn dhistaw.
Dy was hael sy 'n trafaeliaw
dy status drefnus draw:
Twysogion dhigon a dhaw ae siarad
Suredh im kyhudhaw.
Fym-hleser dyner lle daw
Duw wyd eustus dy dystiaw:

K k Kynghorion

Kynghorion doethion da weithiaw didhig,
Da oedhent ym athrawo.

DALETH. Y IIII rhann.
Proest Kadwynodl.

Glynn y mae 'r golau enaid
Yn y llwch yn drwch dan droed:
Gwna fi yn fyw im rhyw rhaid
Ar ol dy air diwair doed.
Traethaf fy ffyrdh ond tratheg
Gwrandewaist ni dhwedaist dhig:
Ym yn hydhysg dysg yn deg
Dy status heb rûs or brig.
Pâr ym dheuall kall nid kudh
Yn dy dhedhfau gorau gwedh:
Myfyriaf fy nâf am nûdh
A rhifaf dy waith rhyfedh.
Todhodh fenaid serth-naid fôn
O drymder bryder heb rann:
Kyfod fi Arglwydh Kyfion
Ar ol dy air gloew-grair glân.
Tynn fyfi geli heb gêl
O dhig ffordh gelwydhog ffôl:
Dysg dy gyfraith mwyn-iaith mêl
Yn ior isod yn rasol.
Detholais y daith wiwlan
A gwirionedh hêdh y'w honn:
Y farn enwog surn antan
Wir im a rois ger y mronn.
Deliais a glynais yn glir
Dy dystiolaeth bur-ffraeth bêr:
O Arglwydh ag arwydh gwir
Wyd eidhof n'am gwradwydher.
Rhodiaf a rhêdaf fy rhann
Ymannos yn d'orchmynion:
Pann helaethych gwych o gân
Ynghu olud ynghalonn.

HE

HE. Y V. rhann.

Vnodl Kyrch.

Dysg ym llwybr hylwybr haeledh
Dy status medrus ae medh:
Diau fyth kadwa o fael
Duw diwael hyd y diwedh.
Dyro ym dheuall kall deg hêdh
Kadwaf dy dhedhfau kydwedh:
Diâu hir y kadwaf honn
Im kalon mwya koelwedh.
Dysg llwybrau gorau gwiredh
D'orchmynion mwynion ae mêdh:
Mae yndhynt trwy hynt nid trwch
Fy-nifyrrwch fwyn fowredh.
Plŷg fynghalon dirionwedh
Ith dystiolaeth wiw-ffraeth wedh:
Mewn kybydhdra gwaetha gwaith
Y'm oerwaith nâd ym orwedh.
Tro fy llygaid hoewnaid hedh
Dhierth wg odhiwrth wagedh:
Yn dy lwybrau gorau gwŷn
A chychwyn fi 'n iach wchedh.
Gwastata yna annedh
Dy wâs ag vrdhas yw 'r gwedh:
Drwy d'adhaw gwrandaw i gri
Y mae 'n d'ofni mewn dyfnedh.
Tynn sarhaed yn siwr hud-wedh
Ofni imi kynn fy mêdh:
Dy bûr-farn ry-gadarn ri
Daeoni ydyw vnwedh.
Chwenychaf o kaf deg hêdh
D'orchmynion pêrion puredh:
O nerthi Duw tri yt rhaid
Fenaid yn dy gyfiownedh.

VAV. Y VI. rhann.
Deuair hirion.

Go o râd yn garedig
 Arglwydh da tro yma trig:
A'th iechyd trwy wnfyd traw
 Eirial dydh ar ol d'adhaw.
Felly 'r atebaf well-well
 Im ablenwyr kablwyr kell
Kans ymdhiriaid fenaid fâb
 Yn dy air vn duw arab.
Na chymer d'air mowrair mau
 Grym gynnal gwir o'm genau:
Waetia fi gwedi 'n gadarn
 Mwya Duw fyth am dy farn.
Yno kadwaf mwyaf mawl
 Gwiwdhuw dy dhedhf drag wydhawl.
Kerdhaf rhodiaf mewn rhydid,
 Keisiaf dy dhedhf ledhf heb lid:
Dy dystiolaeth a draethaf
 Wrth frenhinoedh nefoedh naf
Arnaf ni fynnaf ni fydh
 Na chelu na chywilydh:
Mae nifyrrwch mwyn fowredh
 Yn dorchmynion wchion wedh.
Dyna rai odht dann yr ais
 Hyfforddh erioed a hoffais.
Mi a godaf mwy gwedi
 Annwyl iawn fy nwylaw i.
At d'orchmynion loewon lais
 Rhann gwir y rhain a gerais:
A myfyriaf mwy fowredh
 Yn dy gyfraith hoewfaith hedh.

ZAIN.

ZAIN. Y VII. rhann.

Deuair fyrion or hên ganiad.

Kyffa d'adhaw
Wrth dy was draw:
Peraist vdhynt
Ymdhiriaid gynt.
Hynny yw 'mhleser
Mewn tra blinder
Dy adhaw da
Am llonhycha.
Y beilchion fu
Im gwatwaru:
Ni throis vnwaith
Dhiwrth dy gyfraith.
Koffais dy farn
Gynt duw gadarn:
Hynn wrth fy modh
Am kysurodh.

Ofnais yn wir
Dros dyn anwir:
Sydh yn gwrthod
Dy dhygymod.
Fyngherdh felus
Yw dy status:
Yn fy-nhûy tlawd
Pererindawd.
Dy enw koffais
Duw kynn hunais:
Kedwais yn faith
Duw dy gyfraith.
Hynn oll hoew-nâf
Kefais koffaf
O gadw gwedi
Dy adhaw di.

CHETH. Yr VIII. rhann.

Cowydh llosgyrnog.

Fy rhann ydwyd fawr enwedig,
A bwriedais yn buredig
I gadw orig dy eiriau.
Duw manwl yn d'wydh damunais
Dy drugaredh Duw dir gerais
Doe adhewais da dhiau.
Ystyriais fy ffyrdh naws tirion
Trist fu'n vn-nos troist fi'n vnion
Weithion ith dystiolaethau.
Brysiais nid oedais nod vn-dydh
I gadw d'orchmynion fal gwolwcydh
Kevnyrch rhag ofn ym beenau.
Er bod llu drel yn fy stelian
Ing hefyd nid wy 'n d'anghofiaw

I weithiaw dy gyfreithiau.
Am hanner nôs am hynn fôr nêr
Diolchaf kodaf rhag hyder
Fowr-ner o'th gyfion farnau.
Wyf gydymaith goel-swaith gwelf
Iaith dhyfnach a phawb ith ofni
Mynni gadw d'orchmynnau.
Llawn yw 'r dhaear gwâr ag erod
O'th drugaredh hên-wedh hynod
Ifod ith ystatusau.

TETH. Y IX. rhann.
Owdl gowydh.

Hennaist dy râs for hynod
Ith was o glôd ath dhysg lan:
Ar ol dy air reiol daw
Dy adhaw diwair didhan.
Dysg yn ffraeth wybodaeth bêr
Y farn dyner fry 'n d'anian:
Credais d'orchmynion kroew daith
Yn fwya rhaith yn fy rhann.
Kynn fynghosbi trosi trô
Ar dhidro bum rydh oedran:
Kadwaf oll mwya kêd fu
O draethu dy air weithian.
Wyd rasol reiol heb rûs
A daeonus dy anian:
Dy status felus soli
Honno ymi dysg yn y mann.
Y dynion beilch gweilch i'm gwydh:
O gelwydh i'm mygylan:
Kadwaf am kalon fron frau
Dy eiriau o Duw eirian.
I kalonnau a gau gynt
Tewion ydynt ni wâdan:
Dy dhedhf yw 'mhleser da dhysg
Iawn adhysg hynn a wydhan.

Da

Pā i mi fyngholbi fynghig
Wych orig ath lâw chwarian:
Dy status selus a su
I dysgu gallaf dwys-gan.
Gwell yw geiriau d'enau di
Ymmy Duw nid ammod wann:
Na miloedh aur g yhoedh gŷd
O deg wryd ag arian.

IOD. Y X. rhann.
Todhaid o XIX. sillaf.

Dy dhwylaw hylaw haelaf am lluniawdh
Dydi am kreawdh dy nawdh Duw naf:
Dôd dhenall dwysgall dysgaf d'orchmy-
Ath eiriau tirion vnion hoewnaf. (nion
Chwardhant a'th ofnant laith dhyfnaf
O gael gowir-ner golwg arnaf: (dyner
Am ymi leni lownaf ymdhiriaid
Diwair y gweiniaid d'air a ganaf
Yn vnion kyfion kofiaf dy iown-farn
Honno sy gadarn hynn nis gwadaf:
O ffydhlonder nêr yn araf syber
Peraist ym flinder mwynder mendiaf.
Ag oth gariad rhâd rhodiaf yn eglur
Pâr ym dy gyssur ior pûr pêraf:
Ar ol d'air pêr-air puraf ith weision
Dy adhewidion Duw a dhiwedaf.
Gyrr yno etto attaf drugaredh
O bai vsudh-wedh byw a fydhaf:
Fynghalon vnion iownaf i'th status
Yn vchel wedhus ni chwilydhiaf.
Yn dy gyfraith faith ni fethaf vn-nôs
Yn llonn oe hachos llawenhychaf:
E fydh kywilydh koeliaf ar feilchion:
Lle drwg-weithiasson goelion gwaelaf.
Mysyrdawd tafawd tyfaf i'm kalon
Yn dy orchmynion mwynion mynnaf:

Dy blant ath ofnant iaith dhyfnaf bobloedh
Diwair iawn yttoedh a dzôn attal.

CAPH. Y XI. rhann.

Byrr a thodhaid.

Y Chenaid f'enaid gwae finnau duchan
Am dy iechyd dithau:
Mi a darial am dy eiriau
Mae 'ngolwg ywl ar medhwl mau
Yn aros d'adhaw er ysdydhiau,
Yn diwedyd pa bzyd Duw ioz bzau?
Pa bzyd kof ennyd kaf innau'n bzysur
Dy gyssur deg oesau?
Ail i groen chwisigen denau
Y krinais mewn mwg hir winau:
Dysgais a bzysiais Duw ioz bzau
Dy status fodhus dhifadhau.
Dowaid ith was rif diau i adfyd
A welyd yn olau:
Pa bzyd ath farn gwnai wasarnau
D'z fawl am erlid: bid heb au
Y beilchion a glodhiodh y bylchau
Im byw oll a mwy o byllau,
Nid yw bynn medhyn mewn modhau o rwysc
Ar ol dy gyfreithiau.
Dozchmynion gwirion yw 'r gozau,
Beilch im erlid gwelid a gau
Ni wzthodais dy ledhf dhedhfau
Duw im pozth kymozth rhag kammau.
Ar y wâr dhaear dheau a bygwth
Bu agos fy llesghau.
Gwna fi'n fowiog enwog wnniau
Ar ol dy gariad rhâd rheidiau,
Ag yn garedig fedhig fadhau
Ym hap wych ydoedh om pechodau:
Dy dystiolaeth ffraeth ffrwythau yn gadarn
A gadwaf oth enau.

LAMED.

LAMED. Y XII. rhann.

Hir a thodhaid.

Uw dy air kêdair kôdais i'r nefoedh
I bêry bythoedh draw oedh heb drais.
Dy wir byth a bery hynny honnais,
Daear yw sail Duw erys a welais
Dyd hedhyw'n tario hirdro hwyrdrais.
Dy was ae piau golau gwiliais
D.id melyster pêr purais dy gyfraith
Sudhall yn yn faith kanwaith kwynais.
D'orchmynion kyfion myfi ae kofiais.
Yn fyw i'm kodi om kuli koeliais:
Duw wyf eidhod hynod kadw fi honnais
Kans dy orchmynion kyfion y keisiais
Enwirfaid a gaid im lladh ar gais rhuthr
Dy dyftiau aruthr Duw Duw ystyriais.
Y pethau gorau gwiriais ar dhaear
Trwy ofn a galar i terfyn gwelais.

MEM. Y XIII. rhann.

Kyhydedh wych-bann neu gyhydedh ferr.

Erais dy dhedhfau ku eirfiol
Honno a studiaf yn wastadol,
A'th orchmynion mwynion manol.
Gwnaethost fi'n iach dhoethach dhe.
N'am gelynion mowrion marwol (thol,
Deuellais hwy a mwy i'm ôl
Na'm athrawion am waith reiol.
D'air myfyriaf araf wrol
Mwy na'r hên deuellais mewn rhol.
O gadw dy gyfraith gêdol
Yn-rhaed kedwais anghenrheidiol,
Oe drwg-ffyrdh gwyr di-rowiog-ffol.
D'eirian kadwaf yn awdurial

Nis trois oth farn naws tretsiol.
Tydi am dygaist Duw tadol,
Melys draw d'adhaw dedwydhol
Melys a dâ fal mél is dôl.
Wrth dheall kefais am dheol
Llwybrau kas-dhynion ffeilsion ffél
Hynod a gwrthod i gwrthol.

NVN. Y XIIII rhann.

Kyhydedh naw bann.

Y llugern i'm troed duw doed dy air
I'm llwybrau 'n olau dy anwylair:
Y kadwn tyngais dihokedair
Dy farn deg wiwlarn ar dy gyfair.
Wy 'n dartod dwysglod argiwydh disglair
Dod fi 'n fyw eilwaith da waith dy air
Derbyn ty aberth digerth a gair
Dysg dy farn yn gall deuall diwair
Wyf ymronn angau pynnau poenair
Ni chollais dy faith gyfraith bob gair
Er maglau dufrydw rhai anwair
Ni chiliais oth dheddf wych lés ath air.
Yn f'etifedhiaeth yn ffraeth ffrwythair,
A llawenydh llonn i'm kalon kair
Plygais ynghalon union iownair
Ar ol dy status felus fowlair,
A hynn hyd dhiwedh kallwedh kellwair.

SAMECH. Y XV. rhann.

Cyhydedh wendrosgl neu gyhydedh hir.

Kas-hais llais llonn
Magiad dychmygion
Ofer yr olwyn iry a wiriaf.
Dy dhedhf ledhf lan
Wyt tor a'm tarian
Yn wiwdeg eirian, duw a garaf.

Ith

Ith air rhâdair rhaid
Medh oran ymdhiriaid
Achub vi f'enaid kannaid kanaf.
Y rhai drwg rhy drwch
Gwaelion mogelwch
I dhedhf os kedwch hedhwch haedhaf.
Yn wastad rad draw
Diohan fal d'adhaw
Heibiaw bai feidhiaw byw a fydhaf.
Na thynn mynn ior maith
Gwbl oll om gobaith
Attal fi unwaith wyt hael fwynaf.
Diogel digon
Pleser llowndercllonn
Iaith dhiwair fodhion ith air fydhaf.
Sethraist gwesgaist gant
Gwaelion a giliant
Oth air ath warant uthrwaith araf.
Oferbwyll dwyll dig
Tynnaist kuraist kig
Du yw wenwynig dyn ae anaf.
Ir dhaear wâr wych
Wy dystiaw draw drych
Im hoen kowirwych am hynn karaf.
Fynhafawd ffawd ffydh
A grynn o grennydh
O ofn yn y-nydh fy nuw wiw naf.
Ofnais trais fal traeth
Wy farn gadarn gaeth
Duw dy ras bennaeth helaeth haelaf.

AIN. Y XVI. rhann.
Cyrch a chwtta.

NEf eurner kyfion fernais
Na âd fyngorthrech dann ais
Trosof duw kûn damunais
Atteb o gyflowndeb lais.

Ar dhawn for Duw adhunais
Wyf d'wsnaethwr kyflwr kais
Na âd ir beilch trymweilch trâ
  Y llaw 'n ucha lle nychais.
Am dy iechyd klyd mae klais
A ffyla 'ngolwg ffaeliais,
Am d'adhaw gwiliaw ar gais
Ar ol dy râd eiriolais.
Dy wâs (wyt dhuw) dewisais
D'orchmynion drudion heb drais,
Dôd ym dheuall gall gellwair
  Dy air hynod a wiriais.
Madws o Arglwydh llwydh llwyd
Help gwaith bêr affaith brofwyd,
Dy status astrus dinystriwyd
Uwch aur d'orchmynion gwych wyd
Kerais uwch pur-aur kweiriwyd
D'union orchmynion yw 'mwyd
Ag lle gwelais kashais sên
  Ffyrdh ffeilsion oer-son arswyd:

PE. Y XVII. rhann.
Clogyrnach.

Y dystiaw rifaw sydh ryfedh
Fy enaid ae keidw 'n gyfannedh.
Dechreuad mâd mau
Gwelwyd mae golau
Ith eiriau ath wiredh.
Deuall ir syml rhydh kynn diwedh
Egorais enau gowirwedh,
Arwydh dedwydh dôn
Kerais kowirion
D'orchmynion drych mwynwedh.
Duw edrych gyrrych drugaredh
Ymmy oth arfer dhiomwedh
A'r sawl hawl hwylwych
A gâr gowirwych

Rhi-

Rhiſyeh dy enw rhyſedh.
Gwilia 'nghamrau i'th eiriau ath hedh
Nim meiſtrolir drwy enwiredh
Gwared fi rhi rhîn
Rhag gorthrech trêch trin
Drwg werin drwy garedh.
Kadwaf d'orchmynion ae kydwedh
Dangos dhrych lewych olevwedh
D'wyneb da vnion
I'th oes ith weiſion
Yw holion o haeledh.
Dysg ym dy ſtatus wedhus wêdh
Wylaw 'r ydwyf rhag dialedh,
Ni chadwant blant blin
Dy gyfraith faith fin
Ail erwin alar-wedh.

TSADDI. Y XVIII. rhann.
Gwaewdodyn byrr.

Yd arglwydh kefnog enwog vnion
Ath farnedigaeth gofiaeth gyfion:
Gorchmynnaiſt peraiſt pûrion dyſt howdhgar
Gôf vnder gwâr gyfiownder gwirion.
O duw lowned wyf fod d'elynion
Yn anghofiaw d'air yn anghyfion:
Profu yd d'air pur-air pêrion ynt ollawl
Kolwir dewiſawl kâr dy weiſion.
Dirmig gwael ydwyf diniwyf dynion
Nid anghofiais mynnais d'orchmynion:
Tragwydhawl gwedhawl gwydhon a thyner
Yw dy gyfiowndev duw nêr a'n ion.
Dy gyfraith ſy wir gwelir goelion
Doeth arnaf adfyd blaenwyd blinion:
D'orchymyn er hynn herwon o flinder
Yd yw fymhleſer bêr dyner don.
Tragwydhawl nêr dy gyfiownder ion

Ath dystiolaeth helaeth i haelion
Dyro 'n gall dheuall wedhion ith wâs
Byw fydh oth râs (kuras kowirion.)

KOPH. Y XIX. rhann.
Gwaewdodyn hir.

'My kalon (kroew-fon) arnad kriais
O Arglwydh nef klyw fy llêf am llais:
Dy gyfraith kadwaf hoe wnaf honnais
Ior unduw golau arnad gellwais.
Achub naf kodaf kedwais yn helaeth
Dy bur dystiolaeth ffraeth a ffrwythais.
Y borau flaenau a rag-flaenais
A gwedhi i'r nef arnad llefais:
O Duw ior eilwaith d'air a wiliais
Y nôs drwy ochi naws edrychais:
Gwell na gwillwyr gwŷr a gerais puredh
Diwair am fowredh d'air myfyriais.
Gwrando f'adhuned godhed gwaedhais
Ar ol dy gariad rhâd y rhodiais:
Deffro fi ylem diwael unais
Ar ol dy farn gadarn nis gwedais.
Mae y rhain rhy-filain ar falais i gwaith
Yn bell oth gyfraith eilwaith wylais.
Agos wyt Arglwydh dedwydh dwedais
D'oll orchmynion kowirion kerais:
Er ystalm hirbell y deuellais
Oth wir dystiolaeth alaeth eiliais.
I bâra heb drâ heb drais anianol
Byth yn dragwydhol môdhol mêdhais.

RESH. Yr XX. rhann.
Rupynt byrr.

'Adfyd gwelf,
Gwared gêli, gariad gwiwlan
Ith gyfreithiau,
Gloew nosweithiau, glynais weithian.

Di a'm gwaredi,
Dadlau gwedi, fy rhi o'm rhann
Gwna fi 'n fowiog
O waith rhowiog ath air hyuan.
Iechydwriaeth,
O gamwriaeth, nis kaém wiwrann:
Dy ſtatuſau,
Gann eskuſan, gwnn nas keiſian.
Mawr yw gwaredh
Dy drugaredh, Duw dewr gwiwran:
Dy farn fowiog
A wnai 'n rhowiog, fi 'n wr hoewan.
Aml erlidwyr,
Ym a llidwyr, am wall lledwan:
Ni ochélais
Iaith doſt gwelais, oth dyſt gwiwlan.
Llidiais gâf-wyr,
A threſbaſwyr, eithr yſpyſan:
Achos dwedi,
Draw nych wedi, d'air ni chadwan.
Dy dhedhf karaf,
Yſtôr araf, yſtyr eirian:
Oth râd rhowiog
Gwna fi 'n fowiog, ag yn fuan.
Decchrau kowir
D'air a glowir, drwy goel Ieuan
Iawn ir bydoedh
Dy farn ydoedh, difurn idan.

SCHIN. Yr XXI. rhann.
Trybedh mənaich.

Heb achos agos fowyſogion
Yma ar ol oedion a'm erlidiodh:
Fyngalon unon mewn ofn enhyd
O'th wiw ras hefyd i'th air ſafodh
Llawengrair i'th air ydwyf fyth ail
Un a gai yſpail gormail gormodh

Dy gyfraith gwiw-ddaith duw a gerais
A ffalsedd kas-hais wiw-drais addodd
Brenydd ith iownfarn gadarn gyd-waith
Molaf di seithwaith faith ni fethodd
Kaiff kâr dy gyfraith rodd-faith rwydd-fyd
Draw gwnn bwch hefyd drwg ni chafodd
I'th iechyd rydyd ymddiriedais (fodd.
Dy ddeddfau kedwais dann f'ais dawn
Dy bur dystiolaeth ffraeth a ffrwythwyd
Fundduw ku ydwyd fenaid kadwodd.
Kans yn orchestawl a hawl hylaw
Am i kowiraw mi ae karodd.
Fy llwybrau sy ith wydd arwydd irion
Kedwais d'orchmynion union anodd.

TAV. Y XXII. rhann.
Englyn milwr.

Delo f'achwyn am kwynion
Duw fry ir nef ger dy fronn
Dyro ddeuall yn dirion.
Ymannos fy namuniad
Ar ôl dy air diwair dâd
Diwael wyt y dél attad.
Wyd wedhus ar ol d'addaw
Gwared fi o drom-ged draw
Yn y mann rwy 'n damunaw.
Molaf di am genau melus
Pann i dyfgych drych di-rus
Ys-da ytkoedh dy ftatus.
A'm tafawd truth-wawd traethaf
D'orchmynion kyfion y kaf
Ath air yn berffaith araf.
Kymmorth fi ath law rhag ymwan
Duw dewifais gloewlais glan
Dy ddeddfau golau gwiwlan.
O arglwydd berwydd hiraeth
Fymhleser a'm mwynder maeth

Yw

Yw d'air ath iechydwriaeth
Ith sawl ion ith foliannu
Bid byw fenaid gannaid gu
Helpia ath farn im helpu.
Fal oen oll kyfyrgollais
Wyf d'wsnaeth'wrkerdhwr kais
Kyfiawn dy dhedhfau kofiais.

Y CXX. *Psalm.*
Vnodl crwcca.

golau serch gelwais i
Nâf yng-hanol fyng-hyni:
Duw fy nêr tyner daeoni diau
Gwrandawodh fy mowrgri.
Cadw fy enaid rhaid y rhawg
Cûl oedh rhag min celwydhawg:
Rhag tafod hynod di-hunawg lleidryn
Twyllodrus a genawg.
Beth a ennill byth yni
Tafod twyll lle tyf yti:
O'th oer-bwyll a thwyll beth elli goffa
I gaffael ond afbri.
Fal marwor neu ragor ryw
Ym o eirioes or* meryw: *eithinfyw
Geiriau fal saethau llymion syw i gawr
Ae gyrru o fwa ŷw.
Gwae fi o darfod vn dydh
Y'-Mesech flina meusydh:
Nag ar dir Cedar cydwydh brau solas
I breswylio vndydh.
Hir y trig a hwyr at raid
A fu annwyl fy enaid:
Gyda 'r rhai gwaetha a gaid o rhifwch
A gâr rhyfel tanbaid.
Hedhychol nodol iawn wyf
Yn dhidwyll ond pann dhwedwyf:

Ym Am

Am dangnefedh hedh haedhwyf air afiaith
Mae'n rhyfel i mowrnwyf.

Y CXXI. *Psalm.*

Vnodl kyrch.

DErchafaf at nâf ar naid
Oll o agwedh fy llygaid:
Daw or mynydh fron-wydh fry
Wyrth ynny gymorth enaid. (el
Daw 'nghymorth am ymborth ma
Dhwyfrod o dhiwrth dhuw Israel:
Yr hwnn a wnaeth rhann yn wâr
Nef a daear naf diwael.
Dy gamrau gorau gariad
Yn ner i lithro ni ad:
Ni hûna naf yna a farn
Un-duw gadarn dy geidwad.
Wele a hwnn yw wely
Hoen yw fraint ni huna fry:
Ag ni chwsc a gwnn na châd
Hael geidwad Israel gwedy.
Yr arglwydh hoewlwydh hylaw
Ydyw trig dy geidwad draw:
A duw gwaisc yw dy gysgod
Hoew aelod ith dheheulaw.
Yr haul nith lysg ar y rhôs
Y dychiau er yw 'r didhos:
Na llewych fêr na lleuad
Hynny ni âd yn y nos.
Yn nêr a'th geidw duw a'n ion
Rhag pob drwg cilwg coelion:
Da ras e geidw 'n dy raid
Dy enaid vn duw vnion.
Fo'th geidw yn nêr rwydhder wraidh
Myned a dyfod mwynaidh:
O hynn allan hylan hawl
Yn dragwydhawl dro gwedhaidh.

Y CXXII.

Y CXXII. *Psalm.*

Prost cyfnewidiog.

Bum lawen hoen awēn hyf
O wyrth ban dhwedent wrthyf:
Awn yno i gyd yn iawn gof
Da yw o nerth i dûy y naf
Yno daed yn traed nid trwm
A safant nis gweithiant gam:
O fewn dy byrth fynyr dyb ym
Ar solas Gaerusalem.
Tref a gâd gwedi i hadail
Caerusalem hoewlem hwyl:
Yn un'wedh gwiw fowredh goel
Ag yn un hynt gann ion hael.
Os cênwch llwythau esgynnodh
Llwythau 'n nêr o fowrder fydh:
Dyst Israel dwys dewis-radh
A mawl enw ior aml iawn wedh.
Gosodwyd gwelwyd dêg orn
I drwn sydh dirion i swrn:
Ar y fainck e gair y farn
Tûy Dhafydh wych awydh chwyrn.
Damunwch gael hedhwch hwnt
Gaersalem grâs a welont:
Llwydhed bô well-well udhynt
Raith hyffordh ar ath hoffant.
Bid hedhwch byd a haedhent
Yn i chaerau ni chûront:
Ag ith blasau gorau gynt
Hoff annwyl y bo ffyniant.
Er mwyn fy mrodyr tôr maith
Am cyfeillion digon doeth:
Dwedaf yn awr da odiaeth.
Bo yt lywydh beunydh bwyth.
Er mwyn tûy 'r arglwydh rwydho
Daeonus a'n Duw yna:

Ceisiaf fyth gorau cais fu
Dedh annwyl yt dhaeoni.

Y CXXIII. *Psalm.*

Kyhydedh ferr neu wyth-bann.

DErchefais y tâd attad ti
Fy llygaid nid trwy fall wêgi:
I solas hwnn a breswylit
Yn y nêf mawr dy enw i ni.
Fal llygaid gwâs o fael llôgi
Ar law meistred mewn caledi:
Neu law-forwyn gwyn o gyni
Am help gann i meistres mae hi.
Oll gwedy 'n ail yn llygaid ni
Wir-dha galon ar Dhuw gêli:
A hoen enaid a hynn oni
Dhêl trugaredh mowredh ymi.
Trugar-ha trugar-ha fy rhi
Worthym Duw worthym diwarthi:
Llyna dôn oer a llanwyd ni
A dirmig dirfawr o dermi.
Dirfawr oll un-awr yn llenwi
Gwatworgerdh caid in enaid ni:
A goludog pair galedi
A dystyrwch beilch dosturi.

Y CXXIIII. *Psalm.*

Clogyrnach.

OND gwaith f'arglwydh gwiwlwydh gêli
Diau o nerth fod gida ni:
Dyweded wiw-dôn
Israel sy hael-son
Yr owrhon a wiri.
Ond gwaith f'arglwydh gwiwlwydh geli
Diau o nerth fod gida ni:
Pann gododh modhion

Dynyſtr y dynion
Derwoen ion 'n erbyn ni.
Etto yn ſyw llyncaſent ſi
Arwa pennod oera poeni:
O dhig a dhygyn
Derbell in erbyn
Lled-ennyn llid ynni.
Yna bydhent yn yn bodhi
Y dyſroedh hoen oedh yna y ni
Yr aton honnaid
A lynniai lonaid
Dros enaid drawſ weini.
Yna 'r aethai er a weithi
Tros yn henaid trawſ iawn honni:
Y dyſroedh du-ſrig
Ydoedh chwydhedig
Arbennig hir boeni.
Bendiger yn ner union ni
O radh iawn wyrth ni rodhai ni:
Yn ſclyſaeth waeth wêdh
I dynnu a dannedh
A garwedh a gerwi.
Dyrys iawn waith torraſon ni
Rwydau 'r adarwr wedi:
Dir oedh pann dorrym
I maglau mwyglym
Rhydh ydym rhwydh oedi.
O Duw unjon dy wiw enwi
Am wyrth nef yw yn cymorth ni:
E wnaeth ion yw ef
O lais i wir lef
Daear, nef draw i ni.

Y CXXV.

Y CXXV. Psalm.
Englyn milwr.

Gredo i dhuw gorendad
Byth ni chynyrfir heb wâd:
Fal Seion fronn gyfranniad.
Bronnydh yw pâl Caersalem
Duw yw hamgylch ogylch em:
Beth goruwch byth a garem.
Ni chûr ffol y duwiolion
Rhag i syrthio syml-dro sôn,
Yw anwiredh yn eirwon,
Gwna f'arglwydh gwiw-rwydh gorau
I'r rhai vnion breisgion brau,
Lawenydh yw calonnau.
All wedi anuwiol ydyw
A drô ir drwg gilwg yw:
Hedhwch i Israel hedhyw.

Y CXXVI. Psalm.
Vnodl vnion.

Ann dhychwelodh rôdh rwydho fy ar-
Fowr-glûd Seion gaethdro: (glwydh
Yr oedhem di-rwystrem drô
Braidh wedi fal breudhwydio.
Llanwyd cynnulwyd yn onest gênau
I gynnal gwên orchest:
Ag o lwydhiant a glôdhest
Yn tafod a ffennod ffêst.
Cenedloedh bleidioedh yn blâ o dhadwrdh
A dhywedant yna:
Duw a wnaeth bethau mawr da
Yn ammed i'r rhain ymma.
Yn odiaeth duw a wnaeth dan wydh ym
Bethau mowrion celfydh: (orig
Ar hynn yr oedhem yn rhydh

In

Yn llanwyd a llewenydh.
Dychwel arglwydh rwydh radhau oth a-
Yn caethiwed ninnau: (lwydh
Fal afonydh bronnydh brau
A dowailt yn y deau.
Os dagrau 'n forau a fwriant thyd hâd
Ar y tir pann haeant:
Mewn glodhest gorchest i gant
Yma wedi y médant.
A rodio rhagodho ar hyd ystyriawl
Yn dosturus hefyd:
Gann wylo gwae fo i fyd
O rhoid y gwerth-fawr hâdyd.
Gann dhyfod dyned henwen yw sgubor
Le scubau hyd nenbren:
Ywnnw a dhaw yn llawen
Dann gludo efo ae fenn.

Y CXXVII. Psalm.
Byrr a thodhaid.

Duw arglwydh o rwydh wiw ras da o-
Oni adeila y gunn-blas: (lud
Ail ofer waith i lafur-was
Dwl pwl iawn geisio adail plas.
A Duw oni willa 'r dinas
Ofer wr gwiliwr a ffob gwas:
Duw yw 'n gwiliwr gwr ae guras ga-
Duw a geidw bawb adhas. (dain
Ofer hir gwelir gwilio o berigl
Y borau heb huno:
Yir arw ffusig hwyr orffwyso,
A thrwy ofal o thyrr efo
A bwyta i fara drwy lafurio.
Athro gwirion a thrwy gurio
Fo rydh hûn ithun heno iôr downus
I'r dynion ae karo.
Rhad yr arglwydh rwydh rodhion ae garu

Yt fedhu etifedhion :
Gobrwy Duw nêr gwiwbryd union
Yw ffrwyth y grôth hoff wiriaith gronn
Ail nerth breichiau saethau sythion.
Delai krafank dwylaw kryfion.
J'r bŷd yw mebyd meibion yfienctid
Da i gwelid dêg wiw-lonn.
Mawr gyflwr ir gwr o gariad iownwaith
A lanwo i gwifr gwastad:
Dyna saethau dowynus wthiad
J gyfion brau rhag ofni brad.
Deled mewn trin drablin drwbliad
Dewys arwydh o daw siarad :
Ni bydh kywilydh mewn kâd neu gilio
Rag gelyn ae afrad.

Y CXXVIII. *Psalm.*
Proest cadwynodl.

Gwynn i fyd iawn enhyd naf
A ofno 'n wir fy nuw nêf:
Yr hwnn a rodio yr hâf
Hôff yw 'r dhysg yn i ffyrdh ef.
Gwynhet 'n wir mae 'n hoew i ni
A dhêl o waith dy dhwylo:
Gwynn dy fyd gwiw nôd wyt ti
Da yw ytty Duw etto.
Dy wraig fydh fal gwinwydh gwâr
Ffrwythlawn fry ith dŷ ath dwr
Ath blant ffynniant hoff iown-war
Ynghylch dy fwrdh gwrdh y gwr.
Diau fal hynn dyfal oedh
Bendithir gwelir in gwydh :
Y gwr a ofno ar goedh
Dreurglod Dhuw yr arglwydh.
Cai fendith y cyfiownder.
O Seion gan ion yn wir :
Yn deinioes gwelt 'n dyner

Gaer-

Gaersalem lwyth grasolwir
Yno gweli ni a goeliwn
Wyt eurwalch yttr wyrion:
A thangnefedh gwedh y gwnn
Ar Israel diwael yw 'r dôn.

Y CXXIX. *Psalm.*

Cowydh llosgyrnog.

Mynych a châs i'm blinasant
D'm ieuenctid i'm erlidiant,
Medh Israel sant gwarant gwan.
Mynych a châs im blinasant.
Om Ieuenctid im erlidiant
Ni orfuant ar feiau.
Der dhwyfo fyng-hefn ardhasant
Is twyn iso estynasant:
Dangosant yno gwysau.
Yn nêr cefais yn ior cysion
Tyrr i tresau rassau preiffion
Anuwiolion yn olau.
Ag os seion a gâs-haant
Cywilydhier accw o ludhiant
Hwy giliant oll yw gwalau.
Hwnn ni leinw mae'n wael an-wr
Hwl a dyras law pladurwr
Braich cynullwr cyflwr cau.
Ni dhowaid rhaib wrth fyno heibio
O dûth oernad bendith arno:
Bendith Dhuw fo bano taith fau.

Y CXXX. *Psalm.*

Deuair hirion.

Gwaedhais arnad or gôdhyn
Ior nef klyw fy llef fellyn.
Klust-ymwrando deffro dâd
Yn y mann y-namuniad.

O kreffi 'n hir anwiredh
  Pwy all dy aros pa wedh?
Dy drugaredh ryfedh ri
  Dyfnwaith a bair dy ofni.
Gwiliaf f'arglwydh rhwydh im rhaid
  F'annwyl a erys f'enaid:
Gwell na gwiliwr kyfiwr kain
  Pwl yw agos y plygain.
Gwilied Israel ae galon
  Drugaredh Duw iownwedh don:
Gidag ef gwedi e gaid
  Uchod ynn iechyd enaid.
E dynn yr Israel da wedh
  O now-rann i enwiredh.

Y CXXXI. *Psalm.*

Englyn deu-gyrch or hen-ganiad.

Id wyf drem uchel,
Wyf isel galon
Mewn materion dirgel
Ni rodiais ond fal angel.
Ymdhygais heb dhig
Yn debig i blentyn,
Cwan-dhyn didhyfnedig
Ag yn dhistaw draw a drig.
Bid gobaith holiawl
Graiawl yr Israel
Yn Arglwydh hael nefawl
O hynn allan tragwydhawl.

Y CXXXII. *Psalm.*

Englyn or hen-ganiad.

Of Dafydh * cêr * Caffer.
Lawn-daith flinder:
A dyngodh medh y medher
Araith iawn iaith wrth yn ner

Ag]

Ag fû dêg fôdh
Dhawn adhunodh:
I Dhuw grymys rasys rôdh
Didwyll Iaco y dwedodh.
Nid âf dysy
Am taith im tùy
Ni dhringaf ni stystaf sty
Gwaelawd nag erchwyn gwely.
Hun nid ûnaf
Yn wir Dhuw nâf:
Amrannau yn cau nis caf
Yn wych esgyd ni chysgaf.
Nes cael naws cêd
Fann i fyned:
I Dhuw Iaco croeso cred
Lle gallo dreiohio i drwydhed.
Cân am dani
Mwy clowsom i:
Yn Ephrad hâd cowsom hi
Ym-meusydh goedydh gwedi.
Awn bid yn bell
Bawb yw babell:
Ymgrymwn gwelwn mae gwell
Yn gyfion staen i gafell.
Cyfod cyfion
Yn nêr a'n ion:
Yna ith orphwyssa union
Ath arch bid gadernid dôn.
Gwisc cau gwaisg caid
Fferau offeiriaid:
Gyfiownder gweler gwiliaid
Ith Saint gorfoledh ith said.
Na wrthod nêr
Was dewiser:
Er mwyn Dafydh bur-ffydh ber
Wyneb eneiniog wiw-ner.
Tyngodh môdh maith
Wir iawn araith:

Dafydh ae bur-ffydh berffaith
Dy blant a farnant yn faith.
A thrig ni thry
Hwnn dhiwrth hynny:
Os i feibion wir-fronn fry
A gadwant f'ammod gwedy.
O Dasg dysgwyf
Benn nêr heb nwyf:
Fyn-hystiolaeth fraeth ffrwythlwyf
A'm cyfraith berffaith lle bwyf.
Mwy barch meibion
Hwy oll ydoedd ion:
Byth eisteddhant dwedant dôn
Yn onest mewn barn union.
Mynych mwyn ion
Syw yw Seion:
E dhwedai adhewreidion
Mynnai drigo yno ion.
Trwy gred trig rydh
Gwiw'n dragywydh:
Yma trigaf gwchaf gwydh
Chwenychais wych iawn cchwydh.
A rhôf dha rhith
Fwynder fendith:
I dlodion union wenith
Y bara ail yna i wlith.
Gwisg wych gwaisg aeth
Rhyd fferiadaeth:
Pob sant a gânant nid gwaeth
Wyd ior dy Iechydwriaeth.
Yn wir twiw nâf
Pûr y paraf:
I gorn i flagure a gâf
Llugern eneiniog llôgaf.
Gwisg yw gwaisg ion
Iawn elynion:
A chywilydh rhydh ye rhôn
Getr wir blodeua i goron

Y CXXXIII. *Psalm.*
Trybedh menaich.

Ele mor dirion mor dhaeonus,
  A gwawd dirus brodyr gyd-fario:
Fal gwerthfawr olew ar bob blewyn
  Ar benn a dhisgyn ior bann dhysgo.
Ar hyd barf Aron wiw-son oesoedh
  Aml yw wisgoedh mal i osgo
Fal gwlith Hermon neu Seion sydh
  Disgyn i fynydh dwysgan fwyno;
A rhoes yn nêr ni liwier lywydh
  Bywyd tragywydh bydh yn lle bo.

Y CXXXIIII *Psalm.*
Hen dhull ar vnodl kyrch.

Oliennwch yr arglwydh
Holl weision yr arglwydh:
Y sawl a wilia nos a dydh
  Ynghaerydh yr arglwydh.
Ych dwylaw a godwch
Yw seintwar a nodwch,
A hir foliant yn gyfarwydh
  Yr arglwydh addolwch.
Duw a wnaeth eithafion
Daear nef ag eigion.
Denfyn yttyr lwyr fendith
  Dichwith o gaer Seion.

Y CXXXV. *Psalm.*
Deuair hirion.

Oliwch addolwch Dhuw ion
Mawl wiw-serch aml i weision:
Y rhai a fair oriau swydh
Nêr deirglos yn hûy 'r arglwydh.

Ynghynteddoedd teioedd têg
Dilai yn Duw ae oleg:
Molwch f'arglwydd bur-lwydd bwyll
Da ydyw 'r arglwydd didwyll.
Accw yw enw Duw y cânwn
Cans hyfryd yw hedhyw hwnn:
Cans duw 'n ôl a dhetholodh
Dêg o rwyfg dûy Jaco rôdh.
Ag Israel yn dêg oes-rydh
Yn bobl iddo fo a fydh:
Cans gwnn mi ae gwelwn im gwydh
Mor eurglod mawr yw 'r arglwydh.
A bôd f'arglwydh o gwydhyn
Uwchlaw delwau duwian dyn.
Yr arglwydh gwnn arwydh gwnai
Yn fanwl hynn a fynnai:
I'r dhaear lef ar nêf nêr
Dhyfn-daith i'r mor ae dhyfnder.
Mêllt, glâw, niwl, fo ai dwg hyd ar
Duedh eithafion daear:
E dhwg ar hynt wynt i wau
Drwy fortiant oe dryforau.
Trawodh yn Aipht treidhio naf
Gynt fawl a aned gyntaf:
Yr holl dhynion blodg:on blais
Yn y fâl ae nifeiliaid.
Rhyfedd arw-wêdh arwydhion
I'r Aipht danfonodh yr ion:
Der a pherigl i'r Phâro
Llas nerth ei holl weision o
Hwnn oedh yn taraw llawer
Or cenedloedh, hwnn oedh nêr.
Lladhodh a fynnodh fy ion
Croelw-feilch frenhinoedh cryfion:
Sehon bôr yr Ammoriaid
Ag Og nêr Basan a gaid,
Holl deyrnasoedh gyhoedh gan
Lle y cynnal llû Canan.

I tir a roes freiniwr aeth
A sydh yn etifedhiaeth:
Etifedhiaeth helaeth hael
O lwys-rann yw bobl Israel.
Dy enw ô ner a bery
Yn dragwydhawl freiniawl fry:
Dy gôf ner gyfiownder sydh
Yw gael o'r oes bigylydh.
Yn ner a farna araith
I bobl oll bu abl i waith:
Dwylder aeth mae'n dostur ion
Wrth dheisyf wrth i weision.
Y'r holl dhelwau gau a gaid
O'r arian a'r goreuraid:
Ag a wnaethai os ai sôn
Gildynnus gwaela dynion.
I genau yn gau a gant
O fowr-air ni lefarant:
Ae llygaid sydh dydh ae dwg
Ni welant un o olwg.
Mae clustiau yn gau uwch gwên
Ni chlywant yn iach lawe:
Ni chwyth i gwynt chwith i gau
Nag anadl yn i genau.
A phob dyn o honyn hynt
Di-dhuw a'mdhiriaid udhynt:
Hawl ae gwnel i gornel gau
A'n hwy weithian fal nhwythau.
Tuy Israel wâr tuy Aron
Bendithiwch ner lyber ion.
Tuy Levi os henwr sirydh
Fowrglod bendithiwch Arglwydh:
A ofno'n ner fwyn iawn iaith
Ae bendithia benn doeth-iaith.
Bendithier yn ner a'n ion
Eras yw i gaerau Seion:
Hwnn a drig heb hun yw drem
Ar lail dref Caerusalem.

Môlwch a cêswch i'ch swydh
Dha o'r-eurglod Dhuw 'r arglwydh.

Y CXXXVI. Psalm.

Owdl gowydh.

Rhowch fawl i dhuw frenhinawl fry
Da yw ymy diomwedh.
Pery byth pûr yw heb wâd
Drwy gariad i drugaredh.
Duw duwch duwiau goreu glwir
E genir i ogonedh.
Pery byth &c.
Drwy gariad &c.
Molwch arglwydh rhwydh a rhi
Arglwydhi arogleidh-wedh.
Pery byth &c.
Drwy gariad &c.
I hun y gwnaeth bennaeth byd
Rhyfydd hefyd pob rhyfedh.
Pery byth &c.
Drwy gariad &c.
E greodh barch gradhau bôd
Y nêf uchod yn fuchedh.
Pery byth &c.
Drwy gariad &c.
A daear llawn dwr a llaid
Nid yw afraid a dyfredh.
Pery byth &c.
Drwy gariad &c.
Ef yn ffraeth a wnaeth y ni
Y goleuni gwiw lownedh.
Pery byth &c.
Lleuad a sêr nifer nôs
Gof yn-nos yn gyfannedh.
Pery byth &c.
A'r haul a wyr rheoli
Y dydh i ni diohan wêdh.

Pery

Pery byth &c.
Ag oe mysg bu dêg i mael
Dwyn Israel hyd yn Nasredh.
Pery byth &c.
A braich ebr-fawr barch arfod
Ae law ae glôd ae loew glêdh.
Pery byth &c.
Y môr koch drâw merkiwch drai
Fo rannai ae farianedh.
Pery byth &c.
Dug i wyr yn dêg yw ol
Drwy gânol môr drwg annedh.
Pery byth &c.
Gwnaeth yn y mor drud-for drô
I Phâro an-hôff orwedh.
Pery byth &c.
Drwy 'r diffeithwch serthwch sôn
Dûg i weision digasedh.
Pery byth &c.
Brenhinoedh tiroedh ae tai
Draw a gurai drwy garedh.
Pery byth &c.
Lladh teyrn kedyrn y kâd
O fwriad yn i fowredh.
Pery byth &c.
Sehon frenin Hesbon hir
Ammor doedir mawr dudwedh.
Pery byth &c.
A'r brenhin mawr bwch llawr llann
Og o fasan wâg faswedh.
Pery byth &c.
Yw tir yn wir tirion walch
Nod difalch e wnai etifedh.
Pery byth &c.
Etifedhiaeth twf adhwyn
Hiriol mwyn Israel ae medh.
Pery byth &c.
Medhyliai ni fydhai fyrr,

Trwy ystyr ar i tristedh.
Pery byth &c.
Gwaredai ef rhag garw don
Yn gelynion galanedh.
Pery byth &c.
Rhoes i bob knawd ffrwyth-wawd ffraeth
I lluniaeth yn i llownedh.
Pery byth &c.
Molwch Dhuw nef sain-lef sant
A gwir foliant gor-foledh.
Pery byth &c.

Y CXXXVII. *Psalm.*
Vnodl vnion.

Rth fabilon afon dhinwyfau isod
Eisteđhasom innau:
Wylasom buom heb au
O fedhwl Seion fodhau.
Ar blyg yr helyg fawrhau atwydhion
Lle 'r oedhynt yn gangau:
Crogasom rhyngom brudh-hau
Ol-ynol yn telynau.
Y rhai a'n caethai coethan aml enwi
Am lewenydh didhan:
Mynnynt a gofynnynt gan
I'n gorwedhfa a'n griđhfan.
Gann dhwedyd hefyd i fawrhau 'n penyd
Poenus yw i campau:
Cenwch chwi a trysiwch yn frau
Nodwch Seion ganiadau.
Pa fodh a gwiw-rodh o gariad cynnil
Y canwn i 'n wastad:
Gan yr arglwydh cu-lwydh cad
Yw uthr-lais mewn dieithr-wlad.
Os anghofiaf náf er nych. sy waeledh
Gaerusalem lân-wych:
Fy-neheulaw fwyn hael-wych

Ang-

Anghofied gân wiwlan wych.
Glyned fy-nhafod gûl wnniau du-flin
Wrth daflod fyng-enau:
Oni chofiaf mowr-naf mau
Am danad fy myd innau.
Oni chôdaf nâf dann wydh hir folas
Gaerusalem beunydh:
A honn yn benn llewenydh
Yma fyth ymi a fydh.
Cofia ffrom Edom wedi Caerfalem
Tras holant am dani:
Dyna a weithiwch dinoethi
Sy lefn hyd i fylfaen hi.
Anrheithiedig dîg nis dywygien f'arch
Babel ferch aflawen:
Gwnfyd i gyd nis gwaden
A dalo y pwyth dêl yw penn.
Hefyd gwynn i fyd a fydh ir dynion
Drwy ordeiniad celfydh
A drawo i plant drwy awydh
Wrth gerrig ffyrnig yw 'r ffydh.

Y CXXXVIII. Psalm.
Vnodl kyrch.

Anaf clodforaf fy ion
Lle gwelir am holl galon:
Yn-gwydh y Duwiau 'ngwiw naf
Y canaf yt accenion.
Ym-grymaf canaf deg-hau
Ith fantaidh deml-waith feintiau
Ath wir enw ath wirionedh
Medh drugaredh dro gorau.
O blegyd ir byd yn bêr
Mawr yw dy enw mor dyner:
Ath air yn berffaith araf
Uwch pawb naf ag uwch pob nêr.
Arnad gelwais trais nid rhaid

Gwrandewaist gwir i'n dywaid:
Cadarn oth farn freisg-farn fry
Wrth hynny fu nerth enaid.
Cof arglwydh rhwydh arglwydhi
Clowsant eiriau d'enau di:
Brenhinoedh daear wâr wédh
O fowredh sy ith glodfori.
Ag yno i Dhuw a genynt
Ae lwybrau i fawr-hau'r hynt:
Gogoniant nér dyner dôn
Ae ymwaredion mawr ydynt.
Cans uchel iochel dichell
Yw'r arglwydh yw gwydh a gwell:
Difai y gwyl dhyn difalch
Y dyn balch edwyn o bell.
Da gwnn pe rhodiwn y rhawg
Ynghanol byd anghenawg:
Fi fliniwn yn aflonydh
Yn f'awydh ti am gwnai'n fywiawg.
Ystynnyt law aelaw ion
Dég eilwaith rhag dig gâlon
O drais i'm achubai draw
Dy dhehenlaw dydh haelion.
Yn nér a gyflowna un wédh
Dro gorau ym drugaredh:
Dy râd o fraint iôr wyd fry
Fyth a béry faith buredh.
Na sceulusa yna o
Dhialedh waith dy dhwylo.

Y CXXXIX. Psalm.
Deuair hirion.

hwiliaist ti am gwiliaist Gelt
Adnabuost heb fôst fi:
Ti adwaenost wiw danu
F'eistedhiad am codiad cû.
Cynn ym dybio pwyllo pwl

Modhus

Modhus deuelli y-medhwl:
Fy llwybr wédh fyngorwedhsa
Cwmpasud tor campus da.
I'm ffyrdh oll heb dhim colled
Wyd yspys gwybydhys gêd.
Gwir fyth nad oes gair i fod
Yn hyfedr ar fyn-hafod:
Ond ydi nawr heb fawr fôst
A llwydhiant oll a wydhost.
Ym-laen (cai 'r mawl a enwer)
Yn ol im lluniaist yn ner:
Gosodaist nôdaist yn náf
Del wirnerth dy law arnaf.
Llyma wybodaeth ffraethwych
Rhy-dhirgel ag ardhel gwych:
Uwch-law hynn uchel yw hi
Dha wyrth ni wnn o dhiwrthi.
I ble 'r af mi a welaf wŷd
Dwys-brawf odhiwrth dy yspryd:
I ble oth wydh rhwydh lwfr-han
Fannwyl y ffoaf finnau.
O dringaf fef i'r nefoedh
Yno bydhi di da oedh:
Os ir bedh y gorwedhaf
Union waith wyt yno naf.
Pe cymerwn gwnn yn gû
Adenydh gwawr i danu:
Be trigwn a byd drŷg-waith
Yn eithafoedh moroedh maith.
Yna hefyd mae 'n hoew-fann
I'm twysai draw dy law lan:
A'th dhehenlaw aelaw ai
Yn hylwydh a'm cynhaliai,
Mi a wnn pe dwedwn mae da
Côdhed tywyll am cudhia.
Y nôs a fydhai y ni
Annwyl iawn yn oleuni.
Nid tiwch tywyllwch yt oedh

Nos fal golau ynyſoedh:
Y tywyll hynt o alwydh
Gwelid yt fal golau dydh.
Medhiannaift mynnaift for man
Fwy rinwedh fy arennau:
Trailt finnau tyſt fyned
Ynghroth fy mam dhi-gam gêd.
Clodforaf di mynni mwy
Yn odiaeth wyd ofnadwy:
Rhyfedhed dy weithredoedh
Rhifo y gwaith rhyfig oedh.
A'r enaid a wyr yna
Ae henwi 'n dhoeth hynny 'n dha:
Ni chair fy elgyrn a chêl
Diweirgorff er llûn dirgel;
Am llunio 'n gél fy helynt
Ar y dhaear hygar hynt.
Di am gwelaiſt mâz eulun:
Yn achles heb les heb lûn:
Ith lyfrau golau gelt
Pann Luniwyd ſcrifennwyd ti.
Pann nad oedh pennod i hynt
Pânes yr ûn o honynt:
Duw mor brydferth fraiſg werth-fawr.
Dy gynghorau i minnau mawr:
Mor fawr mor dramawr drimwy
Ifo am hynn yw i ſwm hwy.
Pe rhifwn ni wydhwn nod
Tyfant amlach na'r tyfod:
Pilyr wrth dheffro 'n waſtad
Wyf gida thi fy rhi rhâd.
Afreol anuwiolwyr.
Duw na ledhyd waedlyd wyr:
I'r rhain y dwedai wr hyf.
Ciliwch dhû erthwch dhiwrthyf.
Rhai ae nâd am danad derr
O naws coel yn yſceler:
Dy elyn a fynn yw fant:

Yn ofer dy enw a n'wyfiant.
Cás gennyt nêr wiw-ber ion
Gas alwydh dy gas-heion:
Ond yw ffiaidh wraidh wŷn
Wir-bwyll pawb sydh ith erbyn.
Y rhain fal gwas cas y cawn
Ag o afles yn gyflawn:
Fal pe bydhynt dwys hynt son
O alanas ym elynion.
Chwilia gwybydh trefnydh tro
Fynghalon union yno:
Prawf a gwybydh pair gobaith
Fy medhyliau modhau maith.
A gwyl fy ffordh ae gwiliaid
Ae ffôl annuwiol yw 'r naid:
Tywys fi i ffordh hyffordh hawl
Ag adhysg yn dragwydhawl.

Y CXL. Psalm.
Deuair hirion.

Wared fi odhiwrth swrth yw 'r sôn
Ewraedh anial y drwgdhynion.
Rhag trows-wyr ail rhwyg treis
Accw Duw fyth cadw fi.
Y rhai a fwriadai o fronn
Cûl-wedh dhrigiont calon:
Yn llû 'n ymgasglu heb gêl
O rwyf beunydh i rysel.
Tafodau sarph twf wedi
Golymmant a chwant i chwi:
Gwenwyn asp sy 'n genni 'n an
Anfoesol tann wefusau.
Cadw o ffordh y ciwed ffôl
Dal y nuw dwylo anuwiol:
Egr yw trais rhag gwyr trowsion
Tywad fyth cadw fi o iôn.
Bachell im traed bu ochain:

Bwriadant rhwydant y rhain:
E gudhia y belich drwy gôdhi
O fwgl mawr faglau y mi.
O fâr wedi fo rwyded
Wrth dannau fy llwybrau ar lléd:
Gosod drwy boen ym hoenyn
Ar fy medr hy-fedr yw hynn.
Dwedais gelwais ar gélt
F'enaid têg fy nuw wyt ti:
Clyw fy Arglwydh mowrlwydh mau
Dheuall llef fyng-wedhiau.
Duw Arglwydh nerth brydferth bronn
Fy iechyd hoewfryd dwyfron:
Cedwaist fym-henn im codiad
Brender chwyrn mewn brwydr a châd.
Na wrando iôn ar undydh
Wedhi an-uwiol ffol i ffydh:
Yllawl na wna i hwllys
Rhag balchedh fu rysedh frys.
Y rhai pennaf er poeni
Bryd oer am bwriado i:
Dêl y celwydh rhwydh fawbrau
Dera pwnn ar i pennau.
Marwor arnynt mwy eirian
Aed hwnt, a bwried hwy 'n tan:
Ag i geu-ffos chwerw-nos chwant.
Flinach wâd fal na chodant.
Siaradus reidus ry-dyn
Ni wesryd ar dhaear dhŷn:
Yn draws fo hela dhyn drwg
I dhistriw ymliw amlwg.
Gwnn y dial yn galed
Duw 'r truan lle gwelan ged:
Ag y barn ef sef da yw 'r son
Diwael ydoedh dylodion.
Rhai cyfiawn yn tawn a wnant
O folwredh d'enw clodforant:
O rinwedh trig yr union

Gorau Duw fry ger dy fronn.

Y CXLI. *Psalm.*
Vnodl vnion.

Brysia nâf attaf ni dhowtiais eurner
Cans arnad y gelwais:
Clyw o nef fy llef am llais
A llafur mawr y llefais.
Fyth wydh di gwedhi draglwydhol rugl-dasg
Bid arogl-darth nefol:
Fal offrwm cawn brynhawnol
Codiad yno 'n nwylo 'n ol.
Dôd geidwad gwiw-râd gorau duw gwêdi
Da i gadw fyng enau:
A chadw di dhrws mwyn-dlws mau
O fesur fyngwefnsau.
I gilwyr a drwg drwy wêgi yn-ol
Na wnelwyf dhireidi:
N'am calon at dhrygioni
Atbro fy oes na thrô fi.
Nâd ym fwyta trâ lle trig ym waeth-waeth
I dáentethion blysig:
Cerydhed yn garedig
Cured cyfiawn dhawn heb dhig.
Nâd yw holew glêw fy yn gloewi ymhoen
Dorri 'mhenn (Duw gêli:)
Yn erbyn gwyn drygioni
A gwaedh fawr gwedhiaf fi
Tafler a bwrier borau o bur-nerth
I barnwyr ir creigiau:
Melys ydiw nid gwiw gau
Fyng-wir clowant fyng-eiriau.
Fal torri ynni an-war ymannos
Cymynu coed daear:
Yn esgyrn sydh yn wasgar
Y-mîn y bêdh a gwedh gwâr.
Arnad rwydh arglwydh eurglan o drachwant

I'r edrychaf weithian:
Gobeithiais gwêlais nad gwann
Y dull nâd f'enaid allan.
Rhag maglau cadau cydwedh cû ydwyd
Di a'm cedwi o'th orsedh:
A hocnyannau 'n glwau yw gwedh
Aeth hynny ior waith enwiredh
I rhwydau e-hun yw rhwydo ae deil
Onid elwyf heibio:
Cyd-gwympied na ffynned ffô
An-uwiolion yn-wylo

Y CXLII. *Psalm.*

Cyhydedh wyth-bann.

A'm llêf ar nêr gwelir gwiliais,
I'm byw ellwaith nêr ymbiliais:
Fy-myfyrdod chwaen a flaenais
Dian halltêr a dywelltais.
Fynghystudh frêg a fynegais
Gêr i fronn union nêr enwais:
Gofyd i'm yspryd sydh a'm ais
Gwythyrd o'r u ydr fy llwybr a'm llais.
Cudhiasant faglau i gau ar gais
Medh arw hudo ffordh y rhodiais.
I'r dehau drychau edrychais
Di-nôd pawb nêb adwaenais:
Pallodh nôdhed ym nis pwylliais
Heb ofyn f'enaid di-gaid drais.
Arglwydh o nêf arnad llefais
Ti yw 'ngobaith da daith dwedais:
A'm tarian a'm rhan mawr henwais
Yn-hir y bywyd hwyr betais.
Ystyr o nêf fy llêf a'm llais
Truan ydwyf taer y nôdais:
Cadw fi rhag gwyr erlidwyr lais
Trech na mi trwy ochain im ais.
Dwg f'enaid allan glân heb glais

A hwnn gwnai gyfri o hono.
Dyn sy debig ysig wêdh
Arwa gógan ir gwagedh:
Fal kysgod sydh dydh y daw
Nêd hybell yn mynd heibiaw.
Gollwng ai glwydh rhwydh er hynn
Nwyf o dalg nef a disgyn:
Cyffwrdh fynydhoedh goedh gant
Ai mwg eglwydh y mygant.
Ennyn fellt union a fû
Agos gûr yw gwasgaru:
Gyrr dy saethau daclau da
Wêdi fyth yw difetha.
Anfon dy law 'n aelaw nôd
I achub odhi-uchod:
Tynn fi ar goedh o dhyfroedh fôn
Astrus o law plant estron.
Gwâgedh yw gwên ae gênau
Llefarant gwydhant mae gau:
I dehenlaw Duw haelaf
Sydh ffalster yn ofer nâf
Yt canaf gweithiaf i'm gwydh
Nôd iawn yw caniad newydh.
Ar dhectant nabl sydh ablwaith
Canaf yti rhi fy rhaith:
Fo rydh iechyd lwnfyd oedh
Farn hynod i frenhinoedh:
Gwared naf dy was Dafydh
Rhag cledhyfau rhôdau rhydh.
Achub gwared drewged rûs
Rhag meibion estren astrus:
Gwagedh yw gwén ae gênau
Llafarant gwydhant mae gau.
I deheulaw Duw haelaf
Sydh ffalsder yn ofer naf:
Gwinwydh fydhant plant yn plas
Yn Ifainck yw henafiaid:
Ae merched fail adeilad

Yn gongl-faen nadh radh o rad.
Ae conglau 'n llawn drwyn da aeth
Yn hylwydh ag yn helaeth:
Defaid gwelwon filiwn fydh
Glwys-waith i'r meusydh glas-wyrdh.
A'n ychen cryfion uchod
Fawr borth i lafurio i bod.
Na gwaedh ar heol dyn gwann
Mewn i dwll na mynd allan:
Gwynfyd yw hedhyw i hynt
O lwydhiant felly vdhynt
Gwynfyd ar i ganfed oedh.
Llawen bobl Duw lluoedh.

Y CXLV. Psalm.

Deuair hirion.

MOliannaf medhaf a'm mîn
Mawr enwog dhuw fy mrenin:
A bendithiaf mwyaf mawl
Gwiwdduw dy enw tragwydhawl.
Beunydh gwiw-wowdydh gwedi
Molaf a bendigaf di
Klodforaf byth Klôd-fawriad
Dy enw a dylg Duw ion dad
Mawr wyd Arglwydh fwydh fy hwy
Aml o wawd kanmoladwy.
Ni ellir chwelir chwiliaw
Dy fowredh di-rysedh draw.
Kenedl i genedl a gân
Dy waith a folwyd weithian.
Adrodhant * anant ennyd   *Kerdhorion.
Dy wirnerth prydferth yw 'r pryd.
Myfyriaf mwy-fwy eiriau
Molwrglod hwnt y miragl fau.
Dy ogoniant vgeinwaith
Dy wirionedh mowredh maith.

Dwedant

O fawl ith enw fal ith vnais
Yno bydh gwyn lawen o lais
A chorion cyfion ym cefais.

Y CXLIII. *Psalm.*

Vnodl vnion.

Lyw fyngwedhi rhi fawr hedh yma-
Clyw namuniad vn-wedh: (nnos
Erglyw sôn dy wirionedh
Ath gyfiowndér wchder wedh.
Na fynn gyfraith faith rhag difethu
Mae dy was yn crynnu: dwys
Nid oes neb heb wrthnebu
Ger dy fronn yn gyfion gû.
Gelyn f'enaid naid anwadal gyrrodh
A'm curodh im cor-wal:
Nâd yr enaid ir anial
Ymysg meirwon deillion dal.
O'm mewn fy synhwyr mwy heno fadwyth
A ymdidiodh ynof:
Synnodh i'm curodh o'm cof
Fynghalon vnion ynof
Dy hynt cofiais gynt hynn yn gyntaf llw-
Dy holl waith edrychaf (yth
Dy weithredoedh nefoedh nâf
O fodwredh a fyfyriaf.
Lledais a gwaedhais di ae glwydhiad yn
Fynwyplaw hyd attad: (ol
Fy enaid brych sych sydh fad
Am d'enw hiraeth am danad.
Clyw'n ebrwydh arglwydh oer-glais fyrd
Tro d'wyneb imi a bellais: (vnwaith
Rhag ym debig lle trigais
Rhai ir bedh yn gorwedh oer gais
Gád ym glowed gêd ar gais dro gwirion
Drugaredh gobeithiais:
Dangos fy ffordh loew-ffordh lais

A chôf f'enaid dyrchefais.
Gwared fi gélt gelwais o lowrnedh
Fyngelynion garw-lais:
Cans gida thi trym-gri trais
Gwedhol iawn ir ym-gudhiais.
Dysg ar frŷs d'wllys reuellydh odiaeth
Howyd fy nuw beunydh:
Twysed d'yspryd fywyd fydh
I'r uniondeb yn undydh:
Gwna fi 'n fyw yn fŷw yn fuan mewn dawn;
Er mwyn d'enw gwiwlân:
D'th gyfiownder gloew-ner glân
Dilawl dwg f'enaid allan.
Dynyftr elyn dhŷn adhunwyf dro gwir
Dth drugaredh archwyf:
A'm enaid i damunwyf
Difetha 'nghás dy wâs wyf.

Y CXLIIII. Psalm.
Deuair hirion.

Endigaid enaid wiw-nerth
Da fwyn ior fo Duw fy nerth;
Hwnn a dhysg gloew adhysg gladh
Amlwg fy nwylo i ymladh:
A'm bysedh o freifgedh fry
Ar foliant i ryfely.
Fym hugaredh dawn-wedh da
Hoff undodh f'ymdhiffynfa
Fymdhiffynnwr am twr têg
A gwaredwr goreu-dêg.
Ag yndho ef loew-nef lais
Deg o bwyth da gobeithiais:
Gostyngaist gyrraist mi a gâf
Tyner fy-mhobloedh tanaf:
Beth yw dŷn ni wydhyn wŷd
A bodh pann gydnabydhyd?
Nen tab y dyn trimyn trô

A

Dwedant daliant a dolef
 Dy nerth erchyll wyd o nef.
Minnau draethaf gwchaf gwedh
 Podwyf wirion dy fowredh.
Mowredh ion dy dhaeoni
 O nef a draethant y ni.
A chânant yn wych wâneg
 Dy gyfiownder tyner teg.
Nadheuaist am ordh dhi-wad
 Llawn dy râs llyna dy râd
Mawr dy drugaredh medhir
 Hwyr dy lid gwypid mae gwir.
Da wyd arglwydh wiw-swydh iôn
 Dawnus i holl-blant dynion.
Mwy dy drugaredh gwedhawl
 Na'th holl weithredoedh na'th hawl.
Dy weithred ionied pob sant
 O fowredh ath glodforant.
Dynion a gais daeoni
 O flaen tâl ath fôlant di
A gogoniant foliant fod
 Dy deyrnas adhas eidhod.
A siaradant llwydhiant llû
 Duw well-well am dy allu
Er dangos i wyr dowyn-gall
 Y nerth dy bower di-ball.
Dy ogonedh deg unlawn
 Urdhas dy deyrnas a dawn.
Ath ras sydh yn teyrnasu.
 Yn dragwydhawl dy fawl fu.
Y gwann a thruan wrth raid
 Dy gynnal ynt a gweiniaid.
Edrychant bwrdant yn ber
 Pob llygad arnad tra-nerth
A rhodhi fwyd rhwydh o fawl
 Yw fiwd yn amseraw l.
Di a egori dy gariad
 Da dhal rhodh dy dhwylaw rhad,

A rhwydh yn-ôl rhôdh y ni
D'th luniaeth ath haelioni.
Kyfion wyt ior kyfnod haul
I lwybrau eitiau araul:
Trugarog ro'wiog ior oedh
Doetha râd dy weithredoedh.
Agos beunydh rydh rodhiad
I bawb ath allwo heb wâd:
Ag yn berffaith gwnu bur-ffydh
A'th ofno a fynno fydh
I nâd fydh gymeradwy
Ackw Duw hael ae keidw hwy.
E geidw yn wâr ae karo
E ladh y drwg dilwydh drô.
Ma'wl ir arglwydh molwr-lwydh mau
Mae i ogoniant i'm genau:
Pob knawd a thafawd a thant
Mael i enw moliannant.

Y CXLVI. Psalm.

Englyn pendrwm.

'M henaid gannaid dêg union modhus
Am medhwl am kalon:
Yn felus kanaf foliant
I dhuw ior sant dhiwair son.
I'm bowyd ennyd un-awr mael en-
Moliannaf dhuw tramawr: (wog
Molaf galwaf ar geli
Dra fwy fi ir dyrfa fawr.
Twysogion dynion dy enaid eidhod
Dohynt nag ymdhiriaid:
Rhannu dir ir rhain nid aeth
Iechydwriaeth iach diriaid.
Aiff bar ir dhaear dhiau ae hasbri
Gida i hysbryd hwyntau:
Yn y dydh hwnnw e dôdhant
A dhaliant o fedhyliau.

Gwynn i kyd i gyd sydh gu di-ogan
Duw Jago yw helpu:
Yn yr arglwydh mawr-lwydh maith
Wy obaith Duw a wybu.
Nef wâr, môr, daear duedh llawen-dhysg
Ag oll yndhynt un-wedh:
Yn dragwydhawl hawl fawrhau
Duw orau a geidw i wiredh.
Kyfiawnder hyder yw'r hwyl iresdhwych
A rôdhai i bôb dyn gwyl:
A rhydh i borthiant yrhawg
I newynawg yn annwyl.
Karcharwyr kaeth-wyr koethion a gallu
Fo ae gillwng yn rhydhion:
I dhall y rhydh wellau rhaid
I lygaid ae olygon.
Y krymion gweinion wrth gwyno gofid
A gyfyd Duw ucho:
A Duw a gar yn deg iawn
Wr kyfiawn orau kofio.
Duw di-gymar kar bob kêd y kyfion
A phob kofus weithred:
Ymdhiffin y fydhin fo
Duw athro y dieithred.
Plant ymdhifaid blaid bobl ir gwydhoch
Gwragedh gwedhwon kedwir:
Fo dhymchwel yn dawel don
Anuwiolion ni welir.
Yr arglwydh gwiwrwydh gwirion drwy'n oesoedh
A deyrnasa yn gyfion:
Bythoedh ar ol bydoedh bach,
Dros haeach Duw ar Seion.

I rhwydh yn-ôl rhôdh y ni
O'th luniaeth ath haelioni.
Kyfion wyt ior kyfiawn haul
I lwybrau eirian araul:
Trugarog ynwiog ior wedh
Doetha râd dy weithredoedh.
Agos beunydh rydh rodhiad
I bawb ath alwo heb wâd:
Ag yn berffaith gwnn bur-ffydh
A'th ofno a fynno fydh
I nâd fydh gymeradwy
Ackw Duw hael ae keidw hwy.
E geidw yn wâr ae karo
E ladh y drwg dilwydh drô.
Mawl ir arglwydh mawr-lwydh mau
Mae i ogoniant i'm genau:
Pob knawd a thafawd a thant
Mael i enw moliannant.

Y CXLVI. *Psalm.*

Englyn pendrwm.

A'M henaid gannaid nêg wnion modhus
Am medhwl am kalon:
Yn felus kanaf foliant
I dhuw ior sant dhiwair son.
I'm bowyd ennyd un-awr mael enwog
Moliannaf dhuw tramawr:
Molaf galwaf ar geli
Dra fwy fi ir dyrfa fawr.
Twysogion dynion dy enaid eidhod
Wohynt nag ymdhiriaid:
Rhannu dir ir rhain nid aeth
Iechydwriaeth iach diriaid.
Aiff bar ir dhaear dbiau ae hasbri
Gida i hysbryd hwyntau:
Yn y dydh hinnw e dôdhant
A dhaliant o fedhyliau.

Gwynn

Gwynn i fyd i gyd sydh gu di-ogan
Duw Iago yw helpu:
Yn yr arglwydh mowr-lwydh maith
Dy obaith Duw a wybu.
Nef wâr, môr, daear duedh llawen-dhysg
Ag oll yndhynt un-wedh:
Yn dragwydhawl hawl fawrhau
Duw orau a geidw i wiredh.
Kyfiownder hyder yw 'r hwyl iredhwych
A rôdhai i bôb dyn gwyl:
A rhydh i borthiant yrhawg
I newynawg yn annwyl.
Karcharwyr kaeth-wyr koethion a gallu
Fo ae gillwng yn rhydhion:
I dhall y rhydh wellau rhaid
I lygaid ae olygon.
Y krymion gweinion wrth gwyno gofid
A gyfyd Duw ucho:
A Duw a gar yn deg iawn
Wr kyfiawn orau kofio.
Duw di-gymar kar bob kêd y kyfion
A phob kofus weithred:
Ymdhiffin y fydhin fo
Duw athro y dieithred.
Plant ymdhifaid blaid bobl ir gwydhoedh
Gwragedh gwedhwon kedwir:
Fo dhymchwel yn dawel don
Annuwiolion ni welir.
Yr arglwydh gwiwrwydh gwirion drwy'n oesoedh
A deyrnasa yn gyfion:
Bythoedh ar ol bydoedh bach,
Dros haeach Duw ar Seion.

Y CXLVII. *Psalm.*

Deuair hirion.

Olwch gelwch ar gêli
Dawn yw cânu i'n Duw ni:
Prydferth yw mawl parod-syw
O fwriad oll hyfryd yw.
Duw cád sy'n adeiladu
Caerusalem Loew-lem lû:
E gasgl Duw nef oe gwascar
Plant Israel a gafael gwar.
Rhai a briw-donn galonnau
Hwnn yn wych oedh i'n iachau:
Yn rhwymo nid gweithio gwall
I doluriau dal arall.
E rîfa yr ior vfydh
Gynnifer o sêr y sydh:
A geilw hwynt yw gloew-hau
Hynod ser wrth i henwau.
Mwy o rad ior mawr ydoedh
A mawl i nerth aml iawn oedh:
Cyfrif an-eirif i neb
A dhoeth ynn i dhoethineb.
Duw 'n gofal cynnal y caid
Etto rann y truaniaid:
Gostwng i lawr hoew-fawr hawl
Yn euog rai anuwiawl.
Cenwch i'n ner wchder wedh
O fwriad mewn clodforedh:
Dad-genwch a chenwch hynn
Ydolwg ar y delyn.
Glaw i'r dhaear yn barod
Cymwyl rhydh ef i nef nod:
Gwellt i'r mynydh rhydh y rhawg
A llysiau i dhyn lliosawg.
Rhwydh hy-fedr y rhydh hefyd
Borthi anifeiliaid y byd:

I

I gywion brain blinion blant
Poen o lafur pann lefant.
Y mae 'n dhibris mwy vn-awr
O nerth y march nae wyrth mawr:
Pleser ni chymer wych ion
Downus o goesau dynion.
Hoff gantho eidho adhysg
Ae ofno Duw fwyna dysg:
O bwyth sawl a obeithio
Gwiw-râdh oe drugaredh o.
Caerusalem cair solas
Mola 'r Arglwydh rwydh i râs:
Seion mael ion mollianna
Duedhu dysg dy Dhuw da.
Yn gadarn yno gedid
Farrian dy byrth or fryd bid:
Benditiodh elwodh wiw-les
Dy blant a llwydhiant a lles.
A choel fraint hedhychol fro
O briffant a bair efo.
A ffrwyth gwenith dichwith da
O faith dhull fo ath dhiwalla:
Gorchymyn denfyn byd ar
Duedh eithafion daear.
I air rhed yn orau rhann
Yn fywiog ag yn fuan:
Ti a rodhi gyrri ar goedh
Dera gwlân eiry glynnoedh.
Y rhêw ae dann er hynn
Llwyd ar hyd fall lludw rhedyn:
A bwrw ia heb awr o au
Mwy wedi fal tameidiau
Pwy a erys grymys grî
Gwnn arw-nad gann i oerni?
Anfodh i air a enfyn
Yw fodhi hwynt hawdh yw hynn:
Chwyth ar hynt y gwynt ar goedh
Du-fruch llifa y dyfroedh.

I Jacob têg-fanegi
Diwair doeth dy eiriau di,
Ath dhedhf ath farn gadarn gael,
O dhewis-rodh i Israel.
Fo all ag ni wnaeth felly
Ag vn genedl freisg-chwedl fry:
Nid adwaenynt ar hynt rhwydh
Or-eur-glôd farn yr Arglwydh
Molwch farglwydh mowr-lwydh mawl
Drô gwedhus yn dragwydhawl.

Y CXLVIII. *Psalm.*
Deuair hirion.

Olwch nêr dwedet da oedh
Oran naf tôr o nefoedh:
Molwch i ef yn nêf nêr
wych eil-dalg i'r vchelder.
Molwch ef diweir-lef dôn
Yng-olwg i angylion:
Molwch ef rhad aml ywch oedh
A llywiant i holl lluoedh.
Molwch ef ag ef a gâd
Llewyrch yr haul ar lleuad:
Molwch nêr aml-wych y ni
Lowniedh sêr a goleuni.
Molwch ef yn y nefoedh:
Dilai i rad i'r dwfr oedh
Y rhai ydych yn rhodiaw
Iawn fodh drum vwch nefoedh draw.
Molant enw yn Duw mowl-air
Dedwydh gynt dwedodh y gair:
Gwnaethpwyd a chrewyd wych rodh
Ym-annos pann orchmynnodh.
Yn dragywydh rydh radhau
I beri hwnt i barhau:
Gosododh ledhf dhedhf oedh wir
Is hedhwch nis trosedhir.

Molwch

Molwch fArglwydh gwiwlwydh gwâr
Orau Dhuw ar y dhaear:
Y dreigiau di-rywiowg-weilch
Ar dyfnderau byllau beilch.
Tan, cenllysg, terfysg nid da
Tôreth garw tarth ag eira:
Anadl y gwynt vniown-air
Yn hôff iawn a wnaiff i air.
Y mynydhoedh coedh yn cau
O bér rinwedh a'r brynniau:
Y coed ffrwyth-lawn gwawn a gwydh
A llês edrych holl cedr-wydh
Y bwystfilod wiwglod ail
O nwyf a ffob anifail:
Ym-lusgiaid ag aml esgyll
Adar a drydar drwy wyll.
Brenhinoedh daear arial
Ar holl bobloedh da oedh dal:
Twysogion vnion enhyd
Fowr-ner barch farnwyr y byd.
Gwyr ifainck a gweryson
Hên-wyr llanckiau diau dôn:
Môlant enw ner mowr-ner mwy
Oe fôd yn dherchafadwy.
Canmolir ef ywch nefoedh
Ag ar y dhaear lle dhoedh:
Hwnn a dherchaf naf yn ner
Gorn i bobloedh gywir-ner:
I bob sant i foliant fo
Ag y sydh agos idho.
Plant Israel os hael yw'ch swydh
O sowrglod molwch fArglwydh.

I Iacob teg-fanegi
Diwair doeth dy eiriau di,
Ath dhedhf ath farn gadarn gael,
O dhewis-rodh i Israel.
Fo all ag ni wnaeth felly
Ag un genedl freisg-chwedl fry:
Nid adwaenynt ar hynt rhwydh
Dr-eur-glôd farn yr Arglwydd
Molwch farglwydh mowr-lwydh mawl
Drô gwedhus yn drágwydhawl.

Y CXLVIII. *Psalm.*

Deuair hirion.

Molwch nêr dweder da oedh
Oran naf tôr o nefoedh:
Molwch i ef yn nêf nêr
wych eil-dalg i'r uchelder.
Molwch ef diweir-lef dôn
Yng-olwg i angylion:
Molwch ef rhad aml ywch oedh
A llywiant i holl lluoedh.
Molwch ef ag ef a gâd
Llewyrch yr haul ar lleuad:
Molwch nêr aml-wych y ni
Lowniedh sêr a goleuni.
Molwch ef yn y nefoedh:
Difai i rad i'r dwfr oedh
Y rhai ydych yn rhodiaw
Iawn fodh drum uwch nefoedh draw.
Molant enw yn Duw mowl-air
Dedwydh gynt dwedodh y gair:
Gwnaethpwyd a chrewyd wych rodh
Ym-annos pann orchmynnodh.
Yn drágywydh rydh radhau
I beri hwnt i barhau:
Gosododh ledhf dhedhf oedh wir
Is hedhwch nis troſedhir.

Molwch

Molwch fargl wydh gwiwlwydh gwâr
Mrau Dhuw ar y dhaear:
Y dreigiau di-rywiowg-weilch
Ar dyfnderau byllau beilch.
Tan, cenllysg, terfysg nid da
Tôreth garw tarth ag eira:
Anadl y gwynt vniown-air
Yn hôff iawn a wnaiff i air.
Y mynydhoedh coedh yn cau
O bêr rinwedh a'r brynniau:
Y coed ffrwyth-lawn gwawn a gwydh
A llês edrych holl cedr-wydh
Y bwystfilod wiwglod all
O nwyf a ffob anifail:
Ym-lusgiaid ag aml esgyll
Adar a drydar drwy wyll.
Brenhinoedh daear arial
Ar holl bobloedh da oedh dal:
Twysogion vnion enhyd
Fowr-ner barch farnwyr y byd.
Gwyr ifainck a gweryfon
Hên-wyr llanckiau diau dôn:
Môlant enw ner mowr-ner mwy
Me fôd yn dherchafadwy.
Canmolir ef ywch nefoedh
Ag ar y dhaear lle dhoedh:
Ywnn a dherchaf naf yn ner
Gorn i bobloedh gywir-ner:
I bob sant i foliant fo
Ag y sydh agos idho.
Plant Israel os hael yw'ch sirydh
O fowrglod molwch fargl wydh.

Y CXLIX. *Psalm.*
Vnodl vnion.

CEnwch i'r Arglwydh câniad o ne-
Mewn awel o gariad: (lwydh
Bid i fawl rheidiawl yn rhâd
Ymysg y saint gymysgiad.
Bid lawen Israel byd lywied bry-
De brenin gogoned: (nnlwr
Meibion Seion gyson gêd
O lwydhiant gorfoledhed.
Dawnsiant a môlant tôr mau yn vnion
Mwyn annerch ar dannau:
Ar * dimpan gwêlan yn gwau *Timpan.
Athêlyn berffaith olau.
Fo hoffodh oe fodh ag fo lwydhir bawb
Oe bobl y sydh gywir:
Truan-wedh gogonedhir
A glân iechyd hyfryd hir.
Gorfoledhed gêd ergydiau pôb sant
Ogoniant i gênau
Canant a fedrant yn fau
Gwiw lawen yw gwelyau.
I gweithred hydhed yn dwys o'r gorau:
Yw genau yn gynnwys:
Cledhyf dau-finiog gloew-dhwys
Fydh yno yw dwylo dwys.
I bêri gwedi gâdoedh a dywad
Dial ar i bobloedh:
Ag i dhofi cosbi coedh
Accw 'n odli 'r cenedloedh.
I rwymo yno awn innau yw tywys
Teyrn mewn cadwynau:
Pendefigion breisgion brau
O fewn heyrn efynnau.
I barn sydh gadarn yw gwydh a fynnir
Scrifennwyd i haf-lwydh:

Hynn

Hynn sydh braint i saint yw swydh
Wych awgrym ardherchowgrwydh.

Y C L. Psalm.

Vnodl kyrch o'r hen gâniad.

Olwch yr arglwydh tramawr
Gar-bron i santaidh allawr:
Molwch ef o fewn i lys
Lle 'r ymdhengys yn nerthfawr
Kenwch ir arglwydh foliant
Ar vtgorn ag ysturmant:
Ar y delyn moliennwch
I kenwch ogoniant.
Molwch ef ar y timpan
Ag ar bibell o arian:
Molwch ef ar dlws tannau
A meginau organ.
Molwch ef ar y Simbal
Sydh a chroch-lais diofal:
A llawenydh molwch ef
Sydh yn y nef ae artal.
Pob enaid sydh yn chwythu
A phob peth a fedr ganu
I'r gwir arglwydh y kenwch
Medhyliwch i foliannu.

TERFYN.

Apud Scutum Insulam occidentalium Indorum finitum erat hoc opus, vicesimo quarto Ianuarij, Anno salutis nostræ. 1595.

Halleluiah.

Y CXLIX. *Psalm.*
Vnodl vnion.

CEnwch i'r Arglwydh ganiad o ne-
Mewn awel o gariad: (wydh
Bid i fawl rheidiawl yn rhâd
Ymysg y saint gymysgiad.
Bid lawen Israel byd lywied bry-
Oe brenin gogonedd: (nniwr
Meibion Seion gyson gêd
O lwydhiant gorfoledhed.
Dawnsiant a môlant tôr mau yn vnion
Mwyn annerch ar dannau:
Ar * dimpan gwêlan yn gwau   * Timpan.
A thêlyn berffaith olau.
Fo hoffodh o'r fodh ag fo lwydhir bawb
Oe bobl y sydh gywir:
Truan-wedh gogonedhir
A glân iechyd hyfryd hir.
Gorfoledhed gêd ergydiau pôb sant
Ogoniant i gênau
Cânant a fedrant yn fau
Gwiw lawen yw gwelyau.
I gweithred hydhed yn uwys o'r gorau
Yw genau yn gynnwys:
Cledhyf dau-finiog gloew-dhwys
Fydh yno yw dwylo dwys.
I bêri gwedi gâdoedh a dywad
Dial ar i bobloedh:
Ag i dhofi colbi coedh
Accw 'n oll 'r cenedloedh.
I rwymo yno alon innau yw tywys
Teyrn mewn cadwynau:
Bendefigion breisgion brau
O fewn heyrn efynnau.
I barn sydh gadarn yw gwydh a fynnir
Scrifennwyd i haf-lwydh:

Hynn

Hynn sydh braint i saint yw swydh
Wych awgrym ardherchowgrwydh.

Y C L. *Psalm.*

Vnodl kyrch o'r hen gâniad.

MOlwch yr arglwydh tramawr
Gar-bron i santaidh allawr:
Molwch ef o fewn i lys
  Lle 'r ymdhengys yn nerthfawr,
Kenwch ir arglwydh foliant
Ar udgorn ag ysturmant:
Ar y delyn moliennwch
  J kenwch ogoniant.
Molwch ef ar y timpan
Ag ar bibell o arian:
Molwch ef ar dlws tannau
  A meginau organ.
Molwch ef ar y Simbal
Sydh a chroch-lais diofal:
A llawenydh molwch ef
  Sydh yn y nef ae artal.
Pob enaid sydh yn chwythu
A phob peth a fedr ganu
J'r gwir arglwydh y kenwch
  Medhyliwch i foliannu.

TERFYN.

Apud Scutum Insulam occidentalium Indorum
finitum erat hoc opus, vicesimo
quarto Ianuarij, Anno salutis
nostræ, 1595.

Halleluiah.